

**T.C.
İstanbul Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı**

Yüksek Lisans Tezi

**ESKİ ANADOLU TÜRKÇESİYLE YAZILMIŞ
MİRACNAME (METİN-GRAMER-DİZİN)**

**Gizem Uluscu
2501110179**

**Tez Danışmanı
Yard. Doç. Dr. Özcan Tabaklar**

İstanbul 2013

Y Ü K S E K L İ S A N S
T E Z O N A Y I

ÖĞRENCİNİN

Adı ve Soyadı : Gizem ULUSCU Numarası : 2501110179
Anabilim/Bilim Dalı: Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Danışman Öğretim Üyesi : Yrd. Doç. Dr. Özcan
Dalı Eski Türk Dili Bilim Dalı TABAKLAR
Tez Savunma Tarihi : 02.01.2014 Tez Savunma Saati : 14:00
Tez Başlığı : Eski Anadolu Türkçesiyle Yazılmış Miraçname (Metin-Gramer-Dizin)

TEZ SAVUNMA SINAVI, Lisansüstü Öğretim Yönetmeliği'nin 36. Maddesi uyarınca yapılmış, sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda adayın tezinin **KABULÜ'NE** OYBİRLİĞİ / OYÇOKLUĞUYLA karar verilmiştir.

JÜRİ ÜYESİ	İMZA	KANAATİ (KABUL / RED / DÜZELTME)
1- Prof. Dr. Ayşe Gül SERTKAYA		Kabul
2- Prof. Dr. Hüseyin YAZICI		Kabul
3- Yrd. Doç. Dr. Özcan TABAKLAR		Kabul

YEDEK JÜRİ ÜYESİ	İMZA	KANAATİ (KABUL / RED / DÜZELTME)
1- Yrd. Doç. Dr. Feryal KORKMAZ		
2- Yrd. Doç. Dr. İbrahim ŞABAN		

ÖZ

ESKİ ANADOLU TÜRKÇESİYLE YAZILMIŞ MİRACNAME (METİN-GRAMER-DİZİN)

GİZEM ULUSCU

Türkiye Türkçesinin kuruluşunun ve tarihî gelişiminin en önemli devresi Eski Anadolu Türkçesi dönemidir. Bu dönemde, genellikle dinî-ahlakî ve tasavvufî içerikli metinler yazılmıştır. Bu eserler arasında Hz. Muhammed'in çevresinde oluşturulmuş miraçnamelerin yeri büyüktür. Çalışmamıza konu olan eser mensur olarak yazılmış miraçname türünün örneğidir. Çalışmamızda eserin metni transkripsiyonlu bir şekilde Latin alfabesine aktarıldı. Metnin imlâ özellikleri üzerinde duruldu. Ses ve şekil bilgisi özelliklerinin ortaya koyulması amacıyla grameri hazırlandı. Sözlüklü dizin hazırlanarak metinde geçen kelimelerin anlamları, hangi dile ait oldukları, aldığı ekler tespit edildi. Özel adlar dizini hazırlandı. Tüm bu çalışmalar sonucunda bir yazma eser daha ilim dünyasına kazandırılmaya çalışıldı.

ABSTRACT

ESKİ ANADOLU TÜRKÇESİYLE YAZILMIŞ MİRACNAME (METİN-GRAMER-DİZİN)

GİZEM ULUSCU

Old Anatolian Turkish period is the most significant period of the formation and establishment phase of the development of the Turkish language used by Turkey. In this period, mostly texts containing religious and moral messages were written. Among these texts, miraçname has an important place as a genre constructed around Hz. Muhammed's environment. The work which is our subject matter is an example of a miraçname written as a prose. It reflects the characteristic phonology and morphology of Old Anatolian Turkish. In our work, the text has been transmitted to Latin alphabet in a transcribed way. The features of spelling have been concerned. Its grammar has been prepared with the aim of indicating the text's phonology and morphology. By preparing an index with a dictionary, the meanings and the suffixes of the words and the languages to which these words belong have been detected. An index of proper names has been composed. As a result of all these studies, one more script has been tried to be integrated to literary world.

ÖN SÖZ

Eski Anadolu Türkçesi devri, Anadolu Selçukluları'nın son devirlerini, Beylikler devrini ve imparatorluk haline gelmeden önceki Osmanlı devrini içine alır. Bu dönem eserlerinde Arapça ve Farsça asıllı kelimeler bulunmakla birlikte, genellikle sade bir Türkçe kullanılmıştır. Bu devre ait metinlerin dil açısından incelenmesi hem dil tarihi hem de sözlük bilimi açısından çok önemlidir.

Yüzyıllar boyu farklı milliyetlere sahip Müslümanlar tarafından Mi'rac hadisesini anlatan eserler kaleme alınmıştır. Türk edebiyatında da bu hadise sıklıkla yer verilmiş, hem mensur hem de manzum eserler yazılmıştır. Bu hadise etrafında müstakil eserler kaleme alındığı gibi, eserlerin içinde bölümler halinde de görülmüştür.

Üzerinde çalışma yapılan metin, Eski Anadolu Türkçesi döneminin ses özelliklerini bünyesinde bulunduran mensur bir miraçnamedir. Süleymaniye Kütüphanesi Özel bölüm 297.9 numarada "Mi'râc-ı Muhammed (s.a.v)" ismiyle kayıtlı bulunmaktadır.

Tez, giriş bölümü dışında toplam beş bölümden oluşmaktadır. Çalışmanın giriş bölümünde miraç hadisesi ve miraçname türü hakkında bilgi verilmiş ve incelenen eser tanıtılmıştır. İmlâ özellikleri bölümünde, ünlü ve ünsüz seslerin metinde ne şekilde yazıldığı üzerinde durulmuştur. Ses ve şekil bilgisi bölümünde, eser fonetik ve morfolojik bakımdan örnekler verilerek incelenmiştir. Metin bölümünde, Arap harfli metin transkripsiyonlu şekilde Latin alfabesine aktarılmıştır. Sözlüklü dizin bölümünde, metinde geçen sözcüklerin anlamları, metinde kaç defa geçtikleri ve aldıkları eklerin metinde geçen yerleri gösterilmiştir. Özel adlar dizini bölümünde ise, metinde geçen özel isimlerin ve yer adlarının metinde geçtikleri yerler ile kaç kere geçtikleri verilmiştir.

Sevgi ve ilgilerini üzerimden eksik etmeyen aileme, bilgisayar ortamında karşılaştığım problemleri çözen Arş. Gör. Serkan Şemen'e, Arapça ibarelerin okunmasındaki müşküllerimi gideren Prof. Dr. A. Azmi Bilgin'e, hem akademik

hem de manevi olarak her zaman yanımda olan Yrd. Doç. Dr. Feryal Korkmaz'a teşekkür ederim.

Üzerinde keyifle çalıştığım bir tez konusu seçmemde bana yardımcı olan, yoğunluğuna rağmen çalışmamın takibinde ilgisini esirgemeyen danışman hocam Yrd. Doç. Dr. Özcan Tabaklar'a teşekkürü bir borç bilirim.

Gizem Uluscu

İÇİNDEKİLER

ÖZ.....	iii
ABSTRACT	iv
ÖN SÖZ.....	v
İÇİNDEKİLER	vii
KISALTMALAR	xi
TRANSKRİPSİYON ALFABESİ.....	xii
GİRİŞ.....	1
1. Mi'râc.....	1
1.1 Kur'ân-ı Kerim'de Mi'râc.....	2
1.2. Arap ve Fars Edebiyatlarında Mi'râc.....	3
1.3. Türk Edebiyatında Mi'râc.....	3
2. Eser Hakkında.....	6
2.1. Eserin Durumu.....	6
2.2. Eserin Yazarı.....	6
2.3. Eserin Konusu.....	6
BİRİNCİ BÖLÜM.....	8
1. İmla Özellikleri.....	8
1.1. Ünlülerin Yazımı	8
1.1.1. "a" Ünlüsünün Yazımı.....	8
1.1.2. "e" Ünlüsünün Yazımı.....	9
1.1.3. "ı / i" Ünlülerinin Yazımı	9
1.1.4. Yuvarlak Ünlülerin Yazımı	10
1.2. Ünsüzlerin Yazımı.....	11
1.2.1. "b / p" Ünsüzlerinin Yazımı.....	11
1.2.2. "c / ç" Ünsüzlerinin Yazımı.....	11
1.2.3. "t / d" Ünsüzlerinin Yazımı	13
1.2.4. "k / g" Ünsüzlerinin Yazımı.....	14
1.2.5. "s / ş" Ünsüzlerinin Yazımı.....	14
1.2.6. Nazal n (ñ) Ünsüzünün Yazımı.....	14
1.3 Bitişik / Ayrı Yazımlar:.....	15
İKİNCİ BÖLÜM.....	16

2. 2. Ses ve Şekil Bilgisi.....	16
2.1. Ses Bilgisi.....	16
2.1.1. Ünlüler.....	16
2.1.1.1 Ünlü Değişmesi:.....	16
2.1.1.1.1 "i / e" Değişimi:.....	16
2.1.1.2. Ünlü Uyumları.....	17
2.1.1.2.1. Kalınlık-İncelik Uyumu.....	17
2.1.1.2.2. Düzlük- Yuvarlaklık Uyumu.....	17
2.1.1.2.2.1. Eklerde Uyumsuzluk.....	18
2.1.1.2.2.1. Köklerde Uyumsuzluk.....	20
2.1.1.3. Ünlü Düşmesi.....	20
2.1.1.3.1. Vurgusuz Orta Hece Ünlüsünün Düşmesi.....	20
2.1.1.3.2. i- Ek Fiilinin Düşmesi.....	21
2.1.1.3.3. İle Edatının Ekleşmesi Sonucu Ünlü Düşmesi.....	21
2.1.1.4. Ünlü Türemesi.....	21
2.1.1.5. Ünlü Birleşmesi.....	21
2.1.2. Ünsüzler.....	22
2.1.2.1. Ünsüz Değişmeleri.....	22
2.1.2.1.1. k/ğ Değişikliği.....	22
2.1.2.2. Sedalılaşıma.....	22
2.1.2.3. Ünsüz Tekleşmesi.....	23
2.1.2.4. Ünsüz İkizleşmesi.....	23
2.1.2.5. Ünsüz Türemesi.....	23
2.1.2.6. Ünsüz Düşmesi.....	23
2.2. Şekil Bilgisi.....	23
2.2.1. Yapım Ekleri.....	23
2.2.1.1. İsimden İsim Yapma Ekleri.....	24
2.2.1.2. İsimden Fiil Yapma Ekleri.....	25
2.2.1.3. Fiilden İsim Yapma Ekleri.....	26
2.2.1.4. Fiilden Fiil Yapma Ekleri.....	26
2.2.2. Sıfat - fiil ekleri (Partisipler).....	27
2.2.3. Zarf-Fiiller (Gerundiumlar).....	28

2.2.4. Çekim Ekleri.....	29
2.2.4.1. İsim Çekimi.....	29
2.2.4.1.1. Çokluk Eki.....	29
2.2.4.1.2. İyelik Ekleri.....	29
2.2.4.1.3. Aitlik Eki.....	30
2.2.4.1.4. Hal Ekleri.....	30
2.2.4.1.4.1. İlgi (Genetif) Hali Eki.....	30
2.2.4.1.4.2. Yalın (Nominatif) Hali.....	31
2.2.4.1.4.3. Yükleme (Akkuzatif) Hali.....	31
2.2.4.1.4.4. Yönelme Hali (Datif).....	31
2.2.4.1.4.5. Bulunma Hali (Lokatif).....	31
2.2.4.1.4.6. Ayrılma Hali (Ablatif).....	32
2.2.4.1.4.7. Eşitlik Hali (Ekvatif).....	32
2.2.4.1.4.8. Yön Gösterme Hali (Direktif).....	32
2.2.4.1.4.9. Vasıta Hali (Enstrumental).....	32
2.2.4.1.5. Soru Eki.....	32
2.2.4.2. Fiil Çekimi.....	33
2.2.4.2.1. Şahıs Ekleri.....	33
2.2.4.2.2. Şekil ve Zaman Ekleri.....	34
2.2.4.2.2.1. Bildirme Kipleri.....	34
2.2.4.2.2.2. Dilek Kipleri.....	35
2.2.4.2.3. Fiilerde Olumsuzluk.....	36
2.2.4.2.4. Fiilerde Soru.....	36
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	37
METİN.....	37
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM.....	74
SÖZLÜKLÜ DİZİN.....	74
BEŞİNCİ BÖLÜM.....	192
ÖZEL ADLAR DİZİNİ.....	192
SONUÇ.....	197
KAYNAKÇA	199

EK 1:METNİN TIPKI BASIMI.....	202
--------------------------------------	------------

KISALTMALAR

A.	: Arapça
a.g.e.	: Adı geçen eser
bs.	: Baskı / basım
C.	: Cilt
Doç.	: Doçent
Dr.	: Doktor
e.a.	: Eser adı
F.	: Farsça
Haz.	: Hazırlayan
H.	: Hicrî
mad.	: Maddesi
Prof.	: Profesör
s.	: Sayfa
TDED	: Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi
TDK	: Türk Dil Kurumu
vd.	: Ve diğerleri
Y.	: Yunanca
Yard. Doç.	: Yardımcı Doçent
yay. haz.	: Yayına Hazırlayan

TRANSKRİPSİYON ALFABESİ

ء	ʾ
ا	a, e
ب	b
پ	p
ت	t
ث	ṯ
ج	c
چ	ç
ح	ġ
خ	ĥ
د	d
ذ	ḏ
ر	r
ز	z
س	s
ش	š
ص	ṣ
ض	ẓ, ē
ط	ṭ
ظ	ẓ
ع	ʿ
غ	ġ
ف	f
ق	q
ك	k, g, ñ
ل	l
م	m
ن	n
ه	a, e, h
و	o, ö, u, ü, v
ی	ı, i, y

GİRİŞ

1. Mi'râc

Mi'râc kelimesi, Arapça, “yukarı çıkmak” manasındaki ‘araca (عرج) niniliif fim‘âl (مفعال) vezninde müştakıdır. Mif‘âl vezniyle hem alet ismi hem de mekan ismi yapılabilmektedir. Buna göre mi'râc kelimesinin “yukarı çıkma aleti” ve “yukarı çıkma yeri” olmak üzere iki anlamı ortaya çıkar. Bazı sözlüklerde iki anlamı da birlikte verilmiştir.¹ Kelime terim olarak ise Hz. Muhammed'in Mescid-i Aksa'dan göğe yükselişini ve Allah katına çıkışını ifade eder.²

“s r y” kökünden türeyen isrâ kelimesi “ geceleyin yürütme, yürütülme; gönderme” anlamlarına gelmektedir.³ Kur'an'da esrâ biçiminde geçen kelime aynı zamanda Kur'ân-ı Kerim'deki on yedinci surenin de adıdır.⁴ İsrâ kelimesi Kur'ân'da geçtiği halde mi'râc kelimesi teklik olarak geçmez. Kelimenin çoğulu olan me‘âric şekli geçmektedir.

“İslâmî kaynaklarda genellikle ele alındığı şekliyle mi'râc hadisesi iki safhada meydana gelmiştir. Resûl-i Ekrem'in Mescid-i Aksa'ya yaptığı yolculuğa isrâ, oradan göklere yükselmesine mi'râc denilmiştir.”⁵ Miraç hadisesi, Hicret'ten yaklaşık altı ay önce, Recep ayının yirmi yedinci gecesinde meydana gelmiştir.⁶ Bu hadiseye hem Peygamberimizin sözlerinde hem de Kur'an'da İsrâ ve Necm surelerinde yer verilmiştir. İslâm medeniyetinin kültür ve edebiyatında da büyük yer

¹ Metin Akar, **Türk Edebiyatında Manzum Miracnâmeler**, 1000 Temel Eser Dizisi:131, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları:804, Ankara 1987,s. 3.

² Doç. Dr. Yakup Çiçek, “Kur'an'da İsrâ ve Mi'rac”, **Mal Hatun Dostluk, Çevre ve Kültür Derneği Kitapları Dizisi:7**, Mi'rac Sempozyumu, İstanbul 1999, s.25.

³ Ferit Devellioğlu, **Osmanlıca- Türkçe Ansiklopedik Lûgat**, 24. bs., Aydın Kitabevi, Ankara 2007, s.542a.

⁴ Dr. Hasan Ali Esir , “Anadolu Sahası Mesnevilerinde Miraç Mevzuu”, **A.Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi**, Sayı 39, Erzurum 2009, Prof. Dr. Hüseyin Ayan Özel Sayısı, s. 683.

⁵ Salih Sabri Yavuz, “Miraç mad.”, **İslâm Ansiklopedisi**, c.XXX, TDV. Yay., İstanbul 2005,s.132

⁶ Musa Duman, “İbrahim Bey'in Mirâc-nâmesi: İmlâ Özellikleri, Metin, Sözlük ve Ekler Dizini”, **İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi**, c. XXVII, İstanbul 1997, s.169.

tutan hadise sırasıyla Arap, Fars ve Türk edebiyatında yüzyıllar boyu işlenegelmiştir.⁷

1.1. Kur'ân-ı Kerim'de Mi'râc

Mi'râc hadisesine Kur'ân-ı Kerim'in İsrâ ve Necm surelerinin bazı ayetlerinde rastlamaktayız. ⁸ İsrâ suresinin ilk ayetinde hadise şu şekilde anlatılmaktadır: “ Bir gece, kendisine ayetlerimizden bir kısmını gösterelim diye (Muhammed) kulunu Mescid-i Haram'dan, çevresini mübarek kıldığımız Mescid-i Aksa'ya götüren Allah noksan sıfatlardan münezzehtir; o, gerçekten işitendir, görendir.”⁹ Altmışınca ayette ise: “ Hani sana: Rabb'in insanları çepeçevre kuşatmıştır, demiştik. Sana gösterdiğimiz o görüntüleri ve Kur'ân'da lanetlenen ağacı, ancak insanları sınamak için meydana getirdik. Biz onları korkuturuz bu onlara, büyük bir azgınlıktan başka bir şey sağlamaz.”¹⁰ şeklinde geçmektedir.

Necm suresinin ilk on sekiz ayetinde miraç konusu anlatılmaktadır: “ 1-3. Battığı zaman yıldızla ant olsun ki arkadaşınız (Muhammed) sapmadı ve batıla inanmadı; o, arzusuna göre de konuşmaz. 4. O (bildikleri) vahyedilen başkası değildir. 5-7. Çünkü onu güçlü kuvvetli ve üstün yaratılışlı biri (Cebrail) öğretti. Sonra en yüksek ufukta iken asıl şekliyle doğruldu. 8-9. Sonra (Muhammed'e) yaklaştı, derken daha da yaklaştı. O kadar ki (birleştirilmiş) iki yay arası kadar, hatta daha da yakın oldu. 10-11. Bunun üzerine Allah, kuluna vahyini bildirdi. (Gözleriyle) gördüğünü kalbi yalanlamadı. Onun gördükleri hakkında şimdi kendisiyle tartışacak mısınız? 13-14. Ant olsun onu, sidretü'l-müntehanın yanında önceden bir defa daha görmüştü. 15. Cennetü'l-me'vâ da onun yanındadır. 16. Sidreyi kaplayan kaplamıştı. 17. Gözü kaymadı ve sınırı aşmadı. 18. Ant olsun o, Rabb'inin en büyük âyetlerinden bir kısmını gördü.”¹¹ Bu ayetlerin ilk altısında Miraç hadisesine ne derece değinildiği konusunda ihtilaf mevcuttur. Bazı müfessirler, burada Miraç olayına değinildiğini belirtirken, bazıları ise bu ayetlerde

⁷ Kemâl Yavuz, “Anadolu'da Başlayan Türk Edebiyatı'nda Görülen İlk Miraçnâmeler: Âşık Paşa ve Miraçnâmesi”, **İlmî Araştırmalar- Dil, Edebyat, Tarih İncelemeleri**, İstanbul 1999, s.8.

⁸ Dr. Hasan Ali Esir , **a.g.m.**, s. 686.

⁹ Ali Özek, v.d., **Kur'ân-ı Kerîm ve Açıklamalı Meâli**, Ankara 1997, s.281.

¹⁰ Ali Özek, v.d., **a.g.e.**, s.287.

¹¹ Ali Özek, v.d., **a.g.e.**, s.525.

söz konusu olaya değil, daha önce Hz. Peygamber (s.a.v)'le Cebrail(a.s) arasında cereyan eden bir olaya temas edildiğini ileri sürmüşlerdir.¹²

1.2. Arap ve Fars Edebiyatlarında Mi'râc

Mi'râc hadisesi, yüzyıllar boyu tüm Müslüman âleminin kalbinde heyecan yaratmıştır. Farklı milliyetlere mensup Müslümanlar tarafından da bu hadiseyi anlatan eserler kaleme alınmıştır. Bu eserler ilk etapta tarihî ve dinî bir hüviyet sergilerken, daha sonraları edebî bir boyut kazanmıştır. Arapça eserler ise edebî olmaktan çok mi'râcî dinî ilimler açısından ele almıştır.¹³

Arap edebiyatında İmam-ı Gazzâlî ile başlayan miraç yazma geleneği çerçevesinde Kâ'b İbni Züheyr'in Hz. Muhammed için yazdığı Kaside-i Bürde'si haricinde yazılan tüm eserler mensurdur.¹⁴ Fars edebiyatında ise müstakil örneklerden çok Nizâmî-i Gencevî'nin Hamse'si, Ferîdüddin Attâr'ın İlâhînâme ve Esrarnâme mesnevileri, Molla Câmî, Hüseyin Vâiz-i Kâşifî gibi sanatçıların değişik eserlerinin içindeki örnekleri tanınmıştır.¹⁵ Ayrıca Farsça manzum miraciyelerin yanında, mensur miraciyelere de rastlamak mümkündür.

1.3. Türk Edebiyatında Mi'râc

Mi'râc hadisesi, Türk edebiyatında en sık işlenen konular arasındadır. Bu konu "Mi'râc-nâme, Miraciye, Mirac-ı Nebi, Miracü'n-nebi" vb. adlarla anılan müstakil kitaplarda işlendiği gibi, eserler içinde bölümler halinde de görülmektedir. Metin Akar Miraciye için "Hz. Peygamber'in Mi'râc mucizesini anlatan, umumiyetle mesnevî veya kasîde nazım şekilleriyle yazılmış kısa şiirlerin adıdır." derken, Mi'râc-nameyi ise " Aynı hadiseyi mufassalan anlatan eserlerin ismi." olarak tanımlar ve bu tasniflerde kesinlik olmadığına dikkat çeker. Çünkü; çok uzun bir

¹² Dr. Süleyman Mollaibrahimoğlu, **Mi'râc Gerçeği**, Akbel Yayınları, İstanbul 1991, s.17.

¹³ Mustafa Uzun, "Mirâciyye mad.", **İslâm Ansiklopedisi**, c.XXX, TDV. Yay. İstanbul 2005, s.135.

¹⁴ Dr. Hasan Ali Esir **a.g.m.**, s. 688.

¹⁵ Mustafa Uzun, **a.g.m.**, s.135.

¹⁶ Metin Akar, **a.g.e.**, s. 6.

mesnevîye mi'râciye denildiği gibi, kısa bir mesnevîye veya kasîdeye de mi'râc-nâme denildiği görülmektedir.¹⁶

Türk edebiyatında gerek manzum gerekse mensur mi'râcnâmeler yazılmıştır. Mi'râc konusunda müstakil olarak yazılan ve şu ana kadar neşredilen ya da yazma olarak tespit edilen eserlerdeki beyit sayısı 102 ilâ 1855 arasındadır.¹⁷ Mi'râc konusu müstakil eserlerin yanı sıra, mesnevîlerde bölüm olarak, divanlar ve bilhassa kasîdelerin nesîb bölümlerinde, na't türündeki kasidelerde, siyer ve mevlidlerde sıklıkla karşımıza çıkmaktadır.

Mi'râc konusu işlenirken nazım şekli olarak divanlarda kaside, mesnevîlerde mesnevî nazım şekli tercih edilmiştir. Müstakil mi'râc-nâmeler de mesnevî nazım biçimiyle kaleme alınmıştır.¹⁸ Mi'râc hadisesine Türk din musikisinde, minyatür ve hat sanatında da yer verilmiştir.

Mi'râc Türk edebiyatında bir motif olarak ilk olarak Satuk Buğra Han Destanı'nda görülür. Çağatay sahasında XII. yüzyılda Hakîm Ata tarafından yazıldığı kabul edilen 122 beyitlik Mi'râcnâmetü'l-hazret türün ilk müstakil örneğidir. Doğu Türkçesiyle yazılmış Uygur harfli Miracname, 1938 yılında Fahir İz tarafından mezuniyet tezi olarak işlenmiştir. Tezde, mirac hadisesinin Arap, Fars ve İtalyan kaynaklarında işlenmesi ve gelişimi anlatılmış, Miracname nüshaları tanıtılmış ve Miracname üzerine yapılan çalışmalar belirtilmiştir. Eserin Arap harfli nüshası ise 1968 yılında Osman Fikri Sertkaya tarafından neşredilmiştir. Uygur harfli nüshada eserin Nehecü'l-Feradis adlı bir kitaptan tercüme edildiği söylenmektedir. Bu isim Arap harfli nüshada metin harekesiz olduğu için Nehcü'l-Feradis olarak okunmuştur. Mahmud b. Ali'nin Nehcü'l-Feradis adlı eseri dört baktan oluşmaktadır ve her bab on fasıldan müteşekkildir. Bu eserin 1. babının 7. ve 8. fasılları da miraç hadisesini anlatmaktadır.¹⁹ Anadolu sahasında ise ilk müstakil mi'râciye, XV. yüzyılın başında Ahmedî tarafından yazılan Tahkîk-i Mi'râc-ı Resûl adlı 497 beyitlik eseridir.²⁰

¹⁷ Metin Akar, **a.g.e**, s. 321.

¹⁸ Dr. Hasan Ali Esir, **a.g.m**, s. 689.

¹⁹ Mustafa Uzun, **a.g.m**, s.136.

¹⁹ Osman Fikri Sertkaya, "Mi'râc-nâme (Metin- İndeks)", **İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Yayınlanmamış Mezuniyet Tezi**, İstanbul 1968, s.IV- VII

²⁰ Mustafa Uzun, **a.g.m**, s. 136.

Abdülvâsi Çelebi'nin Mi'râcnâme-i Seyyidü'l-beşer Hazret-i Resûlullah aleyhi efdalü's-salavât adlı eseri ve Aksaraylı Îsâ adlı bir şair tarafından XIV. –XV. yüzyılda yazıldığı tahmin edilen Mi'râcnâme de bu türün en eski örneklerindedir.²¹ Yine XV. yüzyıl şairlerinden İbrahim Bey'in 275 beyitlik Mi'râc-nâme'si²² ve 494 beyit olarak neşredilen anonim Mi'râc-nâme²³ de Anadolu sahasında yazılan manzum m'râc-nâmelerin en eskilerindedir.

Mi'râciyeler, XVI. yüzyıldan itibaren artmaya başlamıştır. XVII ve XVIII. yüzyıllarda ise hemen her şairin divanında bir veya birkaç Mi'râciyenin yer aldığı görülmektedir.²⁴ “Divanlarında Mi'râciye bulunan şâirlerimizden bazıları arasında, XVI. asırda Lâmiî Çelebi, XVII.'nci asırda Ganî-zâde Nâdirî, Azmi-zâde Hâletî, Nevî-zâde Atâyî, Nâilî-i Kadîm, Neşâtî Ahmed Dede, Vâdî Muhammed Çelebi, Fasih Ahmed Dede, Riyâzî, Âsım-ı Bosnavî, Selâmî, Rüşdî, Senâyî Şeyh Ali Efendi, XVII. asırda Sâbit, Nazîm Yahyâ, Seyyid Vehbî, Dürrî Ahmed Efendi, Sâlim, Halimî Mustafa Paşa, Alî Nutkî Dede, Mâhir, Hâzık, Hakim Seyyid Muhammed Nûr, Vâsık, Birrî, XIX. asırda İzzet Molla, Fâik Ömer, Lebîb ve Âdile Sultan sayılabilir.”²⁵

Manzum Mi'râcnâme yazma geleneği günümüze kadar gelmiştir. Mehmed Bahâeddin'in Mi'râciye'si, Hâce Muhammed Lütfî'nin Mi'râcü'n-nebî'si müstakil olarak yazılmış mi'râciyelerdendir. Osman Kemâlî, Enver Tuncalp, Ali Genceli, Necip Fazıl Kısakürek, M. Âsım Köksal ve Mahmut Kaya hacimsiz Mi'râciye yazan şairlerimiz arasında sayılabilir.²⁶

²¹ Musa Duman, **a.g.m.**, s. 171.

²² Hayati Develi, “Eski Türkiye Türkçesi Devresine Ait Manzum Bir Mirâc-nâme”, **İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi**, c. XXVIII, İstanbul 1998, s.82.

²³ Mustafa Uzun, **a.g.m.**, s.136.

²⁴ Metin Akar, **a.g.e.**, s. 131-132.

²⁵ Metin Akar, **a.g.e.**, s. 205.

2. Eser Hakkında

2.1. Eserin Durumu

Üzerinde çalıştığımız eser, Mi'râc-ı Muhammed (s.a.v) adıyla Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi Özel Bölümünde 297.9 tasnif numarasıyla kayıtlıdır. Sent Antuan Kilisesi Kütüphanesi'nden Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi'ne bağışlanmıştır. 214X145, 165X95 mm. boyutlarındadır. Miklepli mukavva cilde sahiptir. Eser, 1b-55a varaklarını kapsar. Satır sayısı, 13'tür. Harekeli nesihle yazılmıştır. Genellikle Arapça ayet ve tesbihler kırmızı mürekkeple yazılmıştır; ancak bu durumda birlik yoktur. Bazı Arapça ayet ve tesbihlerin siyah mürekkeple yazıldığı veya Türkçe ibarelerin kırmızı mürekkeple yazıldığı da görülmektedir. Her bab da kırmızı mürekkeple belirtilmiştir. Eserin te'lif tarihi bilinmemektedir.

2.2. Eserin Yazarı

Eserin müellifi ve te'lif tarihi bilinmemektedir.

“Temmet el-kitābü bi'avni'llāhi'l-meliki'l-vehhābi'l-kütüb naqqāşlar du'ācısı olan naqqāş el-Ḥācī 'Alī ğufira lehū min zunūbihi bu mi'rāc-ı Rasūl 'aleyhi's-selāmı ikinci kitābdur yazdum. Ammā bu kitābı okuyan aḥbāb-ı bā-şafā, yazan el-Ḥācī 'Alī'i bir du'ā-ile añmaları recā olunur (55a)” Eserin sonundaki bu bölümden müstensihinin adının Hacı Ali olduğunu anlıyoruz. Eserin istinsah tarihi ise 1167/ 1753'tür.

2.3. Eserin Konusu

Eser, Hz. Muhammed'in Miraç mucizesini anlatmaktadır.

Hadise, Hz. Muhammed'in Ebu Talib'in kızı Ümmühani'nin evinde yatarken Cebrailin ona miracı müjdelemesiyle başlar. Hz. Muhammed, Cebrail'in cennet içinden getirdiği su ile abdest alır ve Burak üzerinde Mescid-i Aksa'ya, yedi kat göklere, Sidretü'l-Münteha'ya, kürsiye ve arşa erişir. Allah'ın huzuruna varır. Hz. Muhammed'e cennet ve cehennem gösterilir. Eser, Hz. Muhammed'in yeryüzüne

dönerek Miraç mucizesini Kureyş kavmine anlatması ve kavmin ileri gelenlerinin bu olayın gerçek olup olmadığına dair sorular sormasıyla sona erer.

Eser, on iki babdan oluşmaktadır. İlk yedi bab, yedi kat gökleri anlatır. 8. bab, Sidretü'l-Müntehayı anlatır. 9. bab kürsiyi anlatır. 10. bab, arş-ı alayı anlatır. 11. bab, cennet tasvirini anlatır. 12. bab ise cehennem tasvirini anlatır.

BİRİNCİ BÖLÜM

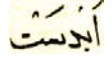
1. İMLA ÖZELLİKLERİ

1.1. Ünlülerin Yazımı

Anadolu sahası metinlerinde ünlüler bazen hareke işaretleriyle bazen de imla harfleri denilen elif (ا), vav (و) ve ye (ي) ile yazılırlar. Bunların yazımında bir düzensizlik olduğu bilinmektedir. İncelenen metinde ünlülerin yazımı şu şekildedir:

1.1.1. “a” Ünlüsünün Yazımı

a ünlüsü kelime başında, medli elif (ا) üstünlü elif (أ) ile gösterilmiştir:

açılır (46a/6), ağac (23a/3), andan (10a/1), ābdest
(2b/4)

Kelime ortasında, üstünlü elif (ا) veya üstün (أ) ile gösterilmiştir:

var (23b/13), vaşfını (35b/5), kapu (14a/9), oğlan
(40b/8)

Kelime sonunda, üstünlü elif (ا), üstünlü he (ه) ve üstün (أ) ile gösterilmiştir:

baña (10a/11), anlara (43a/3), belā (43a/9), nafaқа
(47a/4) taşra (2b/4)

1.1.2. “e” Ünlüsünün Yazımı

e ünlüsü kelime başında daima üstünlü elif (ا) ile gösterilmiştir:

eksik اَكْسِيك (42b/12), eger اِكْوَا (33b/4), emānet اِمَانَت (17b/5), enbiyālar اِنْبِيَاو (8a/1)

Kelime ortasında üstün (َ) ile gösterilmiştir:

gezerler اِكْوَرُوْدِي (37a/4), gerçektir اِكْوَجِدُك (53b/1), beş بِنِي (29b/10), depretse اِيْبَرِيْتَسَه (3a/11)

Kelime sonunda üstünlü he (ه) ve üstün (ُ) ile gösterilmiştir:

gice اِكِيْجَه (2a/7), gerekse اِكْوَسَه (16a/11), igne اِكْنَه (47b/6), nice نِيْجَه (10a/7), meyve مِيْوَه (22b/13)

1.1.3. “ı / i” Ünlülerinin Yazımı

ı ve i ünlüleri kelime başında esreli ye (ي) ve esreli elif ye (اِي) ile gösterilmiştir:

ırmağı اِيْرْمَاغِي (35b/10), ikrām اِكْرَام (17b/3), icdi اِيْجِدِي (6a/10), iletدی اِيْلَتْدِي (48a/2)

Kelime ortasında esre (ي) ve esreli ye (اِي) ile gösterilmiştir:

gice اِكِيْجَه (2a/7), girdi اِكِيْرْدِي (24b/7), kızıl اِكْوَزِل (25a/11), yıllık اِيْلِيْك (24b/3)

Kelime sonunda esre (ـ) ye (ى), esreli ye (ي) ve esreli hemzeli ye (ي) ile gösterilmiştir:

başı **بَاسِي** (26a/3), perdeyi **بِرْدَهِي** (24b/8), iki **اِيكِي** (49b/4), dağı **اِدْجِي**

1.1.4. Yuvarlak Ünlülerin Yazımı

Yuvarlak ünlüler, kelime başında ötreli elif (ا') ve ötreli elif vav (اؤ) ile gösterilmiştir:

oğlan **اَغْلَانُ** (40b/8), uyğu **اُويغُو** (34b/12), öldiler **اُؤلدِيلُو** (42b/1), üzere **اُوزْدَه** (42a/6)

Kelime ortasında ötre (ا') ve ötreli vav (اؤ) ile gösterilmiştir:

burāk **بُرَاكْ** (2b/5), çoyşalar **قُويşلار** (20b/5), tütün **تُوتُون** (45b/11), söyle **سُويىله** (26b/6)

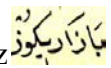
Kelime sonunda ötreli vav (اؤ) ile gösterilmiştir:

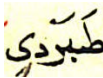
bu **بُو** (10b/4), gendü **گندُو** (1b/9), çapu **اچبُو** (18b/6), renklü **رېنگلُو** (10a/4)

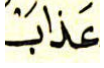
1.2. Ünsüzlerin Yazımı

1.2.1. “b / p” Ünsüzlerinin Yazımı:

Arap harfleriyle yazılan tarihi metinlerde, be (ب) harfinin ne zaman b, ne zaman p sesini karşıladığını tespit etmek en büyük problemlerden biridir. İncelenen metinde, bugün kelime başında p ile karşıladığımız bazı kelimelerin b ile yazıldığı görülmektedir. Hece ve kelime sonlarındaysa p ile yazılması gereken yerlerde b’li şekiller karşımıza çıkar.

Kelime başında : beygamber (13b/6), bāzārīñuz (50b/13)

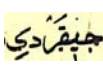

Kelime ortasında : çabardı (6b/9)

Kelime sonunda : ‘acāyib (44b/10) ‘aķreb (46b/10),
‘azāb (40b/6)

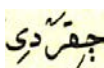

“-up” zarf fiil eki, daima b (ب) ile yazılmıştır.

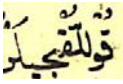
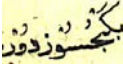

1.2.2. “c / ç” Ünsüzlerinin Yazımı:

Bu ünsüzlerin yazılmasında da "b / p" konusuna benzer bir durum vardır. Günümüz Türkçesinde ç ile yazılan bazı kelimelerin c (ج) ile yazıldığı görülmektedir. Ayrıca aynı kelimenin hem c (ج) ile hem de ç (چ) ile yazıldığı ikili kullanımlar da mevcuttur.

Kelime başında : cıçardı (45b/2), cünki (53b/11)

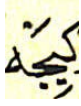

Bu sözcüklerin ç (چ) ile yazılışına da rastlanmaktadır:

çıçardı (39b/10), çünki (36b/7)

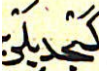
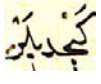
Kelime ortasında : kulluğcılar (34b/1), bekcisüzdür
(50b/13), saçları (36b/2)

Kelime sonunda : üç (29b/6), birkaç (22b/4), güc (41a/7),
oruc (29b/1)

Bunun yanında şu sözcüklerin ikili yazılışına rastlanmıştır:

gice (2a/7) – giçe (11b/11)

kaçan (45a/13) - kaçan (16b/7)

gecdiler (18a/3)- geçdiler (10a/5)

nicün (4a/10) - niçün (4a/8)

ici (35a/10), içi (44b/13)

ağac (23a/3) - ağaç (23a/4)

hic (35a/6) - hiç (36a/3)

1.2.3. "t / d" Ünsüzlerinin Yazımı:

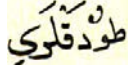
İncelenen metinde tı (ط) ve dal (د) ile yazılan sesler imlaya bağlı olarak okunmuştur.

Eski Türkçe’de kelime başındaki kalın ve ince sıradan t’lerin bir kısmı

Eski Anadolu Türkçesi’nde sedalılaşılarak d’ye dönmüştür:

dāne (25a/11) , dürlü (24b/9)

Kalın sıradaki kelimelerin kelime başında bulunan ve d’ye dönmemiş olan t’ler genellikle kurallı olarak tı harfi (ط) ile yazılmıştır:

tağlar (44b/8) , toksan (26a/13), tokuz (40a/3), toldı
(2b/11), tudaqları (40a/11)

İncelenen metinde kelime başında hem "d"li hem "t"li kullanım da vardır:

tırur (39b/8) - durur (2b/5)

İncelenen metinde kelime sonunda hem d’li hem t’li kullanımlar da vardır:

süd (6b/2) - süt (35b/7)

dörd (13a/12) - dört (24b/1)

1.2.4. "k / g" Ünsüzlerinin Yazımı:

İncelenen metinde k ve g ünsüzlerinin ayırımı noktasında herhangi bir işaret yoktur. Her iki ses de kef (ك) ile gösterilmiştir Metnin okunmasında devrin gramer özelliklerini açıklayan eserlerdeki tercihler esas alınmıştır.

"k"li okunanlar : kişi كِنِي (5b/7), köşe كُوشَه سِنَدَه (38a/4), keffesi كَفَّه سِي (19a/13)

"g"li okunanlar : gice كِيَجَه (2a/7), gendü كَنْدُو , gez كَز (31a/4)

1.2.5. "s / ş" Ünsüzlerinin Yazımı:

İncelenen metinde, yabancı asıllı kelimeler yazılırken kalın ve ince sıradan ünlülerin bulunuşuna göre sad ve sin'in yazılışında genellikle bir düzen vardır. Türkçe kelimelerin yazımında da bu düzen devam eder. Kalın sıradan sözcükler söz başında ş (ص) ile ince sıradan sözcüklerde ise s (س) ile yazılmıştır.

sözden سَوَزْدَنْ (37a/2), sütdür سَوْتَدَر (34a/5), şu صَوَا (27a/5), şanduk صَدْرُوك (44b/2)

1.2.6. Nazal n (ñ) Ünsüzünün Yazımı:

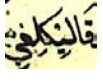
Nazal n ünsüzü kef (ك) ile gösterilmiştir.

beñzemez بَكْزَمَر (27b/7), bunlaruñ بُونْلُوك (10a/2), saña سَاْنَا

çalınlığı kelimesinin ise üç farklı yazımı vardır:

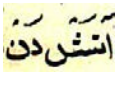
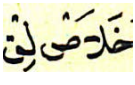
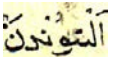

nun (ن) ile: kalınlığı (9a/5)

kef (ك) ile: kalınlığı (11b/4)

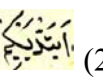
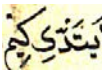
nun (ن)+ kef (ك) ile: kalınlığı (23b/13)

1.3. Bitişik / Ayrı Yazımlar:

İncelenen metinde bazı yapım ve çekim eklerinin belli bir kural gözetmeksizin ayrı ya da bitişik yazıldığı görülmektedir:

āteş-den (43a/12), hālāş-lık (49a/9); altundan
(3a/13), imāmlık (8a/7)

Bazı kelimeler de yazım sırasında zaman zaman bitişik ayrı ya da bitişik yazılmıştır:

eytti-kim (2a/6) - eytti kim (17a/5)

II. BÖLÜM

2. SES ve ŞEKİL BİLGİSİ

2.1. Ses Bilgisi

2.1.1. Ünlüler

Ciğerlerden gelen havanın ağız kanalında herhangi bir engele uğramadan dil ve dudakların oluşturduğu seslerdir.¹ İncelenen metinde, e, ı, i, o, ö, u, ü ünlülerinin yanı sıra e-i arası bir ses olan kapalı e (è) ünlüsünün varlığı ikili yazımlardan anlaşılmaktadır.

2.1.1.1. Ünlü Değişmesi:

2.1.1.1.1. "i / e" Değişimi:

Türkçede kelime başında ve ilk hecede bazı e'lerin i, bazı i'lerin e olma temayülü vardır.

Bu temayülü Eski Türkçenin başından beri görmekteyiz. Bu iki değişmeden i'lerin e olması daha çoktur. Bu çokluk bilhassa Batı Türkçesinde görülmektedir.² İncelenen metinde bugün ilk hecede "e" ünlüsü bulunan birçok sözcük "i" ünlüsüyle yazılmıştır:

irişdi (49a/9), itmegil (52b/12), vir- (48a/11), didi (16a/7), irte (35a/2), gice (2a/7)

¹ Zeynep Korkmaz, **Gramer Terimleri Sözlüğü**, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları: 575, Ankara 1992, s. 158.

² Muharrem Ergin, **Türk Dil Bilgisi**, Bayrak Yayınları, İstanbul 2011, s. 79.

İncelenen metinde, kapalı e (è) fonemini göstermek için özel bir işaret kullanılmamıştır. İlk hecede i-e ünlüleri arasındaki ikili yazımlar, kapalı e foneminin varlığına işaret etmektedir.

İkili yazılan kelimeler şunlardır:

tiz (2a/9) - tez (48b/5)

yil (34b/3) - yel (44b/12)

yi- (34b/10) - ye- (34b/13)

iyle- (27a/13) - eyle- (18b/10)

2.1.1.2. Ünlü Uyumları:

2.1.1.2.1. Kalınlık-İncelik Uyumu:

Eski Anadolu Türkçesinde çok kuvvetli olan kalınlık-incecik uyumu kuralına metnimizde de uyulmuştur. Alıntı kelimeler ise bu kuralın dışındadır: ağızlarından (42a/10), öñlerine (34b/10), sevindiler (17b/5), tañrıñun (4a/8), tartaruban (16a/10), nişānın (53a/9), kitābı (55a/9)

i- ek fillerinin çekimlerinde de kelimelerin uyuma girdiği görülür:

adum-ıla (30b/9), cazūlīg-ıla (53b/4)

2.1.1.2.2. Düzlük- Yuvarlaklık Uyumu:

Eski Anadolu Türkçesi devri, düzlük-yuvarlaklık uyumu bakımından Batı Türkçesi'nin en düzensiz devridir. Metnimizde de bu uyuma genellikle uyulmamıştır. Özellikle bazı eklerin sadece düz veya sadece yuvarlak kullanımı, bu uyuma uymayı zorlaştırmıştır. Ayrıca Eski Türkçe'deki -ğ ve g'lerin düşmesi ve dudak konsonantlarının etkisi de yuvarlaklaşmaya sebep olmuştur.

2.1.1.2.2.1. Eklerde Uyumsuzluk:

Düz-Dar ünlüler ile kullanılan ekler :

+(y)I, +(n)I Belirtme Hali Eki:

dünyâyı (45b/3), kapuyı (11b/6), şularını (20b/5)

+nçI İsimden İsim Yapma Eki:

dördüncü (3a/7), üçüncü (13a/5), beşinci (16b/10)

+cI İsimden İsim Yapma Eki:

kulluğcılar (34b/1), yalancılar (54a/2)

-gII 2. Teklik Şahıs Emir Kuvvetlendirme Eki:

yatmağıl (2a/7), degürgil (49a/5)

-mIş Öğrenilen Geçmiş Zaman Eki:

dimiş (52a/5), eyerlenmiş (36/6), kalmış (25b/9), tolmış (45a/1)

-d(I) Görülen Geçmiş Zaman Eki:

kaçdı (4a/7), kaçımadı (32a/9), öpdi (31b/12), sevindi (3a/1)

Yuvarlak-Dar Ünlüler ile kullanılan ekler şunlardır:

+dUr 3. Teklik Şahıs Bildirme Eki:

ağacdur (22b/12), burâkdur (3b/10), enbiyānuñdur (37a/4)

-dUr Fiilden Fiil Yapma Eki:

kaldur (15a/5), karışdururlar (23a/10), kızdurup (41b/6), yandurur (11a/1)

+l(U) Sıfat Yapma Eki:

bağlı (43a/2), boylu (9a/10), saçlı (49b/8)

Bu ek bir örnekte hem düz hem de yuvarlak olarak görülmektedir:

dürli (33b/12) - dürlü (24b/9)

-(U)r Fiilden Fiil Yapma Eki:

degürdi (48a/2), icüresin (37b/9)

-(U)r Geniş Zaman Eki:

açulur (32b/2), iletürler (16b/9), irüşür (21b/13)

-(U)p Zarf Fiil Eki:

varup (16a/10), alup (6b/1), binüp (34b/8)

Hem Yuvarlak Hem Düz Ünlülü Ekler:

+(n)İñ, +(n)Uñ İlgî Eki:

gögiñ (20a/8), ‘ arşuñ (23a/6), ferişteniñ (25a/5), şişentiñ (6a/10)

+lIk, +lUk İsimden İsim Yapma Eki :

yıllık (8b7), yürümeklik (48b/6), muştuluğ (11b/9)

-dIm, -dUm Görülen Geçmiş Zaman 1. Teklik Kişi Eki:

vardum (52b/5), verdim (29b/5), yarluğadım (28b/6), didim (3b/9), kıldum (29a/13)

+m(U)z, +m(I)z : 1. Çokluk Şahıs İyelik Eki

çarındaşımız (13b/13), sevābumuz (51a/6), mağberimiz (51a/6), didigümüz 22b/12,

2.1.1.2.2.1. Köklerde Uyumsuzluk:

İncelenen metinde Şu kelimelerde düzlük-yuvarlaklık bakımından uyumsuzluk görülür. Bu kelimeler aslı Őekillerini korumuŐlardır:

gümiŐden (3b/1), ulı (16a/5), altun (36a/11), berü (9b/12), gendü (1b/9), girü (6a/10), incüden (3a/13), Őayğusı (36a/3)

İncelenen metinde Şu kelimelerin hem düz hem de yuvarlak Şekilleri görölmektedir:

kerpici (33a/5) - kerpüci (33a/5)

mişkden (35b/8) - müşk (3a/11)

yüridiler (5a/13) - yürürler (3b/10)

2.1.1.3. Ünlü Düşmesi:

Çeşitli ses olayları etkisiyle kelimenin bünyesinde bulunan ünlülerden bazıları söylenmez olur; buna ünlü düşmesi denir.³

2.1.1.3.1. Vurgusuz Orta Hece Ünlüsünün Düşmesi:

göñüli> göñli (26a/5)

buyuruğı> buyruğı (38b/9)

oğulan> oğlan (40b/8)

ağızından> ağzından (39b/10)

³ Mustafa Özman, Hatice Tören, Osman Esin, **Yüksek Öğretimde Türk Dili: Yazılı ve Sözlü Anlatım**, Filiz Kitabevi, İstanbul 2006, s. 327.

2.1.1.3.2. i- Ek Fiilinin Düşmesi:

var-ıdı > vardı (3a/10)

uzun-ıdı> uzundu (3a/10)

2.1.1.3.3. İle Edatının Ekleşmesi Sonucu Ünlü Düşmesi:

İncelenen metinde "ile" edatının ekleştiği bu ekleşme sonucunda bazen"i"sinin düştüğü görülür:

nurla (2b/11), ümmetleriyle (31a/1), libâsıyla (38a/11)

2.1.1.4. Ünlü Türemesi:

Eski Anadolu Türkçesi devrinde, ünlü türemesi örnekleri pek fazla değildir. Bu hadise, daha çok alıntı kelimelerde görülmektedir.

‘ağılları (33b/13), bevil (34b/13), hüküm (30a/8), şehirler (33a/11)

2.1.1.5. Ünlü Birleşmesi:

Türkçede kelime köklerinde yan yana iki ünlünün bulunması mümkün olmadığından, ünlü ile sona eren bir kelimeye ünlü ile başlayan bir ek veya kelime eklendiği zaman ünlülerden biri düşmekte ve bir birleşme meydana gelmektedir. Bu birleşme geçici olabildiği gibi, kalıcı nitelikte kelimeler de ortaya çıkarmaktadır.⁴

gendü+özün> gendüzün (48b/3)

ne+içün> niçün (22a/13)

şu+ol> şol (3a/6)

ne+ola> nola (39a/13)

⁴ Muharrem Ergin, , **Dede Korkut Kitabı**, Gramer-İndeks, Ankara 1963, s. 370.

2.1.2. Ünsüzler

Eski Anadolu Türkçesinin bugünkü yazı dilimizden ayrılan en önemli yönü, bünyesinde ñ damak ünsüzü ile sızıcı bir gırtlak ünsüzü olan ħ ünsüzünü bulundurmasıdır.⁵

2.1.2.1. Ünsüz Değişmeleri:

2.1.2.1.1. k/ğ Değişikliği:

uyku> uyğu (34b/12)

2.1.2.2. Sedahlılaşma:

İncelenen metinde iki ünlü arasındaki "k" ve "ğ" sesleri "g" ve "ğ" ye döner:

bırağup (41a/1), budağı (36a/8), delüğe (5b/11), toprağı (33a/6), göklüğü (8b/13), göğüñ (9a/2), kalıñlığı (33a/7)

"d" sedalıyla başlayan +dA bulunma hâli eki, +dAn çıkma hâli eki, dUk sıfat- fiil eki, -dUr fiilden fiil yapma eki ve +dUr 3. teklik şahıs bildirme ekinin yalnız sedalı şekillerinin kullanıldığı görülür:

ümmetden (29a/1), cennetde (35a/5), çoğdur (5b/1), tutdukları (49a/9), karşıdururlar (23a/10)

-dI görülen geçmiş zamanın ekinin ise bazı örneklerde ilerleyici benzeşme yoluyla sedasızlaştığı görülür:

yarattı (9b/13), eytti (1b/11), işitti (7b/7)

⁵ Mustafa Özkan, a.g.e, s.106.

2.1.2.3. Ünsüz Tekleşmesi:

Ar. ھاڭڭ> ھاڭ (27a/7)

2.1.2.4. Ünsüz İkizleşmesi:

isig> issi (34b/11)

kere> kerre (21a/4)

2.1.2.5. Ünsüz Türemesi:

bunlara (5a/10), ڭulađından (49a/12), alnında (4b/3)

2.1.2.6. Ünsüz Düşmesi:

ırağdur (50b/13)< yırağdur

sücü (6a/13)< süçig

ڭapu (9a/6)< ڭapuđ

2.2. Şekil Bilgisi

2.2.1. Yapım Ekleri:

İsim ya da fiil kök ve gövdelerinden yeni isim ya da fiil gövdeleri yapan eklerdir.⁶

⁶ Zeynep Korkmaz, *Türkiye Türkçesi Grameri (Şekil Bilgisi)*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara 2003, s.21.

2.2.1.1. İsimden İsim Yapma Ekleri:

+**An**: Kalıplaşmış örneklerde görülür.

oğlan (40b/8)

+**CA**: Eşitlik ekidir. Kalıcı isim yapımında da kullanılmıştır. Ayrıca dil isimleri de yapar.

bunca (3b/3), hisābınca (40a/8), nice (10a/7)

+**CAk**: Sıfat ve zarf Fonksiyonunda kelimeler türetir.

tezcek (19b/4)

+**CI**: Genellikle bir meslekle uğraşanları bildiren isimler yapar. Bazen, bir işi adet haline getiren kimseyi bildirir.⁷

du' ācısı (55a/7), kulluķcılar (34b/1), yalancılar (54a/2)

+**dAş**: Ortaklık ve birliktelik bildirir.

ķarındaşıdur (2a/1), yoldaşlıķuñ (54a/7)

+**İl**: Renk isimleri yapar.

yaşıl (39b/9)

+**(D)ncI**: Sıralama sayı sıfatları üretir.

altıncı (18b/3), dördüncü (3a/7), üçüncü (13a/5), beşinci (16b/10)

+**İlk**: Yer, alet, topluluk, meslek isimleri, soyut isimler ve sıfat olarak kullanılan isimler yapar.

cabbārılık (44a/1), hıyānetlik (40b/7), muştuluk (11b/9)

+**IU**: İsimden sıfat türeten ektir.

⁷ Gürer Gülsevin, **Eski Anadolu Türkçesinde Ekler**, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara 2011, s.115.

h at alular (46a/9), ko kulu (37b/4), Şuratlu (10b/2), y zly (9a/9), g zly (36a/3)

+rAk: Bu ek karŐılaŐtırma i in kullanılır. Sıfat ve zarf t retir.

yegrek (27a/12)

+sUz: Yokluk bildirir.

becs zdyr (50b/13), g zs z (36a/2), tevbesiz (42a/13), zam nsız (25b/13),
h dsiz (26a/12)

2.2.1.2. İsimden Fiil Yapma Ekleri:

+A: Ge iŐli ve ge iŐsiz fiiller yapar.

be zemez (27b/7), u radı (51b/1)

+(A)l: Ge iŐsiz fiiller yapar.

 ocalmaya (36a/3)

+gA: Metinde Şu  rnekte g r l r.

yarlu adım (28b/6)

+Ik: Ge iŐsiz Fiil yapar.

birikdi (26a/6)

+IA: Hem ge iŐli hem de ge iŐsiz fiil yapar.

ba ladı (53b/5),  ula uzladu  (27a/10)

2.2.1.3. Fiilden İsim Yapma Ekleri:

-İcI: Genellikle meslek ve uğraşı isimleri yapar.

yırtıcı (5b/2)

-Uk: Hem geçişli hem de geçişsiz fiillere gelir.

açuk (50b/12), artuk (25a/12), ayruklara (44a/6), bölük (18a/3)

-GU: Yuvarlak Ünlülüdür.

ķaygusu (36a/3), uygu (34b/12)

-mA: Kalıcı isimler yapar.

añmaları(55a/10)

-mAk: Fiilim mastar biçimi diye de adlandırılan –mAk eki, fiildeki soyut hareketleri adlandıran, onları ad biçimine sokan bir ektir.⁸

çağırmaķlık (48b/7), dimekdür (25a/9), eylemek (26b/8), içmek (34b/13),

söylemek(26b/8), yemek (34b/13), yürümeklik (48b/6)

-k: Geçişli ve geçişsiz fiillere gelir.

ıraqdur (50b/13), dilegiñ (30b/10)

-U: Genellikle teh heceli fiillere gelir.

ķoķu (47a/1), ıolu (45a/3)

2.2.1.4. Fiilden Fiil Yapma Ekleri:

-(U)r-: Ettirgen fiiller yapar.

degür (31b/2)

⁸ Zeynep Korkmaz, a.g.e, s.21.

-Ar-: Tek heceli ve ünsüzlerle sonlanan fiillere getirilerek geçişli çatı kurar.

cıkarup (25b/4),

-dUr-: En işlek ettirgenlik eklerindedir.

karişdururlar (23a/10), yandurur (11a/1), öldürüp (42a/3), söndürür (11a/1),

yedürelere (46b/2), bildürdiler (8a/2)

-t-: Geçişli ve geçişsiz fiillere gelerek ettirgenlik fiileri kuran çatı ekidir.

eyitti (22b/3), yarattı (3b/13)

-(I)n- / -(U)n-: Dönüşlü fiiller yapar.

kuvvetlendi (27a/6), olunur (55a/10), silkinür (21a/4)

-ş-: Karşılıklı olma ve birliktelik bildirir.

söyleşdi (26b/1), çatışurlar (41a/12)

-(U)l- / -(I)l-: Edilgen çatılı fiiller yapar.

yaradılmış (39a/1), aşılmışlar (40a/9)

-mA- : Fiil kök ve gövdelerinden olumsuz fiiller türetir.

şuşamaya (38a/7), tınmadı (5a/1), unutma (14a/1), eksilmeye (34b/11),

görmedüm (27a/12)

2.2.2. Sıfat - fiil ekleri (Partisipler)

-An: Eski Türkçe -GAn ekinin G-‘sinin düşmesiyle oluşmuştur. Gelecek zaman ifadesi taşır.

kalın (40a/4), olan (18a/11), götüren (49a/10), açılan (32b/5)

-dUk : Geçmiş zaman bildiren sıfat-fiil ekidir.

tutdukları (42a/9), kaynaduğın (39b/5), didüği (53b/6), diledüğince (36a/8), gördüğüñ (44a/10), gürlüdüği (11a/7)

2.2.3. Zarf-Fiiller (Gerundiumlar)

-ArAk: Oğuz lehçelerine özgü bir zarf-fiil ekidir. Eski Anadolu Türkçesinin XIII.-XIV. yüzyıl yazmalarında ancak birkaç örneğine rastlanabilen bu ek, asıl Osmanlı Türkçesi döneminde gelişmiştir. Türkiye Türkçesinde de bol kullanılır.⁹

virerek (35a/13)

-IcAk: Eski Anadolu Türkçesi devrinin en işlek zarf-fiil eklerinden biridir.

baıkacak (33a/10), olucak (35a/12), diyücek (9a/7)

-InCA: Zaman bildiren zarf-fiil oluşturur.

varınca (49b/6), girmeyince (30b/13)

-IncAK: -InCA anlamında kullanılmış eklerdendir.

görmeyincek (30b/13)

-iken ~ -ken: i- ek fiilinin zarf biçimidir.

geçerken (49b/4), giderken (4b/7)

-Up: İki fiili birbirine bağlar.

inanmayup (52b/9), kıaldurup (15b/7), kıazanup (41a/9), öldürüp (42a/3), sevinüp (43a/10)

-UbAn: -Up ekinin genişletilmiş şekli olup Eski Anadolu Türkçesi döneminin karakteristik zarf fiil ekidir.

⁹ Zeynep Korkmaz, a.g.e, s.993.

tararuban (16a/10)

2.2.4. Çekim Ekleri

Sözcüklerin kök ya da gövdelerine gelerek durum, kişi, zaman, soru, çoğul ya da olumsuzluk kavramı verir ve sözcükler arasında anlamlı ilişkiler kurar.¹⁰

2.2.4.1. İsim Çekimi

2.2.4.1.1. Çokluk Eki: +lAr ekidir.

pādişahlardur (7a/5), parmaqları (45a/11), saçları (36b/2), perdeleri (23b/13), sözler (53b/11)

2.2.4.1.2. İyelik Ekleri:

1. Teklik Şahıs İyelik Eki +m : İncelenen metinde, bu ekin yardımcı ünlüsü hem düz hem de yuvarlak şekilde görülmektedir.

yanımda (2b/10) - yanumda (2a/1)

karındaşım (10a/1), katuma (2a/9), kullarum (30b/3), sözüm (5a/12)

2. Tekil Şahıs İyelik Eki +(U)ñ : İncelenen metinde yuvarlak ünlüdür. dostuñ (53b/10), kitābuñdur (24b/5), murāduña (17a/6)

3. Teklik Şahıs İyelik Eki +ı, +i, +u, +sı, +si : Yuvarlak ve düz şekilleri görülür:

¹⁰ Nurettin Koç, **Yeni Dilbilgisi**, İnkılap Kitabevi, İstanbul 1996, s.51.

buyruğunu (43a/5), oğlu (17a/12), ortasında (47a/7), şu^ç lesinden (35a/9),
ümme^{ti} (31b/6)

1. Çokluk şahıs iyelik eki +mUz : Yuvarlak ünlüdü^{er}.

ziyānımız (45b/6), ikrārımız (51a/9), řevābumuz (51a/6), birbirimize
(51a/12)

2. Çokluk şahıs iyelik eki +ñuz: Yuvarlak ünlüdü^{er}.

bāzārñuz (50b/13), evleriñüz (50b/11), göziñüzi (53b/4)

3. Çokluk şahıs iyelik eki +lArI:

başları (18a/4), etleri (41a/5)

2.2.4.1.3. Aitlik Eki:

evvelki (9a/1), icindeki (6a/10), şişedeki (6a/13)

2.2.4.1.4. Hal Ekleri

2.2.4.1.4.1. İlgi (Genetif) Hali Eki:

Bu ek incelenen metinde, +Iñ, +Uñ, +nIñ, +nUñ şelkinde düz ve yuvarlak
olarak görölmektedir.

^ç arşıñ (23b/6), ayınıñ (1b/12), enbiyānuñdur (37/4), řapunuñ (32b/2)

2.2.4.1.4.2. Yalın (Nominatif) Hali:

Yalın hal eksizdir.

beş (29b/10), kapu (9a/6), koku (47a/1)

2.2.4.1.4.3. Yükleme (Akkuzatif) Hali:

İncelenen metinde, dar-düz ünlülü +I şeklinde dar-düz ünlülü olarak görülmektedir.

ağacı (35a/4), burākı (38b/9), dünyayı (45b/), güneşi (27a/13), haberi (8b/7)

İncelenen metinde iyelik ekinden sonra gelen +n akkuzatif eki de sıkça kullanılmıştır:

ırmağların (45b/7), kısmetlerin (12b/3), malların (42a/3), perdesin (47b/4), rızıkların 12b/3

2.2.4.1.4.4. Yönelme Hali (Datif):

+A eki kullanılır.

sarâyına (33b/5), tağına (49a/8), üstüne (47a/8), araya (47a/3), ferişteye (10b/11)

2.2.4.1.4.5. Bulunma Hali (Lokatif):

İncelenen metinde, ekin sadece sedalı şekli olan +dA kullanılır.

kapuda (2b/5), katumda (2a/5), köşesinde (38a/2), yedincisinde (1b/12)

2.2.4.1.4.6. Ayrılma Hali (Ablatif):

+*dAn* eki kullanılır.

ağzından (39b/10), boyunlarından (42a/4), cehennemden (44a/9),
dereden (47b/6)

2.2.4.1.4.7. Eşitlik Hali (Ekvatif):

Eşitlik ve benzerlik ifade eder. +*cA* eki kullanılır.

evrākınca (40a/8), hisābınca (40a/8)

2.2.4.1.4.8. Yön Gösterme Hali (Direktif):

İncelenen metinde +*ArU* ve +*rA* şekilleri kullanılmıştır.

yuğaru (22b/2), içerü (9a/9), taşra (2b/4)

2.2.4.1.4.9. Vasıta Hali (Enstrumental):

İncelenen metinde +*la*, +*le* şekilleri görülmektedir.

emriyle (4b/5), ümmetleriyle (31a/1)

2.2.4.1.5. Soru Eki:

İsimlerden sonra gelerek onları soru şekline sokar. İncelenen metinde

dar-düz *mI* şekli geçer .

var mıdır (44a/10), yakın-mıdır (53a/10)

2.2.4.2. Fiil Çekimi

2.2.4.2.1. Şahıs Ekleri:

Çekimli fiiller, bir oluş ve kılışı şahsa ve zamana bağlı olarak bildiren kelime türleridir. Fiil çekiminde kullanılan şahıs ekleri, zamir menşeli ve iyelik eki menşeli olmak üzere başlıca iki gruba ayrılır¹¹:

Zamir kökenli şahıs ekleri:

Teklik 1. şahıs için *-am, -em, -im, -in* ekleri kullanılmıştır.

bilürin (16b/2)

Teklik 2. şahıs için *-sın, -sin* ekleri kullanılmıştır.

bilmezsin (27b/7), içesin (35b/11), kaçarsın (4a/9)

Teklik 3. şahıs için ayrı bir ek yoktur. Bazen şekil ve zaman ekinden sonra *-dur* kuvvetlendirme eki getirilmiştir.

şalmış (25b/9), bilmişdür (52a/3), eyerlenmiş (3b/6)

Çokluk 1. şahıs için *-uz, -üz, -vuz, -vüz* ekleri kullanılmıştır.

namaz kıluruz (51a/9), varavuz (51a/5), virürüz (51a/3)

Çokluk 2. şahıs için *-sız, -siz* ekleri kullanılmıştır.

bilürsüz (53b/3), dirsiz (52b/9), şanursız (53b/5)

Çokluk 3. şahıs için *-lar, -ler* eki kullanılmıştır.

şavururlar (42a/6), söylerler (7a/9), iderler (25a/9)

¹¹ Mustafa Özkan, **a.g.e.**, s. 135.

İyelik kökenli şahıs ekleri:

Teklik 1. şahıs için *-m* eki kullanılmıştır.

yarluğadım (28b/6), didim (3b/9)

Teklik 2. şahıs için *-ñ* eki kullanılmıştır.

söyledüñ (26b/10), gördüñ 9b/1

Teklik 3. şahıs için şahıs eki kullanılmamıştır.

kaçdı (4a/7), olsa (16b/8)

Çokluk 1. şahıs için *-k* eki kullanılmıştır.

ikrâr eyledük (51a/9), geldik (9a/1),

Çokluk 2. şahıs için bu dönemde *-ñuz*, *-ñüz* eki kullanılmıştır. İncelenen metinde bu eke örnek bulunmamaktadır.

Çokluk 3. şahıs eki için *-lar*, *-ler* eki kullanılmıştır.

şordılar (50a/11), kıoyşalar (20b/5), gördiler (42b/1)

2.2.4.2.2. Şekil ve Zaman Ekleri:

2.2.4.2.2.1. Bildirme Kipleri:

Görülen Geçmiş Zaman:

Görülen geçmiş zaman eki, *-di*, *-di'*dir. Bu ek incelenen metinde üçüncü tekil ve çoğul şahıslarda dar-düz şekilde, birinci, ikinci tekil ve çoğul şahıslarda ise dar-yuvarlak ünlülü şekilde görülür.

ölürlerdi (42b/7), şordum (3b/9), gördüler (20a/3)

Öğrenilen Geçmiş Zaman:

-mış, -miş, -muş, -müş şeklinde hem dar- düz, hem de dar yuvarlak

şekillerde görülmektedir.

olmuş (44a/3), dimiş (52a/5), ölmüş (3a/9)

Geniş Zaman:

İncelenen metinde geniş zaman ekinin *-r, -Ar, -Ur* olmak üzere üç şekline rastlanır.

şavururlar (42a/6), ıalar (21a/4), yerler (40b/2), iderler (18a/11)

Geniş Zamanın Olumsuzu ise *-maz, -mez* ekleriyle yapılmaktadır:

olmaz (42b/12), virmezler (41b/9), beñzemezsin (27b/7)

Gelecek Zaman:

İncelenen metinde gelecek zaman çekimide *-ısar, -ıser, -ecek, -acak* ekleri kullanılmıştır.

gelecekdür (53a/11), yağısardur (18b/2), alısardur (7a/6), giriserdür (46a/8), idiserlerdür (47a/4)

2.2.4.2.2.2. Dilek Kipleri:

İstek Kipi:

İstek eki *-a, -e*'dir.

ıtutam (29b/13), virem (30a/1), bulalar (35a/2), varavuz (51a/5)

Emir Kipi:

Teklik 1. şahıs için *-ayın, -eyin; -ayım, -eyim* ekleri kullanılmıştır.

içeyim (6b/3), varayın (38b/10), vireyüm (28b/11)

Teklik 2. şahıs bazen eksiz, bazen ise *-gıl, -gil* ekiyledir.

ıtur (8a/12), unutmagıl (2a/7), degürgil (49a/5)

Teklik 3. şahıs ekleri *-sun, -sün*'dür.

olsun (16a/11), degürsün (31b/3)

Çokluk 1. şahıs ekleri *-alum, -eliüm*'dür.

unutmayalum (51a/7), çıkaralum (8b/5), gidelüm (4a/4)

Çokluk 2. şahıs ekleri bu dönemde *-ñ, -ñuz, -ñüz*'dür. İncelenen metinde örneği bulunmamaktadır.

Çokluk 3. şahıs ekleri bu dönemde *-sunlar, -sünler*'dir. İncelenen metinde örneği bulunmamaktadır.

Şart Kipi:

Şart kipi, *-se, -sa* eki ile kurulmaktadır.

olsa (16b/8), arzu kılsalar (34b/9), depretse (3a/11)

2.2.4.2.3. Fiilerde Olumsuzluk:

Fiilerde olumsuzluğu meydana getiren ek, *-ma, -me*'dir.

inanmayup (52b/9), kıocalmaya (36a/3), eksilmeye (34b/11)

2.2.4.2.4. Fiilerde Soru:

Bu ek metinde dar-düz ünlülü kullanılmıştır:

rāzı olduñ mı? (31a/2)

varmadı mı? (53a/1)

gördüñ mi? (53a/2)

III. BÖLÜM

METİN

[1b] (1) Hazā kitāb-ı mi‘ rāc-ı Muḥammed Muṣṭafā şalla ‘allāhu ‘aleyhi ve sellem. (2) *Bismi ‘llāhi ‘r-raḥmani ‘r-raḥīm.*¹ (3) *Sübḥāne ‘llezī esrā bi-‘abdiḥi leylen mine ‘l-mescidi ‘l-ḥarāmi* (4) *ile ‘l-mescidi ‘l-aḫşa ‘llezī bāreknā ḥavlehū li-nūriyehu min* (5) *āyātina inneḥū hüve ‘s-semi‘[u ‘l-baṣīr]*². Bu āyet-i şerīfi rivāyet (6) kıldı. ‘Abdu ‘llāh bin ‘Abbas raḍiyā ‘llāhu ‘anhu şöyle (7) rivāyet kıldı-kim Peyğamber ‘aleyhi ‘s-selāmdan uş-bu āyetün (8) tefsirin işittüm kim ma‘ nāsı budur. Tañrı ta‘ālā kim (9) gendü ḳulın bir gicede Mekke-i mükerreme mescidinden Beyt (10) -ü ‘l-muḳaddes mescidine ilette. Rivāyet böyledür kim (11) Peyğamber ‘aleyhi ‘s-selām eytti kim mübārek Ramażan (12) ayınıñ yigirmi yedincisinde düşenbe gicesi-y-idi. Ümmühānī (13) evinde Ebū Ṭālib kıızı kim ḥazret-i ‘Alinün raḍiyā ‘llāhu ‘anhu [2a] (1) -nuñ kıız ḳarındaşıdur evinde yaturdum. Ümmühānī yanumda yatur idi. (2) Çün-kim bir sâ‘ at gecdi. Cebrā ‘il ‘aleyhi ‘s-selāmiñ (3) ḳanadı gürüldüsin işitdüm, baḳdum. Cebrā ‘il ‘aleyhi ‘s-selāmı (4) gördüm. Pes Cebrā ‘il ‘aleyhi ‘s-selām baña selām viridi. Ben (5) daḫı selām cevābın girü virdüm. Geldi, benüm ḳatumda otur (6) -dı. Eytti-kim şadr-ı bedr-i ‘ālem seyyid-i veled-i ādem ‘aleyhi ‘s-selām (7) bu gice yatmağıl ve uyumağıl kim Burāḳ ḳatuña geldi. (8) *Ve ilā rabbike fergāb.*³ Ya‘ nī bu gice ol gicedür kim Allāhu (9) tebāreke ve ta‘ālā eydür kim: Yā Muḥammed, tiz benüm ḳatuma gelesün (10) ve beni göresin ve benümle söyleşe[sin] ve saña alkış vire (11) -yim. Andan Rasūl ‘aleyhi ‘s-selām eytti-kim çün mübārek (12) sözi Cebrā ‘il ‘aleyhi ‘s-selāmdan işittüm. Örü ṭurdum (13) daḫı şu diledüm. Ābdest alam. Pes Cebrā ‘il ‘aleyhi ‘s-selām [2b] (1) eytti: Yā Muḥammed, burda şabr eyle. Ben saña şu getürem. (2) Andan Cebrā ‘il ‘aleyhi ‘s-selām bir ferişte viribidi. (3) Vardı, cennet icinden bir ibrik⁴

¹ “Esirgeyen ve bağışlayan Allah’ın adıyla”

² İsrâ sûresi 17/1: “Kendisine ayetlerimizden bir kısmını gösterelim diye kulunu (Muhammed’i) bir gece Mescid-i Haram’dan çevresini bereketlendirdiğimiz Mescid-i Aksa’ya götüren Allah’ın şanı yücedir. Hiç şüphesiz o, hakkıyla işitendir, hakkıyla görendir.”

³ İnşirah sûresi 94/8: “Ancak Rabbine yönel ve yarvar.”

⁴ Metinde sehven *burāḳ* şeklinde yazılmıştır.

getürdi kızıl yâkû (4) -tdan. Ābdest aldum. Şoñra evden taşra çıkdum ve Mikā'il (5) 'aleyhi's-selāmı gördüm kapuda durur. Elinde bir ibrik⁵ tu (6) -tar idi. Çevresinde yetmiş 'alem тұrurdi ve her 'alem (7) altında yetmiş biñ ferişte тұrurdi. Ol feriştelere (8) Mikā'il 'aleyhi's-selām çerisinden idi. Hāliyā Cebrā'il (9) 'aleyhi's-selām çerisi sağ yanumda ve Mikā'il 'aleyhi's-selām (10) çerisi şol yanımda şaf şaf тұrurlardı tã ki Beyt (11) -ü'l-muqaddese degin. Cümle cihan nurla taldı. Pes (12) Mikā'il 'aleyhi's-selām Burāķla baña karşı geldi, selām vir (13) -di. Ben dağı selāmın aldum. Cün Mikā'il 'aleyhi's-selām [3a] (1) beni gördi, sevindi. Eytti-kim yā Muḥammed, bu gice iş (2) senüñdür .Ağır devlete irişdüñ kim hıc dünyāda bir (3) kimseye irişmiş degil. Pes Peygamber 'aleyhi's-selām eytti (4) kim: Mikā'il 'aleyhi's-selām elinde bir at gördüm kim ne ol (5) kadar yüksekti. Ve ne ol kadar alcakdı. Ve ne semiz idi. (6) Ve ne arık idi. Ve yüzi ādem yüzi gibiydi. Ve şol kadar (7) gökçek idi şanaşun yüzi ayuñ on dör (8) -düñci⁶ giçesi-y-idi. Ve gözleri bādem gibi idi. Ve yelesinde (9) yetmiş bölük saçları vardı. Kara müşkden örölmüş (10) idi. Ve boyı uzundu. Ve iki kanadı vardı. Kaçan-kim (11) başını depretse cümle 'ālem müşk kokuşu ile to (12) -lardı. Ve ayakları mercāndan idi. Ve tırnaqları aķ (13) incüden idi. Ve karnı kızıl altundan idi [3b] (1) ve uyluqları gümüşden. Ve ol Burāķ baña fasih diliyle (2) selām virdi. Eytti-kim esselāmu 'aleyküm yā Rasūla'llāh, (3) didi .Bunca yıldur kim saña müştāk idüm. İmdi (4) bu gün ḥācetüm revā oldı didi. Pes eytti: Dilerseñ (5) dilegil. Pes bağdum. Anuñ üstünde bir eyer gördüm. (6) Eyerlenmiş aķ incüden idi. Ve üzengüsi yeşil (7) zümürütünden idi. Ve uyanı kızıl yâkütünden idi. (8) Ve yuları yeşil zeberce[t]den idi. Andan Cebrā'il (9) 'aleyhi's-selāma şordum kim uş-bu ne atdur didim. (10) Cebrā'il 'aleyhi's-selām eytti: Bu at degildür, Burāķdur. (11) Eytti: Yā Muḥammed, ol Bār-ı ta'ālā beni saña gönderdi. (12) Baña binesin. Zīrā kim yetmiş biñ yıldur Tañrı ta'ālā (13) beni saña virdi ve beni senden ötüri yaratdı. [4a] (1) Ve dağı kırık biñ vardur. Cümle saña müştākdur. Ammā (2) Ḥaķ ta'ālā beni saña müyesser kıldı. Pes Cebrā'il 'aleyhi (3) -'s-selām eytti: Yā Muḥammed, bu Burāķ bu gice murādına irdi. (4) İmdi gel Burāķa bin, gidelüm. Cebrā'il 'aleyhi-'s-selām (5) uyanın tutdı ve Mikā'il 'aleyhi's-selām

⁵ Metinde sehven *burāķ* şeklinde yazılmıştır.

⁶ Metinde *dördüñci* şeklinde yazılmıştır.

üzengüsün (6) tutdı. Andan Muḥammed ‘aleyhi-’s-selām elin eyere urdı kim (7) bine çağırdı ve kaçdı. Pes Cebrā’il ‘aleyhi-’s-selām (8) Burağa çağırdı. Eytte: Yā Burāk, niçün Tañrınıñ (9) Rasūlinden kaçarsın? Andan Burāk fasīḥ diliyle söyledi: (10) Yā Cebrā’il, ol peygambere niçün muṭī‘ olma kim qavl i (11) qarār eyleye kim kıyāmet gününde evvel benüm üstüme bine. (12) Baña şefā‘at eyleye. Peygamber ‘aleyhi-’s-selām Cebrā’il ve Mīkā’il (13) ‘aleyhi-’s-selāmıñ qatında qavl i qarār idelüm ki kıyāmet **[4b]** (1) gününde evvel benüm üzerime bine. Andan Muḥammed ‘aleyh (2) -i’-s-selām Burāquñ alnına mübarek elini qodı. Tañrı ta‘ālā (3) emriyle ol Burāquñ alnında Muḥammed ‘aleyhi-’s-selām yazıldı. (4) Pes Peygamber ‘aleyhi-’s-selām eytti: Benüm nişānum Burāquñ (5) alnında bu olsun, didi. Andan ol Burāk sevindi. (6) Andan şoñra sākin oldı. Cebrā’il ‘aleyhi-’s-selām (7) Muḥammed ‘aleyhi-’s-selāma eytti: Yā Rasūla’llāh, eger giderken (8) bu yolda āvāz işidür señ cevāb virmeysin didi. (9) Peygamber ‘aleyhi-’s-selām olsun didi. Cebrā’il ‘aleyhi-’s-selām (10) çerisiyle ve Mīkā’il ‘aleyhi-’s-selām çerisiyle Muḥammed (11) Muştafa ‘aleyhi-’ş-şalavatu ve sellem ḥazretiyle Beyt (12) -ü’l-muqaddese yolına yöneldiler. Çün yolıñ yarusına (13) vardılar. Bir āvāz geldi şağ tarafdān: Yā Muḥammed, yol[ı] yañıldıñ. **[5a]** (1) Pes ḥazret-i Rasūl ‘aleyhi-’s-selām hīc tınmadı. Çün-kim (2) bir az daḥı gitdiler. Bir āvāz daḥı şol tarafdān geldi (3) ki yolu yañıldıñ. Yine cevāb virmedi. Çün-kim biraz (4) daḥı vardılar. Bir āvāz daḥı geldi ki yine yolu yañıldıñ (5) diyü. Aña daḥı cevāb virmedi. Pes Rasūl ḥazreti, (6) Cebrā’il ‘aleyhi-’s-selāma şordı: Bu çağıran kimler (7) -dür? didi. Cebrā’il ‘aleyhi-’s-selām eytti: Bir[i] Naşrānī (8) -dür ve biri Cuhūddur. Senüñ şefā‘atüñi umarlar didi. (9) Eger dilersen ümmetüñ sünnī ola. Şefā‘atüñ (10) bunlara nişār itme. Cün-kim biraz daḥı vardılar. Gördiler gör (11) -diler⁷ bir gökcek ‘avrat turur. Eytte: Yā Muḥammed, turgıl. (12) Bir sözüm var diyeyüm. Pes Muḥammed ‘aleyhi-’s-selām aña daḥı (13) cevāb virmedi. Cün-kim bir az daḥı yürdiler. **[5b]** (1) Gördiler çok koyunlar yürürler. Velikīn ol koyunlar (2) arasında bir arslanlar tururlar. Ve daḥı ne kadar yırtıcı (3) cānavarlar var ise cümleten ol koyunlar arasında turur (4) -lardı. Ol arslanlar ve yırtıcı cānavarlar ol

⁷ Fazladan yazılmıştır.

koyunları (5) yerlerdi. Ve andan dağı geçdiler. Giderken kıyu gördiler (6) kim hiç suyu yoğdı. Bir kıovđa iner ve kııkardı. Ve andan (7) geçdiler. Gördiler bir kışı odun dışururdiler kim (8) götüre ađar, götüremezdi. Ve dağı odun dirüp (9) üzerine kıordı, götüremezdi. Andan dağı geçdiler. (10) Gözleri heybetlü bir delükden kııkardı. Velikın ol (11) delüğe girür ve giremezdi. Andan geçdiler. Cebrā'ıl (12) 'aleyhi-'s-selām eytti: Yā Rasūla'llāh, Burākıdan aşağa (13) ingil. Uř-bu yerde iki rek'at namāz kıılığıl. Pes [6a] (1) ĥazret-i Rasūl 'aleyhi-'s-selām Burākıdan indi. İki rek'at (2) namāz kııldı. Girü Burāka bindi. Bir ulu maķāma ir (3) -diler. Cebrā'ıl 'aleyhi-'s-selām yine eytti: Yā Rasūla'llāh, (4) in Burākıdan. Bu arada iki rek'at namāz kııl. Pes (5) namāzı kııldı. Andan dağı giddiler. Beytü'l-muķaddese (6) irişdiler. Mikā'ıl 'aleyhi-'s-selām iki řiře getir[d]i (7) nürdan. Pes Cebrā'ıl 'aleyhi-'s-selām eytti: Yā Rasūl (8) -a'llāh, al bu řiřeniñ birin icgil. Muĥammed 'aleyhi-'s-selām (9) ol řiře kim Mikā'ılıñ sađ elinde idi, aldı, (10) icdi. Bir az girü kıaldı ve ol řiřenüñ icinde (11) -ki süd idi. Pes Cebrā'ıl 'aleyhi-'s-selām eytti: (12) Yā Rasūla'llāh, bundaki südi cümleten icdüñ. Ümmetüñ (13) cümleten cennete vardı ve ol bir şişedeki sücü idi. [6b] (1) Alup içseñ iyiydi. Ümmetüñ cümleten řāribü'l-ĥamır o (2) -lurdi. İmdi ol süd kim senden artdı, getir ben (3) içeyim didi. Cebrā'ıl 'aleyhi-'s-selām bāķi kıalan südi (4) içdi. Eytti: Yā Rasūla'llāh, ne kim bu yolda gördüñ (5) baña söyle, didi. Pes Muĥammed 'aleyhi-'s-selām giderken yolda (6) her ne gördiyse bir bir taķrİR itdi. Andan řoñra (7) Cebrā'ıl 'aleyhi-'s-selām eytti: Yā Rasūla'llāh, ol āvāz (8) kim řađ ĥarafdan iřittüñ eđer cevāb virseñdi (9) ümmetüñ Cuhūd dinine ĥabardı. Ve dağı ol āvāz kim (10) řol ĥarafdan iřitdüñ eđer cevāb virseñdi ümmetüñ (11) cümleten Nařārİ olıardı. Ve dağı ol āvāz kim arduñdan (12) iřitdüñ eđer cevāb virseñdi ümmetüñ Tersā olısar (13) -dı. Ve ol dağı ĥāyet gökķek 'avrat-kim gördüñ ol [7a] (1) dünyādur. Eđer aña dağı cevāb virseñdi ümmetüñ cümleten (2) ehl-i dünya olurlardı. Yā Muĥammed 'aleyhi-'s-selām ne ĥoř (3) cevāb virmedüñ ve ol dağı kıoyunlar kim gördüñ ol (4) senüñ ümmetüñdür. Ol⁸ ve dağı ol aslanlar kim

⁸ Fazladan yazılmıştır.

gördün (5) onlar pādīşahlardur. Ve ol daḥı yırtıcı canavarlar gördün⁹ (6) kim gördün Tatarlardur. Ümmetün mālını zulmüle alısdur. (7) Ve ol daḥı kuyı kim gördün ve ol kovğa kim gördün (8) kuyı icine iner ve cıkarı. Ol senün ümmetündür. Bir bir (9) seniñ ğıybetin iderler ve mesāvı iderler ve söylerler ve namāzı (10) riyā-ıla kılurlar şıyāmı riyā-ıla tutarlar ve bir birine ögüt (11) virürler ve gendüleri tutmazlar. Ve daḥı ol odun kim gördün (12) direrdi, götüremezdi. Ol daḥı üzerine cem^ç iderdi. (13) Ol senün ümmetündür kim günāhı bir birinün üzerine yıgarlar. **[7b]** (1) Ve daḥı ol göz. kim gördün delikden çıkar ve yine (2) girü girmez. Ol senün ümmetündür bir birinden söz alur (3) -lar. Ve daḥı ol yerde kim iki rek^ç at namāz kıldı. Ol yer (4) Tūr-ı sīnā tağıdır. Ol maḳām kim iki rek^ç at daḥı namaz (5) kıldı. ‘İsā peygamber ‘aleyhi-’s-selām anda vücuda geldi. (6) Muḥammed ‘aleyhi-’s-selām Cebrā’il ‘aleyhi-’s-selāmdan bu sözleri (7) işitti. Tañrı ta‘ālāya çok çok şükürler kıldı. (8) Andan daḥı geçdiler. Beytü’l-muḳaddese irişdiler. Görd (9) -iler kim Ādem peygamber ‘aleyhi-’s-selām ve Nūḥ peygamber ‘aleyhi-’s-selām (10) ve ‘İsā peygamber ‘aleyhi-’s-selām ve Mūsā peygamber ‘aleyhi-’s-selām (11) daḥı yüz yigirmi dört biñ peygamberler şalavātu’llāhi (12) ta‘ālā ‘aleyhim ecma^ç in anda ḥāzırlardı. Cümle peygamber (13) -lere selām virdiler. Ḥāzret-i Muḥammed ‘aleyhi-’s-selām mübarek **[8a]** (1) selāmları redd idüp ve bu enbiyālar ḥāzret-i (2) Rasūl ‘aleyhi-’s-selāma müştākların bildürdiler ve eyttiler (3) kim: Yā Rasūla’llāh, bu gice cünki Allāhu ‘azīmü’s-şāna (4) varasın. Bizleri daḥı şefā^ç atden unutmayasın. Pes (5) Cebrā’il ‘aleyhi-’s-selām tırdı. Ezān-ı şerifi okudu. (6) Ve cümle enbiyālar tırdılar. Muḥammed ‘aleyhi-’s-selāma uydılar. (7) Ḥāzret-i Rasūl ‘aleyhi-’s-selām imāmlık eyledi. İki rek^ç at (8) namāz kıldılar. Cün-kim selām virdi. Tañrı ta‘ālāniñ (9) emrini yerine getürdi. İmdi Muḥammed Muştāfā şalla’llāhu (10) ta‘ālā ‘aleyhi ve sellem du‘ā kıldı. Cümle enbiyalar ve ferişte (11) -ler āmīn didiler. Lā-şek icābet oldı. Andan (12) Cebrā’il ‘aleyhi-’s-selām eytti: Yā Rasūla’llāh, tırdı, gide (13) -lüm diyüp bir nerdubāna ağıdılar kim altundan idi. **[8b]** (1) Ayaqları ve gümüşden idi kolları yāḳūtdandı (2) ve zümürüdüdü ve incüden idi. Ḥāḳ ta‘ālā dürlü (3) dürlü

⁹ Fazladan yazılmıştır.

yaratmışdı. Ve bir ucı gökde idi. Cebrâ'îl 'aleyhi-'s-selâm (4) eytti: Yâ Muhammed, mübarek ayağını nerdubâna koğıl. Ğayrı (5) göge çıkalum. Cünki Muhammed 'aleyhi-'s-selâm mübarek ayağın (6) nerdubâna kodı. Eytti: *Bismi'llāh*¹⁰ diyüp (7) çıkdı-kim hıc haberi yoğ-ıdı. Pes ol deñizi gör (8) -di-kim gök altında mu'allağdır. Ve şuyı yaşıldur. Ve u (9) -zunluğı beş yüz yıllık yoldur. Pes Cebrâ'îl (10) 'aleyhi-'s-selâma şordı: Uş deñiz, ne deñizdür? didi. (11) Cebrâ'îl 'aleyhi-'s-selâm eytti: Yâ Rasûla'llāh, bu deñiz Tañrı (12) ta'ālānıñ emriyle havāda mu'allağdur. Ve bu deñize Baħr (13) -ü'l-ħazar dirler. Ve dünyā göginüñ göklüğü bu deñiz yaşıl [9a] (1) -lığındandır. Ol aradan gittiler. Şimdi geldik evvelki (2) bāba. Bu bāb evvelki kat gögüñ şıfātın beyān ider: (3) Cün-kim evvelki kat göge irişdiler. O perüze (4) renklü idi ve şol kadar rüşen idi-kim güneş (5) nūrından ziyāde. Ve ol gögüñ kalınlığı beşyüz yıllık (6) yoldı. Cebrâ'îl 'aleyhi-'s-selâm kapu kaçdı. Āvāz geldi (7) ki kimdür diyücek pes Cebrâ'îl 'aleyhi-'s-selâm eytti: (8) Benüm ve Muhammeddür. Pes Cebrâ'îl 'aleyhi-'s-selâma gögüñ kapusın (9) açdılar ve içerü girdiler. Gördiler bir gökçek yüzlü (10) ve uzun boylu bir ferişte тұrur. Pes Muhammed 'aleyhi-'s-selâm (11) Cebrâ'îl 'aleyhi-'s-selâma şordı: Bu feriştenüñ adı (12) nedür? Cebrâ'îl 'aleyhi-'s-selâm eytti: Adı İsmā'ıldür. (13) Cün-kim ol ferişte Muhammed 'aleyhi-'s-selâmı gördi. Eytti: [9b] (1) Esselāmu 'aleyküm yā Rasûla'llāh, hoşgeldüñ didi. (2) Ol feriştenüñ çerisin gördiler. Yedi yüz biñ (3) ferişte idi. Cümleten geldiler. Muhammed 'aleyhi-'s-selâma selām (4) virdiler. Şāz u ħürrem oldılar. Ve ol feriştelere tesbîh o (5) -kurlar. Tesbîhleri bu idi: *Sübħāne'l-meliki'l-azîm* (6) *sübħāne'l-ğadîmü'l-kerîm sübħāne'l-aliyyü'l-alā leyse* (7) *kemislihi şey'ün ve ħüve's-semî'u'l-başîr*. Andan daħı gecdiler. (8) Bir bölük feriştehlere irişdiler. Ol feriştehlere şaf (9) bağlayup тұrurlar ve bu tesbîhleri okurlardı: (10) *Sübħāne'l-melikü'l-ğuddüsü subbūħu ħuddusun rabbunā ve rabbü'* (11) *-l-melā'iketü ve'r-ruhu*. Pes Cebrâ'îl 'aleyhi-'s-selâm eytti: (12) Yâ Rasûla'llāh, ol vaqıttan berü kim Ħağ sübhānehu ve ta'ālā (13) bu feriştehlere yarattı örü тұrup tesbîh okurlar, [10a] (1) didi. Andan Muhammed 'aleyhi-'s-selâm eytti: Yâ ħarındaşım (2) Cebrâ'îl, bunların şağışı ne ħadardur? Cebrâ'îl 'aleyhi-'s-selâm (3) eytti: Yâ Muhammed,

¹⁰ “Allah’ın adıyla”

bunların hisabın Tañrı ta‘ālādan ğayrı (4) kimesne bilmez, didi. Nite-kim Kelām-ı mecīdde mezkūrdur. *Neste‘izu (5) bi‘llāhi: Ve mā ya‘lemü cünūde rabbike illā hū.*¹¹ Ve andan geçdiler. (6) Ādem peygamber ‘aleyhi-’s-selāmuñ maķāmına irişdiler. Haķ (7) ta‘ālā Ādem peygamber ‘aleyhi-’s-selāmu nice ķadd ü ķāmet ile yarattı (8) ise girü hemān öyle gördiler. Pes Ādem peygamber (9) ‘aleyhi-’s-selām, Muħammed ‘aleyhi-’s-selāma selām virdi. Şöyle (10) sevindi. Şāz ı hürrem oldı. Tañrı ta‘ālāya çok şükürler (11) kıldı. Didi: Şükür saña kim yā Allāh, baña bunuñ ğibi oğul (12) rüzü kılduñ, didi. Ādem peygamber ‘aleyhi-’s-selāmın tesbīhi (13) bu idi: *Sübħāne ‘l-ecellü ‘l-celil sübħāne ‘l-vāsi‘ü ‘l-‘alim [10b]* (1) *sübħāne ‘llāhi ve bi-ħamdihı.* Andan daħı geçdiler. Bir ferişte (2) ķatına irişdiler. Ol ferişte bednus şuratlu idi. (3) Ve ol feriştenüñ başı ‘arş altında ve ayakları yedi (4) ķat yer altında idi. Ve bu tesbīhi okurdu: *Sübħāne ‘l-lezī (5) yüsebbihü lehü ‘t-‘uyūru bi-esvābihā ve sübħāne ‘l-lezī fütihā lehü sā‘ate* (6) -‘l-leyli. Pes Muħammed ‘aleyhi-’s-selām, Cebrā‘il ‘aleyhi-’s-selāma şor (7) -dı: Bu ne feriştedür? didi. Cebrā‘il ‘aleyhi-’s-selām eytti: (8) Bu ferişte Haķ ta‘ālā emriyle vaķıtları bilür. Çünki bir (9) sā‘at bir sā‘atdan geçe bu ferişte tesbīhlerin (10) okur. Dünyada ve yer yüzünde ne ķadar hūruslar¹² var-ısa (11) bir gezen öterler. Ol ferişteye cevāb virürler. Andan (12) daħı geçdiler. Bir cemā‘at feriştelere irişdiler. Ol (13) feriştelereñ bir yanı kar ve bir yanı od idi. Ne ķar [11a] (1) odı söndürür ve ne od ķarı yandurur. O ferişte (2) -ler dā‘imā tesbīh okurlardı: *Sübħāne ‘l-lezī ellefe beyne (3) -s-selci ve ‘n-nāri sübħāne ‘l-ħāliķu el-mü‘ellefü beyne ‘ibādihı ‘l-mü‘minin.* (4) Pes Rasül ‘aleyhi-’s-selām, Cebrā‘il ‘aleyhi-’s-selāma şordı: (5) Bu ne feriştelerdür? Cebrā‘il ‘aleyhi-’s-selām eytti: Yā Rasūla‘llāh, (6) bu feriştehlere Ra‘id dirler. Bulutlar üzerine müvekkeldür. (7) Tā kim bir yerden bir yire iledürler ve daħı gök ğürledüği (8) bu feriştehlereñ tesbīhidür ve yıldırım bunların nefesidür. (9) Andan daħı geçdiler. Bir ulu deñize irişdiler. Ol deñizüñ (10) mevcleri her biri bir tağ gibiydi. Pes Rasül ‘aleyhi-’s-selām, (11) Cebrā‘il ‘aleyhi-’s-selāma şordı: Bu ne deñizdür. Cebrā‘il (12) ‘aleyhi-’s-selām eytti: Yā Rasūla‘llāh, bu deñize Baħrū‘l-ħayvān (13) dirler. Andan daħı geçdiler. İkinci ķat göğe irişdiler.

¹¹ Müddesir sūresi 74/31: “Rabbinin ordularını ancak kendisi bilir.”

¹² Metinde sehven *ħuruřlar* şeklinde yazılmıştır.

Bāb: [11b] (1) Bāb-ı s̄anī ikinci k̄at gögüñ şıfātın beyān ider. (2) Çün-kim ikinci göge irişdiler ve gördiler kim ol gök (3) aķ incüden idi ve nūrı ay nūrından ziyāde idi (4) ve k̄alifl̄ığı beşyüz yıllık yoldı. Pes Cebrā`il `aleyhi-`s-selām (5) gök k̄apusın k̄aķdı. Āvāz geldi: Kimdür? didiler. Benem (6) ve Muḥammed Rasüldür. Pes k̄apuyı aĉdılar. İĉerü girdiler. Bir ferī (7) -şte gördiler kim yüzi ay gibi balķurdı. Ol (8) ferīşte ḥāzret-i Rasül `aleyhi-`s-selāma selām virdi. (9) Eytti: Yā Rasūla`llāh, muştulux saña kim Ḥaķ ta`ālā ulu (10) nařīb k̄ısmet eyledi. Ya`nī ulu kerāmetler rüzi kıldı. (11) Bu giĉe seni müşerref t̄utı-sardur ve ol ferīşte (12) bu tesbīḥi oķudı: *Sübḥāne`llāhi külle yevmin yüsebbiḥu lehu* (13) *el-müsebbiḥüne ve lā`ilāhe illa`llāhi el-mezkūr bi-küllü lisānin Allāhu* [12a] (1) *ekber kebīran ve`l-ḥamdüli`lāhi keřīran ve sübḥāne`lāhi bükraten ve ařīlen*. (2) Ve ol ferīštenüñ ĉerisi iki yüz biñ ferīşte idi. (3) Cümleten emrine muṭi`lerdi. Şaf şaf baĄlayup rükü`da (4) t̄ururlardı. Tesbīḥleri okurlar idi: *Sübḥāne* (5) *-`l-rafi`u`l-kerīmü sübḥāne`vāriřü`l-ķadīm sübḥāne`l-lāhi* (6) *-`l-`aẓīm elleẓī lā-tüdrükühü`l-ebşarü ve hüve yüdrükü`l-ebşaru* (7) *sübḥāne`l-`alimü`l-`aẓīm*. Pes Cebrā`il `aleyhi-`s-selām (8) eytti: Yā Muḥammed `aleyhi-`ş-şalavatu ve sellem, Tañrı ta`ālādan (9) dilegil. Bu tesbīḥüñ şevābın ümmetüñe vire daḥı, didi. (10) Andan daḥı geĉdiler. Bir ferīşteye irişdiler kim (11) ol ferīštenüñ başı gökde ve ayakları yerde idi. (12) Pes ḥāzret-i Rasül `aleyhi-`s-selām, Cebrā`il `aleyhi-`s-selāma (13) şordı: Bu ne ferīstedür? Cebrā`il `aleyhi-`s-selām eytti: [12b] (1) Yā Rasūla`llāh, bu bir ferīstedür ki Tañrı ta`ālā bunu (2) ādemilerüñ rızķı üzerine müvekkel kıldı ki her gün (3) rızķların ve k̄ısmetlerin ider Ḥaķ sübḥānehu ve ta`ālānuñ (4) emriyle. Ve ol ferīštenüñ adı K̄āsım-dur ve ol ferīşte (5) tesbīḥ oķurdı: *Sübḥāne`l-bedü`l-ebed sübḥāne`l-mübdü`ü* (6) *-`l-mu`id sübḥāne`l-ḥannānü`l-mennān yā bedi`u`s-semāvāti ve`l-arĉa* (7) *yā ze`l-celāli ve`l-ikrām*. Andan daḥı geĉdiler. Bir ferīşte daḥı (8) gördiler. Yetmiş başı var idi. Ve her başında yetmiş (9) dili var idi. Ve her dilde yetmiş lafzıyla tesbīḥ oķurdı: (10) *Sübḥāne`l-ḥāliķu`r-rezzāķ sübḥāne`llāhi`l-`aẓīm* (11) *sübḥāne`llāhi ve bi-ḥamdihī*. Andan daḥı geĉdiler. Bir ulu deñize (12) irişdiler sütden aĄ¹³-ıdı ve baldan tatlu idi. (13) ĉevresinde řol k̄adar ferīstehler gördiler kim aĄaĉlar [13a] (1) yabraĄından ve deñizler k̄umundan

¹³ Metinde *aĄ* kelimesinden sonra fazladan bir dal yazılmıřtır.

yağmurlarun¹⁴ dāne (2) -sinden ziyāde idi. Ve ol feriştelere bu tesbîhi okur (3) -lardı: *Sübḥāne 'llāhi 'l-İezī lā-yezīdünī mülkihi şey'ün bi-ṭā'ati* (4) -'l-muṭī'in ve lā-yünkaşu min mülkihi bi-ma'şiyetihi'l-āşine (5) şey'ün. Andan daḥı geçdiler. Üçüncü kat göge irişdiler. (6) Bu bāb, üçüncü kat gögün şifātın beyān ider. Çünki (7) ol göge irişdiler. Gök kızıl yāḳūtdan (8) idi. Nūri güneş nūrından rūşen idi ve ḳalıṅg (9) -lıḡı¹⁵ beşyüz yıllık yoldı. Pes Cebrā'il 'aleyhi's-selām (10) ḳapuyı ḳaḳdı. Āvāz geldi kim: Kimdür ol? diyü eytti. (11) Benem ve Muḥammed Rasūl-dür. Çün-kim ḳapuyı açdılar ve iḳerü gir (12) -diler. Bir ferişte gördiler kim yüzi ayuñ on dör (13) -dine beñzer. Rasūl 'aleyhi's-selāma selām virdi: **[13b]** (1) Merḥabā yā Rasūla'llāh, ḥoş geldüñ. Müjde (2) olsun saña kim bu kerāmetler saña ve ümmetüne ḳısmet (3) oldı. Bir kimseye naşib olmadı ve ol ferişte bu (4) tesbîhi okurdu: *Sübḥāne 'l-cā' velā melce'e minhu illā i* (5) -leyhi sübhāne rabbiye 'l-a'lā. Andan daḥı geçdiler. Mūsā (6) peygamber 'aleyhi-'s-selāma irişdiler. Ve daḥı selām virdiler. (7) Ve daḥı redd-i selām idüp işmarladılar kim: Yā Rasūla'llāh, (8) bu giçe şefā'at gicesidür. Cün-kim Allāhu ta'ālāya (9) iresin. Bizüm için şefā'at eyleyesin, didiler. Andan (10) geçdiler. Süleymān peygamber 'aleyhi-'s-selāma irişdiler. (11) Rasūla'llāh 'aleyhi-'s-selām ḥazreti anlara selām vir (12) -di. Anlar daḥı redd-i selām idüp şāz u ḥürrem oldılar. (13) Eyttiler: Yā bizüm ḳarındaşımız, bu giçe şefā'at gicesidür. **[14a]** (1) Bizi daḥı unutma, didiler. Andan geçdiler. Bir ferişteye (2) irişdiler. Bir ulu deñize müvekkel idi. Ve ol deñize (3) Baḥrū'l-amiḳ dirler idi. Ve ol deñizdür kim Nūḥ 'aleyhi' (4) -s-selāmiñ ḳavmı[nı] anda helāk eyledi. Andan daḥı (5) geçdiler. Dördüncü kat göge irişdiler. Bu bāb, (6) dördüncü kat gögi beyān ider. Cün-kim dördüncü kat (7) göge irişdiler. Ol gök yeşil zümürütten idi. (8) Ve ziyāde rūşen idi. Pes Cebrā'il 'aleyhi's-selām (9) ḳapu ḳaḳdı. Āvāz geldi: Kim-dür? didiler. Benem ve Muḥammed 'aleyhi (10) -'s-selāmdur, didi. Çün-kim ḳapuyı açdılar. İḳerüye (11) girdiler. Bir ferişte gördiler münevver ḳamere beñzer. Ol (12) ferişte ḥazret-i Rasūl 'aleyhi's-selāma selām vir (13) -di ve redd-i selām eyledi. Ol gögün ḳalınlıḡı beş **[14b]** (1) yüz

¹⁴ Metinde *yağmurlarunū* şeklinde yazılmıştır.

¹⁵ Metinde *kalıṅgalıḡı* şeklinde yazılmıştır.

yıllık yoldı. Ve ol feriştenüñ dört yüz biñ (2) çerisi vardı. Bu tesbîhi okurlar idi: *Sübḥāne 'l* (3) *-ḥālīku 'z-zulümāti ve 'n-nūra sübhāne 'l-ḥālīku 'ş-şemsi ve 'l-kamer.*

(4) Andan daḥı geçdiler. Beytü'l-ma' mūra irişdiler. 'İsā (5) peygamber' aleyhi's-selāmiñ maḳāmıdır. Ve Beytü'l-ma' mūr kızıl (6) yāḳūtdan idi. 'İsā peygamber ' aleyhi's-selām çün-kim Rasūl (7) -a'llāh ' aleyhi's-selām ḥazretini gördi, eytti: Yā Muḥammed, (8) bu giçe şefā' at giçesidür. Bizi daḥı unutma. Andan (9) ḥazret-i Rasūl ' aleyhi's-selām gördi-kim yetmiş biñ ferişte (10) geldiler. Beytü'l-Ma' mūra girdiler. Pes Rasūla'llāh ' aleyhi (11) -'s-selām, Cebrā'il ' aleyhi's-selāma şordı-kim Bu ne ḳavmıdır? (12) Eytti: Rasūla'llāh, bunlar feriştehdür. Her gün yetmiş (13) biñ ferişte gelür. Bu Beytü'l-Ma' mūrı ḫavāf iderler. **[15a]** (1) Bir gelen ḳıyāmete degin bir daḥı gelmez ve bu tesbîhi (2) okurlardı: *Sübḥāne 'r-ra'ūfū 'r-raḥīm sübhāne 'n-nūr* (3) *-u 'n-nūr sübhāne 'llezi lā-yaḫfā ' aleyhi şey 'ün fi 'l-ardı* (4) *velā fi 's-semā'.* Pes 'İsā peygamber ' aleyhi's-selām Muḥammed (5) ' aleyhi's-selāma didi-kim: Yā Rasūla'llāh, elüni ḳaldur. Ü (6) -mmetleriñ için du'ā ḳıl, didi. Pes ḥazret-i Rasūl (7) ' aleyhi's-selām ümmetleri için du'ā ḳıldı. 'İsā (8) peygamber ' aleyhi's-selām feriştehdler ile āmīn, didiler. (9) Andan daḥı geçdiler. Bir ferişteye irişdiler kim (10) taḫtı üstünde oturmuş idi. Başı yedi (11) ḳat gökde ve ayakları yedi ḳat yerde idi. (12) Pes ḥazret-i Rasūl ' aleyhi's-selām çün-kim bu ferişteyi (13) gördi, ol feriştenüñ öninde bir levḫ yaturdı. **[15b]** (1) Dā'im ol levḫe bakardı. Ḥazret-i Rasūl ' aleyhi's-selām (2) eytti: Yā aḫı, Cebrā'il ' aleyhi's-selāma şordı: Bu (3) ferişte nedür kim böyle heybetlü durur? Cebrā'il ' aleyhi (4) -'s-selām eytti: Yā Rasūla'llāh, bu¹⁶ feriştenüñ adı (5) 'Azrā'ıldür. Pes ḥazret-i Rasūl ' aleyhi's-selām 'Azrā'il (6) ' aleyhi's-selāma selām virdi. 'Azrā'il ' aleyhi's-selām (7) levḫe bakdı. Başın ḳaldurup ḥazret-i Rasūl (8) ' aleyhi's-selāma bakdı. Andan Cebrā'il ' aleyhi's-selām (9) eytti: Yā Melekū'l-mevt, uyanıḳ ol kim saña Rasūl (10) ' aleyhi's-selām selām virdi. Cün ḥazret-i 'Azrā'il (11) ' aleyhi's-selām bu sözi işitti. Örü ḫırdı. (12) Rasūl ' aleyhi's-selāma selām virdi ve yanına aldı. (13) Eytti: Yā Rasūla'llāh, ma' zūr ḫut. Bilemedüm ammā **[16a]** (1) ḥazretiñe beşāret olsun kim bu giçe murāda (2)

¹⁶ Metinde *bunñ* şeklinde yazılmıştır.

irdüñ. Andan hazret-i Rasül ‘aleyhi’s-selâm eytti: (3) Yâ Melekü’l-mevt, seni ne yaman meşğül gördüm. Çok (4) fikirdesin. Pes Melekü’l-mevt eytti: Yâ Rasûla’llâh, (5) ulu vaqıtdan berü kim Hağ ta‘âlâ beni yaratdı, yirümden (6) deprenmezem. Ammâ Tañrı ta‘âlâ yetmiş biñ ferişte hükümüne râm (7) eyledi.¹⁷ Feriştelerün her birinün eli altında yetmiş (8) biñ ferişte var. Her vaqıt-kim âdem oğlunuñ (9) eceli geldikde bu ferişteherün birin gönderürem. Ol (10) ferişte varup cânını tartaruban dağı bundan elümi (11) şunarum ve cânını alurum gerekse maşrıqda olsun (12) ve gerekse mağribde olsun. Andan Rasül ‘aleyhi’s-selâm (13) eytti: Bu levh ne levhidür? Melekü’l-Mevt eytti: Bu levh-i [16b] (1) maḥfūzdur. Dâ’im aña nazar iderüm. Her kimün ki eceli (2) gelse bilürin ve bu tesbîhi oğurlar idi: *Sübḥâne* (3) *men te‘azzeze bi’l-ḳudreti ve’l-beḳâ ve ḳahera’l-‘ibâdi bi’l-mevti* (4) *ve’l-fenâ sübhâne’l-hâliḳu mâ yürîd*. Andan dağı geçdiler. (5) Bir ulu tağa irişdiler. Gördiler tobtolu qar idi. (6) Hazret-i Rasül ‘aleyhi’s-selâm Cebrâ’il ‘aleyhi’s-selâma işbu (7) ne tağdur? didi. Eytti: Bu qarlıqdur, didi. Her kaçan (8) kış olsa ferişteher bundan qar alurlar. Dünyâ yüzine (9) iletürler. Andan dağı geçdiler. Beşinci kat göge irişdiler. (10) Bu bâb beşinci kat gögün tafşilin beyân ider. Cünki (11) çün-kim beşinci kat göge irişdiler gördiler kim ol (12) gök ağ gümüñden idi ve nürü güneş nürından (13) rüşendi. Cebrâ’il ‘aleyhi’s-selâm kapuyı kağdı. Āvâz [17a] (1) geldi. Kimdür? diyü. Eytti: Benem ve Muḥammed ‘aleyhi’s-selâmdur (2) didi ve dağı kapuyı açdılar. İçerü girdiler. Bir ferişte (3) gördiler. Yüzi güneş nürından rüşendi. Hazret-i (4) Rasül ol ferişteye selâm virdi ve ol ferişte dağı (5) şâz olup redd-i selâm idüp eytti kim müjde (6) olsun yâ Rasûla’llâh saña kim bu giçe murâduña irdüñ, (7) didi. Ve ol feriştenün çerisi beşyüz biñ ferişte (8) idi. Ve dağı ol gögün kalınlığı beşyüz yıllık yoldı. (9) Ve ol feriştenün tesbîhi bu idi: *Sübḥâne’l-melikü’l-ḳuddüsi* (10) *sübbūhun ḳuddüsün rabbunâ ve rabbü’l-melâ’iketi ve’r-ruḥ*. Andan (11) dağı geçdiler. İbrâhîm peygamber ‘aleyhi’s-selâma irişdiler. (12) Ve gördiler kim İsmâ’il ‘aleyhi’s-selâm oğlu İshâğ (13) ‘aleyhi’s-selâm ve Ya’ḳûb ‘aleyhi’s-selâm ve Luṭ peygamber [17b] (1) şalavatu’llâhi ‘aleyhim ecma‘în cümlesi bir yerde oturur (2) idi. Rasül hazreti

¹⁷ Metinde *eyledi* kelimesinden sonra fazladan bir elif yazılmıştır.

anları görüp selām virdi. (3) Cümleten örü turup i' zāz ve ikrām kıldılar. Ve redd-i (4) selā[m] eylediler. Hāzret-i Rasūl 'aleyhi's-selāmı katlarına (5) alup sevindiler. Emānet ısmarladılar. Bizi daḥı şefā'atden (6) unutmā, didiler. Pes İbrāhīm peygamberūn 'aleyhi's-selāmūn (7) dā'imā tesbīḥi bu idi: *Sübḥāne 'l-ma'budī bi-küllī mekānin sübhān* (8) *-e 'l-mevcūdi bi-küllī zemānin sübhāne 'l-mezkūru bi-küllī lisānin* (9) *sübḥāne 'llāhi 'l-ma'rūfi bi-küllī iḥsānin*. İsmā'il (10) peygamber 'aleyhi's-selām bu tesbīḥi oḡurlar idi: *Sübḥān* (11) *-e 'llaḥifü 'l-ḥabīru sübhāne 's-semī'u 'l-'alīmū sübhān* (12) *-e 'l-fettāḥu 'l-kerīmū*. Ve daḥı İshāḳ peygamber 'aleyhi's-selām (13) ve Ya'ḳūb peygamber 'aleyhi's-selām bu tesbīḥi oḡurlardı: **[18a]** (1) *Sübḥāne 's-semī'u 'l-baṣīrū sübhāne 'l-mübīn*. Ve daḥı Lūt (2) peygamber 'aleyhi's-selāmın tesbīḥi bu idi: *Sübḥān* (3) *-e 'l-kerīmū 'r-rahīmū 'r-ra'ūfū 'l-ḥalīmū*. Andan gecdiler. Bir bölük (4) ferişteye irişdiler kim oturlar idi. Ve başları (5) önlerinde ve zikru'llāh iderlerdi. Pes ḥāzret-i Rasūl (6) 'aleyhi's-selāma şordı: Bu ne feriştehlerdür? Eytti: (7) Yā Rasūla'llāh, ve ol vaḳıtdan berü kim Ḥaḳ ta'ālā bunları (8) yaradı böyle zikru'llāh iderler kıyāmete dek. Andan (9) geçdiler. Bir bölük feriştelere irişdiler. Kimi rükū'da (10) ve kimi sücūdda ve kimi kıyāmda cümleten ol ḳādir ve ḳayyūm (11) olan Mevlāyı zikir iderler. Andan geçdiler. Bir 'aẓīm, (12) bir āteş deryāya irişdiler. Pes ḥāzret-i Rasūl (13) 'aleyhi's-selām Cebrā'il 'aleyhi's-selāma eytti: Bu ne **[18b]** (1) zikirdür? didi. Eytti: Yā Rasūla'llāh, buña Baḥri'n-nār (2) dirler ve cehennem ḳavmının üzerine bu od yağısardur¹⁸, (3) didi. Andan daḥı geçdiler. Altıncı ḳat göge irişdiler. (4) Bāb: Bu bāb altıncı ḳat gögin vaşfını beyān ider. (5) Ol gök kim kızıl ya'ḳūtdan idi ve nūrı güneş (6) nūrından rüşendi. Cebrā'il 'aleyhi's-selām ḳapu ḳaḳdı. (7) Āvāz geldi. Kim-dür diyücek benem ve Muḥammed 'aleyhi's-selāmdur, (8) didi. Pes ḳapuyı açdılar. İçerü gir[di]ler. Bir ferişteye (9) irişdiler. Gördiler yüzi ḳamerden rüşen idi. Hāzret-i (10) Rasūl selām virdi. Ol daḥı redd-i selām idüp şafālar (11) eyledi. Ve daḥı ol gögün ḳalınlığı beşyüz yıllık yoldı. (12) Ve ol feriştenün elli biñ çerisi var idi. Ve bunı (13) ve bu tesbīḥi oḡurlardı: *Sübḥāne 'llezi leyse ke-mişlihi şey'ün* **[19a]** (1) *ve hüve 's-*

¹⁸ Metinde *yağırsardır* şeklinde yazılmıştır.

semi^c u *'l-başıru*. Andan dağı geçdiler. Bir bölük (2) feriştehlere irişdiler kim tesbîh ve zikir iderlerdi. (3) Ve tesbîhleri bu idi: *Sübĥāne 'llezi yüsebbiĥu lehu 'l-hevām* (4) *fī emākinihā sübhāne 'llezi yüsebbiĥu lehu 't-tuyūru fī evĥānihā*. (5) Andan dağı geçdiler. İdrīs peygamber 'aleyhi 's-selām ve (6) Nūĥ peygamber 'aleyhi 's-selāma irişdiler. Ve selām vir (7) -diler. Anlar dağı redd-i selām iylediler ve şāz u ĥürrem oldılar (8) ve dağı şefā^c at emānetin işmarladılar. Ba^c dehu bu (9) tesbîhi oĥurlardı: *Sübĥāne 'l-laĥifū 'l-ĥabīru sübhān* (10) *-e 'l-fettāĥu 'l-'alīmu sübhāne 'l-cevādū 'l-kerīm*. Andan dağı (11) geçdiler. Mīkā'il 'aleyhi 's-selām ĥatına irişdiler. Gör (12) -diler bir kürsī üzerinde oturdu. Ve öninde bir (13) terāzū aşulu idi. Ve kefesi maşrıĥdan maĥribe dek [19b] (1) idi. Cemī^c maĥlūkātuñ nāmları anuñ ĥatında (2) idi. Rasūla'llāĥ 'aleyhi 's-selām Cebrā'il 'aleyhi 's-selāma (3) şordı kim: Bu ne feriştedür? Eytti kim bu¹⁹ Mīkā'il (4) 'aleyhi 's-selāmdur. Tezcek örü ĥurup selām vir (5) -üp şāz ve ĥürrem oldu. Eytti-kim yā Muĥammed, bu giĥe murā (6) -duña irişdüñ. Beni şefā^c atden unutmayasın (7) diyü işmarladı. Ve ol feriştenüñ ĥerisi ĥāyet ĥoĥ (8) idi. Yetmiş biñ ferişte idi. Ve bu tesbîhi oĥurlardı: (9) *Sübĥāne 'llāhi 'l-'alīmū bi 'l-guyūbi sübhāne 'llāhi 'l-mübdī'ü* (10) *küllī şey'in*. Andan dağı geçdiler. Bir yeşil deñize irişdiler. (11) Ol deñizüñ şol ĥadar mevcleri var idi-kim (12) gözlerüm görünce ĥamaşdı. Ve dağı ol deñizüñ ĥevre (13) -sinde ĥoĥ feriştehlere var idi. Ba^c dehu örü ĥurup [20a] (1) tesbîh oĥurlardı: *Sübĥāne 'd-dā'imū sübhāne 'l-ĥā'imū* (2) *-d-'dā'im*. Andan dağı geçdiler. Bir siyāĥ deñize irişdiler. (3) Gördüler kim ĥevresinde ĥoĥ feriştehlere var idi. (4) Hemān ol dem örü ĥurdılar. Pes Ĥāzret-i Rasūl 'aleyhi 's-selām (5) Cebrā'il 'aleyhi 's-selāma şordı: Bu ne heybetlü deñizdür kim (6) böyle ĥap ĥara durur? Cebrā'il 'aleyhi 's-selām eytti: Buña (7) Baĥrū 'z-zulümāt dirler. Andan dağı geçdiler. Yedinci ĥat (8) göge irişdiler: Bāb: Bu bāb yedinci ĥat gögiñ vaşfını (9) beyān ider. Ol gök-ki-kim Allāhu ta'ālā nürdan yaratmış (10) idi. Dağı ol gögüñ ĥalıñlıĥı beşyüz yıllıĥ yoldı. (11) Cebrā'il 'aleyhi 's-selām ĥapu ĥaĥdı. Āvāz geldi. Kimdür? didi. (12) Eytti: Benem ve Muĥammed 'aleyhi 's-selā[m]dur,

¹⁹ Metinde *buña* şeklinde yazılmıştır.

didi. Pes kapu açıldı. (13) İçerü girdiler. Andan dağı feriştehler var. Ve gördiler [20b] (1) selām virdiler. Ve redd-i selām eyleyüp bu tesbîhi o[ķu]r (2) -lar idi: *Sübĥāne 'llezī rafa' a 's-semāvāti bi-ġayri' amedin sübhān* (3) *-e 'llezī besaṭa 'l-arḍa 'alā mā'in cemedin.* Andan geçdiler. Bir ferî (4) -şteye irişdiler. Eger yedi²⁰ kat gögüñ ve yedi (5) kat yerüñ şularını anuñ bir gözine kıysalar to (6) -lmazdı. Ve ol ferişte bu tesbîhi okurdu: *Sübĥāne 'llezī* (7) *fi 's-semā 'i 'arşuhū sübhāne 'llezīfi 'l-arzı mülkehū ve fi'* (8) *-lberri bedī'uhū sübhāne 'llezī fi 'l-baħri 'acā'ibuhū sübhān* (9) *-e 'llezī fi 'l-hevā 'i riyāḥuhū sübhāne 'llezī fi 'l-ķubūri ḳazā'uhū* (10) *sübĥāne 'llezī fi 'l-cenneti raḥmetehū sübhāne 'llezī fi 'n-nāri 'azābuhū.* (11) Andan geçdiler bir deñize irişdiler. Ol deñiz kıatında (12) bir ferişte var idi. Anuñ yedi başı var idi. Her (13) başında bir dili var idi. Ve her biriyle²¹ bir tesbîh okur [21a] (1) -dı .Ol deñiz nürdan yaradılmış idi. Ĥazret-i (2) Rasūl 'aleyhi 's-selām, Cebrā'il 'aleyhi 's-selāma şordı: (3) Bu ne deñizdür? Eytte: Buña Baħri 'n-nür dirler. Ve bu ferişte (4) günde yüz kerre bu deñize talar ve çıkar. Bir kere silkinür. (5) Her bir kıatre şudan Allāhu ta'ālā bir ferişte ĥalk ider. (6) Tā kim kıyāmete degin bu tesbîhi okurlardı: *Sübĥāneke* (7) *yā seyyidī mā a'ḍamū şānūke sübhāneke yā seyyidī mā a'lā* (8) *mekānūke.* Andan dağı geçdiler. Bir ferişte gördiler. (9) Ve ol feriştenüñ dört başı var: Bir başı (10) arslan başı gibi ve bir başı kerkenes başı gibi (11) ve bir başı öküz başı gibi ve bir başı ādem başı gibi (12) idi. Ol başı kim ādem başı gibi olan baş bu tesbîhi (13) okur idi: *Sübĥāne 'llezī ĥalaķa Ādeme sübhāne men a'tā* [21b] (1) *-r' rezzāķu li-velidi Ādem.* Ve ol öküz başı gibi olan baş bu (2) tesbîhi okur idi: *Sübĥāne 'llezī yerzūķu zürriyeteħū* (3) *Ādeme 'l-in'āmū bi-ķudretihī sübhāne men yarzūķu keyfe* (4) *yeşā 'ü sübhāne men yerā velā yürā vehüve bi 'l-manżari 'l-a'lā* (5) *ve yerzūķu 'l-ĥayvānū bi-raḥmetihī.* Ve ol kerkenes başı gibi olan (6) baş bu tesbîhi okur idi: *Sübĥāne 'llezī yesma' u aşvāte* (7) *'t-ṭuyūru fi mekānihā sübhāne men yerzūķuhüm bi-raḥmetihī.* (8) Ve ol arslan başı gibi olan baş bu tesbîhi okur (9) idi: *Sübĥāne 'llezī yüsebbiħu lehū 'l-vehüşü sübhāne* (10) *men yarzūķuhüm ve yerzūķu 'l-ĥalaķa ecma'ine bi-raḥmetihī yā kerīmu* (11) *yā raḥīmü.* Andan dağı gecdiler. Bir ferişteye irişdiler (12)

²⁰ Metinde *yedinci* şeklinde yazılmıştır.

²¹ Metinde *birliyle* okunacak şekilde yazılmıştır.

kim ol ferişte bir kürsî üzerinde oturur idi. (13) Başı ‘arş altında irüşür idi. Ve ayakları yedi [22a] (1) kat yer altında idi. Pes Hâzret-i Rasûl ‘aleyhi’s-selâm (2) Cebrâ’il ‘aleyhi’s-selâma şordı: Bu ne ferîştedür? (3) Cebrâ’il ‘aleyhi’s-selâm eytti: Bu ferîşte İsrâfil (4) ‘aleyhi’s-selâmdur. Ve ziyâde çerisi çokdur. Biñ kerre (5) biñ idi. Pes Rasûla’llâh selâm virdi. Pes (6) İsrâfil ‘aleyhi’s-selâm redd-i selâm idüp şâz u hürrem (7) oldu. Ve ol ferîşte bu tesbîhi okurdi: *Sübḥāna’llāhi* (8) -’s-semī’i’l-‘alīm *sübḥāne men hüve ‘alā mā yeşā’u ḳadīrun sübhānehu* (9) ve *ta‘ālā ‘ammā yeşifūne*. Pes İsrâfil ‘aleyhi’s-selâm Hâzret-i (10) Rasûluñ ‘aleyhi’s-selâmuñ elin tutdı. Eytti: Yâ Muḥammed, (11) gel gidelüm ğayrı gönlüñi hoş tut. Senüñle ben (12) ğayrı gidem. Cebrâ’il anda ḳaldı. Hâzret-i Rasûl (13) ‘aleyhi’s-selâm Cebrâ’il ‘aleyhi’s-selâma eytti: Niçün [22b] (1) ḳalduñ? didi. Pes İsrâfil ‘aleyhi’s-selâm eytti: (2) Rasûla’llâh bundan yukaru aña destür yoḳdur. Pes (3) Hâzret-i Rasûl ‘aleyhi’s-selâm Cebrâ’il ‘aleyhi’s-selâma eytti: (4) Bir ḳac ḳademe daḫı benümle gel didi. Cebrâ’il ‘aleyhi’s-selâma (5) Rasûla’llâh ‘aleyhi’s-selâmıñ hâtırı için bir ḳademe (6) daḫı ilerü varup vardı. Ammâ derḫâl eridi. (7) Bir serçe gibi oldu. Hâḳ ta‘ālāñ heybetinden (8) girü döndi. Sidretü’l-müntehâ ḳatında tırdı. Zîrâ (9) Cebrâ’il ‘aleyhi’s-selâmuñ yeri, Sidretü’l-müntehâ idi. (10) Nite-kim Ḳur’ân içinde buyurur: *Neste’izu bi’llāhi: ‘İnde* (11) *sidreti’l-müntehā*.²² Ve daḫı bāb Sidretü’l-müntehâ şıfatın (12) beyân ider. Bu Sidretü’l-müntehâ didigümüz bir ulu ağacdur. (13) Ve meyvesi ḳulle gibidir. Ve yabraḳları fil ḳulıḡına beñzer [23a] (1) idi. Yedi ḳat gök üzerinde, cennet ḳatında (2) idi. Anıñçün Sidretü’l-müntehâ didiler kim âdemüñ (3) ‘aḳlı andan yukaru fehm idemez. Ve daḫı bu ağac nürdan (4) rüşendür. Ve Hâzret-i Rasûl ‘aleyhi’s-selâm ulı ağaç (5) üzerinde ferîştehler gördi ḫulleler gıyerler. Nite-kim (6) Ḳur’ân-ı ‘azîminde Hâḳ ta‘ālā buyurur: *Neste’izu bi’llāhi: (7) İz yaḡşa’s-sidrate mā yaḡşā*.²³ Andan İsrâfil (8) ‘aleyhi’s-selâm ba‘dehu Hâzret-i Rasûl ‘aleyhi’s-selâmı (9) aldı ve uçdı kim bir deñize irişdiler. Ve ol (10) deñiz âteş idi. Zebâniler ol odı ḳarışdı (11) -rurlar idi. Ol oddan mevcüler çıkar idi. (12) Çün-kim Hâzret-i Rasûl ‘aleyhi’s-selâm anı gördi (13) ve ḳorḳdı az ḳaldı kim uşşı gitdi idi.

²² Necm sûresi 53/14: “Sidretü’l-Müntehâ’nın yanında.”

²³ Necm sûresi 53/16: “O zaman Sidre’yi kaplayan kaplamıştı.”

Pes andan [23b] (1) dağı geçdiler. Bir ara değize irişdiler kim anuđ feriştehlere (2) uyurlar idi. Pes Hzret-i Rasul ‘aleyhi’s-selm İsrfil (3) ‘aleyhi’s-selma şordı: Bu ne değizdr ve bu ne (4) ferisťtehlere didi. İsrfil ‘aleyhi’s-selm eytti: (5) Y Rasla’llh, bu değizi Hk ta‘ldan ayrı kimesne (6) bilmez. Ve bu ferisťtehlere rhniler durur. ‘Arşın perde (7) -drlarıdır, didi. Ba‘dehu andan geçdiler. Krsiye (8) irişdiler. Bb: Ve dağı bu bb krsinn şifatını (9) beyn ider. Kürsi olan mağal řol adar büyükdür kim (10) yedi at gök ve yedi at yer atında bir zerre gibi (11) idi. Nite-kim Kelm-ı adimde mezkrdur: *Neste‘izu bi’llhi: (12) Vesi‘a krsiyyh ‘s-semvti ve ‘l-arđa.*²⁴ Ve yetmiş biđ (13) perdeleri var idi. Ve her perdenn kalığlığı maşrı [24a] (1) -kdan mağribe dek idi. Ve dağı krsinn (2) evresinde řaf řaf ferisťtehlere trup (3) bu tesbihi oğurlardı: *Sbhne men vesi‘a krsiyyh (4) -‘s-semvti ve ‘l-arđa sbhne men vesi‘a krsiyyh (5) -‘s-semvti külle řey’in ‘ilmen sbhna’llhi ve ta‘l ‘amm yři (6) -kne.* Andan dağı geçdiler. Bir ferisťteye irişdiler. (7) Bir yanı ar idi. Bir yanı od idi. Ve d‘im bu (8) tesbihi oğurdu: *Sbhne ‘llezi ellefe beyne ‘s-selci ve (9) -‘n-nra allhmme ellefe beyne ‘l-ulb ‘l-m ‘minn.* Andan (10) dağı geçdiler. Yedi değize irişdiler. Her bir değizini (11) kalığlığı on bu dny adar idi. Andan dağı (12) geçdiler. ‘Arř-ı  lya irişdiler. Bu bb (13) ‘arř-ı  lniğ ululuğın beyn ider. n-kim ‘arřa [24b] (1) irişdiler gördüler kim dört yüz biđ nrdan (2) direği var. Her bir direkden her biriniğ arasını dört (3) yüz biđ yillik yoldı. n-kim ‘arřa irişdiler (4) İsrfil ‘aleyhi’s-selm trdı. Dağı perde içinden (5) bir vz geldi kim: Ber gel y Muđammed, didiler. Rasul ‘aleyhi’s-selm (6) şöyle şandı kim yerde ve gökde kimesne diri almadı. (7) Pes perdeden içerü girdi. Yetmiř biđ ferisťte (8) ve yetmiş biđ perdeyi gördi. Cümlesi altundan (9) ve incüden dzlmşdi. Ve dağı dürlü dürlü muraşşa‘ (10) yaradılmışdı. Ve her birinün yüzi amer gibi idi. Ve her (11) perdenn ‘arđı yetmiş biđ yillik yoldı. Ve yetmiş biđ (12) hib gördi yelden. Ve yetmiş biđ hib oddan. (13) Ve yetmiş biđ hib şudan. Ve yetmiş biđ hib [25a] (1) ızıl altundan. Ve yetmiş biđ hib incüden. Ve yetmiş (2) biđ hib yktdan. Ve yetmiş biđ hib

²⁴ Bakara sresi 2/255: “Onun kürsüsü bütün gökleri ve yeri kaplayıp kuşatmıştır.”

(3) zümürütten. Ve yetmiş biñ hicāb mercāndan. Ve yetmiş (4) biñ hicāb nūrdan. Ve yetmiş biñ hicāb aq gümüşden. (5) Ve her hicābda bir ferişte müvekkeldi. Ve her bir ferişte[niñ] (6) yetmiş biñ çerisi vardı. Haq ta‘ālā hazretlerine (7) zikir iderler idi. And[an] dağı geçdiler. Hazret-i Rasūl (8) ‘aleyhi’s-selām eydür: Kañkı perdeye vardım ise (9) feriştehler tarik iderler. Ya‘nī yol eyleñ dimekdür. (10) Pes şöyledür ki yedi kat gök ‘arşuñ altında (11) bir zerredür. Ve ‘arş-ı a‘lā bir dāne kıızıl yāqūtdan idi. (12) Ve ‘arşuñ ululuğın Tañrı ta‘ālādan artuq (13) kimesne bilmez. Nite-kim Tañrı tebāreke ve ta‘ālā Kelām-ı kadimde [25b] (1) buyurur: *Ve hüve rabbü’l-‘arşi’l-‘azīm.*²⁵ (2) Pes Hazret-i Rasūl ‘aleyhi’s-selām na‘līn çıkardı kim (3) ‘arşuñ üzerine başa. Bir āvāz geldi-kim şerrefi (4) başāti.²⁶ Na‘līnūñ²⁷ andan çıkarup Hazret-i Rasūl (5) ‘aleyhi’s-selām mübārek başını secdeye kodı. Haq ta‘ālā (6) -ya şükürler eyledi. Secdeden başın kaldırdı. Hiṭāb (7) geldi-kim: Yā Muḥammed, baña yakın dek gel. Pes imdi Hazret-i (8) Rasūl ‘aleyhi’s-selām şol kadar yakın vardı-kim aşığa (9) baqdı. Gördi-kim altında qalmış tā şol kadar kim dünyā (10) ve āhiret. Cümle ayağ altında qaldı. Andan Pādişāh-ı (11) ‘ālem-den hiṭāb geldi kim: Yā Muḥammed, ilerü gel. Bizi (12) gör niteliksiz. İlerü vardı. Pādişāh-ı ‘ālemi gördi (13) nitesiz ve niteliksiz, zamānsız ve mekān-sız. [26a] (1) İmām-ı Ebū Ḥanīfe eytti: Peygamber ‘aleyhi’s-selām Haq (2) ta‘ālāyı gönül göziyle gördi. Zīrā gönül gözi (3) bākīdür. Başı gözi fānīdür didi. Ve dağı İmām-ı (4) Şāfi‘ī Raḥmetu’llāhu ta‘ālā eytti: Muḥammed Muştafā ‘aleyhi’s-selām (5) Haq ta‘ālāyı baş göziyle gördi. Zīrā gönli gözi (6) baş göz-ile birikdi. Haq ta‘ālāyı gördi nite kim (7) mü’minlere va‘de kılmışdur kim Tañrı ta‘ālā dīdārın (8) göstere. Pes yine hiṭāb geldi-kim yā Muḥammed, başuñı (9) kaldur. Gendü gözünle gör. Nitesiz ve niteliksiz (10) görgil. Pes Hazret-i Rasūl ‘aleyhi’s-selām başını kaldır (11) -dı, gözün açdı. Tañrı ta‘ālāyı gördi mekān (12) -sız ḥadsiz ve pāyānsız. Şöyle kim Haq ta‘ālā-ıla (13) Hazret-i Rasūl ‘aleyhi’s-selām ol arada toqsan biñ [26b] (1) söz söyleşdi. Ve dağı Peygamber ‘aleyhi’s-selāmiñ (2) her ne ḥāceti var ise revā kıldı. Andan Tañrı (3) tebāreke ve

²⁵ Tevbe sūresi 9/129: “O yüce Arşın sahibidir.”

²⁶ “Yerimi şereflendir.”

²⁷ Metinde sehven *na‘līūñ* okunacak şekilde yazılmıştır.

ta‘ālā nidā kıldı-kim: Yā Muḥammed, Rasūl ‘aleyhi’s-selām (4) eytti: Lebbeyk ve sa‘deyk²⁸ yā seyyidī ve mevlāyī (5) ve ḥālīkī ve rāzıkī ve ilāhī ve muḥyī ve mūmītī. Pes Ḥaḳ ta‘ālā (6) eytti: Yā Muḥammed, baña söyle ve baña yakın gel. Andan (7) ḥazret-i Rasūl ‘aleyhi’s-selām eytti: Bār-ı ḥudāyā baña (8) söylemek ve şenā eylemek ḥazretüñe beşāretimiz meger (9) gendü şenāñı sen diyessin. Andan Ḥaḳ ta‘ālā eytti: (10) Nite söyledüñ? *Ene efşahü’l-‘Arabi ve’l-‘Acem*. Ya‘nī (11) ‘Arabda ve ‘Acemde benüm gibi faşih yoḳdur. İmdi ol faşih (12) -ligüñ ḳanı? didi. Pes ḥazret-i Rasūl eytti: Ey (13) benüm ḥālīkım, ol sözi ḥalḳ ḳatında didüm. Benüm tāḳatüm [27a] (1) yoḳdur ki ḥazretüñde söz söyleyem. Andan Ḥaḳ (2) ta‘ālā eytti: Yā Muḥammed, her bir dürlü luḡat-ıla bī-çūna (3) söyle. Pes ḥazret-i Rasūl ‘Arab dilinden ğayrı (4) dil bilmezdi. Andan ḳudretten boḡazına bir ḳatre (5) şı tamladı. Ḳardan şavuk ve şekerden leziz-idi. (6) Çün-kim içdi göñli açıldı ve ḳuvvetlendi. Ḥaḳ ta‘ālā (7) -dan ümmetin diledi. Andan Ḥaḳ celle ve ‘alādan nidā (8) geldi: Yā Muḥammed. Eytti: Lebbeyk yā seyyidī ve mevlāyī. (9) Nidā geldi: Nite bildüñ? Senüñ seyyidüñem. Eytti: Sen (10) ḳulaḡuzladuñ. Ve daḡı eytti: Yā Rabbī, nice bileyim kim (11) senüñ sözüñden artuḳ söz işittüḡim yoḳdur. (12) Senüñ luḡfiñdan yegrek luḡuf görmedüm. Ve taḡḳıḳ (13) iyledüm-kim yeri ve göḡi ve güneşi ve ḳameri ve nücümi ve bulutları [27b] (1) ve cümle maḥlūḳatı ve on sekiz biñ ‘ālemi sen yarattuñ. (2) Ulu Tañrım sen-sin didi. Ve senden özge kimsem (3) yoḳdur. Ve daḡı yüz yigirmi dört biñ peyḡamberleri (4) sen gönderdüñ. Tevrāt ve Zebūr²⁹ ve İncil (5) ve Ḳur‘ān-ı kerim ve Furḳān-ı ḥakim senüñ kitābuñdur ve kelāmuñdur. (6) Dükeli feriştelere senüñ ḳulla[ru]ñdur. Nite kim yā Rabbī sen kimseye (7) beñzemezsin ve kimse daḡı beñzemez saña. Ḥazret-i Rasūl (8) eytti: *Et-teḥıyyātü li’l-lāhi ve’s-şalavātü ve’t-tayyibātü*.³⁰ Pes (9) Ḥaḳ ta‘ālādan cevāb geldi: *Es-selāmü ‘aleyke eyyühe’n-nebiyü* (10) *ve raḡmetu’l-lāhi ve berakātühü*.³¹ Andan ḥazret-i Rasūl ‘aleyhi (11) -’s-selām eytti: Ey ḥālīkım, ümmetlerüm çoḳdur. İşbu (12) ulu

²⁸ “Buyurunuz, emir sizindir”

²⁹ Metinde *Zebūrı* okunacak şekilde yazılmıştır.

³⁰ “Dil ile, beden ve mal ile yapılan bütün ibadetler Allah’adır.”

³¹ “Ey Peygamber! Allah’ın selâmı, rahmet ve bereketleri senin üzerine olsun.”

konuqluklardan gerek kim nevāle eyledüm didi. Pes (13) Hāḡ ta‘ālā buyurdı-kim yā Muḡammed, ne dilersün al ümmetün [28a] (1) için. Andan Rasül ‘aleyhi’s-selām eytti kim (2) *es-selāmu ‘aleynā ve ‘alā ‘ibādi’llāhi’s-ṣāliḡine*³² didi. Ve (3) daḡı ihlās-ıla imān kıldı. Eytti: *Eṣhedü (4) en lā ilāhe illa’llāhü ve eṣhedü enne Muḡammeden ‘abduhu ve Rasūluhu.*³³ (5) Ve daḡı cümle feriştehler eyttiler kim: *Allahümme ṣalli ‘alā Muḡammedin (6) ve ‘alā āli Muḡammedin ve rḡham Muḡammedin ve bārik ‘alā Muḡammedin (7) ve ‘alā āli Muḡammedin kemāṣalleyte ve sellemte ve bārakte ve raḡimte (8) ve terḡamte ‘alā İbrāhīme ve ‘alā āli İbrāhīme fī’l-‘ālemīne (9) inneke ḡamīdün mecīdün.* Pes Hāḡ ta‘ālādan nidā geldi-kim beyān: (10) *Āmene r-Rasūlü bimā ünzile ileyhi mi’r-rabbihī ve’l-mu’minüne.*³⁴ (11) Andan ḡazret-i Rasül ‘aleyhi’s-selām eytti: Yā seyyidī (12) ve mevlāyī, *Küllün āmene bi’llāhi ve melā’iketihī ve kütübihī ve rusūlihī (13) lā nufferiḡu beyne eḡadin min rusūlihī.*³⁵ Andan ṣoñra [28b] (1) Hāḡ ta‘ālā eytti-kim: Yā Muḡammed, ne dilersin diledü (2) -gini vireyim didi. Pes ḡazret-i Rasül ‘aleyhi’s-selām (3) eytti: *Ve ḡālū semi’nā ve eḡa’nā ḡufrāneke rabbenā ve ileyke (4) -’l-maṣīru.*³⁶ Andan ṣoñra Allāhu ta‘ālā eytti: *Lā yūkellefū (5) -’llāhu nefsen illā vūs’ahā lehā mā kesebet ve ‘aleyhā mā’ktesebet.*³⁷ (6) Andan Hāḡ ta‘ālā eytti-kim: Yā Muḡammed, ümmetüñi yarluḡadım (7) daḡı ne dilerseñ diledüḡini kim vireyin. Pes (8) ḡazret-i Rasül eytti: *Rabbenā lā tü’āḡiznā in nesīnā (9) ev aḡḡa’nā.*³⁸ Andan ṣoñra Hāḡ ta‘ālā eytti-kim getürdüm (10) *mā taḡaddemden ve mā te’eḡḡar zenbuki.*³⁹ Ne daḡı dilerseñ (11) dileḡil. Saña vireyüm. Pes Rasūlu’llāh ‘aleyhi’s-selām (12) eytti: *Rabbenā ve lā*

³² “Selām bizim üzerimize ve Allah'ın bütün iyi kulları üzerine olsun.”

³³ “Şahitlik ederim ki, Allah'tan başka ilah yoktur. Yine şahitlik ederim ki, Muhammed, O'nun kulu ve Peygamberidir.”

³⁴ Bakara sūresi 2/285: “Peygamber , Rabbinden kendisine indirilene iman etti., mü’minler de (iman ettiler).”

³⁵ Bakara sūresi 2/285: “Her biri; Allah'a, meleklerine, kitaplarına ve peygamberlerine iman ettiler ve şöyle dediler: "Onun peygamberlerinden hiçbirini (diğerinden) ayırt etmeyiz.”

³⁶ Bakara sūresi 2/285: “Şöyle de dediler: ‘İştittik ve itaat ettik. Ey Rabbimiz! Senden bağışlama dileriz. Sonunda dönüş yalnız sanadır.’”

³⁷ Bakara sūresi 2/286: “Allah bir kimseyi ancak gücünün yettiği şeyle yükümlü kılar. Onun kazandıḡı iyilik kendi yararına, kötülük de kendi zararındır.”

³⁸ Bakara sūresi 2/286: “Ey Rabbimiz! Unutur, ya da yanılırsak bizi sorumlu tutma!”

³⁹ “ Geçmişten geleceḡe kadar olan günahlarını”

taḥmil ‘aleynā iṣran kemā ḥameltehu ‘alā (13) - ‘illezīne min ḳablinā.⁴⁰ Andan soñra eytti: Ḥaḳ ta‘ ālā didi [29a] (1) defi‘ ittüm ol sāyir ümmetden zencīnleri ve senüñ (2) ümmetüñden didi. Pes ḥazret-i Rasül eytti: *Rabbenā* (3) *ve lā tüḥammilnā mā lā ṭāḳatelenā bihi ve‘ fu ‘annā ve ‘ḡfirlenā* (4) *ve ‘rḥamnā ente mevlānā fe ‘nṣurnā ‘alā ‘l-ḳavmi ‘l-kāfirīn.*⁴¹ (5) Pes Ḥaḳ ta‘ ālā eytti kim diledüğüñ vireyim. Ve saña (6) virdüm daḡı şefā‘ati ḳıldum. ‘Aşilere şefā‘at eyleye (7) -sin. İmdi ḥāṭırın ḡoş olsun didi. Ve andan (8) ḥazret-i Rasül ‘aleyhi’s-selām eytti: *Yā seyyīdī* (9) *ve mevlāyī*, benim za‘if ümmetlerümün üzerine (10) ağır yük ḳomaḡıl, didi. Pes Ḥaḳ ta‘ ālā eytti: (11) *Yā Muḥammed*, ḳomazın. Andan soñra ḥazret-i Rasül ‘aleyhi (12) -’s-selām eytti: Benüm ümmetümi unutmaḡıl. Ḥaḳ ta‘ ālā u (13) -nutmam, didi *Līkīn yā Muḥammed* farz ḳıldum saña ve ümmetüñe [29b] (1) elli vaḳıt namāz ve altı ay oruç, didi. Andan (2) ḥazret-i Rasül ‘aleyhi’s-selām eytti: *Yā seyyīdī* (3) *ve mevlāyī*, taḥfif eyle. Ümmetüm za‘ifdür. Pes Ḥaḳ ta‘ ālā (4) beş vaḳıt taḥfif eyledi. Yine pes ḥazret-i Rasül (5) ‘aleyhi’s-selām eytti: Benüm ümmetüm za‘ifdür. Muḥaşşal-ı (6) kelām recā ide ide beş vaḳıt namāz, üç ay oruç (7) didi. Andan ḥazret-i Rasül ‘aleyhi’s-selām eytti: *Yā ḡālīkī* (8) *ve muşavvirī*, ümmetümün bu ḳadara güci yetmez. Sen ā‘lem (9) -sin. Ba‘dehū Ḥaḳ sübhāne ve ta‘ ālā eytti: Bir ay oruç (10) ve daḡı beş vaḳıt farzı saña ve ümmetüñe virdim. (11) *Ya‘nī* ‘izzetüm celālüm ḡaḳḳıçün her kim bu vaḳıt-ı ḡamseyi (12) ḳılup ve bir ay oruçı tutalar kim elli vaḳıt namāza (13) ve altı ay oruca berāber tutam didi. Ve şol ḳadar [30a] (1) şevāb virem ki vaşfa sıḡmaya didi. *Yā Muḥammed*, pes (2) ḥazret-i Rasül ‘aleyhi’s-selām eytti: *Yā ilāhī*, Ādem (3) peyḡamber ‘aleyhi’s-selāmı gendü ḳudretüñle yaratduñ. Ve *Nūḡ* (4) peyḡamber ‘aleyhi’s-selāma gemi virdüñ. Ve daḡı *İbrāḡīm* (5) peyḡamber ‘aleyhi’s-selāma ḡil‘at virdüñ, ḡalīlim didüñ. (6) Ve ‘İsā peyḡamber ‘aleyhi’s-selāma du‘ā virdüñ, meyyiti iḡyā (7) eyledi emr ü fermānuñ-ıla. Ve daḡı *Süleymān* peyḡamber ‘aleyhi’s (8) -selāma memleket virdüñ, māra ve mūra ḡüküm eyledi. (9) Ve *Mūsā* peyḡamber

⁴⁰ Bakara sūresi 2/286: “Ey Rabbimiz! Bize, bizden öncekilere yüklediğin gibi ağır yük yükleme.”

⁴¹ Bakara sūresi 2/286: “Ey Rabbimiz! Bize gücümüzün yetmediği şeyleri yükleme! Bizi affet, bizi bağışla, bize acı! Sen bizim Mevlâmızsın. Kâfirler topluluğuna karşı bize yardım et.”

‘aleyhi’s-selāma ‘aşā virdüñ. (10) *Ve’s- selāmu’llāhu ta‘ālā ‘aleyhīm ecma‘in.*⁴² İmdi yā Rabbī, (11) bu peygamberlerüñ adlarını kıyāmete degin bu mu‘cizāt (12) ve kerāmetleri söyleşürler. Pes bu za‘ife ne (13) dırsin? Andan Hāḡ ta‘ālā eytti: Yā Muḡammed, her ne kim [30b] (1) cümle peygamberlere virdüm kim mu‘cizātları ve kerāmetleri (2) cümlesini saña virdüm yā ḡabīb, didi. Evvel oldur ki (3) kaçan ḡullarum şahādet gelmesin dirler, senüñ aduñı (4) -la yā ḡabīb benüm adum ile cem‘ ideler. *Lā ilāhe illā’llāhū* (5) *Muḡammedün Rasūlu’llāhi.*⁴³ Ve daḡı yā Muḡammed, ḡur’an içinde seni ögdüm. (6) *Ḳavluhu ta‘ālā Neste‘izu bi’llāhi: ve vaḡa’nā ‘anke vizrake* (7) - *‘illezī enḡaḡā zahrake ve rafa’nā leke zikrake.*⁴⁴ Ve cehennem (8) nārını ümmetüñe ḡarām kıldım. Ve daḡı minber üzerinde (9) benüm adum-ıla senüñ aduñı zikir ideler. Ve daḡı kıyāmet (10) gününde dilegiñ, lisānuñ naşıl ise revā idem. (11) Ve buña delil: *Ḳavluhu ta‘ālā Neste‘izu bi’llāhi: Ve lesevfe* (12) *yu‘ḡike rabbuke fetarḡā.*⁴⁵ Ve senden evvel gelen peygamberlerden kimesne (13) cennete girmeye, tā ki sen ümmetüñ ile girmeyince. Şoñra [31a] (1) peygamberler ümmetleriyle gireler. Andan eytti: Yā Muḡammed, (2) rāzı olduñ mı, didi. Pes ḡazret-i Rasūl ‘aleyhi’s-selām (3) secde kılup şükür eyledi. Ol giçe Hāḡ ta‘ālāyı (4) iki gez gördi. Bir gez baş göziyle gördi ve bir gez gönül (5) göziyle gördi. Öyledür kim buña delil Hāḡ ta‘ālā buyururdi: (6) *Neste‘izu bi’llāhi: Mā kezebe ‘l-fu’ādu mā ra’ā*⁴⁶ bu ḡavil imām-ı (7) a‘zām Ebū ḡanīfedür raḡmetu’llāhu ta‘ālā. Ammā ol ki (8) baş göziyle gördi nite kim Ḳur’ānda buyurur: *Ḳavluhu ta‘ālā* (9) *Neste‘izu bi’llāhi: Mā zāḡa ‘l-başaru ve mā ḡaḡā le-ḡad ra’ā* (10) *min āyāti rabbihī ‘l-kübrā.*⁴⁷ Ve daḡı ve bu ḡavilde İmām-ı (11) Şāfi‘inüñdür raḡmetu’llāhu ta‘ālā. Andan Hāḡ ta‘ālā (12) eytti: Yā Muḡammed ol-kim senüñ-çün ve ümmetüñçün (13) yaratdum saña göstereyin, didi. Ba‘dehu nidā kıldı [31b] (1) bir ferişteye kim adı İştāfā’ıldür. Muḡammed ‘aleyhi’s-selāmı (2) İsrāfīl ‘aleyhi’s-selāma degür. Ve İsrāfīl[i] Mīkā’ile (3) degürsün. Mīkā’il ‘aleyhi’s-

⁴² “Allah’ın selamı onlar üzerine olsun”

⁴³ “Allah’tan başka ilah yoktur. Muhammed Allah’ın elçisidir.”

⁴⁴ İnşirah sûresi 94/2-3-4: “Belini büken yükünü üzerinden kaldırmadık mı? Senin şânını yükseltmedik mi?”

⁴⁵ Duha sûresi 93/5: “Şüphesiz, Rabbin sana verecek ve sen de hoşnut olacaksın.”

⁴⁶ Necm sûresi 53/11: “Kalp, (gözün) gözün gördüğünü yalanlamadı.”

⁴⁷ Necm sûresi 53/17-18: “Göz (gördüğünden) şaşmadı ve (onu) aşmadı. Andolsun, o, Rabbinin en büyük alametlerinden bir kısmını gördü.”

selām[1] Cebrā'il[e] degürsün. (4) Ve Cebrā'il 'aleyhi's-selām daḥı Muḥammed 'aleyhi's-selāmı alup (5) cennetümi göstersiz, didi. Ve her ne kim 'āşiler için (6) yarattum, göstersiz. Ve her ne kim Muḥammed için ve ümmeti (7) için her ne yarattum ise göstersiz. Pes (8) İştāfā'il ferişte Muḥammed 'aleyhi's-selāmı aldı. 'Arş-ı (9) a'ladan indürdi. İsrāfile işmarladı. İsrāfil (10) Mikā'ile işmarladı. Mikā'il Cebrā'ile işmarladı. (11) Pes Cebrā'il 'aleyhi's-selām, Peygamber 'aleyhi's-selāmın (12) elini öpdü, aldı, berāber cennet kapusın kaḫdı. Āvāz (13) geldi: Kimdür, didi-ler. Eytti: Benem ve Muḥammed 'aleyhi's-selāmdur, [32a] (1) didi. Rıdvān daḥı kapuyı açdı. Muḥammed 'aleyhi's-selām (2) selām virdi. Rıdvān daḥı redd-i selām eyledi. Andan (3) eytti: Yā Muḥammed, Ḥaḫ ta'ālā saña ulu mertebe müyesser (4) eyledi ki bunun gibi cennetleri senden ötüri (5) yarattı ve ümmetün için yarattı. Pes ḥazret-i (6) Rasül 'aleyhi's-selām, Cebrā'il 'aleyhi's-selāma şordı: (7) Bu laḫif ferişte nedür? Cebrā'il 'aleyhi's-selām eytti: (8) Yā Rasūla'llāh, ol vaḫıtdan berüdü kim Ḥaḫ ta'ālā bu fer (9) -iştēyi yarattı bu ferişte hergiz kaḫımadı. Zīrā kim (10) bu ferişteyi gendü luḫfından yarattı ve raḫmetinden (11) yarattı. Ve cehennem mālikiñi Rabbü ta'ālā gendü ḫışmından (12) yarattı. Ve daḥı bu bāb cennetün şıfatın beyān ider: (13) Pes ḥazret-i Rasül 'aleyhi's-selām cennet kapusından [32b] (1) içerü ḫadem başdı. Gördi-kim her kapusı (2) bir yaña açulur. Ve kapunun bir ḫanadı altundan (3) ve bir ḫanadı gümüşden. Ol taḫta kim şaḫa açulurdu (4) ve daḥı dā'imā bunu dir idi: *Lā ilāhe illa'llāh.*⁴⁸ Ve daḥı (5) ve ol-ki şol ḫarafa açılan ḫapu dir-idi: Muḥammedün (6) Rasūla'llāh.⁴⁹ Çün-kim içerü girdi yine Rıdvāna (7) selām virdi. Rıdvān, Rasūla'llāh-ın selāmın (8) redd idüp şāz u ḫürrem oldı. Eytti: Yā Muḥammed, 'aleyhi's-selām, (9) muştuluk olsun saña kim Ḥaḫ ta'ālā saña ve ümmetüne (10) ne ni' metler yaratmışdur kim anun vaşfını kimseler bilmez. (11) Ve Rıdvānün çerisinün ḫisābın bir Mevlā-yı müte'āl (12) bilür ve cümlesini de raḫmetinden yaradmış⁵⁰ idi. (13) Ḥaḫ ta'ālānün zikrine meşğüllerdür ve bu tesbīḫi oḫur: [33a] (1) -lardı: *Sübḫāne'l-ḫālīḫu'l-'alīmu sübḫāne'r-rezzāḫu'l-kerīmu* (2) *sübḫāne'l-müsebbibi*

⁴⁸ “Allah'tan başka ilah yoktur.”

⁴⁹ “Muhammed, Allah'ın elçisidir.”

⁵⁰ Metinde *yaradmış* kelimesinden sonra fazladan bir dal yazılmıştır.

mincennāti 'n-na'imi sübhāne ḥaliḳu (3) -'l-cenneti ve na'imiḥā. Pes Rıdḳān, Muḥammed 'aleyhi's-selāma (4) 'arz eyledi. Ḥazret-i Rasūl 'aleyhi's-selām gördi-kim (5) cennet dīvārlarınıñ bir kerpici incüden ve bir kerpüci (6) altundan ve bir kerpüci la'lden ve yāḳūtdan ve toprağı (7) müşkden ve çemeni za'ferāndan ve dīvārlarınıñ kalınlığı (8) beşyüz fersaḥ yol⁵¹ idi. Ve şöyle⁵² ḥüb ve laṭif (9) idi-kim içerüden baḳıcaḳ içerüsi taşrası görünürdi. (10) Ve taşradan baḳıcaḳ içerüsi görünür. Ve cennet (11) icinde şehirler gördi bi-'adedü'n-nücüm cümleten altundan. (12) Ve her bir şehriñ icinde yetmiş biñ ḳaşır var (13) idi. Ve cümleten ḳaşırlar kıızıl yāḳūtdan idi. Ve divā [33b] (1) -rları zümürütten idi. Ve evleri aḳ incüden (2) idi. Ve her evde biñ taḥt ve her taḥt üzerinde (3) biñ ḥürī var. Ve her bir ḥürī öñünde yetmiş biñ (4) ḡilmān ayaḡ üzre tıururlardı. Ve eger ol ḥüriler (5) -den birisi dünyā serāyına çıḳup yüzün göster (6) -se idi cümle ḥalāyık-lar anuñ 'aşḳından cān (7) teslīm iderlerdi. Ve her bir ḥürī bu ḳadar biñ ḳu (8) -lluḳcısı var idi. Ve her bir ḥürinüñ başında bir tācı (9) var idi envā'ı cevāhirlerden. Ve her bir tācuñ bu (10) -caḡında bir ḳuş otururdu. Ve her vaḳıt kim gelür. (11) Hemān rüzgār eser. Ol tācuñ üzerinde olan (12) ḳuşlar dürlü ve dürlü āvāz ḳılurlardı. Ve ol ḳuşlaruñ (13) āvāzından cümle ehl-i cennet ḳavminuñ 'aḳılları [34a] (1) perişān ve zāyil olurdu. Ve daḡı Cennet-i a'lānuñ (2) toprağı müşkden idi. Ve daḡı 'anberden idi. Ve o (3) -tı daḡı za'ferāndan idi. Ve daḡı cennetüñ ırmaḳları (4) vardır. Ve 'adedi dördānedür: Biri şü ve biri 'asel (5) ve biri ḥamur ve biri sütdür. Ve bu ırmaḳlar vardır kim (6) biriniñ adı Raḥiḳdirler. Nite-kim Ḥaḳ ta'ālā kelāmında (7) buyurur: *Ḳavluhu ta'ālā Neste'izu bi'llāhi: Yüşḳavne min raḥiḳın* (8) *maḥtūmin ḥitāmuhū miskün.*⁵³ Ve birinüñ adı Zencebīl (9) dirler. Ve birinüñ daḡı adına Selsebīl dirler. Ve biri (10) -nüñ adına Kāfūr ve Tesnīm ırmağı ve Kevser ırmağı (11) dirler. Ve cennet icinde revāne olurlar. Ve ḥazret-i (12) Rasūl 'aleyhi's-selām eydür: Ol ırmaḳlaruñ eṭrā (13) -finda ḥüriler gördüm. Otururlar idi. Ve daḡı [34b] (1) ḳulluḳcılar gördüm. Ḥizmet

⁵¹ Metinde *yol* kelimesinden sonra fazladan bir dal yazılmıştır.

⁵² Metinde *şöyle* kelimesinden sonra fazladan bir dal yazılmıştır.

⁵³ Mut'affifin sūresi 83/25-26: "Onlara, mühürlü (el değmemiş) saf bir içecekten içirilir. Onun (içimin) sonu bir misktir (ağızda misk gibi koku bırakır).

iderler. Ve ellerinde (2) maşrabalar ve ibriķler dürlü dürlü cevāhirden. (3) Ve her vaķıt icinde yil eserdi. Ve ağaclara ıoku (4) -nur idi. Envā' i dürlü āvāz virürlerdi kim (5) bu dünyā muṭriblerinden biñ gez yegrekdür. Ve dürlü (6) ağaclar gördi-kim dürlü yemişler var idi. Ve ol (7) ağaclar şö[y]le ulu idi-kim yetmiş yıl bir aıa (8) binüp sekirtse dağı ağaclar altında çıķmaya. (9) Ve her vaķıt-kim cennet ehli ārzü kııl-salar ol ağaç (10) egile. Öñlerine ne dilerler ise gele ve yiyeler. Ve her (11) -giz yemişi eksilmeye. Ve cennet icinde issi ve şavuķ (12) olmaya. Ve uyđu olmaya. Ve zağmet ve meşakķat olmaya. (13) Ve dağı yemek ve içmek ola. Ve dağı bevīl ve necīs olmaya. [35a] (1)Ve cimā' ola. Kıacan-kim hūrīler⁵⁴ birle mü' minler cimā' kıılar (2) -lar. Yine irte günü bākire bulalar. Ve dağı ĥazret-i Rasūl (3) 'aleyhi's-selām eydür: Cennet icinde bir ağac gördüm. (4) Aña Tūbā ağacı dirler. Anuñ dibi 'arş altında. (5) Ve budaķları cennetde. Ve şü kadar köşkler ve serāylar var (6) idi kim ĥisābın ancak Allāhu ta'ālā bilür. Ve ĥic (7) köşķ ve ĥic dağı derece yoğ-ıdı-kim ol ağacuñ (8) budaķları aña [i]rişmeye, didi. Tā ĥaddi ol serāylaruñ (9) ici ol ağac budađınuñ şu'lesinden berķ urup (10) rüşen olurdı. Ve cennetüñ ici ve eṭrafı reyĥān (11) ve za'ferān ve benefşe ile müzeyyen olmuşdı. Ve dağı (12) Cum'a günü olucaķ cennet kıavmı burāķlara binüp (13) ve birbirlerine selām virerek giderler. Nite kim [35b] (1) Kelām-ı kıadimde buyurur: *Ķavluhu ta'ālā: Ve yüleķķavne fihā teĥıyyeten (2) ve selāmen.*⁵⁵ Dağı cennet icinde dört bostān var (3) -dur: Birine Firdevs dirler. Ve birine 'Adn dirler idi. (4) Ve birine Ĥulud dirler. Ve bu maķām (5) -laruñ vaşfını bilmeyeler. Ĥaķ ta'ālā-dan ĥayrı kimesne bilmez. (6) Ve dağı andan ĥazret-i Rasūl 'aleyhi's-selām eytti: (7) Bir içim şü içdüm ammā şekerden tatlu ve sütden aķ (8) ve kıardan şavuķ ve kıoķusu mişkden elıaf idi. (9) Ve dağı Cebrā'il 'aleyhi's-selām baña eytti: Yā Rasūl bu⁵⁶ (10) Şarāben Tāhuran ırmağı-dur. Bu ırmaķ senüñdür, didi. (11) Kıyāmet güninde sen içesin. Ve Ĥaķ ta'ālā sāķī (12) ola. Nite kim Kıur'ānda buyurdı: *Ķavluhu ta'ālā nesta'iz bi'llāhi: (13) Ve seķāhum rabbuhum şarāben tāhūran.*⁵⁷ Andan baña eytti: [36a] (1) Yā Muĥammed, her kıişi-kim bu şudan içse pīr ise (2)

⁵⁴ Metinde sehven *hūylar* okunacak şekilde yazılmıştır.

⁵⁵ Furkan sūresi 25/75: "Ve orada esenlik dileđi ve selāmla karşılanacaklardır."

⁵⁶ Metinde *buña* şeklinde yazılmıştır.

⁵⁷ İnsan sūresi 76/21: "Rableri onlara tertemiz bir içecek içirecektir."

yigit ola ve hasta ise sağ ola ve gözsüz (3) ise gözlü ola ve hiç aşlâ kocalmaya ve kaygusu (4) olmaya. Ve ol şuyun çevresinde yetmiş manzara var (5) -dur. Ve her bir manzaranun dört kapusu vardır. (6) Kanğı dereceden bakarsa Hağ ta' alānunun didārın (7) göreler. Ve her kişinun gönüli ne dürlü yemiş dilerse (8) ol yemişun budağı katına gele. Ve gönüli diledügince (9) yiye. Ve yine ol ağac yerine vara. Ve çadırlar ola. (10) İcinde tahtlar ola. Ve her taht üzerinde ve hür (11) -ü'l-ayn olalar. Girüp başlarında altun tācları (12) ola. Ve altun ibriğ ellerinde ola. Ve hic kimse anlanun (13) vaşfini bilmeyeler. Ve dahı cennet atları bu dünyā atlarına **[36b]** (1) beñzemez. Zirā her at güneşden münevver. Ve her (2) birinun yelesinde biñ bölük saçları vardır. Müşkden (3) örülmüşdür. Ve yüzi adem yüzi gibi ve pürçeki kızıl (4) yāğūtdan ve kulaqları yeşil zümürütünden ve gözleri (5) nürdan ve gevdesi yāğūtdan ve eyeri zümürütünden (6) ve rikābı incüden ve kuyruğı altun kıldan ve sağrı (7) -sı yeşil yāğūtdan ve nefesi, dili adem gibidür. Çünkü (8) Cum'a günü ola. Cennet ehli bir birine ziyārete (9) varalar. Ve dahı burāklara bineler. Ve serhengler ve huddām-lar (10) önice yürüyeler. Ve bir birine selām vireler. Nite-kim (11) Qur'anda buyurur: *Ḳavluhu ta'ālā: İllā ḳalīlen selāmen selāmen.*⁵⁸ (12) Ve her vağıt Hağ ta' alānunun didārın göreler. Nite kim (13) Qur'an-da buyurur: *Ḳavluhu ta'ālā: Vücühün* **[37a]** (1) *yevmeizin nāḳiratün ilā rabbihā naḳiratün.*⁵⁹ Hağ ta'ālā ile mükāleme (2) ideler. Hāliyā sözden çok yoğdur. Hağret-i Rasūl (3) 'aleyhi's-selāmı cennet icinde köşkten köşke (4) gezerlerdi. Eytti: Bu köşk fülān enbiyānundur. Ve bu (5) köşk fülān evliyānundur. Buña göre el-kışsa bir ulu (6) kaşra irişdiler kim kızıl yāğūtdandı. On iki (7) kapusu var idi. Cebrā'il 'aleyhi's-selām eytti: (8) Yā Muḥammed, bu kaşır Ebū Bekirü's-Şiddiğundur rağiya'llāhu ta'ālā (9) 'anhu. Andan gecdiler. Bir ulu kaşra irişdiler. Eytti: (10) Bu kaşır 'Ömerü'l-Fāruğundur rağiya'llāhu ta'ālā 'anhu. (11) Ve andan dahı geçdiler. Bir ulu kaşra dahı irişdiler. (12) Eytti kim bu kaşır 'Oşman Zī'n-Nüreynüñdür rağiya'llāhu (13) ta'ālā 'anhu. Andan dahı gecdiler. Bir ulu kaşra dahı **[37b]** (1) irişdiler. Eytti kim bu kaşır 'Ali İbni Ebī Tālibiñdür (2) rağiya'llāhu ta'ālā 'anhu. Andan geçdiler. Bir ulu ırma (3) -ğa irişdiler kim şuyı

⁵⁸ Vakıa sûresi 56/26: “Sadece selām! , selām! sözünü işitirler.”

⁵⁹ Kıyamet sûresi 75/22: “O gün birtakım yüzler aydıdır.”

kırdan aq ve Şekerden (4) tatlđ, mişkden koğulu. Ve ol ırmağ katında bir ulu (5) koŐk
 gördiler. Ululuğı yetmiş kere⁶⁰ maŐrıđdan (6) mağribe değin idi. Anuğ vaşfını
 söylemeğe kağfi (7) -dur. Pes hağret-i Rasul ‘aleyhi’s-selam Cebrā’il ‘aleyhi’s-
 selāma (8) Şordı: Bu ırmağ ne ırmağdur? didi. Eytte: Buña (9) KevŐer ırmağıdır.
 Ümmetüni bu ırmağdan icüresin. (10) Buña delil Kıur’an icinde buyurur: *Kavluhu*
ta‘ālā nesta‘ iz bi’llāhi: (11) *İnnā a‘taynā ke’l-kevŐer*.⁶¹ Pes Cebrā’il ‘aleyhi’s-selam
 (12) eytti: Yā Muğammed, kaçan-kim kıyāmet günü ola bu havza (13) seni getüreler.
 Ümmetüni Şu arasın. Ol havzuğ dört [38a] (1) bucağı var: Birinde Ebü Bekirü’Ő-
 Őıddık rağiya’llāhu ‘anhu (2) otura. Ve bir⁶² köşesinde ‘Ömerü’l-Fāruđ rağiya’llāhu
 ‘anhu (3) otura. Ve birinde ‘OŞman Zī’n-Nüreyin otura. Ve bir (4) köşesinde ‘Ali
 İbni Ebī Tālib rağiya’llāhu ta‘ālā ‘anhu (5) otura. Ve bu havzuğ çevresinde sekiz yüz
 biğ (6) sayevān tıtıla nürdan. Ve her kim bu havızdan bir gez (7) içse hergiz bir dağı
 Şuşamaya. Pes hağret-i Rasul (8) ‘aleyhi’s-selam eydür: Anuğ çevresinde nice yüz
 biğ (9) kaŐırlar ve çārdađlar gördüm. Ve her bir kaŐruđ kağası (10) var. Her bir
 kağuda nice kullukçılar var. Ve hüriler var. (11) Ve dürlü dürlü libāıyla müzeyyen
 cevāhirden (12) vaşfa gelmez. Pes hağret-i Rasul ‘aleyhi’s-selam eydür: (13)
 Cennetde manzaralar gördüm. Her manzaranuğ yetmiş [38b] (1) biğ kağası vardur.
 Bütün incüden ve hem envā’i (2) cevāhirden müzeyyen durur. *Ruviye ‘ani’n-nebiyyi*
Şalla’llāhu (3) *ta‘ālā ‘aleyhi ve sellem : ħalađtı li-‘ibādi’l-mü’minine* (4) *mā lā*
‘aynun rā’et ve lā üzünün semiat ve lā ħađara ‘alā (5) *kağbi beŐerinsadađa*
rasulu’llāhi. Ve dağı andan Cebrā’il (6) ‘aleyhi’s-selam eytti: Yā Muğammed, Ħađ
 ta‘ālā bu cennetleri (7) senüğ için ve Şol ümmetlerin-den ötüri (8) yarattı-kim Ħađ
 ta‘ālānuđ ve ħidāyetini ikrār ide. (9) Ve seni dağı Ħađ peyđamber bile ve Ħađ
 ta‘ālānuđ buyruğı (10) ve senüğ kağluğ yerine getüre. Gel imdi varayım (11)
 kağirlerüğ ve ‘aŐilerüđ yerlerinde göstereyin diyüp (12) aldı, Muğammed ‘aleyhi’s-
 selāma götürdi. Cehennemüğ seyrine (13) ilette. Vardılar ve gördiler kim bir ferişte
 oturur. [39a] (1) Oddan yaradılmış iki gözi var. Hemān yıldırım gibi (2) Őađırdı. Şol

⁶⁰ Metinde keret okunacak Şekilde yazılmıştır.

⁶¹ KevŐer sūresi 108/1: “Őüphesiz biz sana KevŐer’i verdik.”

⁶² Metinde *birinde* Şeklinde yazılmıştır.

kadar heybetlü idi-kim az kaldı (3) h azret-i Ras ul ‘aleyhi’s-sel amu n ‘aqlı z a’ il
 olaydı. (4) Pes h azret-i Ras ul ‘aleyhi’s-sel am Cebr a’ il ‘aleyhi’s-sel ama (5) Şordı: Bu
 ne feris ted ur? didi. Cebr a’ il ‘aleyhi’s-sel am (6) eytti: Bunu n adı, M alikd ur. Ta rı
 ta‘  al anu n hıŐmından (7) -dur. Ve Őamunu n h akimid ur. Pes h azret-i Ras ul ‘aleyhi’s-sel am
 (8) -s-sel am sel am virdi. M alik da ı fi’l-h al redd-i sel am (9) id up Ő az ve h urrem olup
 Mu ammed ‘aleyhi’s-sel ama Ően a (10) kıldı. Cebr a’ il ‘aleyhi’s-sel am eytti kim y a
 M alik Ta rı (11) ta‘  al anu n buyru ıdır. K afirler un ve ‘aŐiler un yerlerini (12) h azret-i
 Ras ul ‘aleyhi’s-sel ama g ostereyin, didi. (13) Pes M alik nola diy up cehennemiu n
  apusun a dı. [39b] (1) Bu b ab cehennemiu n Şıfatın bey an ider.  unki (2) M alik
 cehennem  apusunu a dı h azret-i Ras ul ‘aleyhi’s-sel am (3) ba dı ve g rdi-kim Şol
 kadar  v az ve fery d  ıkar (4) ki *el-‘iy z u bi’l-l ahi ta‘  al a* ve vaşfa gelmez. Ve da ı
 odun (5)  aynadu n g rdi. B -h uŐ olma  diledi. Ve da ı (6) bir  apu a dı. G rdi-
 kim g ayet ulu idi.  cer si (7) yedi  at yerden y ce idi. Ve to tolu od (8) idi. Ve ol
  apunu n  zerinde bir feris te Őurur. (9) Ve ol feris te  ap ara idi. Ve g zleri yaşıl idi.
 (10) Ve a zından od  ıkarıdı. Ve başı yedi  at g ge (11) irerdi. Ve aya ı yedi
 cehennemiu n aŐa ı Őaba asına (12) deger idi. Pes h azret-i Ras ul ‘aleyhi’s-sel am eytti:
 (13) Y a Malik, bu ne feris ted ur? M alik eytti: Y a Mu ammed, [40a] (1) bu cehennem
 zeb nilerindendir. Nite kim H a  ta‘  al a Kel am-ı (2)  adiminde buyurur: * avluhu*
ta‘  al a nesta‘ iz bi’l-l ahi: ‘aleyh a (3) *tis‘ate ‘aŐara.*⁶³ Ya‘ n  on to uz ulu zeb nilerd ur.
 (4) Eger gir   alan zeb nileri g reyd un Ő akat un (5) gideydi. Andan M alik eytti: Y a
 Mu ammed ol-ki ben m (6) h ukm ded ur, erden ve ‘avratdan g stereyin, didi. (7)
 Pes h azret-i Ras ul ‘aleyhi’s-sel am ba dı. G rdi n c m (8) hıŐabınca, eŐ ar evr kınca
 er⁶⁴ ve ‘avrat (9) başları aŐa a aşılmışlar. Zencirler ile ba lan (10) -mışlar. Ve d rl 
 d rl  ‘azablar g r rler idi. Ve ba‘ zı (11) -nu n Őuda ları  nlerinde ve baŐınlarına
 deberlerdi. (12) Ve her bir zeb n  m vekkel idi. Pes h azret-i Ras ul (13) ‘aleyhi’s-
 sel am Cebr a’ il ‘aleyhi’s-sel ama Şordı: [40b] (1)  Őbu ne  avimd ur? Eytti: Bunlar
 anlardur ki yetim (2) m alını n -h a  yire yerler idi. Ve da ı bu a delil * avluhu* (3)
ta‘  al a:  nne’llezine ye’k l ne emv le (4) *-’l-yet m  zulmen innem  ye’k l ne fi*

⁶³ M ddesir s resi 74/30: “ zerinde on dokuz (g revli melek) vardır.”

⁶⁴ Metinde *er * okunacak Şekilde yazılmıştır.

buṭūnihim nāran (5) ve *seyāşlevne se‘īran*.⁶⁵ Ve daḥı ‘avratlar emceklerinden (6) aşılışlardı. Öyle azāb görürler idi. Ve ol (7) ‘avratlardur kim erleri üzerine hıyānetlik ider (8) -lerdi. Ve oğlan getirürler idi. Ve mīrāş alurlar (9) -dı. Ve daḥı çok kavum gördi-kim erden ve ‘avratdan (10) her birinūñ üzerine birer zebānī müvekkel idi. Etlerinden (11) pāre pāre kesüp yedürürler idi. Anlar daḥı feryād (12) ve fiğān ider idi. Pes ḥazret-i Rasūl ‘aleyhi ‘s-selām (13) Cebrā‘il ‘aleyhi ‘s-selāma eytti: Bunlar ne kavmıdır? **[41a]** (1) Eytti: Bunlar anlardur ki ḥalkı bir birine bırağup (2) cekişdürürlerdi. Nite kim bunlaruñ ḥaqqında Allāhu sübhānehu (3) ve ta‘ālā buyurur: *Ḳavluhu ta‘ālā nesta‘iz bi‘llāhi: Ve lā yağteb* (4) *ba‘ḍakūm ba‘ḍan e yühıbbū eḥadekūm en-ye‘küle laḥme eḥihi* (5) *meysten fe-kerihtümūhu*.⁶⁶ Ve daḥı çok kavm gördi-kim etleri (6) önlerinde pāre pāre yaturdı. Ve zebānīler anlara (7) güc azāb ile yedürürler idi. Pes Cebrā‘il (8) ‘aleyhi ‘s-selāma şordı, didi: Bu ne kavmıdır? Eytti: (9) Bunlar anlardur ki ḥarām kazanup yerler idi. Ve daḥı (10) bir kavmu gördi-kim qarınları şişmiş ve elleri zencīr (11) -lerde ve dürlü dürlü ‘azāb iderlerdi. Ve hem ḥimār (12) gibi çatışurlar⁶⁷ idi. Pes ḥazret-i Rasūl ‘aleyhi (13) -‘s-selām Cebrā‘il ‘aleyhi ‘s-selāma şordı: Bunlar ne **[41b]** (1) kavmıdır? Eytti: Yā Muḥammed, bunlar anlardur kim ribā yerler (2) idi. Ve ḥelāldür dirler idi. Ve buña delīl: *Ḳavluhu ta‘ālā (3) nesta‘iz bi‘llāhi: Ellezīne ye‘külüne ‘r-ribā lā yeḳūmüne illā* (4) *kemā yeḳūmū ‘llezī yeteḥabbeṭuhū ş-şeytānū mine ‘l-messi*.⁶⁸ (5) Ve daḥı çok kavmu gördi-kim zebaniler öyle a‘zāb idüp (6) altını ve gümüşi gevdelere kızdurup basarlardı (7) ve mütevaḳḳıf ağılal boyunlarında idi. Pes ḥazret-i (8) Rasūl ‘aleyhi ‘s-selām şordı: Bunlar ne kavmıdır? Eytti: (9) Bunlar anlardur ki māl cem‘i idüp zekātın virmezler (10) idi. Buña delīl: *Ḳavluhu ta‘ālā nesta‘iz bi‘llāhi: Ve ‘llezīne* (11) *yeknizūne ‘z-zehebe ve ‘l-fiḍḍate ve lā yünfiḳūnehā* (12) *fī sebīli ‘llāhi fe-*

⁶⁵ Nisa sūresi 4/10: “Yetimlerin mallarını haksız yere yiyenler, ancak ve ancak karınlarını doyurmasıya ateş yemiş olurlar ve zaten onlar çılgın bir ateşe (cehenneme) gireceklerdir.”

⁶⁶ Hucurat sūresi 49/12: “Birbirinizin gıybetini yapmayın. Herhangi biriniz ölü kardeşinizin etini yemekten hoşlanır mı? İşte bundan tiksindiniz.”

⁶⁷ Metinde *çatırşurlar* okunacak şekilde yazılmıştır.

⁶⁸ Bakara sūresi 2/275: “Faiz yiyenler, ancak şeytanın çarpyığı kimsenin kalktığı gibi kalkarlar.”

*beşşirhüm bi-‘azābin elīmin.*⁶⁹ Ve dağı çok (13) şeyler gördi. Yüzleri kıara ve gözleri yeşil âteş [42a] (1) -den ton giyerlerdi. Ve yüz üzerine ‘azāb ider (2) -ler idi. Hâzret-i Rasûl ‘aleyhi’s-selām eydür: Bunlar (3) ne kıavmıdır? Eytti: Ādemleri öldürüp mâlların (4) alurlardı. Ve dağı çok gördi boyunlarından otdan (5) zencirler ile aşılmışlar, yüzleri kıara ve libâsları (6) âteşden ve zebâniler başları üzere âteş şavurur (7) -lar idi. Cebrâ’il ‘aleyhi’s-selām eytti: Bu ne kıavmıdır? (8) didi. Ve dağı bunlar mu’riblerdür.⁷⁰ Ve dağı çok kıavmı gör (9) -di. Yüzleri yüzleri⁷¹ kıara ve kıubh-ı âlet tutdukları (10) göğüsleri üzere inmiş ve ağızlarından kıayğıy ve kıan (11) aklar. Ve piyâle ile gendülere icürürler. Ve anlar feryād ider (12) -ler. Ve hâzret-i Rasûl ‘aleyhi’s-selām eytti: Bunlar ne (13) kıavmıdır? Eytti: Bunlar şāribü’l-ħamırlardur. Tevbesiz [42b] (1) öldiler. Ve dağı çok kıavm gördi-kim dilleri ağızlarından (2) taşra şarkmış ve başları ħınzıra beñzer. Envā’i (3) dürlü dürlü ‘azāb iderler idi. Pes hâzret-i Rasûl (4) ‘aleyhi’s-selām eytti: Bunlar kimlerdür? Eytti: Bunlar kâzıb (5) -lerdür, tanıqlardur. Ve dağı çok kıavmı gördi-kim her biriniñ (6) üzerine birer zebānî müvekkel. Āteş-den topuz ile ba (7) -şına ururlardı. Ve anlar dağı ölürlerdi. Ve yine (8) dirilürlerdi. Buna göre ‘azāb kıılurlardı. Kıapkıara (9) kıanlar kııkardı. Ve feryād figān iderlerdi. Pes hâzret-i (10) Rasûl ‘aleyhi’s-selām eytti: Bunlara ne kıavmı dirler? (11) Bunlar nā-ħaķ yire kıan dokerlerdi. Ve ‘azāb dağı (12) bunlardan eksik olmaz. Buña delil: *Ķavluhu ta‘ālā nesta‘ız bi’llāhi: (13) Ve men yaķtül mü’minen müte’ammiden fe-cezā’uhu cehennemem ħāliden fihā.*⁷² [43a] (1) Ve dağı çok ‘avratlar gördi. Her biriniñ üzerine (2) bir zebānî müvekkel. Āteşden zencirler ile bağlı idi. (3) Bö[y]le ‘azāb iderler idi anlara zebāniler. Pes hâzret-i (4) Rasûl ‘aleyhi’s-selām eytti: Bunlar kimlerdür? Eytti: (5) Yā Muħammed, bunlar ol ‘avratlardur kim erlerinüñ buyruğunu (6) tutmazlar idi. Ve erleri anlardan rāzı degiller idi. (7) Ve bir kıavmı dağı gördi-kim elleri zencirde ve gözleri leh dö (8) -kerler idi. Rasûl ‘aleyhi’s-selām su’āl iddi bunlara: Ne (9) kıavmıdır? Eytti: Bir

⁶⁹ Tevbe sûresi 9/34: “Altın ve gümüşü biriktirip gizleyerek onları Allah yolunda harcamayanları elem dolu bir azapla müjdele.”

⁷⁰ Metinde sehvenmu’riblerdür şeklinde yazılmıştır.

⁷¹ Fazladan yazılmıştır.

⁷² Nisa sûresi 4/93: “Kim bir mümini kasten öldürürse, cezası, içinde ebedi kalacağı cehennemdir.”

kişiyeye bir belā ve bir muşibet (10) irişe, aña sevinüp gülerler idi. Ve dağı bir kavımı gör (11) -di kim yüzleri qara ve gözleri azraq ve başlarında o (12) -tdan taş ve ayaklarında āteş-den na‘līn vaqt-ı (13) ziyāde ‘azāb iderler idi-kim vaşfa gelmez. *El-‘iyāzū bi‘llāhi* [43b] (1) *ta‘ālā*.⁷³ Pes ḥazret-i Rasūl ‘aleyhi’s-selām eytti: Bunlar (2) ne kavımıdır? Eytti: Bunlar ol ādemlerdür ki dünyāda (3) münāfıklık iderler. Qur‘ān-ı ḥakīminde buyurur: *Qavluhu ta‘ālā* (4) *nesta‘iz bi‘llāhi: İinne‘l-münāfikine fi‘d-derki‘l-esfeli* (5) *mine‘n-nāri ve len-tecide lehüm naşiran*.⁷⁴ Ve dağı bir kavımı gördi (6) cümleden ziyāde gevdeleri üç gün miqdārı (7) qalınlığı var idi. ol qadar ‘azāb görürler idi. (8) Ol büyük gevde yanardı ve yine ol miqdār gevdeyi (9) ḥalk ider idi. Ḥazret-i Mevlā ba‘dehu günde yüz kerre (10) maḥv olur idi. Ve yine böyle tāze et olur. Buña (11) göre ‘azāb görürler idi. Buña delil: *Qavluhu ta‘ālā: Küllemā neḍicet cülūdühüm beddelnāhum cülūden ğayrahā li yezūkū* (13) -‘l-‘azāben [ḥakīmen]⁷⁵ Pes ḥazret-i Rasūl ‘aleyhi’s-selām eytti: Bunlar [44a] (1) ne mel‘ün kavımıdır? Eytti: Bunlar cabbārlik da‘vā (2) -sın iderler idi. Ve dağı çok kavım gördi. Üzer (3) -lerine zebāniler müvekkel olmuş, öyle mu‘azzeb qılır (4) -lar. Ve dağı dürlü dürlü ‘azāb-ıla vaşfa gelmez. Ḥazret-i (5) Rasūl ‘aleyhi’s-selām eytti: Bu ne kavımıdır? Eytti kim (6) ‘avratların ğayrı ayruqlara virürlerdi. Rasūl ‘aleyhi (7) -’s-selām bu sözleri işi[t]di, tākati qalmadı, eytti. (8) Didi: Ya Cebrā‘il qarındaşım, ğayrı beni al, gidelüm, tākātım (9) qalmadı. Pes Mālik eytti: Yā Mālik, bu cehennemden (10) heybetlü var mıdır? Mālik eytti: Yā Muḥammed, ne‘am bu gör (11) -dügün dağı bir tabaqadır, didi. Ve girü ol cehennemlerün (12) qalınlığı yüz biñ yıllık yoldur. Ve her tabaqa içinde (13) yetmiş tağ vardır, oddandır. Ve her tağ üzerinde [44b] (1) yüz biñ hücreler vardır. Şāfi od tobdoludur. Her (2) evde biñ şanduk vardır. Dükeli şanduklar toptolu (3) yılan ve ‘aḳrebdür. Eger ol yılanlardan bir zerre qadar (4) ağı bu dünyāya tamsa idi, cümleten cihānı qapqara ider (5) idi. Ve dağı şol qadar qara deñizler vardır ki vaşfını (6) Allāhu ta‘ālā bilür. Pes ḥazret-i Rasūl

⁷³ “Allah’a sığınırım.”

⁷⁴ Nisa sūresi 4/145: “Şüphesiz ki münafıklar, cehennem ateşinin en aşağı tabakasındadırlar. Onlara hiçbir yardımcı da bulamazsın.”

⁷⁵ Nisa sūresi 4/56: “Derileri yanıp döküldükçe, azabı tatmaları için onların derilerini yenileyeceğiz. Şüphesiz, Allah mutlak güç sahibidir, hüküm ve hikmet sahibidir.”

‘aleyhi ’s-selām (7) Mālike şordı: Göndürecegi nedür? Cebrā’il ‘aleyhi (8) -’s-selām eytti: Tağlar, taşlar, odundur. Buña delil: *Ḳavluhu* (9) *ta‘ālā: Veḳūdühā’n-nāsü ve ‘l-ḥicāratü.*⁷⁶ Andan Mālik Hāviye (10) ḳapusın açdı, eytti: Yā Muḥammed, nażar eyle. ‘Acāyib (11) -ler göresin. Pes ḥazret-i Rasül ‘aleyhi ’s-selām çünki (12) baḳdı. Bir ḳapu gördi-kim ol ḳapunuñ deriñ-ligi yedi (13) ḳat yerce idi. Ve ol ḳapunuñ içi şu yerine [45a] (1) ḳan ve iriñ ḫolmuş idi. Ve hem ḫobdolu ‘aḳrebdı. (2) Ve ol ḳuyuda ‘azāb iderler idi. Ve daḫı çok (3) ḳapular gördi ḫolu arslan ve dürlü dürlü cāna (4) -varlar var. Ve andan Mālik eytti: Yā Muḥammed, bu ḳapular o (5) -ldur ki cehennem ehlinüñ ḳanı ve iriñi tezeki bu ḳuyuya (6) girür. Ve bu ḳuyudan ‘azāb iderler. Ḥazret-i Rasül (7) ‘aleyhi ’s-selām eytti: Yā Mālik, cehennemlerüñ mālîklerin (8) göster göreyin, didi. Pes Mālik buyurdı: Zebāniler (9) geldiler. Çünki ḥazret-i Rasül ‘aleyhi ’s-selām zebānileri (10) gördi, müteḥayyir ḳaldı. Her bir zebānünün uzunluḡı (11) beşyüz yıllık yol idi. Ve parmaḳları biñ gez arşun (12) idi. Ve yüzleri daḫı ḳara idi. Ve aḡızlarından ve ḳu (13) -laḳlarından ve gözlerinden āteşler cıḳardı. Ḳacankim [45b] (1) söz söyleşürlerdi, pāre pāre aḡızlarından od (2) cıḳardı. Nefeslerinden eger birisi bu dünyāya bir gez (3) nefes ursa idi, mecmū‘ı dünyāyı ḳapḳara idüp (4) yaḳaydı. Çün-kim ḥazret-i Rasül ‘aleyhi ’s-selām[1] gör (5) -[d]iler, selām virdiler. Eyttiler kim biz senüñ ümmetüñi (6) severüz. Ziyānımız degmez, didiler. Pes ḥazret-i Rasül ‘aleyhi (7) -’s-selām cehennem ırmaḳların gördi. Mālike bir bir (8) su’āl eyledi. Pes Mālik eytti: Yā Muḥammed, bu ırmaḳlaruñ (9) biri Ğislîn, biri Ḥamîmdür ve biri Şadiddür (10) ve biri Ḍarî‘. Andan şoñra⁷⁷ Ve andan şoñra bir dere (11) -nüñ ḳapusın açdılar. Şol ḳadar tütün cıḳdı-kim (12) vaşfa gelmez idi. Ve daḫı cehennemüñ yedi ḫabaḳa (13) -sın ḥazret-i Rasül ‘aleyhi ’s-selāma bir bir gösterdi. Her [46a] (1) ḫabaḳada bunca kāfirlere mu‘azzeb olurlar ki *lā* (2) *yenḫuḳu ve lā lisān*⁷⁸ vaşfi ḳābil ve imkānı daḫı yoḳdur. (3) ḫabaḳa-yı evvel, Cehennemdür. İkinci ḫabaḳa, Caḫîmdür. Ücüncü (4) ḫabaḳa, Sa‘irdür. Dördüncü ḫabaḳa, Saḳardur. Beşinci ḫabaḳa, (5) Ḥuḫamedür. Altıncı ḫabaḳa, Lezā-dur. Yedinci ḫabaḳa, (6) Hāviyedür. Ve daḫı çok dereler gördi kim açılır (7) ve girü yapulur. Birine Siccîn dirler.

⁷⁶ Bakara sûresi 2/24: “O halde yakıtı insanlarla taşlar olan ateşten sakımn.”

⁷⁷ Fazladan yazılmıştır.

⁷⁸ “Konuşmaz ve dili de yoktur.”

Cehennemüñ aşağı (8) -sı-dur. Birine dağı Ğayyā dirler kim aña gümrāhlar giriser (9) -dür. Ya' nī A' zğīn dimekdür. Ve birine Tāmu dirler, ḥaṭā (10) -lular aña girerler. Ve birine dağı Esfel-i sāfilin dirler. (11) Andan aşağısı yoğdur. Pes ḥazret-i Rasūl 'aleyhi (12) -'s-selām eytti: Bir ağac gördüm 'azīm, ulu idi. (13) Ve anuñ bu[da]qları oddan⁷⁹ idi ve meyvesi ḥıyār [46b] (1) gibi. Qacan-kim cehennem ehli ta'ām dileyeler, ol yemişden (2) yedüreler. Boğazlarına bata ve yüreklerin yağa. (3) Ve dağı şu dileyeler. Qan ve kıḥ vireler. Bu resme 'azāb (4) göreler. Pes ḥazret-i Rasūl 'aleyhi's-selām Cebrā'il (5) 'aleyhi's-selāma şordı: Bu ağac, ne ağacdur? Eytti: (6) Buña zağğum ağacı dirler. Buña delil: *Qavluhu ta'ālā (7) nesta'iz bi'llāhi: İinne şecerate 'z-zağğümü ta'āmü leşim (8) kālmühli yağlı fi'l-butūni ke-ğalyi'l-ḥamimi.*⁸⁰ Ve dağı ḥazret-i (9) Rasūl 'aleyhi's-selām bir ırmağ gördi. Qan ve kıḥ (10) aqar idi. Ve içinde yılan ve 'akreb qaynar idi. (11) Ve bir rāyihā gelür idi. *El-'iyāzü bi'llāhi ta'ālā.*⁸¹ Vaşfa (12) gelmez. Pes ḥazret-i Rasūl 'aleyhi's-selām Cebrā'il 'aleyhi (13) -'s-selāma şordı: Bu ne qoğudur? Cebrā'il 'aleyhi's-selām [47a] (1) eytti: Yā Muḥammed, bu qoğu ol qoğudur kim her kim dünyāda (2) ḥamır içse, zinā eylese ve livāṭa eylese ve ḥarā (3) -mīlik eylese bu araya getürüp 'azāb iderler. (4) Bu qanı ve iriñi anlara nafaqa idiserlerdür, didi. (5) Ve dağı ḥazret-i Rasūl 'aleyhi's-selām bir dere gördi. (6) İçinde bir deñiz var, uzunluğı beşyüz yıllık yoldı. (7) Ve ol deñizüñ ortasında bir ulu āteş gördi (8) kim bek yanar. Her dem ol deñizüñ üstüne şa (9) -çarlar. Pes ḥazret-i Rasūla'llāh şalla'llāhu 'aleyhi ve sellem (10) su'āl iddi: Bu ne deñizdür? Cebrā'il 'aleyhi's-selām (11) eytti: Yā Muḥammed, bu deñize Ğıslin dirler. Ol Tañrı (12) ta'ālā ḥağğı kim seni Ḥağ peygamber virdi, eger bu de (13) -ñizden bir qatre dünyā yüzine ṭamlasaydı [47b] (1) cemī' dünyāyı qabqara yağaydı, didi. Ve ḥazret-i (2) Rasūl 'aleyhi's-selām eytti: Bu ne deredür? Mālik (3) eytti: Bu dere şāfi od ṭoludur, didi. Pes Mālik (4) derenüñ qapusın açdı. Ve perdesin giderdi. (5) Şol qadar od ve 'alev çıqdı-kim yedi cehennem bir gezden (6) qapqara oldı. Eger ol dereden bir igne yurdusı (7) deñlü delik açılşaydı, maşrıqdan mağribe dek (8) yağaydı. Pes Rasūla'llāh 'aleyhi's-selām Mālike şordı: (9) Bu yir kimlerüñdür?

⁷⁹ Metinde *odudan* şeklinde yazılmıştır.

⁸⁰ Duhan sûresi 44/43-44-45-46: “Şüphesiz, zakkum ağacı, günahkarların yemeğidir. O maden eriyiği gibidir. Kaynar suyun kaynaması gibi karınlarda kaynar.”

⁸¹ “Allah'a sığınırım”

Eytti: Yâ Muḥammed, bu yir anlaruñdur kim vâlîde (10) -leriñ râzî itmediler idi. Pes Rasûl ‘aleyhi (11) -’s-selâm eytti: Yâ Cebrâ’îl, beni al gidelüm, ṯākatüm (12) ḳalmadı bu heybetlerden, didi. Andan Cebrâ’îl ‘aleyhi (13) -’s-selâm, Rasûl ḥazret-i ‘aleyhi’s-selâmı alup revâne [48a] (1) oldı. Ve daḥı ‘arşa ilette. Ve ‘arşdan geçüp (2) Sidretü’l-müntehāya ilette. Mikâ’ile degürdi. (3) Ve Mikâ’îl ‘aleyhi’s-selâm, İsrâfile degürdi. Ve İsrâfil (4) ‘aleyhi’s-selâm ‘arş-ı â’lāya ilette. Andan soñra (5) Allāhu ta‘ālādan ḥiṭāb geldi: Yâ Muḥammed şalla’llāhu ‘aleyhi (6) ve sellem, gördüñ mi benüm ḥikmetlerümi? Pes ḥazret-i Rasûl (7) ‘aleyhi’s-selâm eytti: Yâ seyyidî ve mevlâyî, gördüm. (8) Ben za‘îf ḳuluñ yâ Rabbî. Benüm ümmetüme sen necât (9) ve ḥalâş-lıḳ vir bu oddan. Yine ḥiṭāb-ı ‘izzet (10) geldi-kim yâ Muḥammed ümmetüñe var, benüm ḥikmetlerimden ḥaber (11) vir. Benüm ‘azābumdan ḳorḳutḡıl. Ve daḥı şabr eyle. (12) Münāfıḳlar söz söylerler ise hiç tınmaḡıl. Ve ḳaçan (13) saña ve ümmetüñe renc ve ḡuşşa gelü[r] ise beni zıḳir eyle [48b] (1) -gil. Ve hem uyanıḳ oluñ ve āḡāḥ oluñ kim ben öyle (2) ḳādirem ki za‘îflerüñ ve miskînlerüñ zencînlerin (3) ve niyāzların zāyi‘eylemez, didi. Ve daḥı yâ Muḥammed, gendü (4) -zün görmegil kim ben mütekebbirleri sevmezem. Ve her va (5) ḳıt-kim yürüyesin. Ammā āheste āheste yürü-kim tez (6) tiz yürümeklik divler işidür. Ve daḥı kelām ve sözi (7) āheste āheste söyle kim zîrā çağırmaḳlıḳ ḥayvānuñ (8) işidür. Buña delil: *Ḳavluhu ta‘ālā: İñne enkerā’l-aşvāti* (9) le *şavtüe’l-ḥamîri*.⁸² Pes ḥazret-i Rasûl ‘aleyhi’s-selâm (10) eytti: Yâ ilāhî, çünki dünyāya varam. Bu kerāmetleri (11) kime söyleyem? Kimse baña inanmazlar. Andan Ḥaḳ (12) ta‘ālā eytti: Yâ Muḥammed, bu kerāmetleri Ebü Bekiri’s-Şiddıḳ (13) raḍiya’llāhu ‘anhu inanısardur. Ve ol ṯoḳsan biñ [49a] (1) kelimātı kim saña didüm otuz biñi ḥāşa söyle. (2) Ve otuz biñi ‘āma söyle. Ve otuz biñi ḥafidür, kimseye (3) söyleme. Var imdi selāmım saña olsun, didi. (4) Andan eytti: İsrâfil ‘aleyhi (5) -’s-selâmı Mikâ’îl ‘aleyhi’s-selāma degürgil. Andan (6) Mikâ’îl ‘aleyhi’s-selâm Cebrâ’îl ‘aleyhi’s-selāma degür (7) -di. Cebrâ’îl ‘aleyhi’s-selâm yedinci ḳat gökden (8) aşaḡıya indürdi. Dünyā göğünden ḳāf taḡına (9) irişdi. Bir şehristāne gördi kim ḳapuları açuḳ (10) idi. Ve daḥı ol yeri götüren öküzü ve balıḡı (11) gördi. Ve ol öküzü gördi, kırḳ biñ boynuzı (12) var idi. Ve bir ḳulaḡından bir ḳulaḡına maşrıḳdan (13) maḡribe deḡin ve gök balıḡınuñ başı

⁸² Lokman sūresi 31/19: “Çünkü seslerin en çirkini herhalde eşeklerin sesidir!”

maşrıkdan yaña [49b] (1) idi. Ve ol bir kıyruğı mağribden yaña idi. (2) Ve ol şehristānı dahı gördi kim anuñ adı Cā (3) -bilsā dirler. Pes hāzret-i Rasūl ‘aleyhi’s-selām andan(4) geçerken ol iki şehri gördi-kim bir ‘imāret ulu, mu‘azzam (5) şehirler idi. Ve her bir şehriñ biñ kapusu var. Bir (6) kapudan öbir kapuya varınca arası yüz fersahdur (7) ve hem yoldur. Ve kavm kabīleleri gö[k]çek yüzlü ve şirīn (8) sözlü ve kara saçlı ve hoş tabī‘atlular idi. Mescid (9) -leri ‘imāret idi. Ve evlerinden irāk idi. Ve kaşır (10) -ları evleri katında idi. Ve namāz ve şiyāmı terk itmezler (11) idi. Ve ol kavmuñ begleri, kādıları ve nā’ibleri (12) yoğ-ıdı. Ve bāzārları tolu ni‘met idi. Ve bañlayıcı (13) yoğ-ıdı. Pes hāzret-i Rasūl ‘aleyhi’s-selām Cebrā’il [50a] (1) ‘aleyhi’s-selāma şo[r]dı: Bu ne ni‘metdür ve ne kavmıdır? (2) Pes Cebrā’il ‘aleyhi’s-selām eytti: Yā Muḥammed, Mūsā (3) peygamber ‘aleyhi’s-selām-dan kalmışdur kim Ḥaḳ ta‘ālā Ḳur’ān (4) içinde yād kıldı: *Ḳavluhu ta‘ālā nesta‘iz bi’llāh: Ve min (5) kavmi mūsā ümmetün yehdūne bi’l-Ḥaḳki ve bihi ya‘dilüne.*⁸³ (6) Pes hāzret-i Rasūl ‘aleyhi’s-selām, Cebrā’il ‘aleyhi’s-selāma (7) eytti: Beni bunlaruñ katına ilet kim ‘arza kılayın (8) didi. Andan Cebrā’il ‘aleyhi’s-selām, hāzret-i Rasūl (9) ‘aleyhi’s-selāmı anlaruñ katına ilette. Ol kavım cümlesi (10) hāzret-i Rasūlı gördiler ve selām virdiler ve redd-i selām (11) eylediler. Cebrā’il ‘aleyhi’s-selāma şordılar: Bu kimdür? Pes (12) Cebrā’il ‘aleyhi’s-selām eydür: Ey kavım, bilüñ ve āgāh oluñ (13) bu Muḥammed ‘aleyhi’s-selāmdur. Ḥaḳ ta‘ālā bunu Tevrāt [50b] (1) icinde yād kıldı, didi. Çünkü o kavım bu sözi (2) işidüp şāz ve hürrem oldılar. Hoş geldüñ, (3) merḥabā yā Rasūla’llāh, didiler. Yā Rabbī, şükürler olsun (4) ol Ḥüdāya kim senüñ mübārek yüzüñi bize göster (5) -di. İmdi bize imān ‘arz kııl, didiler. Pes Rasūla (6) -’llāh ‘aleyhi’s-selām bunlara imānı ‘arza kıldı ve eytti (7) kim sizler benüm qarındaşlarım-sız. Yarın kıyāmet gü (8) -nünde cennet icinde benümle bile olasız, didi. (9) Ol kavım çünkü bu sözi işittiler, şāz oldılar. (10) Pes hāzret-i Rasūl ‘aleyhi’s-selām anlara su’āl eytti: (11) Nicün sizüñ sulṭānıñız ve kādıñız yoğdur? Ve hem ev (12) -leriñüz nicün açuğ-durur? Maḳbere gūr yakın durur. (13) Ve mescidiñiz irākdur ve bāzāriñüz bekcüsüzdür, didi.[51a] (1) Pes ol kavım cevāb virdiler. Eyttiler: Yā Rasūla’llāh, (2) sulṭānumuz ve kādımız anuñçün

⁸³ Araf sūresi 7/159: “Musa’nın kavminden (insanları) hak ile doğru yola ileten ve onunla adaletli davranan bir topluluk da vardı.”

yoğdur kim bir birimize (3) inşâf virürüz. Cün-ki aramızda o yoğdur. Pes (4) bāzārımız[1] nicün bekleyevüz? Ve dağı meşcidlerimizden (5) anuñ çün ırağdur kim ne kaçdar ziyāde varavuz, ol (6) kaçdar şevābumuz artar idi. Ve mağberimiz anuñ çün yağındur (7) kim bizlere ‘ibret ola, mevti unutmayaalum. Ve dağı (8) eyttiler: Yā Rasūla’llāh, biz cümleten Hağ ta‘ālānuñ birliğine (9) ikrārımız vardur ve ikrār eyledük. Ve namāz kılruruz. Ve şā (10) -’im olup ve orüc tutaruz. Ve zekāt⁸⁴ virürüz. Hem ne kaçdar (11) kim renc ve miğnet bizlere irişür ise şabr ide (12) -rüz. Ve bir birimize haşed eylemezüz, didiler. Pes hağret-i (13) Rasūl ‘aleyhi’s-selām andan dağı geçdi. Çok kaçma [51b] (1) uğradı. Pes Cebrā’il ‘aleyhi’s-selāma şordı: (2) Bunlar ne kaçımlardur? Cebrā’il ‘aleyhi’s-selām eytti: (3) Yā Rasūla’llāh, bunlar perilerdür. Çünkü ol periler hağret-i (4) Rasūl ‘aleyhi’s-selāmı gördiler. Ve dağı ilerü geldiler. (5) Ve imān getürdiler. Buña delil buyurur: *Ğavluhu ta‘ālā nesta‘iz (6) bi’llāh: Ve iz-şarrafnā ileyke nefaran mine’l-cinni yestemi‘üne (7) -’l-ğur’āne.*⁸⁵ Andan dağı geçdiler. Beytü’l-muğaddes[e] irişdiler. (8) Hağret-i Rasūl ‘aleyhi’s-selām gördi-kim henüz Burāğ (9) meşcid kaçpusında turur. Burāğ-uñ üzerine bindi. (10) Bir sā‘atte Mekke-i mükerremeye irişdiler. Ve dağı Burāğdan (11) indi. Ve Burāğı Cebrā’il ‘aleyhi’s-selām aldı ve gitdi. (12) İmdi hağret-i Rasūl ‘aleyhi’s-şalavatu ve sellem mübārek (13) evine girdi. Henüz döşegi issi idi. Erte namāzın [52a] (1) ol gün mübārek evinde kıldı. Ve dağı rivāyette şöyle (2) gelmişdür ki Peyğamber ‘aleyhi’s-selām buyurmuşdur. Yatsu (3) namāzın bunda kıldum dimişdür. Ve andan göklere çıkıdum. (4) Ve yerleri ve ‘arşı ve kürsīyi ve bu cümle cān ve cihānı (5) gördüm. Ve yeri götüren öküzi ve balığı gördüm, dimiş. (6) Ve dağı vitir namāzını ‘arş altında kıldım. Ve Hağ ta‘ālāyı (7) gözüm-ile gördüm nitesiz ve niteliksiz. Ve ol aradan (8) girü döndüm. Uş erte namāzın evde kıldum, (9) dimiş. Andan sonra Ümmühānī hatun eytti: (10) Yā Rasūla’llāh, zinhār bu sözi Ğureyişler kaçtında (11) söylemegil. Saña inanmazlar, didi. Pes hağret-i (12) Rasūl ‘aleyhi’s-selām eytti: Ol Tağrı ta‘ālānuñ (13) hağğıçün dükeli cümle sözi bir bir söyledin, didi. [52b] (1) Ve evden çıkıdı. Hağrem kaçpusına vardı. Ğureyişleri (2) bir bir bütün ağvāli nağkil eyledi. Ve ol sözi kim (3) Ümmühāniye didi, Ğureyişlere dağı didi. Andan ol (4) Ğureyişler örü turdılar. Eyttiler: Yā Muğammed, bir söz söyle (5) kim bu kaçdar

⁸⁴ Metinde *zekvāt* okunacak şekilde yazılmıştır.

⁸⁵ Ahkaf sūresi 46/29: “Hani Ku’an’ı dinlemek üzere cinlerden bir grubu sana yöneltmiştik.”

beñzer ola bir kārübān bundan gidse (6) Beytü'l-muḳaddeseye üç ayda ancak varur, didiler. Yā Muḳammed, (7) sen dirsın-kim bir sâ'atte vardum. Yedi kâat gögi (8) ve yedi kâat yeri ve 'arş-ı a'lâyı ve kürsîyi gördüm, (9) dirsın. Tâ'ife-i Ḳureyş inanmayup aralarından (10) bir kâfiru'llāh tūru geldi. Eyttiler: Yā Muḳammed, bu söz muḳā (11) -ldür ve dāyim işbu zemzem kapusını ḥarāb ideyim, (12) didi. Andan ol Ḳureyşler eytti: 'Acele itme (13) -gil. Biz Muḳammed 'aleyhi's-selāmdan bizüm kārübānumuz ḥaberin [53a] (1) şoralım, didiler. İmdi Beytü'l- muḳaddeseye vardı mı, (2) yāḥūd varmadı mı? Andan bilelüm, didiler. Pes (3) Peygamber 'aleyhi's-selāma kārübāniñ ḥaberin şordılar. (4) Eyttiler: Yā Muḳammed, işbu yol-kim varduñ, hiç kārübān (5) gördüñ mi? didiler. Peygamber 'aleyhi's-selām eytti: Ne' am (6) gördüm, didi. Bir yerde yaturlardı. Bir deve zāyi' (7) eylemişler idi. Ol deveyi ben buldum, virdüm, didi. (8) Ḳacan-kim ḥazret-i Rasūl 'aleyhi's-selām kārübāndan (9) nişānın bir bir virdi eyttiler: Yā Muḳammed, kārübān (10) yakın-mıdır? Pes ḥazret-i Rasūl 'aleyhi's-selām eytti: (11) Yarın şabāḥ-ıla gelecekdür. Ol Ḳureyşler bu sözi (12) 'aceblediler. Ol gece yattılar. Erte olucaḳ kārübān (13) irişdi. Mekke-i Mükerrremeye girdi. Eyttiler: Her ne [53b] (1) kim Muḳammed 'aleyhi's-selām didiyse gerçektir, didiler. Ebū (2) Cehil-i La'in bu sözi işitti, örü tūrdı, (3) eytti: Hey kārübān ḳavmı, siz ne bilürsüz? Muḳammed 'aleyhi's-selām (4) cāzūdur, didi. Siziñ göziñüzi daḥı cāzūlīg-ıla (5) baḳladı. Siz öyle şanursız kim Muḳammed 'aleyhi's-selāmuñ (6) didügi ḥaḳdur, didi. Andan Ḳureyşler eyttiler: Zehi (7) cāzūsın yā Muḳammed. Bunuñ gibi cāzūlik eylesin, didiler. (8) Bunlar henüz bu sözde iken bu arada Ebū Bekiri's-Şiddiḳ (9) raḍiya'llāhu 'anhu ol araya geldi, irişdi. (10) Ḳureyşler eyttiler: Yā Ebū Bekir, gel gör kim dostuñ ne (11) muḥāl sözler söyler. Cünki Ebū Bekiri's-Şiddiḳ raḍiya'llāhu (12) 'anhu bu sözlere işitti, eytti kim Muḳammed 'aleyhi's-selām (13) her ne kim didiyse ḥaḳdur ve gerçektir. Zirā hergiz Muḳammed [54a] (1) 'aleyhi's-selām yalanı söylemez. Topraḳ sizüñ başıñuza (2) didi kim yalancılar ve kāzibler sizlersiñüz. Her ne (3) kim Muḳammed 'aleyhi's-selām uyanuḳla gördiyse bu giçe düşümde (4) gördüm didiyse soñra Ebū Bekiri's-Şiddiḳ raḍiya'llāhu' anhu (5) Ḳureyşler ve kāfirlerle çok baḥiṣ eyledi. Andan Ebū (6) Cehil-i La'in kāfir eytti: Yā Ebū Bekir ḥāşā sen daḥı bir cāzūsın, (7) didi. Muḳammed 'aleyhi's-selām ile yoldaşlıḳuñ var, didi. (8) Andan ḥazret-i Rasūl 'aleyhi's-selām, Ebū Bekir

rađiya'llāhu (9) 'anhunuñ elinden tıttı. Pes eve vardı.⁸⁶ Ebū Bekir (10) rađiya'llāhu 'anhu eytti: Yā Rasūla'llāh, her ne kim didüñ (11) ise cümlesi hađdur ve gerçektür, didi. Pes Rasūla'llāh (12) şalla'llāhu 'aleyhi ve sellem şaddađ, yā Ebū Bekir, didi. Anıñcün (13) Ebū Bekiri's-Şıddıđ didiler. Pes Ebū Bekir rađiya'llāhu 'anhu eytti: **[54b]** (1) Yā Rasūla'llāh, baña Beytü'l-Muđaddeseden nişān virgil. (2) Anuñ şıfatı nicedür? Pes hażret-i Rasūl 'aleyhi's-selām (3) her ne kim gördiyse cümlesini Ebū Bekiri's-Şıddıđa bir bir (4) söyledi. Ve her peygamber anıñ yerlerin ve nişānların bir bir (5) didi. Pes andan şoñra Ebū Bekiri's-Şıddıđ rađiya'llāhu 'anhu (6) eytti: Yā Rasūla'llāh, işbu söz kim sen didüñ, (7) hıc şekk ve şübhe yođdur. Cümleten şahıhdür ve gerçektür. (8) Ve dađı her kim ki işbu söz[e] şek ve şübhe getürse (9) eger şübhe getürür ise muđlađ kāfirdir ve yeri cehennemdür. (10) Ve iki cihānda yüzi karadur. Ve dađı dünyā vü āhiretde⁸⁷ (11) şefā'at mađāmına gelmez ve şefā'atden mađrūmdur. (12) *Şadađa Rasūlu'llāhi ve şadađa hađıbu'llāh temmet* (13) *el-mi'rācu fücāc bi-'avni'llāhi te'ālā ve ħüsñü't-tevfıki* **[55a]** (1) *şalla'llāhu 'alā cemi'i'l-enbiyā'i* (2) *ve'l-mürselin ve 'alā ehli'tā'atike ecma'ine min ehli* (3) *-s-semāvāti ve ehli'l-'arżin ve rızvanu'llāhi te'ālā* (4) *'alā āli Rasūli'llāhi ve aşābihı ecma'ine bi-rađmetike yārahmān* (5) *-ü'r-rađimīne ve'l-ħamdü li'llāhi rabbi'l-'ālemīne*. Temmet el-kitābü (6) bi'avni'llāhi'l-meliki'l-vehhābi'l-kütüb nađđāşlar (7) du'ācısı olan nađđāş el-Ĥācī 'Alī ğufira lehü min- (8) zunūbihi bu mi'rāc-ı Rasūl 'aleyhi's-selāmi ikinci kitābdur (9) yazdum. Ammā bu kitābı ođuyan ađbāb-ı bā-şafā, yazan (10) el-Ĥācī 'Alī'i bir du'ā-ile añmaları recā olunur. yā... (11) seneti 1167 cemāziye'l-evvel fi 18 tekmili.

⁸⁶ Metinde *varadı* şeklinde yazılmıştır.

⁸⁷ Metinde *āhiretde* şeklinde yazılmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

SÖZLÜKLÜ DİZİN

ābdest	: F. Abdest	a.-dı 20a/12, 27a/6
a.	2a/13, 2b/4	a.-saydı 47b/7
‘ acāyib	: A. Acayip, tuhaf	a.-ur 46a/6
a.+ler	44b/10	açuk : Açık, kapalı olmayan
‘ aceble-	:A.+T.Şaşmak	a. 49a/9, 50b/12
‘a.-diler	53a/12	açul- : Açılmak
‘ acele	: A. Hızlı yapılan, çabuk, tez, ivedi	a.-ur 32b/2
‘a.	52b/12	a.-urdu 32b/3
‘ acem	: A. İran ülkesi	ad : İsim
‘a.+de	26b/11	a.+ı 9a/11, 9a/12, 12b/4, 15b/4, 31b/1, 34a/6, 34a/8, 39a/6, 49b/2
aç	: Aç, karnı aç	a.+ına 34a/10, 34a/9
a.dur+	9a/9, 17a/2, 18b/8, 45b/11	a.+larını 30a/11
aç-	: Açmak,	a.+um 30b/4
a.-dı	26a/11, 32a/1, 39a/13, 39b/2, 39b/6, 44b/10, 47b/4	a.+umıla 30b/9
a.-dılar	11b/6, 13a/11, 14a/10	a.+uñı 30b/9
açıl-	: Açılmak, yayılmak	a.+uñıla 30b/3
a.-an	32b/5	

‘aded : A. Adet, tane	a.+lar 34b/6, 34b/7
‘a. 34a/4	a.+lara 34b/3
ādem : A. İnsan, insanoğlu, adam	a.+uñ 35a/7
ā. 3a/6, 10a/12, 10a/6, 16a/8, 21a/11, 21a/12, 30a/2, 36b/3, 36b/7	ağaç : Ağaç
ā.+lerdür 43b/2	a. 23a/4, 34b/9
ā.+leri 42a/3	a.+dur 46b/5
ā.+uñ 23a/2	a.+ı 46b/6
ādemī : A. İnsanoğlu	a.+lar 12b/13, 34b/8
ā.+leruñ 12b/2	āgāh : F. Haberdâr, bilgili
ağ- : Çıkmak, yükselmek; kaldırmak	ā. ol-:48b/1, 50a/12
a.-ar 5b/8	ağır : Ağır, ağırlık
a.-dılar 8a/13	a. 3a/2, 29a/10
ağ : Ak, beyaz	ağız : Ağız
a.12b/12	a.+ından 39b/10
ağac : Ağaç	a.+larından 42a/10, 42b/1, 45a/12, 45b/1
a. 23a/3, 35a/3, 35a/9, 36a/9, 46a/12, 46b/5	ağlâl : A. Boyuna geçirilen zincirler
a.+dur 22b/12	a.41b/7
a.+ı 35a/4	ağu : Zehir
	a. 44b/4

aḥbāb-ı bā-şafā : F. Safalı

dostlar

a. 55a/9

āheste : F. Yavaş

ā. 48b/5, 48b/5, 48b/7, 48b/7

aḥı : Bir kimsenin sevdiği, en yakını

a. 15b/2

āhiret : A. Ahiret

a. 25b/10

a.+de 54b/10

aḥvāl : A. Hal, durum

a.+i 52b/2

aḥ : Beyaz, ak

a. 3a/12, 3b/6, 11b/3, 16b/12,
25a/4, 33b/1, 35b/7,
37b/3

aḥ- : Akmak

a.-ar 42a/11, 46b/10

‘aḥıl : A. Akıl

‘a.+ı23a/3, 39a/3

‘a.+ları 33b/13

‘aḥreb : A. Akrep

‘a. 46b/10

‘a.+di 45a/1

‘a.+dür 44b/3

al : Kırmızı

a. 6a/8, 27b/13, 44a/8, 47b/11

al- : Almak

a.-am 2a/13

a.-dı 6a/9, 15b/12, 23a/9, 31b/12,
31b/8, 38b/12, 51b/11

a.-dum 2b/13, 2b/4

a.-ısardur 7a/6

a.-up 6b/1, 17b/5, 31b/4, 47b/13

a.-urlar 16b/8, 7b/2

a.-urlardı 40b/8, 42a/4

a.-urum 16a/11

‘alā : A. Üst, üzere

‘a.+dan 27a/7

alcaḥ : Alçak, yüksek karşıtı

a.+dı 3a/5

‘alem : A. Bayrak, sancak

‘a. 2b/6, 2b/6

‘ālem	: A. Kainat, dünya	11a/12, 11b/4, 12a/7,
‘a. 3a/11		12a/12, 12a/13, 13a/9,
‘a.+i 27b/1		13b/11, 14a/8, 14b/6,
‘a.+sin 29b/8		14b/7, 14b/9, 15a/4,
ālet	: A. Alet, araç gereç	15a/7, 15a/8, 15a/12,
ā. 42a/9		15b/1, 15b/5, 15b/6,
‘alev	: Yalım, yalaz, alaz, şule	15b/8, 15b/8, 15b/10,
‘a. 47b/5		15b/11, 16a/2, 16a/12,
‘aleyhi’s-selām	: A. Selam onun üzerine olsun.	16b/6, 16b/13, 17a/12,
‘a. 1b/11, 2b/2, 2b/8, 2b/9, 2b/9,		17a/13, 17a/13, 17b/10,
2b/12, 2b/13,2a/4, 2a/6,		17b/12, 17b/13, 18a/13,
2a/11, 2a/13, 3a/3, 3a/4,		18b/6, 19a/5, 19a/11,
3b/10, 4a/4, 4a/5, 4a/6,		19b/2, 20a/4, 20a/6,
4a/7, 4a/12, 4b/3, 4b/4,		20a/11, 21a/2, 22a/1,
4b/6, 4b/9, 4b/9, 4b/10,		22a/3, 22a/6, 22a/9,
5a/1, 5a/7, 5a/12, 5b/12,		22a/12, 22a/13, 22b/1,
6a/1, 6b/3, 6a/3, 6b/5,		22b/3, 23a/4, 23a/8,
6a/6, 6a/7, 6b/7, 6a/8,		23b/2, 23b/4, 24b/4,
6a/11, 7a/2, 7b/5, 7b/6,		24b/5, 25a/8, 25b/2,
7b/9, 7b/9, 7b/10, 7b/10,		25b/5, 25b/8, 26a/1,
7b/13, 8b/3, 8b/5, 8a/5,		26a/4, 26a/10, 26a/13,
8a/7, 8b/11, 8a/12, 9a/6,		28b/11, 26b/3, 26b/7,
9a/7, 9a/10, 9b/11,		28a/1, 28a/11, 29a/8,
9a/12, 10a/1, 10a/2,		28b/2, 29b/2, 29b/5,
10a/9, 10b/6, 10b/7,		29b/7, 30a/2, 30a/7,
11a/4, 11a/5, 11a/10,		31a/2, 31b/11, 31b/3,
		31b/4, 32a/1, 32a/13,
		32a/6, 32a/7, 32b/8,
		33a/4, 34a/12, 35a/3,
		35b/6, 35b/9, 37a/7,
		37b/11, 37b/7, 38a/12,
		38a/8, 38b/6, 39a/10,

39a/4, 39a/5, 39b/12,
39b/2, 40a/13, 40a/7,
40b/12, 41b/8, 42a/12,
42a/2, 42a/7, 42b/10,
42b/4, 43a/4, 43a/8,
43b/1, 43b/13, 44a/5,
44b/11, 44b/6, 45a/7,
45a/9, 46b/12, 46b/13,
46b/4, 46b/9, 47a/10,
47a/5, 47b/2, 47b/8,
48a/3, 48a/4, 48a/7,
48b/9, 49a/6, 49a/7,
49b/13, 49b/3, 50a/12,
50a/2, 50a/6, 50a/8,
50b/10, 50b/6, 51a/13,
51b/11, 51b/2, 51b/8,
52a/12, 52a/2, 53a/10,
53a/5, 53a/8, 53b/1,
53b/12, 53b/3, 54a/1,
54a/3, 54a/7, 54a/8,
54b/2

‘a.+a 3b/9, 4b/7, 5a/6, 8a/2, 8a/6,
8b/10, 9a/8, 9a/11, 9b/3,
10a/9, 10b/6, 11a/11,
11a/4, 11b/8, 12a/12,
13a/13, 13b/6, 13b/10,
14a/12, 14b/11, 15a/5,
15b/12, 15b/2, 15b/6,
16b/6, 17a/11, 18a/13,
18a/6, 19a/6, 19b/2,
20a/5, 21a/2, 22a/13,

22a/2, 22b/3, 22b/4,
23b/3, 30a/4, 30a/5,
30a/6, 30a/9, 31b/2,
32a/6, 33a/31, 37b/7,
39a/12, 39a/4, 39a/9,
40a/13, 40b/13, 41a/13,
41a/8, 45b/13, 46b/5,
49a/5, 49a/6, 50a/1,
50a/11, 50a/6, 51b/1,
53a/3

‘a.+dan 1b/7, 2a/12, 7b/6, 50a/3,
52b/13,

‘a.+dur 17a/1, 18b/7, 19b/4, 20a/12,
22a/4, 31b/13, 50a/13

‘a.+i 10a/7, 2a/3, 2b/5, 9a/13,
17b/4, 23a/8, 30a/3,
31b/1, 31b/4, 31b/8,
37a/3, 38b/12, 45b/4,
47b/13, 50a/9, 51b/4

‘a.+in 10a/12

‘a.+iñ 2a/2, 4a/13, 14b/5, 18a/2,
22b/5, 26b/1, 31b/11

‘a.+uñ 10a/6, 17b/6, 22a/10,
22b/9, 39a/3, 53b/5

alın : Alın

a.+ına 4b/2

a.+ında 4b/3, 4b/5

alkış	: Hayır, dua, iyi dilek	25a/10, 25b/10, 25b/9, 34b/8, 35a/4, 52a/6
a. 2a/10		
Allāh	: A. Yaradan, Tanrı, Rab	
a. 10a/11		
Allāhu ‘aẓimū’ş-şān:	A. Şanı yüce olan Allah	
A.+a 8a/3		
Allāhu sübhānehu ve ta‘ālā:	A. Yüce Allah’ı her eksiklikten tenzih ederim.	
A. 41a/2		
Allāhu ta‘ālā:	A. Yüce Allah	
A. 21a/5, a. 20a/9, 28b/4, 35a/6, 44b/6		
A.+dan 48a/5		
A.+ya 13b/8		
Allāhu tebāreke ve ta‘ālā:	A. Allah yücedir ve noksanlıktan münezzehtir.	
A. 2a/8		
alt	: Alt	
a.+ında 2b/7, 8b/8, 10b/3, 10b/4, 16a/7, 21b/13, 22a/1,		
altı	: Altı (6)	
a. 29b/1, 29b/13		
altıncı	: Altıncı, sırada beşinciden sonra gelen	
a. 18b/3, 18b/4, 46a/5		
altın	: Altın	
a. 36a/11, 36a/12, 36b/6		
a.+dan 3a/13, 8a/13, 24b/8, 25a/1, 32b/2, 33a/11, 33a/6		
a.+ı 41b/6		
‘ām	: A. Genel, herkes	
‘a.+a 49a/2		
āmīn	: A. "Allah kabul etsin" anlamında, duaların arasında ve sonunda kullanılır.	
ā. 8a/11, 15a/8		
ammā	: A. Ama, yalnız, sadece	
a. 4a/1, 15b/13, 16a/6, 22b/6, 31a/7, 35b/7, 48b/5, 55a/9		
‘anber	: A. Anber, misk	
‘a.+den 34a/2		

ancağ	: Yalnız, sadece	28b/13, 28b/4, 28b/6, 28b/9, 29a/11, 29a/7, 29b/1, 29b/7, 30a/13,
a.	35a/6, 52b/6	
anda	: Orada	31a/1, 31a/11, 32a/2, 35b/6, 37a/11, 37a/13, 37a/9, 37b/2, 38b/5, 40a/5, 44b/9, 45a/4, 45b/10, 45b/10, 46a/11, 47b/12, 48a/4, 48b/11, 49a/4, 49a/5, 49b/3, 50a/8, 51a/13, 51b/7, 52a/3, 52a/9, 52b/12, 52b/3, 53a/2, 53b/6, 54a/5, 54a/8, 54b/5
a.	7b/5, 7b/12, 14a/4, 22a/12	
andan	: Ondan sonra; oradan	
a.	2a/11, 2b/2, 3b/8, 4a/6, 4a/9, 4b/1, 4b/5, 4b/6, 5b/11, 5b/5, 5b/6, 5b/9, 6a/5, 6b/6, 7b/8, 8a/11, 9b/7, 10a/1, 10a/5, 10b/1, 10b/11, 11a/13, 11a/9, 12a/10, 12b/11, 12b/7, 13a/5, 13b/5, 13b/9, 14a/1, 14a/4, 14b/4, 14b/8, 15a/9, 15b/8, 16a/12, 16a/2, 16b/4, 16b/9, 17a/10, 18a/11, 18a/3, 18a/8, 18b/3, 19a/, 19a/10, 19a/5, 19b/10, 20a/13, 20a/2, 20a/7, 20b/11, 20b/3, 21a/8, 21b/11, 23a/13, 23a/3, 23a/7, 23b/7, 24a/11, 24a/6, 24a/9, 25a/7, 25b/10, 25b/4, 26b/2, 26b/6, 26b/9, 27a/1, 27a/4, 27a/7, 27b/10, 28a/1, 28a/11, 28a/13, 28a/13,	
anı	: Onu	
a.	23a/12	
anıñ	: Onun	
a.	54b/4	
anıñcün	: Onun için	
a.	54a/12	
anıñçün	: Onun için	
a.	23a/2	
anlar	: Onlar	
a.	13b/12, 19a/7, 40b/11, 42a/11, 42b/7	

a.+a 13b/11, 41a/6, 43a/3, 47a/4,
50b/10
a.+dan 43a/6
a.+dur 40b/1, 41a/1, 41a/9, 41b/1,
41b/9
a.+ı 17b/2
a.+uñ 36a/12, 50a/9
a.+uñdur 47b/9

anuñ : Onun

a. 19b/1, 20b/12, 20b/5, 23b/1,
32b/10, 33b/6, 35a/4,
37b/6, 38a/8, 3b/5,
46a/13, 49b/2, 51a/5,
51a/6, 54b/2

anuñçün : Onun için

a. 51a/2

añ- : Hatırlamak

a.-maları 55a/10

aña : Ona

a. 5a/12, 5a/5, 7a/1, 16b/1, 22b/2,
35a/4, 35a/8, 43a/10,
46a/8, 46a/10

ara : Ara, zaman, mesafe

a.+da 6a/4, 26a/13, 53b/8

a.+dan 9a/1, 52a/7

a.+larından 52b/9

a.+muzda 51a/3

a.+sı 24b/2, 49b/6

a.+sında 5b/2, 5b/3

a.+ya 47a/3, 53b/9

ara- : Aramak

a.-sın 37b/13

‘**Arab** : A. Orta Doğu ile Kuzey Afrika'nın büyük bir bölümünde yaşayan halk ve bu halkın soyundan olan (kimse)

‘A. 27a/3

‘A.+da 26b/11

ard : Arka, geri

a.+uñdan 6b/11

arıq : Temiz, arı, pak

a. 3a/6

arşlan : Arşlan

a. 21a/10, 21b/8, 45a/3

a.+lar 5b/2, 5b/4

‘arş	: A. Arş	artuğ	: Fazla, çok
‘a. 10b/3, 21b/13, 35a/4, 52a/6		a. 25a/12, 27a/11	
‘a.+a 24a/13, 24b/3, 48a/1		‘arz	: A. Sunma
‘a.+dan 48a/1		‘a.+ı 24b/11	
‘a.+ı 52a/4		‘a. eyle-33a/4	
‘a.+ıñ 23b/6		‘a. kı1- 50b/5	
‘a.+ uñ 25a/10, 25a/12, 25b/3		‘arza	: A. Sunma, sunuş
‘arş-ı a‘lā	: F. Göğün en yüksek tabakası	‘a. kı1- 50a/7, 50b/6	
‘a. 25a/11		ārzü	: F. Arzu, istek
‘a.+dan 31b/8		ā. kı1- 34b/9	
‘a.+niñ 24a/13		‘aşā	: A. Asa, değnek
‘a.+ya 24a/12, 48a/4		‘a. 30a/9	
‘a.+yı 52b/8		‘asel	: A. Bal
arşun	: A. Arşın, yaklaşık olarak 68 cm ye eşit olan uzunluk ölçüsü	‘a. 34a/4	
a. 45a/11		asıl-	: Asılmak
art-	: Artmak, çoğalmak	a.-mişlar 40a/9, 42a/5	
a.-ar 51a/6		a.-mişlardı 40b/6	
a.-dı 6b/2		‘āşī	: A. Asi, isyan eden, günahkâr
		‘a.+ler 31b/5	
		‘a.+lere 29a/6	
		‘a.+lerüñ 38b/11, 39a/11	

asla : A. Hiçbir zaman, hiçbir biçimde

a. 36a/3

aslan : Arslan

a.+lar 7a/4

asulu : Asılmış olan

a. 19a/13

aşağa : Aşağı

a. 5b/12, 25b/8, 40a/9

a.+sıdur 46a/7

aşağı : Aşağı, bir şeyin alt bölümü

a. 39b/11

a.+sı 46a/11

a.+ya 49a/8

‘aşk : A. Aşk, sevi

‘a.+ından 33b/6

at : At, binme, yük çekme veya taşıma gibi hizmetlerde kullanılan memeli hayvan

a. 36b/1, 3a/4, 3b/10

a.+a 34b/7

a.+dur 3b/9

a.+ları 36a/13

a.+larına 36a/13

āteş : F. Yanıcı cisimlerin tutuşmasıyla beliren ısı ve ışık, od

ā. 18a/12, 23a/10, 42a/6, 47a/7

ā.+den 41b/13, 42a/6, 42b/6, 43a/12, 43a/2

ā.+ler 45a/13

āvāz : F. Ses, seda

ā. 4b/13, 4b/8, 5a/2, 5a/4, 6b/11, 6b/7, 6b/9, 9a/6, 11b/5, 13a/10, 14a/9, 16b/13, 18b/7, 20a/11, 24b/5, 25b/3, 31b/12, 34b/4, 39b/3

ā.+ından 33b/13

ā. kı1- 33b/12

‘avrat : A. Kadın, karı, eş

‘a. 5a/11, 6b/13, 40a/8

‘a.+dan 40a/6, 40b/9

‘a.+lar 40b/5, 43a/1

‘a.+lardur 40b/7, 43a/5

‘a.+ların 44a/6	ayruķ : Ayrılmış
ay : Ay, kamer	a.+lara 44a/6
a. 11b/3, 11b/7, 29b/1, 29b/12, 29b/13, 29b/6, 29b/9	az : Az
a.+ınıñ 1b/12	a. 23a/13, 39a/2
a.+uñ 3a/7, 13a/12	azāb : A. İşkence, eziyet
ayağ : Ayak	a. 40b/6, 41a/7, 42b/11, 43b/11, 43b/7, 46b/3
a. 25b/10, 33b/4	a.+ıla 44a/4
a.+ı 39b/11	a. it- 41a/11, 41b/5, 42a/1, 42b/3, 43a/13, 43a/3, 45a/2, 45a/6, 47a/3
a.+ın 8b/5	a. ķıl- 40a/10, 42b/8, 48a/114
a.+ıñı 8b/4	‘azīm : A. Büyük, ulu
ayak : Ayak	‘a. 18a/11, 46a/12
a.+ları 3a/12, 8b/1, 10b/3, 12a/11, 15a/11, 21b/13	‘a.+inde 23a/6
a.+larında 43a/12	azrak : Kısık, kıvrık
ay : Yılın on iki bölümünden her biri	a. 43a/11
a.+da 52b/6	bāb : A. Bölüm, ana bölüm, ana başlık
āyet : A. Ayet	b. 9a/2, 11a/13, 13a/6, 14a/5, 16b/10, 18b/4,
ā.+üñ 1b/7	
āyet-i şerif : F. Kutsal ayet	
ā.+i 1b/5	

18b/4, 20a/8, 20a/8, 22b/11, 23b/8,
23b/8, 24a/12, 32a/12,
39b/1

b.+a 9a/2

bāb- ı şānī : F. İkinci bölüm

b. 11b/1

ba‘dehu : A. Ondan sonra

b. 19a/8, 19b/13, 23a/8, 23b/7,
29b/9, 31a/13, 43b/9

bādem : F. Badem

b. 3a/8

bağla- : Bağlamak, bağ veya
başka bir araçla
tutturmak

b.-dı 53b/5

b.-yup 9b/9, 12a/3

bağlan- : Bağlamak işine konu
olmak

b.-mışlar 40a/9

bağlu : Bir bağ ile tutturulmuş
olan

b. 43a/2

baḥiṣ : A. Söz, konuşma,
konuşulan şey, konu

b. eyle- 54a/5

baḥri’n-nār : A. Ateş denizi

b. 18b/1

baḥri’n-nūr : A. Nur denizi

b. 21a/3

baḥrū’l-‘amīk : A. Derin deniz

b. 14a/3

baḥrū’l-ḥayvān : A. Canlılar
denizi

b. 11a/12

baḥrū’l-ḥazar : A. Hazar
denizi

b. 8b/12

baḥrū’z-ḡulūmāt : A. Karanlıklar
denizi

b. 20a/7

baḡ- : Bakmak, bakışı bir şey
üzerine çevirmek

b.-ardı 15b/1

b.-arsa 36a/6

b.-dı 15b/7, 15b/8, 25b/9, 39b/3, 40a/7, 44b/12	bār-ı ḥudāyā : F. Allahım!
b.-dum 2a/3, 3b/5	b. 26b/7
b.-ıca 33a/10, 33a/9	bār-ı ta‘ālā : F. Yüce Allah
bākī : A. Sürekli, kalıcı, daimî	b. 3b/11
b. 6b/3	bas- : Basmak
b.+dür 26a/3	b.-a 25b/3
bākire : A. Cinsel ilişkide bulunmamış dişi; kız, kız oğlan kız	b.-arları 41b/6
b. 35a/2	b.-dı 32b/1
bal : Bal	baş : Kafa, ser
b.+dan 12b/12	b. 21a/12, 21b/1, 21b/6, 21b/8, 26a/5, 31a/4, 31a/8
balıĝ : Balık	b.+ı 10b/3, 12a/11, 12b/8, 15a/10, 20b/12, 21a/10, 21a/10, 21a/10, 21a/11, 21a/11, 21a/11, 21a/11, 21a/12, 21a/12, 21a/9, 21a/9, 21b/1, 21b/13, 21b/5, 21b/8, 26a/3, 26a/6, 39b/10, 49a/13
b.+ı 49a/10, 52a/5	b.+ın 15b/7, 25b/6
b.+ınıñ 49a/13	b.+ına 42b/6
balķur- : Parlamak	b.+ında 12b/8, 20b/13, 33b/8
b.-dı 11b/7	b.+ını 3a/11, 25b/5, 26a/10
baña : Bana	b.+ınıza 54a/1
b. 2a/4, 2b/12, 3b/1, 3b/12, 4a/12, 54b/1, 6b/5, 10a/11, 25b/7, 26b/6, 26b/6, 26b/7, 35b/13, 35b/9, 48b/11	

b.+ları 18a/4, 40a/9, 42a/6, 42b/2	belā : A. Bela
b.+larında 36a/11, 43a/11	b. 43a/9
b.+uñı 26a/8	ben : Birinci teklik şahıs zamiri
bat- : Batmak, gömülmek	b. 22a/11, 2a/4, 2b/1, 2b/13, 6b/2, 48a/8, 48b/1, 48b/4, 53a/7
b.-a 46b/2	
baṭn : A. İç görünüş, iç hal	b.+em 11b/5, 13a/11, 14a/9, 17a/1, 18b/7, 20a/12, 31b/13
b.+larına 40a/11	
bāzār : F. Çarşı, pazar	b.+i 2a/10, 3a/1, 3b/11, 3b/13, 3b/13, 4a/2, 16a/5, 19b/6, 47b/11, 44a/8, 48a/13, 50a/7
b.+ımız 51a/4	
b.+ıñuz 50b/13	
b.+ları 49b/12	b.+im 29a/9
baʿzı : A. Bazı, bir kısım	b.+üm 2a/5, 2a/9, 4a/11, 4b/1, 4b/4, 9a/8, 26b/11, 26b/13, 26b/13, 29a/12, 29b/5, 30b/4, 30b/9, 40a/5, 48a/10, 48a/11, 48a/6, 48a/8, 50b/7
n.+nuñ 40a/10	
bednus : Y. Horoz	
b. 10b/2	
beg : Bey	b.+ümle 22b/4, 2a/10, 50b/8
b.+leri 49b/11	
bek : Sert, katı, sağlam	benefşe : Menekşe
b. 47a/8	b. 35a/11
bekcüsüz : Bekçisiz	bañlayıcı : Müezzin
b.+dür 50b/13	b. 49b/12

beñze- :İki kişi veya nesne arasında birbirini andıracak kadar ortak nitelikler bulunmak, andırmak

b.-mez 27b/7, 36b/1

b.-mezsın 27b/7

b.-r 13a/13, 14a/11, 22b/13, 42b/2, 52b/5

berāber : F. Birlikte, bir arada

b. 29b/13, 31b/12

berk : A. Şimşek

b. ur- 35a/9

berü : Beri

b. 9b/12, 16a/5, 18a/7, 24b/5

b.+dür 32a/8

beş : Beş (5)

b. 29b/10, 29b/4, 29b/6

beşāret : A. İyi haber, müjde, muştı, erim

b. 16a/1

b.+imiz 26b/8

beşinci : Beşinci, sırada dördüncüden sonra gelen

b. 16b/10, 16b/11, 16b/9, 46a/4

beş yüz : Beş yüz (500)

b. 8b/9, 9a/5, 11b/4, 13a/9, 14a/13, 17a/7, 17a/8, 18b/11, 20a/10, 33a/8, 45a/11, 47a/6, 52a/2

bevil : A. Sidik

b. 34b/13

beyān : A. İzah, açıklama

b. 13a/6, 28a/9

b. it- 9a/2, 11b/1, 14a/6, 16b/10, 18b/4, 20a/9, 22b/12, 23b/9, 24a/13, 32a/12, 39b/1

bırağ- : Bırakmak

b.-up 41a/1

bī-‘adedü’n-nücüm : F. Sayısız yıldızlar

b. 33a/11

bī-çün : F. Sebep sorulmaz, Allah

b.+a 27a/2

bî-hüş : F. Şaşkın, sersem

b.ol- 39b/5

birkaç : Birkaç, çok olmayan, az sayıda, az

k. 22b/4

bil- : Bilmek

b.-dün 27a/9

b.-elüm 53a/2

b.-emedüm 15b/13

b.-eyim 27a/10

b.-meyeler 35b/5, 36a/13

b.-mez 10a/4, 23b/6, 25a/13,
32b/10, 35b/5

b.-mezdi 27a/4

b.-ün 50a/12

b.-ür 10b/8, 32b/12, 35a/6, 44b/6

b.-ürin 16b/2

b.-ürsüz 53b/3

bildür- : Bildirmek, belli etmek

b.-diler 8a/2

bile : İle, birlikte, beraber

b. 38b/9

bile : Da, de, dahi

b. 50b/8

bin- : Binmek

b. 4a/4

b.-di 6a/2, 51b/9

b.-e 4a/11, 4a/7, 4b/1

b.-eler 36b/9

b.-esin 3b/12

b.-üp 34b/8, 35a/12

biñ : Bin (1000)

b. 2b/7, 3b/12, 4a/1, 12a/2, 14b/13,
14b/9, 16a/6, 16a/8,
17a/7, 18b/12, 19b/8,
22a/4, 22a/5, 23b/12,
24b/1, 24b/11, 24b/11,
24b/12, 24b/13, 24b/13,
24b/3, 24b/7, 24b/8,
25a/1, 25a/2, 25a/2,
25a/3, 25a/4, 25a/4,
25a/6, 26a/13, 27b/1,
33a/12, 33b/2, 33b/3,
33b/3, 33b/7, 34b/5,
36b/2, 38a/5, 38a/8,
38b/1, 44a/12, 44b/1,
44b/2, 45a/11, 49a/11,
49b/5

bir : Bir (1); tek

b. 1b/9, 2a/2, 2b/2, 2b/3, 2b/5, 3a/2,
3a/4, 3b/5, 4b/13, 5a/11,
5a/12, 5a/2, 5a/4, 5b/10,
5b/2, 5b/6, 5b/7, 6a/13,
6a/2, 8a/13, 8b/3, 9a/10,
9a/9, 9b/8, 10b/1,
10b/11, 10b/12, 10b/13,
10b/13, 10b/8, 10b/9,
11a/10, 11a/7, 11a/7,
11a/9, 11b/6, 12a/10,
12b/1, 12b/11, 12b/7,
13a/12, 13b/3, 14a/1,
14a/11, 14a/2, 15a/1,
15a/1, 15a/13, 15a/9,
16b/5, 17a/2, 17b/1,
18a/11, 18a/12, 18a/3,
18a/9, 18b/8, 19a/
19a/12, 19a/12, 19b/10,
20a/2, 20b/11, 20b/12,
20b/13, 20b/13, 20b/3,
20b/5, 21a/10, 21a/11,
21a/11, 21a/4, 21a/5,
21a/5, 21a/8, 21a/9,
21b/11, 21b/12, 22b/12,
22b/4, 22b/5, 22b/7,
23a/9, 23b/1, 23b/10,
24a/10, 24a/6, 24a/7,
24a/7, 24b/2, 24b/5,
25a/11, 25a/11, 25a/5,
25b/3, 27a/2, 27a/4,

29b/12, 29b/9, 31a/4,
31a/4, 31b/1, 32b/11,
32b/2, 32b/2, 32b/3,
33a/12, 33a/5, 33a/5,
33a/6, 33b/10, 33b/3,
33b/7, 33b/8, 33b/8,
33b/9, 34b/7, 35a/3,
35b/7, 36a/5, 37a/11,
37a/13, 37a/5, 37a/9,
37b/2, 37b/4, 38a/10,
38a/2, 38a/3, 38a/6,
38a/7, 38a/9, 38b/13,
39b/6, 39b/8, 40a/12,
41a/10, 43a/10, 43a/2,
43a/7, 43a/9, 43a/9,
43a/9, 43b/5, 44a/11,
44b/12, 44b/3, 45a/10,
45b/10, 45b/2, 45b/7,
45b/7, 46a/12, 46b/11,
46b/9, 47a/13, 47a/5,
47a/6, 47a/7, 47b/5,
47b/6, 49a/12, 49a/12,
49a/9, 49b/1, 49b/4,
49b/5, 49b/5, 51b/10,
52b/10, 52b/4, 52b/5,
52b/7, 53a/6, 53a/6,
54a/6, 55a/10

b.+i 5a/7, 5a/8, 11a/10, 34a/4,
34a/4, 34a/5, 34a/5,
45b/10, 45b/9, 45b/9,
45b/9

b.+in 6a/8, 16a/9	b.+nüñ 7a/13
b.+inde 38a/1, 38a/3	birer : Birer, bazı; bazen
b.+ine 35b/3, 35b/3, 35b/4, 46a/10, 46a/7, 46a/8, 46a/9	b. 40b/10, 42b/6
b.+iniñ 24b/2, 34a/6, 42b/5, 43a/1	birik- : Birikmek
b.+inüñ 16a/7, 24b/10, 34a/8, 34a/9, 34a/9, 36b/2, 40b/10	b.-di 26a/6
b.+isi 33b/5, 45b/2	birle : İle, birlikte, beraber
b.+iyle 20b/13	b. 35a/1
biraz : Biraz, kısa bir süre için	birliğ : Birlik, tek olma
b. 5a/10, 5a/13, 5a/2, 5a/3, 6a/10	b.+ine 51a/8
birbir : Birer birer, ayrı ayrı; hepyek	bismi'llah : A. Besmele, "Allah'ın adıyla"
b. 6b/6, 7a/8, 45b/13, 52a/13, 52b/2, 53a/9, 54b/3, 54b/4	b. 8b/6
birbiri : Birbiri, biri diğèrinin yanı sıra	biz : Birinci çokluk şahıs zamiri
b.+lerine 35a/13	b. 45b/5, 51a/8, 52b/13
b.+mize 51a/2	b.+e 50b/4, 50b/5
b.+müze 51a/12	b.+i 14a/1, 14b/8, 17b/5, 25b/11
b.+nden 7b/2	b.+lere 51a/11, 51a/7
b.+ne 7a/10, 36b/10, 36b/8, 41a/1	b.+leri 8a/4
	b.+üm 13b/13, 13b/9, 52b/13
	boğaz : Boğaz
	b.+ına 27a/4

b.+larına 46b/2	5b/13, 6a/4, 6a/8, 6b/4,
bostān :F. Sebze bahçesi, bahçe	7b/6, 8a/1, 8a/3, 8b/11,
b. 35b/2	8b/12, 8b/13, 9a/11,
boy : Boy	9a/2, 9b/13, 9b/9,
b.+ı 3a/10	10a/13, 10b/4, 10b/7,
boylu : Boyu olan	10b/8, 10b/9, 11a/11,
b. 9a/10	11a/12, 11a/5, 11a/6,
boynuz : Boynuz	11a/8, 11b/11, 11b/12,
b.+ı 49a/11	12a/13, 12a/9, 12b/1,
boyun : Boyun	13a/2, 13b/13, 13b/2,
b.+larında 41b/7	13b/3, 13b/8, 14a/5,
b.+larından 42a/4	14b/11, 14b/13, 14b/2,
bölük :Parça, kısım	14b/8, 15a/1, 15a/12,
b. 3a/9, 9b/8, 18a/3, 18a/9, 19a/1,	15b/11, 15b/2, 16a/1,
36b/2	16a/13, 16a/13, 16a/9,
böyle : Bunun gibi, buna benzer	16b/10, 16b/2, 16b/7,
b. 15b/3, 18a/8, 20a/6, 43a/3,	17a/6, 17a/9, 17b/10,
43b/10	17b/13, 17b/7, 18a/13,
b.+dür 1b/10	18a/2, 18a/6, 18b/13,
bu : 1. İşaret zamiri 2.İşaret	18b/2, 18b/4, 19a/3,
sıfatı	19a/8, 19b/3, 19b/5,
b. 1b/5, 2a/7, 2a/8, 3a/1, 3b/10,	19b/8, 20a/5, 20a/8,
4a/3, 4a/3, 4b/8, 5a/6,	20b/1, 20b/6, 21a/12,
	21a/3, 21a/3, 21a/4,
	21a/6, 21b/1, 21b/6,
	21b/8, 22a/2, 22a/3,
	22a/7, 22b/12, 23a/3,
	23b/3, 23b/3, 23b/5,
	23b/6, 23b/8, 24a/11,
	24a/12, 24a/3, 24a/7,
	29b/11, 29b/8, 30a/11,
	30a/11, 30a/12, 31a/10,

32a/10, 32a/12, 32a/7,
32a/8, 32a/9, 32b/13,
33b/7, 34a/5, 34b/5,
35b/10, 35b/4, 36a/1,
36a/13, 37a/10, 37a/12,
37a/4, 37a/4, 37a/8,
37b/1, 37b/12, 37b/8,
37b/9, 38a/5, 38a/6,
38b/6, 39a/5, 39b/1,
39b/13, 40a/1, 41a/8,
42a/7, 44a/10, 44a/5,
44a/7, 44a/9, 44b/4,
45a/4, 45a/5, 45a/6,
45b/2, 45b/8, 46b/13,
46b/3, 46b/5, 47a/1,
47a/10, 47a/11, 47a/12,
47a/3, 47a/4, 47b/12,
47b/2, 47b/3, 47b/9,
47b/9, 48a/9, 48b/10,
48b/12, 50a/1, 50a/11,
50a/13, 50b/1, 50b/9,
52a/10, 52a/4, 52b/10,
52b/5, 53a/11, 53b/12,
53b/2, 53b/8, 54a/3,
55a/8, 55a/9

b.+dur 1b/8

b.+nda 52a/3

b.+ndaki 6a/12

b.+ndan 16a/10, 16b/8, 22b/2,
52b/5

b.+ni 12b/1, 18b/12, 32b/4, 50a/13

b.+niñ 15b/4

b.+nuñ 10a/11, 32a/4, 39a/6, 53b/7

b.+ña 18b/1, 19b/3, 20a/6, 21a/3,
30b/11, 31a/5, 35b/9,
37a/5, 37b/10, 37b/8,
40b/2, 41b/10, 41b/2,
42b/12, 42b/8, 43b/10,
43b/11, 44b/8, 46b/6,
46b/6, 48b/8, 51b/5

b.+nlar 14b/12, 40b/1, 40b/13,
41a/1, 41a/13, 41a/9,
41b/1, 41b/8, 41b/9,
42a/12, 42a/13, 42a/2,
42a/8, 42b/11, 42b/4,
42b/4, 43a/4, 43a/5,
43b/1, 43b/13, 43b/2,
44a/1, 51b/2, 51b/3,
53b/8

b.+nlara 5a/10, 42b/10, 43a/8,
50b/6

b.+nlardan 42b/12

b.+nları 18a/7

b.+nlarıñ 10a/2, 10a/3, 11a/8,
41a/2, 50a/7

bucağ : Kenar, köşe, yer

b.+1 38a/1

b.+ında 33b/9

budağ : Dal

b.+1 36a/8

b.+ınıñ 35a/9

budağ : Dal

b.+ları 35a/5, 35a/8, 46a/13

bugün : Bugün, içinde
bulduğumuz gün

b. 3b/4

bul- : Bulmak

b. -alar 35a/2

b.-dum 53a/7

bulut : Bulut

b.+lar 11a/6

b.+ları 27a/13

bunca : Epey, çok

b. 3b/3, 46a/1

burak : A. Miraç gününde Hz.

Muhammed'e

gönderilen binek; binek

b. 2a/7, 3b/1, 4a/3, 4a/8, 4a/9, 4b/5,
51b/8

b.+a 4a/4, 4a/8, 6a/2

b.+dan 5b/12, 6a/1, 6a/4, 51b/10

b.+dur 3b/10

b.+1 51b/11

b.+la 2b/12

b.+lara 35a/12, 36b/9

b.+uñ 4b/2, 4b/3, 4b/4, 51b/9

burada : Bu yerde

b. 2b/1

buyruğ : Emir

b.+1 38b/9

b.+ıdur 39a/11

b.+unı 43a/5

buyur- : Emretmek

b.-dı 27b/13, 31a/5, 35b/12, 45a/8

b.-mışdur 52a/2

b.-ur 22b/10, 23a/6, 25b/1, 31a/8,
34a/7, 35b/1, 36b/11,

- 36b/13, 37b/10, 40a/2,
41a/3, 43b/3, 51b/5
- bütün** : Eksiksiz, tam
- b. 38b/1, 52b/2
- büyük** : Boyutları, benzerlerinden
daha fazla olan, küçük
karşıtı
- b. 43b/8
- b.+dür 23b/9
- cabbārlik** : A.+ T. Zalimlik
- c. 44a/1
- cān** : F. Can, ruh
- c. 33b/6, 52a/4
- c.+ımı 16a/11
- c.+unı 16a/10
- cānavar** : A. Vahşi hayvan, hayvan
- c.+lar 5b/3, 5b/4, 7a/5, 45a/3
- cāzū** : F. Cadı, hortlak
- c.+dur 53b/4
- c.+sın 53b/7, 54a/6
- cāzūlhğ** : F.+T. Cadılık
- c.+ıla 53b/4
- cāzūlik** : F.+T. Cadılık
- c. eyle- 53b/7
- cehennem** : A. Cehennem
- c. 18b/2, 30b/7, 32a/11, 39b/2,
40a/1, 45a/5, 45b/7,
46b/1, 47b/5
- c.+den 44a/9
- c.+dür 46a/3, 54b/9
- c.+iñ 39a/13, 39b/1
- c.+lerüñ 44a/11, 45a/7
- c.+üñ 38b/12, 39b/11, 45b/12,
46a/7
- cekişdür-** : Çekiştirmek
- c.-ürlerdi 41a/2
- celāl** : A. Büyüklük, ululuk
- c.+üm 29b/11
- cem^c** : A. Toplanma, bir araya
gelme, yığma
- c. 30b/4
- cemā^cat** : A. Cemaat, ibadet için bir
yerde toplanmış
kalabalık, grup
- c. 10b/12

cemāzīye¹-evvel : A. Arabî ayların beşincisi

c. 55a/11

cemî^c : A. Cümle, hep, bütün

c. 19b/1, 47b/1

c. it- 7a/12, 41b/9

cennet : A. Cennet, uçmak

c. 2b/3, 23a/1, 31b/12, 32a/13, 33a/10, 33a/5, 34a/11, 34b/11, 34b/9, 35a/12, 35a/3, 35b/2, 36a/13, 36b/8, 37a/3, 50b/8

c.+de 35a/5, 38a/13

c.+e 6a/13, 30b/13

c.+leri 32a/4, 38b/6

c.+ümi 31b/5

c.+üñ 32a/12, 34a/3, 35a/10

cevāb : A. Yanıt, karşılık

c. 6b/12, 27b/9, 4b/8, 51a/1

c.+ın 2a/5

c. vir- 5a/13, 5a/3, 5a/5, 6b/10, 6b/8, 7a/1, 7a/3, 10b/11

cevāhir : A. Değerli taş, mücevher

c.+den 34b/2, 38a/11, 38b/2

c.+lerden 33b/9

çıq- : Çıkmak

c.-ardı 7a/8, 45a/13, 45b/2

c.-dı 8b/7

çıqar- : Çıkarmak

c.-up 25b/4

cihān : F. Evren, âlem, dünya

c. 2b/11

c.+da 54b/10

c.+ı 44b/4, 52a/4

cimā^c : A. Cinsel ilişki, birleşme

c. kı1- 35a/1

cum^c a : A. Cuma günü

c. 35a/12, 36b/8

cümle : A. Herkes, bütün

c. 2b/11, 3a/11, 4a/1, 7b /12, 8a/10, 8a/6, 25b/10, 27b/1, 28a/5, 30b/1, 33b/13, 33b/6, 52a/13, 52a/4

c.+den 43b/6

c.+si 17b/1, 24b/8, 50a/9, 54a/11	çārdak : F. Çardak, barınak
c.+sini 30b/2, 32b/12, 54b/3	ç.+lar 38a/9
cümleten : A. Hep birden	çatış- : Çatışmak
c. 5b/3, 6a/12, 6a/13, 6b/1, 6b/11, 7a/1, 9b/3, 12a/3, 17b/3, 18a/10, 33a/11, 33a/13, 44b/4, 51a/8, 54b/7	ç.-urlar 41a/12
cünkü : F. Çünkü, şundan dolayı, şu sebeple	çemen : Çimen, çim
c. 8a/3, 8b/5, 16b/10, 53b/11	ç.+i 33a/7
cün-kim : F.+T. Çünkü, şundan dolayı, şu sebeple	çeri : Asker, ordu
c. 2b/13, 5a/10, 5a/13, 8a/8, 9a/13, 9a/3, 13b/8, 14a/6, 15b/10, 51a/3	ç.+si 2b/10, 2b/9, 12a/2, 14b/2, 17a/7, 18b/12, 19b/7, 22a/4, 25a/6
çādır :F. Barınak, çerge, oba, otağ	ç.+sin 9b/2
ç.+lar 36a/9	ç.+sinden 2b/8
çağır- : Çağırarak	ç.+sinüñ 32b/11
ç.-an 5a/6	ç.+siyle 4b/10, 4b/10
ç.-dı 4a/7, 4a/8	çevre : Etraf
çağırmaçlık : Bağırarak, haykırmak	ç.+sinde 2b/6, 12b/13, 19b/12, 20a/3, 24a/2, 36a/4, 38a/5, 38a/8
ç. 48b/7	çık- : Çıkmak
	ç.-alum 8b/5
	ç.-ar 7b/1, 21a/4, 23a/11, 39b/3
	ç.-ardı 5b/10, 5b/6, 39b/10, 42b/9
	ç.-dı 45b/11, 47b/5, 52b/1

ç.-dum 2b/4, 52a/3	31a/1224a/13, 32b/6,
ç.-maya 34b/8	45b/4, 51a/5, 51a/6
ç.-up 33b/5	dağı : Daha, da/de, ve
çıkār- : Çıkarmak	d. 2a/13, 2a/5, 2b/13, 4a/1, 5a/2,
ç.-dı 25b/2	5a/2, 5a/4, 5a/4, 5a/5,
çok : Çok, az karşıtı olan	5a/10, 5a/12, 5a/13,
ç. 5b/1, 7b/7, 7b/7, 10a/10, 16a/3,	5b/2, 5b/5, 5b/8, 5b/9,
19b/13, 19b/7, 20a/3,	6a/5, 6b/11, 6b/13, 6b/9,
37a/2, 40b/9, 41a/5,	7a/1, 7a/11, 7a/12, 7a/3,
41b/12, 41b/5, 42a/4,	7a/4, 7a/5, 7a/7, 7b/1,
42a/8, 42b/1, 42b/5,	7b/11, 7b/3, 7b/4, 7b/8,
43a/1, 44a/2, 45a/2,	8a/4, 9b/7, 10b/1,
46a/6, 51a/13, 54a/5	10b/12, 11a/13, 11a/7,
ç.+dur 22a/4, 27b/11	11a/9, 12a/10, 12a/9,
çünkü : F. Şundan dolayı, şu	12b/11, 12b/7, 12b/7,
sebeple	13a/5, 13b/12, 13b/5,
ç. 10b/8, 13a/6, 36b/7, 39b/1,	13b/6, 13b/7, 14a/1,
44b/11, 45a/9, 48b/10,	14a/4, 14b/4, 14b/8,
50b/1, 50b/9, 51b/3	15a/1, 15a/9, 16a/10,
çün-kim : F.+T. Şundan dolayı, şu	16b/4, 16b/9, 17a/11,
sebeple	17a/2, 17a/4, 17a/8,
ç. 2a/2, 2a/11, 4b/12, 5a/1, 5a/3,	17b/12, 17b/5, 18a/1,
11b/2, 13a/11, 14a/10,	18b/10, 18b/11, 18b/3,
14b/6, 15a/12, 23a/12,	19a/, 19a/10, 19a/5,
24b/3, 27a/6,	19a/7, 19a/8, 19b/10,
	19b/12, 20a/10, 20a/13,
	20a/2, 20a/7, 21a/8,
	21b/11, 22b/11, 22b/4,
	22b/6, 23a/3, 23b/1,
	23b/8, 24a/1, 24a/10,

24a/11, 24a/6, 24b/4,
24b/9, 25a/7, 26a/3,
26b/1, 27a/10, 27b/3,
27b/7, 28a/3, 28a/5,
28b/10, 28b/7, 29a/6,
29b/10, 30a/4, 30a/7,
30b/5, 30b/8, 30b/9,
31a/10, 31b/4, 32a/1,
32a/12, 32a/2, 32b/4,
32b/4, 34a/1, 34a/13,
34a/2, 34a/3, 34a/3,
34a/9, 34b/13, 34b/13,
34b/8, 35a/11, 35a/2,
35a/7, 35b/2, 35b/6,
35b/9, 36a/13, 36b/9,
37a/11, 37a/11, 37a/13,
37a/13, 38a/7, 38b/5,
38b/9, 39a/8, 39b/4,
39b/5, 40b/11, 40b/2,
40b/5, 40b/9, 41a/5,
41a/9, 41b/12, 41b/5,
42a/4, 42a/8, 42a/8,
42b/1, 42b/11, 42b/5,
42b/7, 43a/1, 43a/10,
43a/7, 43b/5, 44a/11,
44a/2, 44a/4, 44b/5,
45a/12, 45a/2, 45b/12,
46a/10, 46a/2, 46a/6,
46a/8, 46b/3, 46b/8,
47a/5, 48a/1, 48a/11,
48b/3, 48b/6, 49a/10,
49b/2, 51a/13, 51a/4,

51a/7, 51b/10, 51b/4,
51b/7, 52a/1, 52a/6,
52b/3, 53b/4, 54a/6,
54b/10, 54b/8

dā'im : A. Sürekli, sonsuz

d. 15b/1, 16b/1

dā'imā : A. Her vakit, sürekli
olarak

d. 11a/2, 17b/7, 24a/7, 32b/4

dāne : F. Tane, adet

d. 25a/11

d.+dür 34a/4

d.+sinden 13a/1

da'vā : A. Dava

d.+sın 44a/1

dāyim : A. Sürekli, sonsuz

d. 52b/11

de : Bağlama ve
kuvvetlendirme edatı

d. 32b/12

deb- : Tepmek, vurmak

d.-erlerdi 40a/11

defi' : A. Def etme,
uzaklaştırma, kovma

d. 29a/1

deg- : Değmek

d.-er 39b/12

d.-mez 45b/6

degil : Değil

d. 3a/3

d.+dür 3b/10

degin : Kadar

d. 21a/6, 2b/11, 15a/1, 30a/11,
37b/6, 49a/13

degür- : Ulaştırmak

d.31b/2

d.-di 48a/2, 48a/3, 49a/6

d.-gil 49a/5

d.-sün 31b/3, 31b/3

degil : Değil

d.+ler 43a/6

dek : Dek, kadar

d. 18a/8, 19a/13, 24a/1, 25b/7,
47b/7

delik : Delik, Dar, küçük açıklık

d. 47b/7

d.+den 5b/10, 7b/1

delil : A. Kanıt, emare

d. 30b/11, 31a/5, 37b/10, 40b/2,
41b/2, 41b/10, 42b/12,
43b/11, 44b/8, 46b/6,
48b/8, 51b/5

delük : A. Kanıt, emare

d.+e 5b/11

dem : F. An

d. 47a/8

deñiz : Deniz

d. 8b/10, 8b/11, 8b/13, 20b/11,
21a/1, 23a/10, 47a/6

d.+den 47a/12

d.+dür 8b/10, 11a/11, 14a/3, 20a/5,
21a/3, 23b/3, 47a/10

d.+e 8b/12, 11a/9, 11a/12, 12b/11,
14a/2, 14a/2, 19b/10,
20a/2, 20b/11, 21a/4,
23a/9, 23b/1, 24a/10,
47a/11

d.+i 8b/7, 23b/5

d.+iñ 24a/10	d.+den 36a/6
d.+ler 13a/1, 44b/5	derhāl : F.+A. Hemen
d.+üñ 11a/9, 19b/11, 19b/12, 47a/7, 47a/8	d. 22b/6
deñlü : Kadar anlamında üstünlük derecesini belirten bir söz	deriñlik : Bir şeyin dip tarafının yüzeğe, ağza olan uzaklığı
d. 47b/7	d.+i 44b/12
depren- : Kımıldamak, hareket etmek, sarsılmak	deryā : F. Deniz
d.-mezem 16a/6	d.+ya 18a/12
depret- : Kımıldatmak, hareket ettirmek, sarsmak	destūr : F. İzin
d.-se 3a/11	d. 22b/2
dere : Dere, küçük akarsu	deve : Deve
d. 47a/5, 47b/3	d. 53a/6
d.+den 47b/6	d.+yi 53a/7
d.+dür 47b/2	devlet : A. baht, talih, uğur
d.+ler 46a/6	d.+e 3a/2
d.+nüñ 45b/10, 47b/4	di- : Demek
derece : A. Derece, mertebe, makam	d.-di 3b/3, 3b/4, 4b/5, 4b/8, 4b/9, 5a/7, 5a/8, 6b/3, 6b/5, 8b/10, 9b/1,10a/1, 10a/11, 10a/12, 10a/4, 10b/7, 12a/9, 14a/10, 15a/5, 15a/6, 16b/7, 16b/7, 17a/2, 17a/7,
d. 35a/7	

18b/1, 18b/3, 18b/8,
20a/11, 20a/12, 22b/1,
22b/4, 23b/4, 23b/7,
26a/3, 26b/12, 27b/12,
27b/2, 28a/2, 28b/13,
28b/2, 29a/10, 29a/13,
29a/2, 29a/7, 29b/1,
29b/13, 29b/7, 30a/1,
30b/2, 31a/13, 31a/2,
31b/5, 32a/1, 35a/8,
35b/10, 37b/8, 39a/12,
39a/5, 40a/6, 41a/8,
42a/8, 44a/11, 44a/8,
45a/8, 47a/4, 47b/1,
47b/12, 47b/3, 48b/3,
49a/3, 50a/8, 50b/1,
50b/13, 50b/8, 52a/11,
52a/13, 52b/12, 52b/3,
52b/3, 53a/6, 53a/7,
53b/4, 53b/6, 54a/11,
54a/12, 54a/2, 54a/7,
54a/7, 54b/5

d.-digümüz 22b/12

d.-diler 8a/11, 11b/5, 13b/9, 14a/1,
14a/9, 15a/8, 17b/6,
23a/2, 24b/5, 31b/13,
45b/6, 50b/3, 50b/5,
51a/12, 52b/6, 53a/1,
53a/2, 53a/5, 53b/1,
53b/7, 54a/13

d.-dim 3b/9

d.-diyse 53b/1, 53b/13, 54a/4

d.-dügi 53b/6

d.-düm 26b/13, 49a/1

d.-dün 30a/5, 54b/6

d.-düni-se 54a/10

d.-mekdür 25a/9, 46a/9

d.-miş 52a/5, 52a/9

d.-mişdür 52a/3

d.-r 32b/4, 32b/5

d.-rler 8b/13, 11a/13, 11a/6, 14a/3,
18b/2, 20a/7, 21a/3,
30b/3, 34a/11, 34a/6,
34a/9, 34a/9, 35a/4,
35b/3, 35b/4, 41b/2,
42b/10, 46a/10, 46a/7,
46a/8, 46a/9, 47a/11,
49b/3

d.-rsin 30a/13, 52b/7

d.-rsiz 52b/9

d.-yesin 26b/9

d.-yeyüm 5a/12

d.-yü 17a/1, 19b/7

d.-yücek 9a/7, 18b/7

d.-yüp 8a/13, 8b/6, 38b/11, 39a/13	d.-rler 34b/10
dib : Dip, taban	d.-rse 36a/7
d.+i 35a/4	d.-rseñ 3b/4, 5a/9, 28b/10, 28b/7
dīdār : F. Yüz, çehre	d.-rsin 28b/1
d.+ın 26a/7, 36a/6, 36b/12	d.-rsüñ 27b/13
dil : Dil	d.-yeler 46b/1, 46b/3
d. 27a/4	dileg : Dilek, istek, talep
d.+de 12b/9	d.+iñ 30b/10
d.+i 12b/9, 20b/13, 36b/7	din : A. Din
d.+inden 27a/3	d.+ine 6b/9
d.+iyle 3b/1, 4a/9	dir- : Dermek
d.+leri 42b/1	d.-erdi 7a/12
dile- : Dilemek	d.-üp 5b/8
d.-di 27a/7, 39b/5	direk : Direk
d.-digüñ 29a/5	d.+ 24b/2
d.-dügince 36a/8	d.+den 24b/2
d.-dügini 28b/1	diri : Diri, canlı
d.-dügiñi 28b/7	d. 24b/6
d.-düm 2a/13	diril- : Dirilmek, canlanmak
d.-gil 3b/5, 12a/9, 28b/11	d.-ürlerdi 42b/8
d.-r 5b/7	

dişür- : Toplamak, derlemek, bir araya getirmek

d.-ür 5b/7

div : F. Dev

d.+ler 48b/6

divār : F. Duvar

d.+ları 33a/13

d.+larınıñ 33a/5, 33a/7

diyü : Diye

d. 5a/5, 13a/10

dost : F. Dost

d.+uñ 53b/10

dök- : Dökmek

d.-erlerdi 42b/11

d.-erler 43a/7

dön- : Dönmek

d.-di 22b/8

d.-düm 52a/8

dördünci : Dördüncü, üçüncüden sonra gelen

d. 3a/7,14a/5, 14a/6, 14a/6, 46a/4

dört : Dört (4)

d. 21a/9, 24b/1, 24b/2, 34a/4, 35b/2, 36a/5, 37b/13

d.+ine 13a/12

dört yüz biñ : Dört yüz bin (400000)

d. 14b/1

döşeg : Döşek, yatak

d.+i 51b/13

du‘ā : A. Dua

d. 30a/6

d.+ile 55a/10

d. kı1- 8a/10, 15a/6, 15a/7

du‘ācı : A.+T. Duacı, biri için Tanrı'ya yalvaran kimse

d.+sı 55a/7

dur- : Durmak

d.-ur 2b/5

durur : -dır bildirme eki

15b/3, 20a/6, 23b/6, 38b/2, 50b/12, 50b/12

dükeli : Tamamı

d. 27b/6, 44b/2, 52a/13

dünyā : A. Dünya

d. 8b/13, 16b/8, 24a/11, 25b/9,
33b/5, 34b/5, 36a/13,
47a/13, 49a/8, 54b/10

d.+da 3a/2, 10b/10, 43b/2, 47a/1

d.+dur 7a/1

d.+ya 44b/4, 45b/2, 48b/10

d.+yı 45b/3, 47b/1

dürli : Türlü, çeşit çeşit,
muhtelif

d. 33b/12

dürlü : Türlü, çeşit çeşit,
muhtelif

d. 8b/2, 8b/3, 24b/9, 24b/9, 27a/2,
33b/12, 34b/2, 34b/2,
34b/4, 34b/5, 34b/6,
36a/7, 38a/11, 38a/11,
40a/10, 40a/10, 41a/11,
41a/11, 42b/3, 42b/3,
44a/4, 44a/4, 45a/3,
45a/3

düş : Düş, rüya

d.+ümde 54a/3

düşenbe : F. Pazartesi

d. 1b/12

düzül- : Düzülmüş, bir araya
getirilmiş

d.-müşdi 24b/9

ecel : A. Ecel, vade

e.+i 16a/9, 16b/1

eger : F. Eğer

e. 4b/7, 5a/9, 6b/10, 6b/12, 6b/8,
7a/1, 20b/4, 33b/4,
40a/4, 44b/3, 45b/2,
47a/12, 47b/6, 54b/9

egil- : Eğilmek

e.-e 34b/10

ehl : A. Sahip, malik,
mutasarrıf olan

e.+i 34b/9, 36b/8, 46b/1

e.+inüñ 45a/5

ehl-i cennet : F. Cennetlik olanlar,
günahkar olmayanlar

e. 33b/13

ehl-i dünyā : F. Dünya adamı,
Ahireti düşünmeyen

e. 7a/2

eksik : Eksik, noksan, az

e. 42b/12

eksil- : Eksilmek, azalmak

e.-meye 34b/11

el : El

e.+i 16a/7

e.+in 4a/6, 22a/10

e.+inde 2b/5, 3a/4, 6a/9

e.+inden 54a/9

e.+ini 4b/2, 31b/12

e.+leri 41a/10, 43a/7

e.+lerinde 34b/1, 36a/12

e.+ümi 16a/10

e.+üni 15a/5

elli : Elli (50)

e. 18b/12, 29b/1, 29b/12

emānet : A. Emanet

e. 17b/5

e.+in 19a/8

emcek : Meme

e.+lerinden 40b/5

emir : A. Emir, buyruk

e.+ine 12a/3

e.+ini 8a/9

e.+iyle 4b/3, 8b/12, 10b/8, 12b/4

emr : A. Emir

e.+ ü fermān 30a/7

enbiyā : A. Peygamber,
peygamberler

e.+lar 8a/1, 8a/6, 8a/10

e.+nuñdur 37a/4

envā'i : A. Çeşitli, türlü

e. 33b/9, 34b/4, 38b/1, 42b/2

er : Kişi, erkek, koca

e. 40a/8

e.+den 40a/6, 40b/9

e.+leri 40b/7, 43a/6

e.+lerinüñ 43a/5

eri- : Erimek

e.-di 22b/6

erte : Sabah, yarın

e. 51b/13, 52a/8, 53a/12

es- : Esmek

e.-er 33b/11

e.-erdi 34b/3

eşcār : A. Ağaçlar

e. 40a/8

et : Et

e. 43b/10

e.+leri 41a/5

e.+lerinden 40b/10

eṭrāf : A. Çevre, civar

e.+ı 35a/10

e.+ında 34a/12

ev : Ev

e. 28b/9

e.+de 33b/2, 44b/2, 52a/8

e.+den 2b/4, 52b/1

e.+e 54a/9

e.+inde 1b/13, 2a/1, 52a/1

e.+ine 51b/13

e.+leri 33b/1, 49b/10

e.+lerinden 49b/9

e.+leriñüz 50b/11

evliyā : A. Keramet sahibi
olanlar, erenler

e.+nuñdur 37a/5

evrāk : A. Evrak, kâğıt
yaprakları, kitap
sayfaları

e.+ınca 40a/8

evvel : A. Önce, ilk

e. 4a/11, 4b/1, 30b/12, 30b/2

e.+ki 9a/1, 9a/2, 9a/3

ey : Ey

e. 26b/12, 27b/11, 50a/12

eyer : Binek hayvanlarının
sırtına konulan,
oturmaya yarayan nesne

e. 3b/5

e.+e 4a/6

e.+i 36b/5

eyerlen- : Eyer vurulmak

e.-miş 3b/6

ey(i)t- : Söylemek

e.-ti 1b/11, 2a/11, 2a/6, 2b/1, 3a/1,
3a/3, 3b/10, 3b/11, 3b/2,
3b/4, 4a/3, 4a/8, 4b/4,
4b/7, 5a/11, 5a/7, 5b/12,
6a/11, 6a/3, 6a/7, 6b/4,
6b/7, 8a/12, 8b/11, 8b/4,
8b/6, 9a/12, 9a/13, 9a/7,

9b/11, 10a/1, 10a/3,
10b/7, 11a/12, 11a/5,
11b/9, 12a/13, 12a/8,
13a/10, 14b/12, 14b/7,
15b/13, 15b/2, 15b/4,
15b/9, 16a/13, 16a/13,
16a/2, 16a/4, 16b/7,
17a/1, 17a/5, 18a/13,
18a/6, 18b/1, 19b/3,
19b/5, 20a/12, 20a/6,
21a/3, 22a/10, 22a/13,
22a/3, 22b/1,
22b/3,23b/4, 26a/1,
26a/4, 26b/12, 26b/4,
26b/6, 26b/7, 26b/9,
27a/10, 27a/2, 27a/8,
27a/9, 27b/11, 27b/8,
28a/1, 28a/11, 28a/3,
28b/1, 28b/12, 28b/13,
28b/3, 28b/6, 28b/8,
28b/9, 29a/10, 29a/12,
29a/2, 29a/5, 29a/8,
29b/2, 29b/5, 29b/7,
29b/9, 30a/13, 30a/2,
31a/1, 31a/12, 31b/13,
32a/3, 32a/7, 32b/8,
35b/13, 35b/6, 35b/9,
37a/12, 37a/4, 37a/7,
37a/9, 37b/1, 37b/12,
37b/8, 38b/6, 39a/10,
39a/6, 39b/12, 39b/13,
40a/5, 40b/1, 40b/13,

41a/1, 41a/8, 41b/1,
41b/8, 42a/12, 42a/13,
42a/3, 42a/7, 42b/10,
42b/4, 42b/4, 43a/4,
43a/4, 43a/9, 43b/1,
43b/13, 43b/2, 44a/1,
44a/10, 44a/5, 44a/5,
44a/7, 44a/9, 44b/10,
44b/8, 45a/4, 45a/7,
45b/8, 46a/12, 46b/5,
47a/1, 47a/11, 47b/11,
47b/2, 47b/3, 47b/9,
48a/7, 48b/10, 48b/12,
49a/4, 50a/2, 50a/7,
50b/10, 50b/6, 51b/2,
52a/12, 52a/9, 52b/10,
52b/12, 53a/10, 53a/5,
53b/12, 53b/3, 54a/10,
54a/13, 54a/6, 54b/6

e.-tiler 8a/2, 13b/13, 28a/5, 45b/5,
51a/1, 51a/8, 52b/4,
53a/13, 53a/4, 53a/9,
53b/10, 53b/6

e.-ür 2a/9, 25a/834a/12, 35a/3,
38a/12, 38a/8, 42a/2,
50a/12

eyle- : Etmek, yapmak

e. 44b/10, 48a/13

e.-di 8a/7, 11b/10, 14a/13, 14a/4, 16a/7, 18b/11, 25b/6, 29b/4, 30a/7, 30a/8, 31a/3, 32a/2, 32a/4, 33a/4, 45b/8, 52b/2, 54a/5	farz : A. Farz f. 29a/13 f.+1 29b/10
e.-diler 17b/4, 50a/11	fasih : A. Açık, aşikar f. 4a/9, 26b/11, 3b/1
e.-dük 51a/9	fasihlig : A.+T. Açıklık, aşikarlık f.+ün 26b/11
e.-düm 27b/12	fehm : A. Anlama, anlayış f. it- 23a/3
e.-mek 26b/8	ferište : F. Melek f. 2b/2, 2b/7, 9a/10, 9a/13, 9b/3, 10b/1, 10b/2, 10b/8, 10b/9, 11b/11, 11b/6, 11b/8, 12a/2, 12b/4, 12b/7, 13a/12, 13b/3, 14a/11, 14a/12, 14b/13, 14b/9, 15b/3, 16a/10, 16a/6, 17a/2, 17a/4, 17a/7, 19b/8, 20b/12, 20b/6, 21a/3, 21a/5, 21a/8, 21b/12, 22a/3, 22a/7, 24b/7, 25a/5, 31b/8, 32a/7, 32a/9, 38b/13, 39b/8, 39b/9
e.-mezüz 51a/12	
e.-mişler 53a/7	
e.-ñ 25a/9	
e.-se 47a/2, 47a/2, 47a/3	
e.-sin 53b/7	
e.-ye 4a/11, 4a/12, 29a/6	
e.-yesin 13b/9	
e.-yüp 20b/1	
eżān-ı şerif : F. Kutsal ezan	
e.+i 8a/5	
fānī : A. Fani, geçici, ölümlü f.+dür 26a/3	f.+dür 10b/7, 12a/13, 12b/1, 19b/3, 22a/2, 39a/5, 39b/13

f.+ler 2b/7, 8a/10, 9b/4, 11a/1,
13a/2, 16a/8, 16b/8,
27b/6

f.+lerdür 11a/5

f.+lere 10b/12, 18a/9

f.+lerüñ 10b/13, 16a/7

f.+niñ 25a/5

f.+nüñ 9a/11, 9b/2, 10b/3, 12a/11,
12a/2, 12b/4, 14b/1,
15a/13, 15b/4, 17a/7,
17a/9, 18b/12, 19b/7,
21a/9

f.+ye 10b/11, 12a/10, 14a/1, 15a/9,
17a/4, 18a/4, 18b/8,
20b/3, 21b/11, 24a/6,
31b/1

f.+yi 15a/12, 32a/10, 32a/8

feriştah : F. Melek

f.+ler 9b/8, 12b/13, 15a/8, 19b/13,
20a/3, 20a/13, 23a/5,
23b/6, 24a/2, 25a/9,
28a/5

f.+lerdür 14b/12, 18a/6, 23b/4

f.+lere 9b/8, 11a/6, 19a/2

f.+leri 9b/13, 23b/1

f.+lerüñ 11a/8, 16a/9

fermān : F. emir, buyruk

emr ü f. 30a/7

fersah : A. Yaklaşık beş
kilometrelik bir uzaklık
ölçüsü

f. 33a/8

f.+dur 49b/6

feryād : F. Feryat, yardım istemek
için çıkarılan yüksek ses

f. 39b/3

f. it- 42a/11

f. figān it- 42b/9

f. ve figān it- 40b/11

figān : F. İstirap ile bağırıp
çağırma

feryād f. it- 42b/9

feryād ve f. it- 40b/11

fikir : A. Fikir, düşünce

f.+desin 16a/4

fil : A. Fil

f. 22b/13

fi'l-ḥāl : A. Bu anda, hemen, şimdi f. 39a/8	11a/9, 12a/10, 12b/11, 12b/7, 13a/5, 13b/10, 13b/5, 14a/1, 14a/5, 14b/4, 15a/9, 16b/4, 16b/9, 17a/11, 18a/11, 18a/9, 18b/3, 19a/1, 19a/11, 19a/5, 19b/10,
firdevs : A. Cennet bahçesi f. 35b/3	20a/2, 20a/7, 20b/11, 20b/3, 21a/8, 23b/1, 23b/7, 24a/10, 24a/12, 24a/6, 25a/7, 37a/11, 37b/2, 51b/7
furḳān-ı ḥakīm : A. Kur'an-ı Kerim f. 27b/5	
fülān : A. Falan, filan f. 37a/4, 37a/5	
ḡayet : A. Gayet, çok ḡ. 6b/13, 19b/7, 39b/6	g.-e 10b/9 g.-erken 49b/4
ḡayrı : A. Başka ḡ. 8b/4, 10a/3, 22a/11, 22a/12, 23b/5, 27a/3, 35b/5, 44a/6, 44a/8	g.-üp 48a/1
geç- : Geçmek g.-di 2a/2 g.-diler 5b/7, 5b/9, 9b/7, 18a/3, 21b/11, 37a/13, 37a/9	gel- : Gelmek g. 4a/4, 22a/11, 22b/4, 24b/5, 25b/11, 25b/7, 26b/6, 38b/10, 53b/10
geç- : Geçmek g.-di 51a/13 g.-diler 5b/11, 5b/5, 7b/8, 10a/5, 10b/1, 10b/12, 11a/13,	g.-di 2a/5, 2a/7, 2b/12, 4b/13, 5a/2, 5a/4, 7b/5, 9a/6, 11b/5, 13a/10, 14a/9, 17a/1, 18b/7, 20a/11, 24b/5, 25b/11, 25b/3, 25b/7, 26a/8, 27a/8, 27a/9, 27b/9, 28a/9, 31b/13, 48a/10, 48a/5, 52b/10, 53b/9

g.-dik 9a/1	gendüz : Kendisi
g.-dikde 16a/9	g.+üñ 48b/3
g.-diler 9b/3, 14b/10, 45a/9, 51b/4	gerçek : Gerçek, hakiki
g.-dün 9b/1, 13b/1, 50b/2	g.+dir 53b/1
g.-e 34b/10, 36a/8	g.+dür 53b/13, 54a/11, 54b/7
g.-eceedür 53a/11	gerek : Gerek, lazım
g.-en 15a/1, 30b/12	g. 27b/12
g.-esün 2a/9	gerekse : Gerekse, lazımsa
g.-mesin 30b/3	g. 16a/11, 16a/12
g.-mez 15a/1, 38a/12, 39b/4, 43a/13, 44a/4, 45b/12, 46b/12, 54b/11	getür- : Getirmek
g.-mişdür 52a/2	g. 6b/2
g.-se 16b/2	g.-di 2b/3, 6a/6, 8a/9
g.-ür 14b/13, 33b/10, 46b/11, 48a/13	g.-diler 51b/5
gemi : Gemi	g.-düm 28b/9
g. 30a/4	g.-e 38b/10
gendü : Kendi	g.-eler 37b/13
g. 1b/9, 26a/9, 26b/9, 30a/3, 32a/10, 32a/11	g.-em 2b/1
g.+lere 42a/11	g.-se 54b/8
g.+leri 7a/11	g.-üp 47a/3
	g.-ür 54b/9
	g.-ürler 40b/8

gevde	: Gövde; insan bedeni	36b/3, 39a/1, 41a/12, 46b/1, 53b/7
g.	43b/8	
g.+leri	43b/6	g.+dir 22b/13
g.+lerine	41b/6	g.+dür 36b/7
g.+si	36b/5	g.+ydi 3a/6, 11a/10
g.+yi	43b/8	
gez	: Kez ,defa	
g.	31a/4, 31a/4, 31a/4, 34b/5, 38a/6, 45b/2	g. 2a/7, 2a/8, 3a/1, 4a/3, 8a/3, 53a/12
g.+den	10b/11, 47b/5	g.+de 1b/9
gez-	: Gezmek	g.+dür 2a/8
g.-erlerdi	37a/4	g.+sidür 13b/8
ġilmān	: A. Cennette hizmet gören delikanlılar	g.+siydi 1b/12
ġ.	33b/4	
ġıybet	: A. çekiştirme, yeme	ġiçe : Gece
ġ.+in	7a/9	g. 11b/11, 13b/13, 13b/8, 14b/8, 16a/1, 17a/6, 19b/5, 31a/3, 54a/3
gibi	: Gibi, ...-e benzer	g.+sidür 13b/13, 14b/8
g.	3a/8, 10a/11, 11b/7, 21a/10, 21a/10, 21a/11, 21a/11, 21a/12, 21b/1, 21b/5, 21b/8, 22b/7, 23b/10, 24b/10, 26b/11, 32a/4,	g.+siydi 3a/8
		gir- : Girmek
		g.-di 24b/7, 32b/6, 51b/13, 53a/13
		g.-diler 9a/9, 11b/6, 13a/11, 14a/11, 14b/10, 17a/2, 18b/8, 20a/13

g.-eler 31a/1	g.-erken 4b/7, 5b/5, 6b/5
g.-emezdi 5b/11	g.-erler 35a/13
g.-erler 46a/10	g.-eydi 40a/5
g.-iserdür 46a/8	g.-se 52b/5
g.-meye 30b/13	g.-tiler 9a/1
g.-meyince 30b/13	giy- : Giymek
g.-mez 7b/2	g.-erler 23a/5
g.-üp 36a/11	g.-erlerdi 42a/1
g.-ür 5b/11, 45a/6	gögüs : Göğüs, sine
girü : Geri, arka	g.+leri 42a/10
g. 6a/10, 6a/2, 7b/2, 10a/8, 22b/8, 2a/5, 40a/4, 44a/11, 46a/7, 52a/8	gök : Gök, sema
git- : Gitmek	g. 8b/8, 11a/7, 11b/2, 11b/5, 13a/7, 14a/7, 16b/12, 18b/5, 23a/1, 23b/10, 25a/10, 49a/13
g.-di 23a/13, 51b/11	g.+de 8b/3, 12a/11, 15a/11, 24b/6
g.-diler 5a/2	g.+den 49a/7
g.-diler 6a/5	g.+e 8b/5, 9a/3, 11a/13, 11b/2, 13a/5, 13a/7, 14a/5, 14a/7, 16b/11, 16b/9, 18b/3, 20a/8, 39b/10
g.-elüm	g.+i 14a/6, 20a/9, 27a/13, 52b/7
g.-elüm 4a/4, 8a/12, 22a/11, 44a/8, 47b/11	g.+inüñ 8b/13
g.-em 22a/12	
g.-erdi 47b/4	

g.+iñ 18b/4, 20a/8	g.+üñi22a/11
g.+lere 52a/3	gör- : Görmek
g.+ünden 49a/8	g. 25b/12, 26a/9, 53b/10
g.+üñ 9a/2, 9a/5, 9a/8, 11b/1, 13a/6, 14a/13, 16b/10, 17a/8, 18b/11, 20a/10, 20b/4	g.-di 3a/1, 8b/7, 9a/13, 14b/7, 14b/9, 15a/13, 23a/12, 23a/5, 24b/12, 24b/8, 25b/12, 25b/9, 26a/11, 26a/2, 26a/5, 26a/6, 31a/4, 31a/4, 31a/5, 31a/8, 32b/1, 33a/11, 33a/4, 34b/6, 39b/3, 39b/5, 39b/6, 40a/7, 40b/9, 41a/10, 41a/5, 41b/13, 41b/5, 42a/4, 42a/8, 42b/1, 43a/1, 43a/10, 43a/7, 43b/5, 44a/2, 44b/12, 45a/10, 45a/3, 45b/7, 46a/6, 46b/9, 47a/5, 47a/7, 49a/11, 49a/11, 49a/9, 49b/2, 49b/4, 51b/8
gökcek : Güzel	
g. 5a/11	
gökçek : Güzel	
g. 3a/7, 6b/13, 9a/9, 49b/7	
göklüg : Mavilik	
g.+i 8b/13	
gönder- : Göndermek	
g.-di 3b/11	
g.-dün 27b/4	
g.-ecegi 44b/7	
g.-ürem 16a/9	
gönül : Gönül	
g. 26a/2, 26a/2, 31a/4	
g.+i 36a/7, 36a/8	
g.+i26a/5, 27a/6	g.-diler 5a/10, 5b/1, 5b/5, 5b/7, 7b/8, 9a/9, 9b/2, 10a/8, 11b/2, 11b/7, 12b/13, 12b/8, 13a/12, 14a/11, 16b/11, 16b/5, 17a/12, 17a/3, 18b/9, 19a/11, 20a/13, 21a/8, 37b/5, 38b/13, 45b/4, 50a/10, 51b/4

g.-diyse 6b/6, 54a/3, 54b/3

g.-dügüñ 44a/10

g.-düler 20a/3, 24b/1

g.-düm 2a/4, 2b/5, 3a/4, 3b/5,
34a/13, 34b/1, 35a/3,
38a/13, 38a/9, 46a/12,
48a/7, 52a/5, 52a/5,
52a/7, 52b/8, 53a/6,
54a/4

g.-düñ 6b/13, 6b/4, 7b/1, 7a/3, 7a/4,
7a/6, 7a/7, 7a/11, 48a/6,
53a/5

g.-eler 36a/7, 36b/12, 46b/4

g.-esin 2a/10, 44b/11

g.-eydüñ 40a/4

g.-eyin 45a/8

g.-gil 26a/10

g.-medüm 27a/12

g.-megil 48b/4

g.-ünce 19b/12

g.-üp 17b/2

g.-ürler 40a/10, 40b/6, 43b/11,
43b/7

göre : Uygun olarak, bir şey
uyarınca, gereğince

g. 37a/5, 42b/8, 43b/11

görin- : Görünmek

g.-ür 33a/10

görün- : Görünmek

g.-ürdi 33a/9

göster- : Göstermek

g. 45a/8

g.-di 45b/13, 50b/4

g.-e 26a/8

g.-eyin 31a/13, 38b/11, 39a/12,
40a/6

g.-se 33b/5

g.-sin 31b/5, 31b/6, 31b/7

götür- : Götürmek

g.-di 38b/12

g.-e 5b/8

g.-emezdi 5b/8, 5b/9, 7a/12

g.-en 49a/10, 52a/5

göz : Göz

g.+i 39a/1

g.+i 26a/2, 26a/3, 26a/5	g.+i 29b/8
g.+ile 26a/5, 26a/6	göl- : Gülmek
g.+in 26a/11	g.-erler 43a/10
g.+ine 20b/5	gümüş : Gümüş
g.+iñüzi 53b/4	g.+den 3b/1, 8b/1, 16b/12
g.+iyle 26a/2, 31a/4, 31a/5, 31a/8	g.+i 41b/6
g.+leri 36b/4, 39b/9, 3a/8, 41b/13, 43a/11, 43a/7	gümrah : F. Yolunu şaşırmış, doğru yoldan ayrılmış
g.+lerinden 45a/13	g.+lar 46a/8
g.+lerüm 19b/12	gümüş : Gümüş
g.+ümile 52a/7	g.+den 25a/4, 32b/3
g.+üñle 26a/9	gün : Gün
gözlü : Gözlü, gözlü olan	g. 12b/2, 14b/12, 43b/6, 52a/1
g. 36a/3	g.+de 21a/4, 43b/9
gözsüz : Gözsüz, gözü olmayan	g.+i 35a/12, 35a/2, 36b/8, 37b/12
g. 36a/2	g.+inde 35b/11
ğür : F. Mezar, kabir	g.+ünde 4a/11, 4b/1, 30b/10, 50b/7
ğ. 50b/12	günāh : F. Günah, dini suç
ğuşşa :A. Kaygı, tasa	g.+ı 7a/13
ğ. 48a/13	güneş : Güneş
güc : Güç, kuvvet	g. 9a/4, 13a/8, 16b/12, 17a/3, 18b/5
g. 41a/7	g.+den 36b/1

g.+i 27a/13	Ḥaḳ(k) : A. Hak, Allah
gürle- : Gürlemek	Ḥ. 27a/7, 29b/9, 38b/9, 47a/12
g.-dügi 11a/7	Ḥ.+dur 53b/13, 53b/6, 54a/11
gürüldü : Gürültü	Ḥ.+ı 47a/12
g.+sin 2a/3	Ḥ.+ında 41a/2
ḥaber : A. Haber	ḥākim : A. Hakim, hüküm veren
ḥ. 48a/10	ḥ.+idür 39a/7
ḥ.+i 8b/7	ḥaḳḳıçün : Hakkı için
ḥ.+in 52b/13, 53a/3	ḥ. 29b/11, 52a/13
ḥabīb : A. Sevilen, sevgili	Ḥaḳ sübhānehu ve ta'ālā : A. Şanı yüce, kusur ve noksandan münezzeh olan Allah
ḥ. 30b/2	Ḥ. 9b/12
ḥācet : A. Hacet, ihtiyaç	Ḥ.+nuñ 12b/3
ḥ.+i 26b/2	
ḥ.+üm 3b/4	
ḥadd : A. Sınır, yasak	Ḥaḳ ta'ālā : A. Yüce Allah
ḥ.+i 35a/8	Ḥ. 4a/2, 8b/2, 10a/6, 10b/8, 11b/9, 16a/5, 18a/7, 23a/6, 26a/12, 26b/5, 26b/9, 27a/1, 27b/13, 28b/1, 28b/13, 28b/6, 28b/9, 29a/10, 29a/12, 29a/5, 29b/3, 30a/13, 31a/11, 31a/5, 32a/3, 32a/8, 32b/9, 34a/6, 35b/11,
ḥadsiz : A.+T. Sınırsız, yasaksız	
ḥ. 26a/12	
ḥafī : A. Gizli, saklı	
ḥ.+dür 49a/2	

37a/1, 38b/6, 40a/1, 48b/11, 50a/13, 50a/3	ḥālīkī : A. Ey yaratıcı
Ḥ.+dan 23b/5, 27a/6, 27b/9, 28a/9, 35b/5	ḥ 29b/7
Ḥ.+nñ 22b/7, 38b/8	ḥālīl : A. Samimi dost
Ḥ.+nuñ 32b/13, 36a/6, 36b/12, 38b/9, 51a/8	ḥ.+im 30a/5
Ḥ.+ya 25b/5	ḥāliyā : A. Şimdiki zamanda, şimdiki halde
Ḥ.+yı 26a/1, 26a/5, 26a/6, 31a/3, 52a/6	h. 2b/8, 37a/2
ḥalāşlık : A.+T. Kurtuluşluk	ḥalk : A. Halk, insan topluluğu
ḥ. 48a/9	ḥ. 26b/13
ḥalāyık : A. Halk, insanlar, yaratılmışlar	ḥ.+ı 41a/1
ḥ.+lar 33b/6	ḥamır : A. Hamur
ḥal(ı)k : A. Yaratma	h. 47a/2
ḥ. 43b/9	ḥamur : A. Hamur
ḥ. it-21a/5	ḥ. 34a/5
ḥalīk : A. Yaratıcı, yaratan, yoktan var eden	ḥarāb : A. Harap, viran
ḥ.+ım 26b/13, 27b/11	ḥ. it- 52b/11
	ḥarām : A. Haram, dince yasak olan
	ḥ. 41a/9
	ḥ. kı1- 30b/8

ḥarāmīlik : A.+T. Hırsızlık, haydutluk	ḥ.+iñ 29a/7
ḥ. eyle- 47a/2	
ḥarem : A. Herkesin girilmesine izin müsaade edilmeyen, saygıdeğer ve kutsal yer	ḥatun : Kadın, hatun
ḥ. 52b/1	ḥ. 52a/9
ḥāş : A. Has, mahsus, özel	havā : F. Hava
ḥ.+a 49a/1	h.+da 8b/12
ḥased : A. Haset, kıskançlık	ḥavz : A. Havuz
ḥ. eyle- 51a/12	ḥ.+a 37b/12
ḥasta : F. Hasta	ḥ.+dan 38a/6
ḥ. 36a/2	ḥ.+un 37b/13, 38a/5
ḥāşā : A. Bir durum veya davranışın kesinlikle kabul edilmediğini anlatır	ḥayvān : A. Hayvan
ḥ. 54a/6	ḥ.+uñ 48b/7
ḥaṭālu : A.+T. Hatalı olan, yanlış bulunan	ḥāzır : A. Hazır, mevcut, var
ḥ.+lar 46a/9	ḥ.+lardı 7b/12
ḥatır : A. Hatır, gönül	ḥazret : A. Huzur, yan, kat
ḥ.+ı 22b/5	ḥ.+i 5a/5, 13b/11
	ḥ.+ine 16a/1
	ḥ.+ini 14b/7
	ḥ.+iyle 4b/11
	ḥ.+lerine 25a/6
	ḥ.+üñde 27a/1
	ḥ.+üñe 26b/8

ḥazret-i Mevlā	:F. Allah	45b/6, 46a/11, 49b/3,
hazretleri		51b/12
ḥ. 43b/9		ḥ.+ı 50a/10
ḥazret-i Rasūl	: F. Peygamber	ḥ.+uñ 22a/9
hazretleri		ḥazret-i Rasūla'llāh : F. Peygamber
ḥ. 5a/1, 6a/1, 8a/1, 8a/7, 11b/8,		hazretleri
12a/12, 14b/9, 15a/12,		ḥ. 47a/9
15a/6, 15b/1, 15b/5,		helāk : A. Yok olma, mahvolma
15b/7, 16a/2, 16b/6,		h. eyle-14a/4
17a/3, 18b/9, 18a/12,		helāl : A. Helal
20a/4, 21a/1, 22a/1,		ḥ.+dür 41b/2
22a/12, 22b/3, 23a/12,		hem : F. Hem
23a/4, 23b/2, 25a/7,		h. 38b/1, 41a/11, 45a/1, 48b/1,
25b/2, 25b/4, 25b/7,		49b/7, 50b/11, 51a/10
26a/10, 26a/13, 26b/7,		hemān : F. Hemen, o anda
26b/12, 27a/3, 27b/7,		h. 10a/8, 20a/4, 33b/11, 39a/1
27b/10, 28a/11, 28b/2,		henüz : F. Henüz
28b/8, 29a/2, 29a/11,		h. 51b/13, 51b/8, 53b/8
29a/8, 29b/2, 29b/4,		her : F. Her
29b/7, 30a/2, 31a/2,		h. 2b/6, 6b/6, 11a/10, 12b/2, 12b/8,
32a/13, 32a/5, 33a/4,		12b/9, 14b/12, 16a/7,
34a/11, 35a/2, 35b/6,		16a/8, 16b/1, 16b/7,
37b/7, 38a/12, 38a/7,		20b/12, 20b/13, 21a/5,
39a/4, 39a/7, 39b/12,		23b/13, 24a/10, 24b/10,
39b/2, 40a/12, 40a/7,		
40b/12, 41a/12, 41b/7,		
42a/12, 42a/2, 42b/3,		
42b/9, 43a/3, 43b/1,		
43b/13, 44a/4, 44b/11,		
44b/6, 45a/6, 45a/9,		

<p>24b/10, 24b/2, 24b/2, 25a/5, 25a/5, 26b/2, 27a/2, 29b/11, 30a/13, 31b/5, 31b/6, 31b/7, 32b/1, 33a/12, 33b/10, 33b/2, 33b/2, 33b/3, 33b/7, 33b/8, 33b/9, 34b/3, 34b/9, 36a/1, 36a/10, 36a/5, 36a/7, 36b/1, 36b/1, 36b/12, 38a/10, 38a/13, 38a/6, 38a/9, 40a/12, 40b/10, 42b/5, 43a/1, 44a/12, 44a/13, 44b/1, 45a/10, 45b/13, 47a/1, 47a/8, 48b/4, 49b/5, 53a/13, 53b/13, 54a/10, 54a/2, 54b/3, 54b/4, 54b/8</p>	<p>heybetlü : A.+T. Heybetli, azametli h. 5b/10, 15b/3, 20a/5, 39a/2, 44a/10</p> <p>hınzır : A. Domuz h.+a 42b/2</p> <p>hışım : F. Öfke, kızgınlık h.+ından 32a/11 h.+ındandır 39a/6</p> <p>hıyānetlik : A.+T. Hainlik h. it- 40b/7</p> <p>hıyār : A. Hıyar h. 46a/13</p>
<p>hergiz : F. Asla, hiçbir zaman h. 32a/9, 34b/10, 38a/7, 53b/13</p> <p>hey : Hey, seslenmek veya ilgi ve dikkat çekmek için söylenir h. 53b/3</p> <p>heybet : A. Heybet, korku, azamet h.+inden 22b/7 h.+lerden 47b/12</p>	<p>hīc : F. Hiç h. 3a/2, 5a/1, 8b/7, 35a/6, 35a/7, 36a/12, 54b/7</p> <p>hıcāb : A. Perde, örtü; utanma h. 24b/12, 24b/12, 24b/13, 24b/13, 25a/1, 25a/2, 25a/2, 25a/3, 25a/4, 25a/4 h.+da 25a/5</p> <p>hiç : F. Hiç h. 5b/6, 36a/3, 48a/12, 53a/4</p>

hidāyet : A. Doğru yol

h.+ini 38b/8

hikmet : A. Hikmet, bilgelik

h.+lerimden 48a/10

h.+lerümi 48a/6

hil'at : A. Kaftan, hilat

h. 30a/5

himār : A. Erkek eşek

h. 41a/11

hisāb : A. Hesap

h.+ın 10a/3, 32b/11, 35a/6

h.+ınca 40a/8

hiṭāb : A. Hitap

h. 25b/11, 25b/6, 26a/8, 48a/5

hiṭāb -ı 'izzet : F. Kur'an-ı Kerim

h. 48a/9

hiżmet : A. Görev, iş; işi yapma

h. it- 34b/1

hoş : F. İyi, güzel

h. 7a/2, 9b/1, 13b/1, 22a/11, 29a/7,
49b/8, 50b/2

hüb : F. Hoş, güzel

h. 33a/8

huddām : A. Hizmetçiler

h.+lar 36b/9

hulle : A. Cennette giyilen elbise

h.+ler 23a/5

hūrī : A. Huri, cennet kızı

h. 33b/3, 33b/3, 33b/7

h.+ler 34a/13, 35a/1, 38a/10

h.+lerden 33b/4

h.+nüñ 33b/8

hūrus : F. Horoz

h.+lar 10b/10

hūrū'l-ayn : A. Huri

h. 36a/10

hücre : A. Oda

h.+ler 44b/1

hüdā : F. Allah, tanrı

h.+ya 50b/4

hük(ü)m : A. Hüküm, emir

h. 30a/8

h.+ümeddür 40a/6	ı.+larıñ 34a/12, 45b/8
h.+üme 16a/6	ısmarla- : Ismarlamak, sipariş etmek
hürrem : F. Şen, sevinçli	ı.-dı 19b/7, 31b/10, 31b/10, 31b/9
şāz. ı h. ol- 10a/10	ı.-dılar 13b/7, 17b/5, 19a/8
şāz u h. ol- 9b/4, 13b/12, 19b/5, 19a/7, 22a/6, 32b/8, 39a/9, 50b/2	i- : Ek fiil
ı- : Ek fiil	ı.-der 16b/10
ı.-dı 8b/7, 12b/12, 35a/7, 49b/12, 49b/13	ı.-di 2a/1, 2b/6, 2b/8, 3a/10, 3a/13, 3a/13, 3a/5, 3a/6, 3a/7, 3a/8, 3b/6, 3b/7, 3b/7, 3b/8, 6a/11, 6a/13, 6a/9, 8a/13, 8b/1, 8b/2, 8b/3, 9a/4, 9a/4, 9b/3, 9b/5, 10a/13, 10b/13, 10b/2, 10b/4, 11b/3, 11b/3, 12a/11, 12a/2, 12a/4, 12b/12, 12b/8, 12b/9, 13a/2, 13a/8, 13a/8, 14a/2, 14a/3, 14a/7, 14a/8, 14b/2, 14b/6, 15a/10, 15a/11, 16b/12, 16b/2, 16b/5, 17a/8, 17a/9, 17b/10, 17b/2, 17b/7, 18a/2, 18a/4, 18b/12, 18b/5, 18b/9, 19a/13, 19a/3, 19b/1, 19b/11, 19b/13, 19b/2, 19b/8, 19b/8, 20a/10, 20a/3, 20b/12, 20b/12,
ırağ : Uzak	
ı. 49b/9	
ırmağ : Irmak	
ı. 35b/10, 37b/4, 37b/8, 46b/9	
ı.+a 37b/2	
ı.+dan 37b/9	
ı.+dur 37b/8, 50b/13, 51a/5	
ı.+ı 34a/10, 34a/10	
ı.+ıdur 35b/10, 37b/9	
ı.+lar 34a/5	
ı.+ları 34a/3	
ı.+ların 45b/7	

20b/13, 20b/2, 21a/1,
21a/12, 21a/13, 21b/12,
21b/13, 21b/2, 21b/9,
22a/1, 22a/5, 22b/9,
23a/1, 23a/10, 23a/11,
23a/11, 23a/13, 23a/2,
23b/11, 23b/13, 23b/2,
24a/1, 24a/11, 24a/7,
24a/7, 24b/10, 25a/11,
25a/7, 32b/12, 32b/4,
32b/5, 33a/13, 33a/13,
33a/9, 33b/1, 33b/2,
33b/6, 33b/8, 33b/9,
34a/13, 34a/2, 34a/2,
34a/3, 34b/4, 34b/6,
34b/7, 35a/6, 35a/7,
35b/3, 35b/8, 37a/7,
37b/6, 39a/2, 39b/12,
39b/6, 39b/7, 39b/8,
39b/9, 39b/9, 40a/10,
40a/12, 40b/10, 40b/11,
40b/12, 40b/2, 40b/6,
40b/8, 41a/12, 41a/7,
41a/9, 41b/10, 41b/2,
41b/7, 42a/2, 42a/7,
42b/3, 43a/10, 43a/2,
43a/3, 43a/6, 43a/6,
43a/8, 43b/10, 43b/11,
43b/7, 43b/7, 43b/9,
44a/2, 44b/13, 44b/4,
44b/5, 45a/1, 45a/11,
45a/12, 45a/12, 45a/2,

45b/12, 45b/3, 46a/12,
46a/13, 46b/10, 46b/10,
46b/11, 47b/10, 49a/10,
49a/12, 49b/1, 49b/1,
49b/10, 49b/11, 49b/12,
49b/5, 49b/8, 49b/9,
49b/9, 51a/6, 51b/13,
53a/7

i.-dirler 46b/6

i.-düm 3b/3

i.-ken 53b/8

i.-se 5b/3, 10a/8, 25a/8, 26b/2,
30b/10, 31b/7, 34b/10,
36a/1, 36a/2, 36a/3,
48a/12, 48a/13, 51a/11,
54a/11, 54b/9

‘**ibret** : A. İbret, ders

‘i. 51a/7

ibrîk : A. İbrîk, su ve sulu şeyler
koymaya yarayan
kulplu, emzikli kap

i. 2b/3, 2b/5, 36a/12

i.+ler 34b/2

ic : İç, dahil, dış karşıtı

i.+i 35a/10, 35a/9

i.+inde 33a/11, 33a/12, 34a/11, 34b/11, 34b/3, 35a/3, 35b/2, 36a/10, 37a/3, 37b/10, 50b/1, 50b/8	iç- : İçmek
i.+indeki 6a/10	i.-di 6b/4, 27a/6
i.+inden 2b/3	i.-düm 35b/7
i.+ine 7a/8	i.-esin 35b/11
ic- : İçmek	i.-eyim 6b/3
i.-di 6a/10	i.-im 35b/7
i.-dün 6a/12	i.-mek 34b/13
i.-gil 6a/8	i.-se 36a/1, 38a/7, 47a/2
icâbet : A. Kabul etme, izin	i.-señ 6b/1
i. 8a/11	içerü : İç yan, iç bölüm
icün : Amacıyla, maksadıyla	i. 9a/9, 11b/6, 13a/11, 17a/2, 18b/8, 20a/13, 24b/7, 32b/1, 32b/6
i. 31b/7	i.+den 33a/9
icür- : İçirmek	i.+si 33a/10, 33a/9, 39b/6
i.-esin 37b/9	i.+ye 14a/10
i.-ürler 42a/11	içün : Amacıyla, maksadıyla
iç : İç, dahil, dış karşıtı	i. 13b/9, 15a/6, 15a/7, 22b/5, 28a/1, 31b/5, 31b/6, 32a/5, 38b/7
i.+i 44b/13	igne : İğne
i.+inde 22b/10, 30b/5, 44a/12, 46b/10, 47a/6, 50a/4	i. 47b/6
i.+inden 24b/4	

ihlās : A. Halis, temiz, doğru
sevgi

i.+ıla 28a/3

iḥyā : A. Canlandırma, diriltme

i. eyle- 30a/6

iki : İki (2)

i. 3a/10, 5b/13, 6a/1, 6a/4, 6a/6,
7b/3, 7b/4, 8a/7, 12a/2,
31a/4, 37a/6, 39a/1,
49b/4, 54b/10

ikinci : İkinci, birinciden sonra
gelen

i. 11a/13, 11b/1, 11b/2, 46a/3,
55a/8

ikrām : A. Ağırılama

i' zāz ve i. kı1- 17b/3

ikrār : A. İnkâr etmemek, itiraf
etmek, kabul

i.+ımuz 51a/9

i. eyle- 51a/9

i. it- 38b/8

ilāhī : A. Allahım

i. 26b/5, 30a/2, 48b/10

ile : İle, birlikte, beraber

i. 3a/11, 7a/10, 10a/7, 15a/8,
26a/12, 30b/13, 30b/4,
35a/11, 37a/1, 40a/9,
41a/7, 42a/11, 42a/5,
42b/6, 43a/2, 54a/7

ilerü : İleri, geri karşıtı

i. 22b/6, 25b/11, 25b/12, 51b/4

ilet- : İletmek, ulaştırmak,
nakletmek

i. 50a/7

i.-di 48a/2, 48a/4

i.-ti 1b/10, 38b/13, 48a/1, 50a/9

i.-ürler 16b/9

i.-ürler 11a/7

imāmlık : A.+T. İmam olma
durumu

i. 8a/7

imān : A. İman

i. 28a/3, 50b/5, 51b/5

i.+ı 50b/6

‘imāret : A. Yapı, bina

‘i. 49b/4, 49b/9

imdi : Şimdi , şu an

i. 3b/3, 4a/4, 6b/2, 8a/9, 25b/7,
26b/11, 29a/7, 30a/10,
38b/10, 49a/3, 50b/5,
51b/12, 53a/1

imkân : A. İmkan, olasılık

i.+1 46a/2

in- : İnmek

i. 6a/4

i.-di 51b/11, 6a/1

i.-er 5b/6, 7a/8

i.-gil 5b/13

i.-miş 42a/10

inan- : İnanmak

i.-ırsardur 48b/13

i.-mayup 52b/9

i.-mazlar 48b/11, 52a/11

incü : İnci

i.+den 3a/13, 3b/6, 8b/2, 11b/3,
24b/9, 25a/1, 33a/5,
33b/1, 36b/6, 38b/1

indür- : İndirmek

i.-di 31b/9, 49a/8

inşâf : A. İnsaf, adalet

i. 51a/3

ir- : Erişmek, kavuşmak

i.-di 4a/3

i.-diler 6a/2

i.-düñ 16a/1, 17a/6

i.-erdi 39b/11

i.-esin 13b/9

iriñ : Cerahat, akıntı

i. 45a/1

i.+i 45a/5, 47a/4

iriş- : Erişmek, ulaşmak

i.-di 49a/9, 53a/13, 53b/9

i.-diler 6a/6, 7b/8, 9a/3, 9b/8, 10a/6,

10b/12, 10b/2, 11a/13,

11a/9, 11b/2, 12a/10,

12b/12, 13a/5, 13a/7,

13b/10, 13b/6, 14a/2,

14a/5, 14a/7, 14b/4,

15a/9, 16b/11, 16b/5,

16b/9, 17a/11, 18a/12,

18a/4, 18a/9, 18b/3,

18b/9, 19a/11, 19a/2,

19a/6, 19b/10, 20a/2,

20a/8, 20b/11, 20b/4,

21b/11, 23a/9, 23b/1, 23b/8, 24a/10, 24a/12, 24a/6, 24b/1, 24b/3, 37a/11, 37a/6, 37a/9, 37b/1, 37b/3, 51b/10, 51b/7	işbu : Bu, özellikle bu
i.-dün 3a/2, 19b/6	i. 16b/6, 27b/11, 40b/1, 52b/11, 53a/4, 54b/6, 54b/8
i.-e 43a/10	işit- : İşitmek
i.-meye 35a/8	i.-di 44a/7
i.-miş 3a/3	i.-düm 2a/3
i.-ür 51a/11	i.-dün 6b/10, 6b/12
irte : Erte	i.-ti 7b/7, 15b/11, 53b/12, 53b/2
i. 35a/2	i.-tiler 50b/9
irüş- : Erişmek, ulaşmak	i.-tügim 27a/11
i.-ür: 21b/13	i.-tüm 1b/8, 2a/12
issi : Sıcak	i.-tün 6b/8
i. 34b/11, 51b/13	i.-üp 50b/2
iş : İş, çalışma	i.-ür 48b/6
i. 3a/1	i.-ürseñ 4b/8
i.+idür 48b/8	it- : Yapmak, kılmak
	i.-di 6b/6
	i.-e 29b/6, 29b/6, 38b/8
	i.-eler 30b/4, 30b/9, 37a/2
	i.-elüm 4a/13
	i.-em 30b/10
	i.-emez 23a/3

i.-er 9a/2, 11b/1, 12b/3, 13a/6, 14a/6, 20a/9, 21a/5, 24a/13, 32a/12, 39b/1, 40b/12, 43b/9, 44b/4	iyile- : Eylemek i.-diler 19a/7 i.-düm 27a/13
i.-erler 7a/9, 7a/9, 14b/13, 18a/11, 18a/8, 25a/7, 25a/9, 34b/1, 42a/1, 42a/11, 42b/3, 43a/3, 43b/3, 43a/13, 44a/2, 45a/2, 45a/6, 47a/3	i'zâz : A. İkrâm etme, ağırlama i. ve ikrâm kıl- 17b/3
i.-erlerdi 18a/5, 19a/2, 33b/7, 40b/7, 41a/11, 42b/9	‘izzet : A. İzzet, değer, kıymet ‘i.+üm 29b/11
i.-erüm 16b/1	ķābil : A. Olabilir, mümkün ķ. 46a/2
i.-erüz 51a/11	ķābile : A. Kabile ķ.+leri 49b/7
i.-eyim 52b/11	ķabķara : Kapkara, Her yanı kara ķ. 47b/1
i.-iserlerdür 47a/4	ķacān : Ne zaman ķ. 3a/10, 35a/1, 37b/12, 45a/13, 46b/1, 53a/8
i.-me 52b/12, 5a/10	ķaç- : Kaçmak ķ.-arsın 4a/9 ķ.-dı 4a/7
i.-mediler 47b/10	ķaçān : Ne zaman ķ. 16b/7, 30b/3, 48a/12
i.-mezler 49b/10	
i.-tüm 29a/1	
i.-üp 8a/1, 17a/5, 39a/9, 41b/5, 41b/9, 45b/3	
iyi : İyi i.+ydi 6b/1	

ḳadar : A. Kadar

ḳ. 3a/5, 3a/5, 3a/6, 5b/2, 9a/4,
10b/10, 12b/13, 19b/11,
23b/9, 24a/11, 25b/8,
25b/9, 29b/13, 33b/7,
35a/5, 39a/2, 39b/3,
43b/7, 44b/3, 44b/5,
45b/11, 47b/5, 51a/10,
51a/5, 51a/6, 52b/5

ḳ.+a 29b/8

ḳ.+dur 10a/2

ḳadd : A. Boy

ḳ. ü ḳāmet 10a/7

ḳadem : A. Adım

ḳ. 32b/1

ḳademe : A. Kademe, Aşama,
basamak

ḳ. 22b/4, 22b/5

ḳādı : A. Şeriat hakimi

ḳ.+leri 49b/11

ḳ.+müz 51a/2

ḳ.+ñiz 50b/11

ḳadīm : A. Öncesi bilinmeyen

ḳ.+de 35b/1

ḳādir : A. Kadir, kudret sahibi

ḳ. 18a/10

ḳ.+em 48b/2

ḳāf : A. Masallarda zümrüd-i
anka kuşunun yaşadığı
rivayet olunan dağ

ḳ. 49a/8

ḳāfi : A. Kafi, yeterli

ḳ.+dur 37b/6

ḳāfir : A. Kafir, iman etmeyen

k. 54a/6

k.+dir 54b/9

k.+lere 46a/1

k.+lerle 54a/5

k.+lerüñ 38b/11, 39a/11

ḳāfiru 'llāh: A. Allah'ın varlığına ve
birliğine inanmayan

k. 52b/10

ḳaḳ- : Çalmak, vurmak, itmek

ḳ.-dı 9a/6, 11b/5, 13a/10, 14a/9,
16b/13, 18b/6, 20a/11,
31b/12

kağı- : İtiraz etmek, karşı
gelmek

kağı-madı 32a/9

kal- : Kalmak

ka-an 40a/4, 6b/3

ka.-dı 6a/10, 22a/12, 23a/13, 25b/10,
39a/2

ka.-dırdı 26a/10

ka.-duñ 22b/1

ka.-dur 26a/9

ka.-madı 24b/6, 44a/7, 44a/9, 47b/12

ka.-mış 25b/9

ka.-mışdur 50a/3

kalduur- : Kaldırmak

ka. 15a/5

ka.-dı 25b/6

ka.-up 15b/7

kalıñlıg : Kalınlık, kalın olma
durumu

ka.+ı 13a/8, 23b/13

kalınlıg : Kalınlık, kalın olma
durumu

ka.+ı 9a/5, 14a/13

kalıñlıg : Kalınlık, kalın olma
durumu

ka.+ı 11b/4, 17a/8, 18b/11, 20a/10,
24a/11, 43b/7, 44a/12

ka.+ı 33a/7

kaşaş- : Kamaşmak

ka.-dı 19b/12

kaamer : A. Ay

ka. 24b/10

ka.+den 18b/9

ka.+e 14a/11

ka.+i 27a/13

kaamet : A. Boy, boybos

kaadd ü ka 10a/7

kan : Kan

ka. 42a/10, 42b/11, 45a/1, 46b/3,
46b/9

ka.+ı 47a/4

ka.+lar 42b/9

kanad : Kanat

ka.+ı 32b/2, 32b/3

ka.+ı 2a/3, 3a/10

ḳanı : Hani, nerede	ḳ.+sından 32a/13
ḳ. 26b/12, 45a/5	ḳ.+sını 39b/2, 52b/11
ḳanḳı : Hangi	ḳ.+ya 49b/6
ḳ. 25a/8, 36a/6	ḳ.+yı 11b/6, 13a/10, 13a/11, 14a/10, 16b/13, 17a/2, 18b/8, 32a/1
ḳapḳara : Kapkara, Her yanı kara	
ḳ. 20a/6, 39b/9, 42b/8, 47b/6	
ḳ. it- 44b/4, 45b/3	ḳar : Kar
ḳapu : Kapı	ḳ. 10b/13, 10b/13, 16b/8, 16b/5,24a/7
ḳ. 9a/6, 14a/9, 18b/6, 20a/11, 20a/12, 32b/5, 39b/6, 44b/12	ḳ.+dan 27a/5, 35b/8, 37b/3
ḳ.+da 2b/5, 38a/10	ḳ.+ı 11a/1
ḳ.+dan 49b/6	ḳara : Kara, siyah
ḳ.+lar 45a/3, 45a/4	ḳ. 20a/6, 23b/1, 3a/9, 41b/13, 42a/5, 42a/9, 43a/11, 44b/5, 45a/12, 49b/8
ḳ.+ları 49a/9	ḳ.+dur 54b/10
ḳ.+nuñ 32b/2, 39b/8, 44b/12, 44b/13	ḳarār : A. Karar, kesin yargı
ḳ.+sı 32b/1, 36a/5, 37a/7, 38a/9, 38b/1, 49b/5	ḳavl i ḳ. it- 4a/10, 4a/13
ḳ.+sın 9a/8, 11b/5, 31b/12, 39a/13, 44b/10, 45b/11, 47b/4	ḳāribān :F. Kervan
ḳ.+sına 52b/1	ḳ.+umuz 52b/13
ḳ.+sında 51b/9	ḳarın : Karın
	ḳ.+ı3a/13
	ḳ.+ları 41a/10

ķarındaŝ : Kardeŝ, eş dost

ķ.+ları 49b/9

ķ.+ıdur 2a/1

ķ.+uñ 38a/9

ķ.+ım 10a/1, 44a/8

ķat : Kat, huzur, yan

ķ.+ımuz 13b/13

ķ. 9a/2, 9a/3, 10b/4, 11a/13, 11b/1,

ķ.+larumsuz 50b/7

13a/5, 13a/6, 14a/5,

14a/6, 14a/6, 15a/11,

ķarıŝdur- : Karıŝtırmak

15a/11, 16b/10, 16b/11,

ķ.-urlar 23a/10

16b/9, 18b/3, 18b/4,

ķarlık : Karlı

20a/7, 20a/8, 20b/4,

ķ.+dur 16b/7

20b/5, 22a/1, 23a/1,

23b/10, 23b/10, 25a/10,

ķarŝu : Karşı

39b/10, 39b/7, 44b/13,

49a/7, 52b/7, 52b/8

ķ. 2b/12

ķ.+ına 10b/2, 19a/11, 36a/8, 50a/7,

50a/9

kārubān : F. Kervan

k. 52b/5, 53a/12, 53a/4, 53a/9,
53b/3

ķ.+ında 4a/13, 19b/1, 20b/11,

22b/8, 23a/1, 23b/10,

26b/13, 37b/4, 49b/10,

k.+dan 53a/8

52a/10

k.+ıñ 53a/3

ķ.+larına 17b/4

ķaŝır : A. Kōŝk

ķ.+uma 2a/9

ķ. 33a/12, 37a/6, 37a/9, 37a/10,
37a/11, 37a/12, 37a/13,
37a/8, 37b/1

ķ.+umda 2a/5

ķ.+uña 2a/7

ķ.+a 37a/13

ķatre : A. Damla

ķ.+lar 33a/13, 38a/9

ķ. 21a/5, 27a/4, 47a/13

ķav(u)m : A. Kavim, topluluk

ķ. 40b/9, 44a/2, 50a/12, 50a/9,
50b/1, 50b/9, 51a/1

ķ.+a 51a/13

ķ.+dur 40b/1, 44a/1

ķ.+ı 14a/4, 35a/12, 41a/10, 41a/5,
41b/5, 42a/4, 42a/8,
42b/1, 42b/10, 42b/5,
43a/10, 43a/7, 43b/5,
49b/7, 53b/3

ķ.+ıdur 14b/11, 40b/13, 41a/8,
41b/1, 41b/8, 42a/13,
42a/3, 42a/7, 43a/9,
43b/2, 44a/5, 50a/1

ķ.+ınıñ 18b/2

ķ.+ınuñ 33b/13

ķ.+lardur 51b/2

ķ.+uñ 49b/11

ķav(i)l : A. Söz

ķ.+de 31a/10

ķ.+i 4a/13

ķ.+üñ 38b/10

ķavl : A. Sözleşme

ķ.i ķarār it- 4a/10, 4a/13

ķayğy : Kusmuk

ķ. 42a/10

ķayğy : Kayğy, endişe

ķ.+sı 36a/3

ķayna- : Kaynamak

ķ.-dugın 39b/5

ķ.-r 46b/10

ķayyūm : A. Allah

ķ. 18a/10

ķazan- : Kazanmak

ķ.-up 41a/9

ķāzib : A. Yalancı

k.+ler 54a/2

k.+lerdür 42b/4

ķefe : A. Kefe, terazi
gözlerinden her biri

k.+si 19a/13

ķelām : A. Söz; Allah kelamı,
Kur'an-ı Kerim

k. 29b/6, 48b/6

k.+ında 34a/6

k.+uñdur 27b/5

kelām-ı qadīm : F. Kur'an

k.+de 23b/11, 25a/13, 35b/1

k.+inde 40a/1

kelām-ı mecīd : F. Kur'an

k.+de 10a/4

kelimāt : A. Sözlər, konuşma

k.+ı 49a/1

kerāmet : A. Keramet, ermiş
kimselerin
gösterdiklerine inanılan,
doğüstü, şaşkınlık
uyandırıcı durum

k.+ler 11b/10, 13b/2

k.+leri 30a/12, 30b/1, 48b/10,
48b/12

kere : A. kez, yol, defa, sefer

k. 21a/4, 37b/5

kerkenes : Kerekenes, kerkenes
kuşu

k. 21a/10, 21b/5

kerpic : Kerpiç

k.+i 33a/5

kerpüc : Kerpiç

k.+i 33a/5, 33a/6

kerre : A. kez, yol, defa, sefer

k. 21a/4, 22a/4, 43b/9

kes- : Kesmek

k.-üp 40b/11

qıl : Kıl

q.+dan 36b/6

qıl- : Kılmak, "etmek",
"yapmak" anlamında
yardımcı fiil

q.-ar 35a/1

q.-ayın 50a/7

q.-dı 1b/7, 6a/2, 6a/5, 7b/7, 8a/10,
10a/11, 11b/10, 12b/2,
15a/7, 26b/2, 26b/3,
28a/3, 31a/13, 39a/10,
4a/2, 50a/4, 50b/1, 52a/1

q.-dı 1b/6

q.-dılar 17b/3, 8a/8

q.-dım 30b/8, 52a/6

q.-dum 29a/13, 29a/6, 52a/3, 52a/8

q.-duñ 10a/12, 7b/3, 7b/5

ķ.-gıl 5b/13	ķız : Kız
ķ.-mışdur 26a/7	ķ. 2a/1
ķ.-salar 34b/9	ķ.+ı 1b/13
ķ.-up 29b/12, 31a/3	ķızdur- : Kızdırmak, kızmasını sağlamak
ķ.-ur 44a/3	ķ.-up 41b/6
ķ.-urlar 7a/10	ķızıl : Kızıl
ķ.-urlardı 33b/12, 42b/8	ķ. 2b/3, 3a/13, 3b/7, 13a/7, 14b/5, 18b/5, 25a/1, 25a/11, 33a/13, 36b/3, 37a/6
ķ.-uruz 51a/9	
ķırķ : Kırk (40)	
ķ. 49a/11, 4a/1	ķi : F. Ki bağlacı
ķısmet : A. Nasip, talih	k. 4a/13, 5a/3, 5a/4, 9a/7, 12b/1, 12b/2, 16b/1, 25a/10, 27a/1, 2b/10, 30a/1, 30b/13, 30b/2, 31a/7, 32a/4, 39b/4, 40a/5, 40b/1, 41a/1, 41a/9, 41b/9, 43b/2, 44b/5, 45a/5, 46a/1, 48b/2, 52a/2, 54b/8
ķ.+lerin 12b/3	
ķ. eyle-11b/10	
ķ. ol- 13b/2	
ķıř : Kış	
ķ. 16b/8	
ķıyām : A. Ayağa kalkma	ķih : A. İrin, cerahat
ķ.+da 18a/10	ķ. 46b/3, 46b/9
ķıyāmet : A. Kıyamet	ķim : Kim; kimse, ķiři
ķ. 4a/11, 4a/13, 30b/9, 35b/11, 37b/12, 50b/7	k. 38a/6, 47a/1
ķ.+e 15a/1, 18a/8, 21a/6, 30a/11	

k.+dür 9a/7, 11b/5, 13a/10, 14a/9, 17a/1, 18b/7, 20a/11, 31b/13, 50a/11	14b/6, 14b/9, 15a/12, 15a/5, 15a/9, 15b/3, 15b/9, 16a/1, 16a/5, 16a/8, 16b/11, 16b/11, 17a/12, 17a/5, 17a/6, 18a/4, 18a/7, 18b/5, 19a/2, 19b/11, 19b/3, 19b/3, 19b/5, 20a/3, 20a/5, 20a/9, 21a/12, 21a/6, 21b/12, 23a/12, 23a/13, 23a/2, 23a/9, 23b/1, 23b/9, 24b/1, 24b/3, 24b/5, 24b/6, 25b/11, 25b/2, 25b/3, 25b/7, 25b/8, 25b/9, 25b/9, 26a/12, 26a/7, 26a/8, 26b/3, 27a/10, 27a/13, 27a/6, 27b/12, 27b/13, 28a/1, 28a/5, 28a/9, 28b/1, 28b/6, 28b/7, 28b/9, 29a/5, 29b/11, 29b/12, 30a/13, 30b/1, 31a/12, 31a/5, 31b/1, 31b/5, 31b/6, 32a/8, 32a/9, 32b/1, 32b/10, 32b/3, 32b/9, 33a/4, 33a/9, 33b/10, 34a/5, 34b/4, 34b/6, 34b/7, 34b/9, 35a/1, 35a/6, 35a/7, 36a/1, 37a/12, 37a/6, 37b/1, 37b/12, 37b/3, 38b/13,
k.+e 48b/11	
k.+i 18a/10, 18a/10, 18a/9	
k.+lerdür 5a/6, 42b/4, 43a/4	
k.+lerüñdür 47b/9	
k.+üñ 16b/1	
kim : Ki	
k. 1b/10, 1b/11, 1b/13, 1b/7, 1b/8, 1b/8, 2a/11, 2a/6, 2a/7, 2a/8, 2a/9, 3a/1, 3a/10, 3a/2, 3a/4, 3a/4, 3b/12, 3b/2, 3b/3, 3b/9, 4a/10, 4a/11, 4a/6, 5a/1, 5a/10, 5a/13, 5a/3, 5b/6, 5b/7, 6a/9, 6b/11, 6b/13, 6b/2, 6b/4, 6b/8, 6b/9, 7a/11, 7a/13, 7a/3, 7a/4, 7a/6, 7a/7, 7a/7, 7b/1, 7b/3, 7b/4, 7b/9, 8a/13, 8a/3, 8a/8, 8b/7, 8b/8, 9a/4, 9b/12, 10a/11, 11a/7, 11b/2, 11b/7, 11b/9, 12a/10, 12b/13, 13a/10, 13a/11, 13a/12, 13b/2, 13b/7, 13b/8, 14a/10, 14a/3, 14a/6, 14b/11,	

38b/8, 39a/10, 39a/2,
39b/3, 39b/6, 40b/7,
40b/9, 41a/10, 41a/5,
41b/1, 41b/5, 42b/1,
43a/11, 43a/13, 43a/5,
43a/7, 44a/5, 44b/12,
45a/13, 45b/11, 45b/5,
46a/6, 46a/8, 46b/1,
47a/1, 47a/12, 47a/8,
47b/5, 47b/9, 48a/10,
48b/1, 48b/4, 48b/5,
48b/5, 48b/7, 49a/1,
49a/9, 49b/2, 49b/4,
50a/3, 50a/7, 50b/4,
50b/7, 51a/11, 51a/2,
51a/3, 51a/5, 51a/7,
51b/8, 52b/2, 52b/5,
52b/7, 53a/4, 53a/8,
53b/1, 53b/10, 53b/12,
53b/13, 53b/5, 54a/10,
54a/2, 54a/3, 54b/3,
54b/6, 54b/8

kimesne : Kimse, kişi

k. 10a/4, 23b/5, 24b/6, 25a/13,
30b/12, 35b/5

kimse : Kimse, kişi, şahıs, nefer

k. 27b/7, 36a/12, 48b/11

k.+ler 32b/10

k.+m 27b/2

k.+ye 3a/3, 13b/3, 27b/6, 49a/2

kişi : İnsan, kimse, şahıs

k. 5b/7, 36a/1

k.+nüñ 36a/7

k.+ye 43a/9

kitāb : A. Kitap

k.+dur 55a/8

k.+ı 55a/9

k.+uñdur 27b/5

ķo- : Koymak, bırakmak

ķ.-dı 4b/2, 8b/6, 25b/5

ķ.-gıl 8b/4

ķ.-magıl 29a/10

ķ.-marın 29a/11

ķ.-rdı 5b/9

ķocal- : Yaşlanmak, kocamak

ķ.-maya 36a/3

ķoķu : Koku

ķ. 47a/1

ķ.+dur 46b/13, 47a/1

ķ.+sı 3a/11, 35b/8

koşulu : Kokusu olan, kokulu

ķ. 37b/4

ķol : Kol

ķ.+ları 8b/1

ķonuķluk : Konuk olma durumu,
misafirlik

ķ.+lardan 27b/12

ķork- : Korkmak, ũrkmek

ķ.-dı 23a/13

ķorkut- : Korkutmak, korkmasına
yol aēmak

ķ.-đıl 48a/11

ķovġa : Kova

k. 5b/6, 7a/7

ķoy- : Koymak, bırakmak

k.-salar 20b/5

ķoyun : Koyun

ķ.+lar 5b/1, 5b/1, 5b/3, 7a/3

ķ.+ları 5b/4

ķoēe : F. Kōēe, zaviye

k.+sinde 38a/2, 38a/4

ķoēk : F. Sũslũ ev, kasır

k. 35a/7, 37a/4, 37a/5, 37b/5

k.+den 37a/3

k.+e 37a/3

k.+ler 35a/5

ķubġ : A.ēirkinlik

ķ. 42a/9

ķudret : A. Gũē, erk, erke, iktidar

ķ.+ten 27a/4

ķ.+ũnle 30a/3

ķul : A. Kul, kōle; Allah'a
gōre insan

ķ.+ın 1b/9

ķ.+larum 30b/3

ķ.+laruñdur 27b/6

ķ.+uñ 48a/8

ķulaġ : Kulak

ķ.+ına 22b/13, 49a/12

ķ.+ından 49a/12

ķulaġuzla- : Kılavuzluk etmek

ķ.-duñ 27a/10

kulak : Kulak

ķ.+ları 36b/4

ķ.+larından 45a/12

ķulle : Büyük bağ evi

ķ. 22b/13

ķullukķı : Kullukķu, kullukla
görevli

ķ.+lar 34b/1, 38a/10

ķ.+sı 33b/7

ķum : Kum

ķ.+undan 13a/1

ķur'ān-ı 'azīm : F. Kur'an

ķ. 23a/6

ķur'ān-ı kerīm : F. Kur'an

ķ. 27b/5

ķur'ān-ı ģakīm : F. Kur'an

ķ.+inde 43b/3

ķuş : Kuş

ķ. 33b/10

ķ.+lar 33b/12

ķ.+larıñ 33b/12

ķuvvetlen- : A.+T. Kuvvetlenmek,
güç kazanmak

ķ.-di 27a/6

ķuyı : Kuyu

ķ. 7a/7, 7a/8

ķuyruę : Kuyruk

k.+ı 36b/6, 49b/1

ķuyu : Kuyu

ķ. 5b/5

ķ.+da 45a/2

ķ.+dan 45a/6

ķ.+ya 45a/5

ķürsī : A. Kürsü, taht

k. 19a/12, 21b/12, 23b/9

k.+nün 23b/8, 24a/1

k.+ye 23b/7

k.+yi 52a/4, 52b/8

ķā-şek : A. Şüphesiz

l. 8a/11

ķafz : A. Söz, kelime

l.+ıyla 12b/9

ķa'l : A. Lal, lal taşı

1.+den 33a/6	livāṭa :A. Erkekler arasındaki cinsî sapıklık
laṭīf : A. Yumuşak, hoş, ince bir güzelliği olan	l. eyle- 47a/2
l. 32a/7, 33a/8	luġat : A. Sözlük
leh : Yorgun ?	l.+ıla 27a/2
l. 43a/7	luṭuf : A. İhsan, bağış
levḥ : A. Yassı, düz, üzerine resim, yazı gibi şeyler yazılabilen nesne	l. 27a/12
l. 15b/1, 15a/13, 16a/13, 16a/13	l.+ından 32a/10
l.+e 15b/7	l.+ından 27a/12
l.+idür 16a/13	maġrib : A. Batı
lezīz : A. Lezzetli, tatlı	m.+de 16a/12
l. 27a/5	m.+den 49b/1
libās : A. Giysi	m.+e 19a/13, 24a/1, 37b/6, 47b/7, 49a/13
l.+ıyla 38a/11	maḥal :A. Yer, yöre, mevzi
l.+ları 42a/5	m. 23b/9
likīn : A. Ama, fakat	maḥfūz :A. Saklanmış, gizlenmiş
l. 29a/13	m.+dur 16b/1
lisān : A. Dil	maḥlūkāt : A. Yaratıklar, yaratılmışlar
l. 46a/1	m.+ı 27b/1
l.+uñ 30b/10	m.+uñ 19b/1

maḥrūm : A. Yoksun

m.+dur 54b/11

maḥv : A. Perişan etme

m. ol- 43b/10

maḳām : A. Rütbe, mertebe

m. 7b/4

m.+a 6a/2

m.+ıdur 14b/5

m.+ına 10a/6, 54b/11

m.+laruñ 35b/4

maḳber : A. Mezar, kabir, medfen

m.+e 50b/12

m.+imüz 51a/6

māl : A. Mal, mülk

m. 41b/9

m.+ını 40b/2, 7a/6

m.+ların 42a/3

mālik : A. Sahip

m.+iñi 32a/11

m.+lerin 45a/7

ma' nā : A. Anlam

m.+sı 1b/8

manzara : A. Görünüş, durum

m. 36a/4

m.+lar 38a/13

m.+nuñ 36a/5, 38a/13

mār : F. Yılan

m.+a 30a/8

maşraba : A. Metal, toprak vb. den yapılmış, ağzı açık kulplu, bardağa benzeyen, küçük kap

m.+lar 34b/2

maşrıḳ : A. Doğu

m.+da 16a/11

m.+dan 19a/13, 23b/13, 37b/5, 47b/7, 49a/12, 49a/13

ma' zūr : A. Mazereti olan, mazeretli

m. 15b/13

mecmū' : A. Bir araya getirilmiş, toplanmış, bütün, hep

m.+ı 45b/3

meger : F. Meğer, yalnız, sadece,
eğer, o halde

m. 26b/8

mekānsız : A.+T. Yersiz, sebepsiz

m. 25b/13, 26a/11

melekü 'l-mevt: A. Azrail

m. 15b/9, 16a/3, 16a/4, 16a/13

mel' ün : A. Lanetli

m. 44a/1

memleket : A. Ülke

m. 30a/8

mercān : A. Mercan, süs eşyaları
yapımında kullanılan
madde

m.+dan 3a/12, 25a/3

merḥabā : A. Merhaba

m. 13b/1, 50b/3

mertebe : A. Mertebe, derece

m. 32a/3

mesāvī : A. Fenalıklar, kötülükler

m. it-7a/9

mescid : A. Mescit, cami

m. 51b/9

m.+inden 1b/9

m.+ine 1b/10

m.+iñiz 50b/13

m.+leri 49b/8

m.+lerimüzden 51a/4

meşakkat : A. Zorluk, güçlük,
sıkıntı, zahmet

m. 34b/12

meşgūl : A. Bir işle uğraşan,
meşgul

m. 16a/3

m.+lerdür 32b/13

mevc : A. Dalga

m.+leri 11a/10, 19b/11

mevcü : A. Dalga

m.+ler 23a/11

mevlā-yı müte'āl: F. Yüce Allah

m. 32b/11

mevlayī : A. Allahım!

m. 18a/11, 28a/12, 32b/11, 48a/7

mevt : A. Ölüm

m.+i 51a/7

mevve : A. Meyve

m.+si 22b/13, 46a/13

meyyit : A. Ölü

m.+i 30a/6

mezkūr : A. Adı geçen, sözü geçen, zikredilen, zikrolunan

m.+dur 10a/4, 23b/11

mı : Soru edatı

m. 31a/2, 53a/1, 53a/2

m.+dur 44a/10, 53a/10

mi : Soru edatı

m. 48a/6, 53a/5

miḥnet : A. Sıkıntı, eziyet

m. 51a/11

miḡdār : A. Miktar, kadar

m. 43b/8

m.+ı 43b/6

minber : A. Minber

m. 30b/8

mīrās : A. Miras

m. 40b/8

miskīn : A. Miskin, aciz, zavallı, fakir

m.+lerūn 48b/2

mişk : A. Misk

m.+den 35b/8, 37b/4

mu'allāḡ : A. asılmış, asılı

m.+dır 8b/8

m.+dur 8b/12

mu'azzam : A. Muazzam, ulu, büyük

m. 49b/4

mu'azzeb : A. Acı, sıkıntı, azap çeken

m. 46a/1

m. 44a/3

mu'cizāt : A. Mucizeler

m. 30a/11

m.+ları 30b/1

muḡāl : A. Mümkün olmayan, imkansız

m. 53b/11

- m.+dür 52b/10
- muḥaṣṣal-ı kelām** : F. Sözü'nün kısası
- m. 29b/5
- muḥyî** : İhya eden, dirilten
- m. 26b/5
- mūr** : F. Karınca
- m.+a 30a/8
- murād** : A. İstek, arzu, amaç
- m.+a 16a/1
- m.+ına 4a/3
- m.+uña 17a/6, 19b/5
- muraṣṣa^c** : A. Değerli taşlarla bezenmiş, cevahirle süslenmiş
- m. 24b/9
- muṣavvirî** : A. Allahım!; varlıklara biçim veren manasına gelen Allah'ın sıfatlarından biri
- m. 29b/8
- muṣîbet** : A. Felâket, sıkıntı veren şey
- m. 43a/9
- muştuluk** : F.+T. Müjdelik
- m. 11b/9, 32b/9
- muṭî^c** : A. Yumuşak başlı, itaat eden
- m. 4a/10
- m.+lerdi 12a/3
- muṭlaḳ** : A. Salt
- m. 54b/9
- muṭrîb** : A. Çalgı çalan, çalgıcı
- m.+lerdür 42a/8
- m.+lerinden 34b/5
- mübârek** : A. Mübarek, kutlu, uğurlu, kutsal
- m. 2a/11, 1b/11, 4b/2, 7b/13, 8b/4, 8b/5, 25b/5, 50b/4, 51b/12, 52a/1
- müjde** : F. Sevindirici haber, muştı
- m. 17a/5
- m. ol- 13b/1
- mükâleme** : A. Karşılıklı konuşma
- m. it- 37a/1

mü'min : A. İnanan, inançlı,
imanlı, mutekit

m.+ler 26a/7, 35a/1

mümîti : A. Ey öldürüren; Allah

m. 26b/5

münâfık : A. Münafık, iki yüzlülük
eden, Müslüman
görünüp de küfürde
sabit kalan

m.+lar 48a/12

münâfıklık:A.+T. Münafıklık

m. it- 43b/3

münevver : A. Nurlu, aydınlık, parlak

m. 14a/11, 36b/1

müşerref : A. Müşerref,
şerefendirilmiş

m. 11b/11

müşk : A. Misk

m. 3a/11

m.+den 3a/9, 33a/7, 34a/2, 36b/2

müştâk : A. Özleyen, göreceği
gelen

m. 3b/3

m.+dur 4a/1

m.+ların 8a/2

mütehayyir : A. Hayret eden, şaşırın

m. kal- 45a/10

mütekebbir : A. Kibirli, mağrur

m.+leri 48b/4

mütevakkıf : A. Duran, bekleyen,
eğlenen

m. 41b/7

müvekkel : A. Birini kendine vekil
olarak seçen kimse

m. 14a/2, 40a/12, 40b/10, 42b/6,
43a/2, 44a/3

m.+di 25a/5

m.+dür 11a/6

m. kı1- 12b/2

müyesser : A. Kolay

m. eyle- 32a/3

m. kı1- 4a/2

müzeyyen :A. Süslü, bezenmiş

m. 38a/11, 38b/2

m. ol- 35a/11

naḥaqa	:A. ñafaka, geçimlik, yiyecek parası n. 47a/4	n.+a 29b/12 n.+ı 6a/5, 7a/9 n.+ın 51b/13, 52a/3, 52a/8
nā-ḥaḳ	: F.+A. Haksız, haksız yere n. 40b/2, 42b/11	n.+ını 52a/6 n. ḳı1- 5b/13, 6a/2, 6a/4, 7b/3, 7b/4, 8a/8, 51a/9
nā'ib	: A. Tahtta hükümdar olmadığı zaman veya hükümdarın çocukluğu sırasında devleti yöneten kimse n.+leri 49b/11	nār : A. Ateş n.+ını 30b/8
naḳil	: A. Yer değiştirme, aktarma n. 52b/2	naşıl : Ne gibi, ne türlü n. 30b/10
naḳkaş	: A. Süslemeler yapan usta, bezekçi; nakışçı n. 55a/7 n.+lar 55a/6	naşib : A. Nasip, kismet n. 11b/10 n. ol- 13b/3
na'lin	: A. Ayakkabı n. 43a/12	naẓar : A. Bakma, bakış n. eyle- 44b/10 n. it-16b/1
nām	: A. İsim, ün n.+ları 19b/1	ne : Ne, hangi, nasıl, ne kadar, neden n. 3a/4, 3a/5, 3a/6, 3b/9, 5b/2, 6b/4, 6b/6, 7a/2, 8b/10, 10a/2, 10b/10, 10b/13, 10b/7, 11a/1, 11a/11, 11a/5, 12a/13, 14b/11, 16a/13, 16a/3, 16b/7, 18a/13,
namāz	: F. Namaz n. 29b/1, 29b/6, 49b/10	

18a/6, 19b/3, 20a/5, 21a/3, 22a/2, 23b/3, 23b/3, 26b/2, 27b/13, 28b/1, 28b/7, 30a/12, 30a/13, 31b/5, 31b/6, 31b/7, 32b/10, 34b/10, 36a/7, 37b/8, 39a/5, 39b/13, 40b/1, 40b/13, 41a/13, 41a/8, 41b/8, 42a/12, 42a/3, 42a/7, 42b/10, 43a/8, 43b/2, 44a/1, 44a/5, 46b/13, 46b/5, 47a/10, 47b/2, 50a/1, 50a/1, 51a/10, 51a/5, 51b/2, 53a/13, 53b/10, 53b/13, 53b/3, 54a/10, 54a/2, 54b/3	n.+idür 11a/8 n.+lerinden 45b/2 nerdubān : F. Merdiven n.+a 8a/13, 8b/4, 8b/6 nevāle : A. Gereken yiyecek ve içecek şeyler, azık n. 27b/12 nice : Ne kadar çok, ne kadar, pek çok, ne zaman n. 10a/7, 27a/10, 38a/10, 38a/8 n.+dür 54b/2 nicün : Niçin n. 4a/10, 50b/11, 50b/12, 51a/4 niçün : Niçin n. 4a/8, 22a/13 nidā : A. Seslenme, bağırma n. 26b/3, 27a/7, 27a/9, 28a/9 n. kı1- 31a/13 ni‘met : A. Nimet, lutuf, ihsan n. 49b/12 n.+dür 50a/1 n.+ler 32b/10
n.+dür 9a/12, 15b/3, 32a/7, 44b/7	
ne‘am : A. Evet n. 44a/10, 53a/5	
necāt : A. Kurtuluş n. 48a/8	
necīs : A. Pis, murdar, pislik n. 34b/13	
nefes : A. Nefes, soluk n. 45b/3 n.+i 36b/7	

nişār : A. Saç1, özel bir toplulukta saçılan para vs. şeyler

n. 5a/10

nişān : F. İşaret, belirti, iz

n.+ın 53a/9

n.+ların 54b/4

n.+um 4b/4

n. vir- 54b/1

nite : Niçin, neden, niye

n. 26b/10, 27a/9

nitekim : Gerçekten, nasıl ki, hakikaten

n. 10a/4, 22b/10, 23a/5, 23b/11, 25a/13, 26a/6, 27b/6, 31a/8, 34a/6, 35a/13, 35b/12, 36b/10, 36b/12, 40a/1, 41a/2

nitesiz : Sorgusuz

n. ve niteliksiz 25b/12, 25b/13, 26a/9, 52a/7

niteliksiz : Sorgusuz, sualsiz

nitesiz ve n. 25b/12, 25b/13, 26a/9, 52a/7

niyāz : A. Yalvarma

n.+ların 48b/3

nola : Ne olur, ne çıkar

n. 39a/13

nūr : A. Işık

n.+dan 6a/7, 20a/9, 21a/1, 23a/3, 24b/1, 25a/4, 36b/5, 38a/6

n.+ı 11b/3, 13a/8, 16b/12, 18b/5

n.+ından 9a/5, 11b/3, 13a/8, 16b/12, 17a/3, 18b/6

n.+la 2b/11

nücūm : A. Yıldızlar

n. 40a/7

n.+ı 27a/13

od : Ateş

o. 10b/13, 11a/1, 18b/2, 24a/7, 39b/7, 39b/10, 44b/1, 45b/1, 47b/3, 47b/5

o.+dan 23a/11, 24b/12, 39a/1, 46a/13, 48a/9

o.+dandır 44a/13

o.+ı 11a/1, 23a/10, 34a/2

o.+uñ 39b/4	ol : O
odun : Odun	o. 2a/8, 2b/7, 3a/4, 3a/5, 3b/1, 3b/11, 4a/10, 4b/3, 4b/5, 5b/1, 5b/10, 5b/3, 5b/4, 5b/4, 6a/10, 6a/13, 6a/9, 6b/11, 6b/13, 6b/13, 6b/2, 6b/7, 6b/9, 7a/11, 7a/12, 7a/13, 7a/3, 7a/3, 7a/4, 7a/4, 7a/5, 7a/7, 7a/7, 7a/8, 7b/1, 7b/2, 7b/3, 7b/3, 7b/4, 8b/7, 9a/1, 9a/13, 9a/5, 9b/12, 9b/2, 9b/4, 9b/8, 10b/11, 10b/12, 10b/2, 10b/3, 11a/9, 11b/11, 11b/2, 11b/7, 12a/11, 12a/2, 12b/4, 12b/4, 13a/10, 13a/2, 13a/7, 13b/3, 14a/11, 14a/13, 14a/2, 14a/3, 14a/7, 14b/1, 15a/13, 15b/1, 15b/9, 16a/9, 16b/11, 17a/4, 17a/4, 17a/7, 17a/8, 17a/9, 18a/10, 18a/7, 18b/10, 18b/11, 18b/12, 18b/5, 19b/11, 19b/12, 19b/7, 20a/10, 20a/9, 20b/11, 20b/6, 21a/1, 21a/12, 21a/9, 21b/1, 21b/12, 21b/5, 21b/8, 22a/7, 23a/10, 23a/11,
o. 5b/7, 5b/8, 7a/11	
o.+dur 44b/8	
oğlan : Çocuk	
o. 40b/8	
oğul : Oğul, erkek evlat; çocuk	
o. 10a/11	
o.+u 17a/12	
o.+unuñ 16a/8	
oğu- : Okumak	
o.-dı 11b/12, 8a/5	
o.-r 10b/10, 21a/13, 21b/2, 21b/8, 21b/6	
o.-rdı 10b/4, 12b/5, 12b/9, 13b/4, 20b/13, 20b/6, 22a/7, 24a/8	
o.-rlar 9b/13, 9b/4, 12a/4, 14b/2, 16b/2, 17b/10, 20b/1	
o.-rlardı 9b/9, 11a/2, 13a/2, 15a/2, 17b/13, 18b/13, 19a/9, 19b/8, 20a/1, 21a/6, 24a/3, 32b/13	
o.-yan 55a/9	

23a/9, 26a/13, 26b/11,
26b/13, 29a/1, 31a/12,
31a/3, 31a/7, 32a/8,
32b/3, 33b/11, 33b/12,
33b/4, 34a/12, 34b/6,
34b/9, 35a/7, 35a/8,
35a/9, 36a/4, 36a/8,
36a/9, 37b/13, 37b/4,
39b/8, 39b/9, 40a/5,
40b/6, 43a/5, 43b/2,
43b/7, 43b/8, 43b/8,
44a/11, 44b/12, 44b/13,
44b/3, 45a/2, 46b/1,
47a/1, 47a/11, 47a/7,
47a/8, 47b/6, 48b/13,
49a/10, 49a/11, 49b/1,
49b/11, 49b/2, 49b/4,
50a/9, 50b/4, 50b/9,
51a/1, 51a/5, 51b/3,
52a/1, 52a/12, 52a/7,
52b/12, 52b/2, 52b/3,
53a/11, 53a/12, 53a/7,
53b/9

o.+dur 30b/2, 45a/4

ol- : Olmak

o.-a 5a/9, 34b/13, 35a/1, 36a/10,
36a/12, 36a/12, 36a/2,
36a/2, 36a/3, 36a/9,
36b/8, 37b/12, 51a/7,
52b/5

o.-alar 36a/11

o.-an 18a/11, 21a/12, 21b/1, 21b/5,
21b/8, 23b/9, 33b/11,
55a/7

o.-asız 50b/8

o.-aydı 39a/3

o.-dı 4b/6, 10a/10, 22a/7, 22b/7,
32b/8, 47b/6

o.-dılar 9b/4, 50b/9

o.-duñ 31a/2

o.-ısardı 6b/11

o.-ma 4a/10

o.-mağ 39b/5

o.-maya 34b/12, 34b/12, 34b/12,
34b/13, 36a/4

o.-maz 42b/12

o.-muş 44a/3

o.-sa 16b/8

o.-sun 16a/11, 16a/12, 17a/6, 29a/7,
32b/9, 49a/3, 4b/5, 4b/9,
50b/3

o.-ucak 35a/12, 53a/12

o.-uñ 48b/1

o.-ur 43b/10, 43b/10	otur- : Oturmak
o.-urdu 6b/1, 34a/1	o.-a 38a/2, 38a/3, 38a/3, 38a/5
o.-urlar 34a/11, 46a/1	o.-dı 2a/5, 19a/12
o.-urlardı 7a/2	o.-ur 17b/1, 21b/12, 38b/13
ol dem : T.+F. O zaman	o.-urdu 33b/10
o. 20a/4	o.-urlar 18a/4, 34a/13
olun- :Olunmak	otuz biñ :Otuz bin (30000)
o.-ur 55a/10	o.+i 49a/1, 49a/2, 49a/2
on : On (10)	öbir : Öteki, diğer
o. 3a/7, 13a/12, 24a/11, 27b/1, 37a/6, 40a/3	ö. 49b/6
onlar : Onlar	ög- : Övmek
o. 7a/5	ö.-düm 30b/5
orta : Orta, orta derecede	ögüt vir-7a/10
o.+sında 47a/7	öküz : Öküz, erkek sığır
orūc : F. Oruç	ö. 21a/11, 21b/1
o. 29b/1, 29b/6, 29b/9	ö.+i 49a/10, 49a/11, 52a/5
o.+a 29b/13	öl- : Ölmek
o.+ı 29b/12	ö.-diler 42b/1
o. tut-51a/10	ö.-ürlerdi 42b/7
ot : Ateş	öldür- :Öldürmek, bir canlının hayatına son vermek
o.+dan 42a/4, 43a/11	ö.-üp 42a/3

ön	: Ön, ön taraf	ö.+dür 31a/5
ö.+ice	36b/10	özge : Başka, diğer
ö.+inde	15a/13, 19a/12	ö. 27b/2
ö.+lerinde	18a/5, 40a/11, 41a/6	pādişah : F. Padişah, hükümdar, sultan
ö.+lerine	34b/10	p.+lardur 7a/5
ö.+ünde	33b/3	pādişāh-ı ‘ālem : F. Alemin padişahı; Allah
öp-	: Öpmek	p.+den 25b/10
ö.-di	31b/12	p.+i 25b/12
ör-	: Ayağa kalkmak, kalkmak	pāre : F. Parça, az miktar
örü tur-	2a/12, 9b/13, 15b/11, 19b/13, 20a/4, 52b/4, 53b/2	p. 40b/11, 40b/11, 41a/6, 41a/6, 45b/1, 45b/1
örül-	: Örülmek	parmak : Parmak
ö.-müş	3a/9	p.+ları 45a/11
ö.-müşdür	36b/3	pāyānsız : F.+T. Sonsuz
öt-	: Ötmek	p. 26a/12
ö.-erler	10b/11	perde : F. Perde, örtü
ötürü	: Dolayı, ötürü	p. 24b/4
ö.	3b/13, 32a/4, 38b/7	p.+den 24b/7
öyle	: O yolda, o biçimde, o tarzda	p.+leri 23b/13
ö.	10a/8, 40b/6, 41b/5, 44a/3, 48b/1, 53b/5	p.+nüñ 23b/13, 24b/11

p.+sin 47b/4	9a/7, 9a/8, 9b/11, 10a/8,
p.+ye 25a/8	10b/6, 11a/10, 11a/4,
p.+yi 24b/8	11b/4, 11b/6, 12a/12,
perdedār : F. Perdeci	12a/7, 13a/9, 14a/8,
p.+larıdır 23b/6	14b/10, 15a/12, 15a/4,
perī : F. Peri	15a/6, 15b/5, 16a/4,
p.+ler 51b/3	17b/6, 18a/12, 18a/5,
p.+lerdür 51b/3	18b/8, 20a/12, 20a/4,
perīṣān : F. Perişan, dağınık	22a/1, 22a/5, 22a/5,
p. 34a/1	22a/9, 22b/1, 22b/2,
perūze : F. Küpe ve yüzük taşı gibi süslemede kullanılan, mavi renkli, saydam olmayan hidratlı doğal alüminyum ve fosfattan oluşan değerli bir mineral	23a/13, 23b/2, 24b/7, 25a/10, 25b/2, 25b/7, 26a/10, 26a/8, 26b/12, 26b/5, 27a/3, 27b/12, 27b/8, 28a/9, 28b/11, 28b/2, 28b/7, 29a/10, 29a/2, 29a/5, 29b/3, 29b/4, 30a/1, 30a/12, 31a/2, 31b/11, 31b/7, 32a/13, 32a/5, 33a/3, 37b/11, 37b/7, 38a/12, 38a/7, 39a/13, 39a/4, 39a/7, 39b/12, 40a/12, 40a/7, 40b/12, 41a/12,
p. 9a/3	41a/7, 41b/7, 42b/3,
pes : F.Öyle ise, şimdi; o zaman yani	42b/9, 43a/3, 43b/1, 43b/13, 44a/9, 44b/11, 44b/6, 45a/8, 45b/6, 45b/8, 46a/11, 46b/12, 46b/4, 47a/9, 47b/10, 47b/3, 47b/8, 48a/6, 48b/9, 49b/13, 49b/3,
p. 2a/13, 2a/4, 2b/11, 3a/3, 3b/4, 3b/5, 4a/2, 4a/7, 4b/4, 5a/1, 5a/12, 5a/5, 5b/13, 6a/11, 6a/4, 6a/7, 6b/5, 8a/4, 8b/7, 8b/9, 9a/10,	

- 50a/11, 50a/2, 50a/6,
50b/10, 50b/5, 51a/1,
51a/12, 51a/3, 51b/1,
52a/11, 53a/10, 53a/2,
54a/11, 54a/13, 54a/9,
54b/2, 54b/5
- peygamber** : F. Peygamber
- p. 1b/7, 1b/11, 3a/3, 4b/4, 4b/9,
4a/12, 7b/5, 7b/9, 7b/9,
7b/10, 7b/10, 7b/12,
10a/12, 10a/6, 10a/7,
10a/8, 13b/6, 13b/10,
14b/5, 14b/6, 15a/4,
15a/8, 17a/11, 17a/13,
17b/10, 17b/12, 17b/13,
18a/2, 19a/5, 19a/6,
26a/1, 26b/1, 30a/3,
30a/4, 30a/5, 30a/6,
30a/7, 30a/9, 31b/11,
38b/9, 47a/12, 50a/3,
52a/2, 53a/3, 53a/5,
54b/4
- pīr** : F. Yaşlı, koca, ihtiyar
- p. 36a/1
- piyāle** : F. şarap bardağı, içki
kadehi
- p. 42a/11
- pürçek** : Şakaklardan sarkan saç,
zülûf
- p.+i 36b/3
- Rabbī** : A. Allahım!
- R. 27a/10, 27b/6, 30a/10, 48a/8,
50b/3
- raḍīya 'llāhu 'anhu** : A. Allah ondan
razı olsun.
- 1b/6, 1b/13, 37a/8, 37a/9, 37a/10,
37a/12, 37a/13, 37b/2,
38a/1, 38a/2, 38a/4,
48b/13, 53b/9, 53b/11,
53b/12, 54a/4, 54a/8,
54a/10, 54a/13, 54b/5
- r+nuñ 54a/9
- rahmet** : A. rahmet, merhamet,
esirgeme, bağışlama
- r.+inden 32a/10, 32b/12
- rām** : F. Boyun eğen, kendini
başkasının buyruğuna
bırakan
- r. eyle- 16a/6
- ramazan** : A. Ramazan
- r. 1b/11

rasūl : A. Resul, peygamber

r. 2a/11, 5a/1, 5a/5, 6a/1, 6a/7, 8a/2,
8a/7, 11a/10, 11a/4,
11b/8, 12a/12, 13a/13,
14a/12, 14b/6, 14b/9,
15a/12, 15a/6, 15b/1,
15b/12, 15b/5, 15b/7,
15b/9, 16a/12, 16a/2,
16b/6, 17a/4, 17b/2,
17b/4, 18a/12, 18a/5,
18b/10, 20a/4, 21a/2,
22a/1, 22a/12, 22b/3,
23a/12, 23a/4, 23a/8,
23b/2, 24b/5, 25a/7,
25b/2, 25b/4, 25b/8,
26a/10, 26a/13, 26b/12,
26b/3, 26b/7, 27a/3,
27b/10, 27b/7, 28a/1,
28a/11, 28b/11, 28b/2,
28b/8, 29a/11, 29a/2,
29a/8, 29b/2, 29b/4,
29b/7, 30a/2, 31a/2,
32a/13, 32a/6, 33a/4,
34a/12, 35a/2, 35b/6,
35b/9, 37a/2, 37b/7,
38a/12, 38a/7, 39a/12,
39a/3, 39a/4, 39a/7,
39b/12, 39b/2, 40a/12,
40a/7, 40b/12, 41a/12,
41b/8, 42a/12, 42a/2,
42b/10, 42b/3, 43a/4,

43a/8, 43b/1, 43b/13,
44a/5, 44a/6, 44b/11,
44b/6, 45a/6, 45a/9,
45b/13, 45b/4, 45b/6,
46a/11, 46b/12, 46b/4,
46b/9, 47a/5, 47b/10,
47b/13, 47b/2, 48a/6,
48b/9, 49b/13, 49b/3,
50a/6, 50a/8, 50b/10,
51a/13, 51b/12, 51b/4,
51b/8, 52a/12, 53a/10,
53a/8, 54a/8, 54b/2,
55a/8

r.+a 50b/5

r.+dür 11b/6, 13a/11

r.+ı 50a/10

r.+inden 4a/9

r.+uñ 22a/10

rasūla 'llāh : A. Allah'ın elçisi

r. 3b/2, 5b/12, 6a/12, 6a/3, 6b/4,
6b/7, 8a/12, 8a/3, 8b/11,
9b/1, 9b/12, 11a/12,
11a/5, 11b/9, 12b/1,
13b/1, 13b/11, 13b/7,
14b/10, 14b/12, 15a/5,
15b/13, 15b/4, 16a/4,
17a/6, 18a/7, 18b/1,
19b/2, 22a/5, 22b/2,

- 22b/5, 23b/5, 32a/8,
32b/6, 47a/9, 47b/8,
4b/7, 50b/3, 51a/1,
51a/8, 51b/3, 52a/10,
54a/10, 54a/11, 54b/1,
54b/6
- r.+iñ 32b/7
- rāyihā** : A. Güzel koku
- r. 46b/11
- rāzı** : A. Memnun, hoşnut
- r. 31a/2, 43a/6
- r. it -47b/10
- rāzıķı** : A. Ey rızık veren; Allah
- r. 26b/5
- recā** : A. Ümit
- r. 29b/6, 55a/10
- red(d)** : A. Ret, kabul etmeme
- r. it- 8a/1, 32b/8
- redd-i selām** : F. Verilen selamı alma,
selama karşı selam
verme
- r. 17a/5, 32a/2
- r. eyle- 14a/13, 17b/3, 19a/7, 20b/1,
50a/10
- r.- 13b/12, 13b/7, 18b/10, 22a/6,
39a/8
- rekʿat** : A. Rekat
- r. 5b/13, 6a/1, 6a/4, 7b/3, 7b/4, 8a/7
- renc** : F. Zahmet, eziyet, sıkıntı
- r. 48a/13, 51a/11
- renklü** :F.+T. Renkli
- r. 9a/4
- resm** :A. İz, nişan, alamet
- r.+e 46b/3
- revā** : F. Uygun, layık
- r. it- 30b/10
- r. kııl- 26b/2
- r. ol- 3b/4
- revāne** : F. Giden, yürüyen
- r. 34a/11
- revāne ol- 47b/13
- reyhān** : A. Merhamet
- r. 35a/10
- rızķ** : A. Tanrı'nın herkese
verdiğine inanılan nimet
- r.+ı 12b/2

r.+ların 12b/3	rūzī : F. Nasip, kısımet
ribā : A. Faiz	r. 10a/12
r. 41b/1	r. kı1- 11b/10
rikāb : A. Üzengi	rūkūʿ : A. Namazda dizlere tutunarak vücudun belden yukarısı yere müvazi gelecek şekilde eğilme hareketi
r.+ı 36b/6	r.+da 12a/3, 18a/9
rivāyet : A. Rivayet	sāʿat : A. Zaman, vakit
r. 1b/10	s. 2a/2, 10b/9
r.+te 52a/1	s.+dan 10b/9
r. kı1- 1b/5, 1b/7	s.+te 51b/10, 52b/7
riyā : A. İki yüzlülük	şabāḥ : A. Gündüzün, günün başlangıcı
r. 7a/10	s.+ıla 53a/11
r.+ıla 7a/10	şab(ı)r : A. Sabır, tahammül
rūḥānī : A. Mezhep işlerine ait, ahiretle ilgili olan	ş. eyle- 2b/1, 48a/11
r.+ler 23b/6	ş. it- 51a/11
rūşen : F. Aydın, parlak	şac : Saç
r. 9a/4, 13a/8, 14a/8, 18b/9	ş.+ları 3a/9, 36b/2
r.+di 16b/13, 17a/3, 18b/6	
r.+dür 23a/4	
r. ol-35a/10	
rūzgār : F. Yel	
r. 33b/11	

şaç- : Bir şeyi ortalığa
dağıtmak, dökmek

ş.-arlar 47a/8

şaçlu : Saçı olan, saçlı

ş. 49b/8

şadîd : A. İrin

ş.+dür 45b/9

şadr-ı bedr-i ‘âlem : F. Cihan
dolunayının önderi; Hz.
Muhammed

ş. 2a/6

şaf : A. Saf, sıra, dizi

ş. 2b/10, 2b/10, 9b/8, 12a/3, 12a/3,
24a/2, 24a/2

şafâ : A. Gönül şenliği, keyif

ş.+lar 18b/10

şâfi : A. Temiz, arı, saf

ş. 44b/1, 47b/3

’şağ : Sağ

ş. 2b/9, 36a/2, 4b/13, 6a/9, 6b/8

ş.+a 32b/3

şâğış : Sayı, miktar

ş.+1 10a/2

şâğrı : Sağrı, memeli
hayvanlarda bel ile
kuyruk arasındaki
dolgun ve yuvarlakça
bölüm

ş.+sı 36b/6

şâhih : A. Gerçek, doğru, sağın,
hakikî

ş.+dür 54b/7

şâ’im : A. Oruç tutan

ş. ol- 51a/9

sâir : A. Başka, öteki, diğer

s. 29a/1

s.+dür 46a/4

sâkî : A. Saki, içki sunan

s. ol- 35b/11

sâkin : A. Sakin, dingin

s. 4b/6

şan- : Sanmak, zannetmek

ş.-aşun 3a/7

ş.-dı 24b/6

ş.-ursız 53b/5

şanduk : A. Sandık

ş. 44b/2

ş.+lar 44b/2

saña : Sana

s. 2a/10, 2b/1, 3b/11, 3b/13, 3b/3,
4a/1, 4a/2, 10a/11,
11b/9, 13b/2, 13b/2,
15b/9, 17a/6, 27b/7,
28b/11, 29a/13, 29a/5,
29b/10, 30b/2, 31a/13,
32a/3, 32b/9, 32b/9,
48a/13, 49a/1, 49a/3,
52a/11

şark- : Sarkmak, aşağıya doğru
uzanmak

ş.-miş 42b/2

şavuk : Soğuk

ş. 27a/5, 34b/11, 35b/8

şavur- : Savurmak, saçmak

ş.-urlar 42a/6

sayevān : F. Gölgelek

s. 38a/6

secde : A. Secde

s.+den 25b/6

s.+ye 25b/5

s. kı1- 31a/3

sekirt- : Koşmak

s.-se 34b/8

sekiz : Sekiz (8)

s. 27b/1, 38a/5

selām : A. Selam, esenleme

s. 2a/4, 2a/5, 9b/3, 10a/9, 11b/8,
13a/13, 15b/10, 22a/5,
32a/2, 35a/13

s.+ım 49a/3

s.+ın 2b/13, 32b/7

s.+ları 8a/1

s. vir- 2b/12, 3b/2, 7b/13, 8a/8,
13b/6, 13b/11, 14a/12,
15b/12, 15b/6, 17a/4,
17b/2, 18b/10, 19a/6,
19b/4, 20b/1, 32b/7,
36b/10, 39a/8, 45b/5,
50a/10

semiz : Semiz, şişman

s. 3a/5

sen : İkinci teklik şahıs zamiri

s. 26b/9, 27a/9, 27b/1, 27b/4,
27b/6, 29b/8, 30b/13,
35b/11, 48a/8, 52b/7,
54a/6, 54b/6

s.+den 6b/2, 27b/2, 30b/12, 32a/4

s.+i 16a/3

s.+sin 27b/2

s.+üñ 5a/8, 7b/2, 29a/1, 30b/3,
30b/9, 31a/12, 38b/10,
38b/7, 45b/5, 50b/4

s.+üñdür 35b/10

s.+üñle 22a/11

şenā : A. Övme

ş. 26b/8

ş.+ñı 26b/9

şenā kı1- 39a/9

senden : Senden

s. 3b/13

sene : A. Yıl

s. 55a/11

seni : Seni

s. 11b/11, 30b/5, 37b/13, 38b/9,
47a/12

seniñ : Senin

s. 7a/9

senüñ : Senin

s. 7a/13, 7a/4, 7a/8, 27a/11, 27a/12,
27a/9, 27b/5, 27b/6

s.+dür 3a/2

sarāy : F. Saray, görkemli büyük
yapı

s.+ına 33b/5

s.+lar 35a/5

s.+laruñ 35a/8

serçe : Serçe

s. 22b/7

serheng : F. Çavuş; kavas

s.+ler 36b/9

sev- : Sevmek, Sevgi ve
bağlılık duymak

s.-erüz 45b/6

s.-mezem 48b/4

şevāb : A. Sevap

ş. 30a/1

ş.+ın 12a/9

ş.+umuz 51a/6

sevin- : Sevinmek

s.-di 3a/1, 4b/5, 10a/10

s.-diler 17b/5

s.-üp 43a/10

seyr : A. Bakıp seyretme

s.+ine- 38b/12

seyyid : A. Efendi, bey

s.+üñem 27a/9

seyyidī : A. Ey benim efendim
hitabı

s. 26b/4, 27a/8, 28a/11, 29a/8,
29b/2, 48a/7

şıfat : A. Sıfat, nitelik; görünüş

ş.+ı 54b/2

ş.+ın 9a/2, 13a/6, 22b/11, 32a/12,
39b/1

ş.+ını 23b/8

ş.+ıñ 11b/1

sıĝ- : Sıĝmak

s.-maya 30a/1

şıyām : A. Oruç

ş.+ı 7a/10, 49b/10

silkin- : Silkinmek

s.-ür 21a/4

siyāh : F. Siyah, kara

s. 20a/2

siz : İkinci çokluk şahıs zamiri

s. 53b/3, 53b/5

s.+ıñ 53b/4

s.+ler 50b/7

s.+lersiñüz 54a/2

s.+üñ 50b/11, 54a/1

şol : Sol, sağ karşıtı

ş. 2b/10, 5a/2, 6b/10, 32b/5

soñra : Sonra, daha ileri bir
zamanda, müteakiben

s. 4b/6, 6b/6, 2b/4, 28a/13, 28b/13,
28b/4, 28b/9, 29a/11,
30b/13, 45b/10, 45b/10,
48a/4, 52a/9, 54a/4,
54b/5

şor- : Sormak

ş.-alım 53a/1

ş.-dı 5a/6, 8b/10, 9a/11, 10b/6,
11a/11, 11a/4, 12a/13,
14b/11,15b/2, 18a/6,
19b/3, 20a/5, 21a/2,
22a/2, 23b/3, 32a/6,
37b/8, 39a/5, 40a/13,
41a/13, 41a/8, 41b/8,
44b/7, 46b/13, 46b/5,
47b/8, 50a/1, 51b/1

ş.-dılar 50a/11, 53a/3

ş.-dum 3b/9

söndür- : Söndürmek

s.-ür 11a/1

söyle- : Söylemek, sözle
anlatmak

s. 6b/5, 26b/6, 27a/3, 48b/7, 49a/1,
49a/2, 52b/4

s.-di 4a/9, 54b/4

s.-din 52a/13

s.-dün 26b/10

s.-me 49a/3

s.-mege 37b/6

s.-megil 52a/11

s.-mek 26b/8

s.-mez 54a/1

s.-r 53b/11

s.-rler 7a/9

s.-rleri-se 48a/12

s.-yem 27a/1, 48b/11

söyleş- : Söyleşmek, hasbıhâl
etmek, sohbet etmek

s.-di 26b/1

s.-esin 2a/10

s.-ürler 30a/12

s.-ürlerdi 45b/1

söz : Söz, kelâm, kavil

s. 7b/2, 26b/1, 27a/1, 27a/11, 45b/1,
48a/12, 52b/10, 52b/4,
54b/6, 54b/8

s.+den 37a/2

s.+i 48b/6, 50b/9

s.+i 2a/12, 15b/11, 26b/13, 50b/1,
52a/10, 52a/13, 52b/2,
53a/11, 53b/2

s.+ler 53b/11

s.+leri 7b/6, 44a/7, 53b/12

s.+üm 5a/12	şurathu : Suratlı, suratı olan
s.+üñden 27a/11	ş. 10b/2
sözlü : Sözle, konuşma biçiminde yapılan	şuşa- : Susamak
s. 49b/8	ş.-maya 38a/7
şu : Su	sücüd : A. Secde etme
ş. 2a/13, 2b/1, 27a/5, 34a/4, 35b/7, 37b/13, 44b/13, 46b/3	s.+da 18a/10
ş.+dan 21a/5, 24b/13, 36a/1	sücü : Şarap
ş.+larını 20b/5	s. 6a/13
ş.+yı 5b/6, 8b/8, 37b/3	süd : Süt
ş.+yuñ 36a/4	s. 6a/11, 6b/2
su ʿāl : A. Soru	s.+i 6a/12, 6b/3
s. 50b/10	sünni : A. Sünnet ehlerinden olan kimse
s. ay- 43a/8	s. 5a/9
s. eyle- 45b/8	süt : Süt
s. it- 47a/10	s.+den 12b/12, 35b/7
sultān : A. Hükümdar	s.+dür 34a/5
s.+iñiz 50b/11	şahādet : A. Tanıklık, şahitlik
s.+umuz 51a/2	ş. 30b/3
şun- : Sunmak, takdim etmek	şakı- : Şakımak, şakramak, terennüm etmek
ş.-arum 16a/11	ş.-rdı 39a/2

şāribü'l-ḥamır : A. Şarap için

ş. 6b/1

ş.+lardur 42a/13

şāz : F. Sevinçli

ş. ol- 17a/5, 50b/9

ş. ı hürrem ol- 10a/10

ş. u hürrem ol- 9b/4, 13b/12, 19b/5,
19a/7, 22a/6, 32b/8,
39a/9, 50b/2

şefā'at : A. Şefa, aracılık

ş. 4a/12, 13b/13, 13b/8, 13b/9,
14b/8, 19a/8, 29a/6,
54b/11

ş.+den 8a/4, 17b/5, 19b/6, 54b/11

ş.+i 29a/6

ş.+üñ 5a/9

ş.+üñi 5a/8

şehir : F. Şehir, kent

ş.+i 49b/4

ş.+ler 33a/11, 49b/5

ş.+üñ 33a/12, 49b/5

şehristān : F. Büyük şehir

ş.+ı 49b/2

şehristāne : F. Büyük şehir

ş. 49a/9

şeker : F. Şeker

ş.+den 27a/5, 35b/7, 37b/3

şek(k) : A. Şüphe

ş. 54b/7, 54b/8

şey : A. Şey

ş.+ler 41b/13

şimdi : Şu anda, içinde
bulduğumuz zamanda

ş. 9a/1

şirīn : F. Sevimli, cana yakın,
tatlı, hoş

ş. 49b/7

şiş- : Şişmek, genişlemek

ş.-miş 41a/10

şişe : F. Şişe, camdan yapılmış,
dar ağızlı uzun kap

ş. 6a/6, 6a/9

ş.+deki 6a/13

ş.+niñ 6a/8

ş.+nün 6a/10

şol : Şu, o

ş. 3a/6, 9a/4, 12b/13, 19b/11, 23b/9,
25b/8, 25b/9, 29b/13,
38b/7, 39a/2, 39b/3,
44b/5, 45b/11, 47b/5

şöyle : Şunun gibi, şuna benzer

ş. 1b/6, 10a/9, 24b/6, 26a/12, 33a/8,
34b/7, 52a/1

ş.+dür 25a/10

şu : İşaret sıfatı

ş. 35a/5

şu'le : A. Alev, yalım

ş.+sinden 35a/9

şübhe : A. Kuşku

ş. 54b/7, 54b/8, 54b/9

şükür : A. Yapılan bir iyilikten
duyulan hoşnutluğu
bildirme

ş. 10a/11

ş.+ler 7b/7, 10a/10, 25b/6, 50b/3

ş. eyle- 31a/3

tā : F. Bir fiilin, bir hareketin,
bir yerin, bir şeyin
başladığı veya sona
erdiği noktayı, zaman ve
uzaklık bakımından
abartmalı bir biçimde
anlatır

t. 11a/7, 21a/6, 25b/9, 2b/10,
30b/13, 35a/8

ta'ālā : A. "Yüksek olsun!" mânâsına
gelen bir söz olup Allah
adı ile birlikte kullanılır.

t. 1b/8, 2a/9, 3b/11, 3b/12, 4a/2,
4b/2, 7b/12, 8a/10, 8b/2,
9b/12, 10a/7, 10b/8,
11b/9, 12b/1, 16a/5,
16a/6, 18a/7, 20a/9,
21a/5, 22a/9, 23a/6,
24a/5, 25a/13, 25a/6,
25b/5, 26a/12, 26a/4,
26a/7, 26b/3, 26b/5,
26b/9, 27a/2, 27a/6,
27b/13, 28b/13, 28b/1,
28b/4, 28b/6, 28b/9,
29a/10, 29a/12, 29a/5,
29b/3, 29b/9, 30a/10,
30a/13, 30b/11, 31a/11,
31a/11, 31a/5, 31a/7,
31a/8, 32a/11, 32a/3,
32a/8, 32b/9, 34a/6,
35a/6, 35b/1, 35b/11,

35b/12, 36b/11, 36b/13,
37a/1, 37a/10, 37a/13,
37a/8, 37b/10, 37b/2,
38a/4, 38b/3, 38b/6,
39b/4, 40a/1, 40a/2,
40b/3, 41a/3, 41a/3,
41b/10, 41b/2, 42b/12,
43b/1, 43b/11, 43b/3,
44b/6, 44b/9, 46b/11,
46b/6, 47a/12, 48b/12,
48b/8, 50a/4, 50a/13,
50a/3, 51b/5

t.+dan 10a/3

t.+niñ 8a/8, 8b/12, 22b/7, 38b/8

t.+nuñ 12b/3, 32b/13, 36a/6,
36b/12, 38b/9, 39a/11,
39a/6, 51a/8, 52a/12

t.+ya 7b/7, 10a/10, 13b/8

t.+yı 26a/11, 26a/2, 26a/5, 26a/6,
31a/3, 52a/6

ta'ām : A. Yemek, yiyecek

ṭ. 46b/1

ṭab- : Tapmak, tanrı diye
tanımak, kulluk etmek

ṭ.-ardı 6b/9

ṭabaqa : A. Katman, kat

ṭ. 44a/12, 46a/3, 46a/4, 46a/4,
46a/4, 46a/5, 46a/5

ṭ.+da 46a/1

ṭ.+dur 44a/11

ṭ.+sın 45b/12

ṭ.+sına 39b/11

ṭabaqa-yı evvel : F. İlk tabaka

ṭ. 46a/3

ṭabī'atlu : A.+T. Herhangi bir
yaratılıştta, huyda olan

ṭ.+lar 49b/8

tāc : A. Taç

t.+ı 33b/8

t.+ları 36a/11

t.+uñ 33b/11, 33b/9

tafşil : A. Bir şeyi ayrıntılarıyla
anlatma, açıklama

t.+in 16b/10

ṭağ : Dağ

ṭ. 11a/10, 44a/13, 44a/13

ṭ.+a 16b/5

.+dur 16b/7	.+m 26b/13, 47b/11
.+dur 7b/4	.+ 40a/4
.+na 49a/8	arr : A. Yerletirme, yerletirilme
.+lar 44b/8	t. it- 6b/6
aff : A. Hafifletme, ykn azaltma	al- : Dalmak
t. 29b/3, 29b/4	.-ar 21a/4
akk : A. Soruturma	am- : Damlamak
t. 27a/12	.-sa 44b/4
at : F. Hkmdarlarn oturduu byk, ssl koltuk	amla- : Damlamak
t. 33b/2, 33b/2, 36a/10	.-d 27a/5
t.+ 15a/10	.-sayd 47a/13
t.+lar 36a/10	amu : Cehennem
ata : F. Tahta	. 46a/9
t. 32b/3	.+nu 39a/7
a'ife-i kurey : F. Kurey kavmi	ank : Tank, ahit
. 52b/9	.+lardur 42b/5
aat : A. G, hl, derman	ar : Allah
.+ 44a/7	t. 1b/8, 3b/12, 7b/7, 8a/8, 8b/11, 10a/10, 10a/3, 12a/8, 12b/1, 25a/12, 25a/13, 26a/11, 26a/7, 26b/2, 39a/10, 39a/6, 47a/11, 4b/2, 52a/12
.+m 44a/8	

t.+m 27b/2	tavāf : A. Etrafını dolaşma
t.+nuñ 4a/8	ṭ. it-14b/13
ṭaraf : A. Yön, cihet	tāze : F. Taze, bayatlamamış
ṭ.+dan 4b/13, 5a/2, 6b/10, 6b/8	t. 43b/10
ṭ.+a 32b/5	tefsīr : A. Yorumlama
ṭarīk : A. Yol	t.+in 1b/8
ṭ. it- 25a/9	tekmīl : A. Tamamlama, bitirme
ṭarṭ- : Çekmek	t+i 55a/11
ṭ.-aruban 16a/10	terāzū : F. Terazı, ahirette günah ve sevapların ölçülmesi
ṭas : Başa giyilen metal koruyucu	t. 19a/13
ṭ. 43a/12	terk : A. Terk, bırakma, ayrılma
ṭaş : A. Kap	t. it- 49b/10
t.+lar 44b/8	tesbīh : A. Allah'ı tazim etme
ṭaşra : Bir ülkenin başşehri veya en önemli şehirleri dışındaki yerlerin hepsi, dışarlık	t. 9b/13, 9b/4, 11a/2, 12b/5, 12b/9, 19a/2, 20a/1, 20b/13
ṭ. 2b/4, 42b/2	t.+i 10b/4, 11b/12, 13a/2, 13b/4, 14b/2, 15a/1, 16b/2, 17b/10, 17b/13, 17b/7, 18a/2, 18b/13, 19a/9, 19b/8, 20b/1, 20b/6, 21a/12, 21a/6, 21b/2, 21b/6, 21b/8, 22a/7, 24a/3, 24a/8, 32b/13
ṭ.+dan 33a/10	
ṭ.+sı 33a/9	
ṭatlu : Tatlı, şeker tadında olan	
ṭ. 12b/12, 35b/7, 37b/4	

t.+i 10a/12, 17a/9	obdolu : Dopdolu, bsbtn dolu
t.+idr 11a/8	.+dur 44b/1
t.+leri 9b/5, 9b/9, 12a/4, 19a/3	obdolu : Dopdolu, bsbtn dolu
t.+lerin 10b/9	. 45a/1
t.+n 12a/9	obtolu : Dopdolu, bsbtn dolu
teslim : A. Teslim, bir Şeyi sahibine verme, emaneti geri verme	t. 16b/5
t. it- 33b/7	oksan bi : Doksan bin (90000)
tevbesiz : A.+T. Tvbesiz	t. 26a/13, 48b/13
t. 42a/13	okun- : Dokunmak
tez : F. Tez, abuk	.-ur 34b/3
t. 48b/5	okuz : Dokuz (9)
tezcek : F.+T. abucak, hemen	. 40a/3
t. 19b/4	ol- : Dolmak
ın- : Duymak, dinlemek	.-ardı 3a/11
.-madı 5a/1	.-dı 2b/11
.-magıl 48a/12	.-mazdı 20b/5
ırna : Tırnak	.-mış 45a/1
.+ları 3a/12	olu : Dolu, ii boŐ olmayan, dolmuŐ, meŐbu, boŐ karşıtı
tiz : F. Tez, abuk	. 45a/3, 49b/12
t. 2a/9, 48b/6	.+dur 47b/3

ton	: Elbise	.-u 52b/10	
	. 42a/1	.-up 9b/13, 19b/13, 24a/2	
toprag	: Toprak	.-ur 39b/8, 51b/9	
	.+1 33a/6, 34a/2	.-urdu 2b/6, 2b/7	
toprak	: Toprak	.-urlar 5b/2, 9b/9	
	t. 54a/1	.-urlardı 5b/3, 12a/4, 2b/10, 33b/4	
toptolu	: Dopdolu, bsbtn dolu	turur	: -dır bildirme eki
	t. 39b/7, 44b/2		. 5a/11, 9a/10
topuz	: Ucu top biiminde eski bir silh	tut-	: Tutmak; (oru) tutmak, farz etmek, saymak; gerekleri yerine getirmek
	t. 42b/6		. 22a/11
udak	: Dudak		.-alar 29b/12
	t.+ları 40a/11		.-am 29b/13
tur-	: Durmak, bulunmak, kalmak; var olmak, yaşamak; kalkmak, ayaĝa kalkmak		.-ar2b/5
	 8a/12		.-arlar 7a/10
	.-dı 8a/5, 15b/11, 22b/8, 24b/4, 53b/2		.-dı 4a/5, 4a/6, 22a/10
	.-dılar 8a/6, 20a/4, 52b/4		.-dukları 42a/9
	.-dum 2a/12		.-ısdur 11b/11
	.-gıl 5a/11		.-mazlar 7a/11, 43a/6
			.-tı 54a/9

tutıl- : Tutulmak

ı.-a 38a/6

tütün : Duman

t. 45b/11

uc : Uç

u.+ı 8b/3

uç- : Uçmak

u.-dı 23a/9

uğra- : Bir yerin yanından,
yakınından, içinden
geçmek

u.-dı 51b/1

ulı : Büyük, ulu

u. 16a/5, 23a/4

ulu : Büyük, ulu

u. 6a/2, 11a/9, 11b/10, 11b/9,
12b/11, 14a/2, 16b/5,
22b/12, 27b/12, 27b/2,
32a/3, 34b/7, 37a/11,
37a/13, 37a/5, 37a/9,
37b/2, 37b/4, 39b/6,
40a/3, 46a/12, 47a/7,
49b/4

ululuğ : Ululuk, büyüklük

u.+ın 25a/12

ululuğ : Ululuk, büyüklük

u.+ı 37b/5

u.+ın 24a/13

um- : Bir şeyin olmasını
istemek, beklemek

u.-arlar 5a/8

unut- : Unutmak

u.-ma 14a/1, 14b/8, 17b/6

u.-mağıl 29a/12

u.-mam 29a/12

u.-mayalum 51a/7

u.-mayasın 8a/4, 19b/6

ur- : Vurmak

u.-dı 4a/6

u.-sa 45b/3

u.-urlardı 42b/7

uş : Akıl

u.+sı 23a/13

uş : İşte

u. 3b/9, 52a/8, 5b/13, 8b/10

uşbu	: İşte bu	u.+dı 3a/10
u. 1b/7		
uy-	: Uymak, uyuşmak, tabi olmak	uzunluğ : Uzunluk, bir şeyin bir uçtan öbür uca kadar olan uzaklığı
u.-dılar 8a/6		u.+ı 45a/10, 47a/6, 8b/8
uyan	: Dizgin, gem, yular	üç : Üç (3)
u.+ı 3b/7		ü. 29b/6, 43b/6, 52b/6
u.+ın 4a/5		üçüncü : Üçüncü
uyanıķ	: Uyanmış, uyumamış	ü. 13a/5, 13a/6, 46a/3
u. 15b/9, 48b/1		ümmet : A. Hz. Muhammed'e inanarak, onun yaptıklarını ve söylediklerini uygulayarak çevresinde toplanan Müslümanların tümü
uyanuk	: Uyanmış, uyumamış	ü.+den 29a/1
u.+la 54a/3		ü.+i 31b/6
uygu	: Uyku	ü.+in 27a/7
u. 34b/12		ü.+leri 15a/7
uyluķ	: Kalçadan dize kadar olan bacak bölümü	ü.+lerinden 38b/7
u.+ları 3b/1		ü.+leriñ 15a/5
uyu-	: Uyumak	ü.+leriyle 31a/1
u.-mağıl 2a/7		ü.+lerüm 27b/11
u.-rlar 23b/2		
uzun	: Uzun	
u. 9a/10		

ü.+lerümüñ 29a/9

ü.+üm 29b/3, 29b/5

ü.+üme 48a/8

ü.+ümi 29a/12

ü.+ümüñ 29b/8

ü.+üñ 5a/9, 6a/12, 6b/1, 6b/10,
6b/12, 6b/9, 7a/1, 7a/6,
27b/13, 30b/13, 32a/5

ü.+üñçün 31a/12

ü.+üñden 29a/2

ü.+üñdür 7a/13, 7a/4, 7a/8, 7b/2

ü.+üñe 12a/9, 13b/2, 29a/13,
29b/10, 30b/8, 32b/9,
48a/10, 48a/13

ü.+üñi 28b/6, 37b/13, 37b/9, 45b/5

üst : Bir şeyin yukarı, göğe
doğru olan yanı, fevk

ü.+üme 4a/11

ü.+ünde 3b/5, 15a/10

ü.+üne 47a/8

üzengü : Eyerin iki yanında asılı
bulunan ve hayvana
binildiğinde ayakların
basılmasına yarayan, altı
düz demir halka

ü.+si 3b/6

ü.+sin 4a/5

üzere : Üstünde

ü. 42a/6, 42a/10

üzeri : Bir şeyin yukarı, göğe
doğru olan yanı

ü.+lerine 44a/2

ü.+me 4b/1

ü.+nde 19a/12, 21b/12, 23a/1,
23a/5, 30b/8, 33b/11,
33b/2, 36a/10, 39b/8,
44a/13

ü.+ne 5b/9, 7a/12, 7a/13, 11a/6,
12b/2, 18b/2, 25b/3,
29a/9, 40b/10, 40b/7,
42a/1, 42b/6, 43a/1,
51b/9

üzre : Üstünde

ü. 33b/4

va‘de : A. Vade, bir iş için
tanınan süre

v. 26a/7

vaqt : A. Zaman

v. 16a/8, 29b/1, 29b/10, 29b/12,
29b/4, 29b/6, 33b/10,
34b/3, 34b/9, 36b/12,
48b/4

v.+dan 9b/12, 16a/5, 18a/7, 32a/8

v.+ları 10b/8

vaqt-i hamse : F. Beş vakit

v.+yi 29b/11

vaqt-i ziyāde: F. Artan vakit

v. 43a/12

vālide : A. Anne

v. 47b/9

var : Mevcut, yok karşıtı

v. 5a/12, 5b/3, 12b/8, 18b/12,
20a/13, 21a/9, 23b/13,
24b/2, 26b/2, 33a/12,
33b/3, 34b/6, 35a/5,
37a/7, 38a/1, 38a/10,
38a/10, 38a/10, 39a/1,
44a/10, 45a/4, 47a/6,
48a/10, 49b/5, 54a/7

v.+dı 3a/10, 3a/9, 14b/2, 25a/6

v.+dur 4a/1, 16a/8, 34a/4, 34a/5,
35b/2, 36a/4, 36a/5,
36b/2, 38b/1, 44a/13,
44b/1, 44b/2, 44b/5,
51a/9

var- : Erişilmek istenen yere
ayak basmak, ulaşmak,
vasıl olmak

v. 49a/3

v.-a 36a/9

v.-alar 36b/9

v.-am 48b/10

v.-asın 8a/4

v.-avuz 51a/5

v.-ayın 38b/10

v.-dı 2b/3, 6a/13, 22b/6, 25b/12,
25b/8, 52b/1, 53a/1,
54a/9

v.-dılar 4b/13, 5a/10, 5a/4, 38b/13

v.-dım 25a/8

v.-dum 52b/7

v.-duñ 53a/4

v.-ınca 49b/6

v.-madı 53a/2	8b/3, 8b/8, 8b/8, 9a/10,
v.-up 16a/10, 22b/6	9a/4, 9a/5, 9a/8, 9a/9,
v.-ur 52b/6	9b/4, 9b/9, 10b/10,
vaşif : A. Nitelik	10b/13, 10b/3, 10b/3,
v.+a 30a/1, 38a/12, 43a/13, 44a/4,	10b/4, 11a/1, 11a/7,
45b/12, 46b/11	11a/8, 11b/11, 11b/2,
v.+1 46a/2	11b/3, 11b/4, 11b/6,
v.+ını 18b/4, 20a/8, 32b/10, 35b/5,	12a/11, 12a/2, 12b/12,
36a/13, 37b/6, 44b/5	12b/3, 12b/4, 12b/4,
ve : A. Ve	12b/8, 12b/9, 13a/1,
v. 2a/10, 2a/10, 2a/10, 2a/7, 2b/4,	13a/11, 13a/11, 13a/2,
2b/6, 2b/9, 3a/10, 3a/10,	13a/8, 13b/2, 13b/3,
3a/12, 3a/12, 3a/13,	13b/6, 13b/7, 14a/13,
3a/5, 3a/5, 3a/6, 3a/6,	14a/2, 14a/3, 14a/8,
3a/6, 3a/8, 3a/8, 3b/1,	14a/9, 14b/1, 14b/5,
3b/1, 3b/13, 3b/6, 3b/7,	15a/1, 15a/11, 15b/12,
3b/8, 4a/1, 4a/12, 4a/5,	16a/11, 16a/12, 16b/12,
4a/7, 4b/10, 5a/8, 5b/11,	16b/2, 17a/1, 17a/12,
5b/2, 5b/4, 5b/5, 5b/6,	17a/13, 17a/13, 17a/2,
5b/6, 5b/8, 6a/10, 6a/13,	17a/4, 17a/7, 17a/8,
6b/11, 6b/13, 6b/9,	17a/9, 17b/12, 17b/13,
7a/10, 7a/11, 7a/11,	17b/3, 18a/1, 18a/10,
7a/3, 7a/4, 7a/5, 7a/7,	18a/10, 18a/10, 18a/4,
7a/7, 7a/8, 7a/9, 7a/9,	18a/5, 18a/7, 18b/11,
7a/9, 7b/1, 7b/1, 7b/10,	18b/12, 18b/12, 18b/13,
7b/10, 7b/3, 7b/9, 8a/1,	18b/2, 18b/5, 18b/7,
8a/10, 8a/2, 8a/6, 8b/1,	19a/12, 19a/13, 19a/2,
8b/12, 8b/13, 8b/2, 8b/2,	19a/3, 19a/5, 19a/6,
	19a/7, 19a/8, 19b/12,
	19b/7, 19b/8, 20a/12,
	20a/13, 20b/1, 20b/13,
	20b/4, 20b/6, 21a/10,

21a/11, 21a/11, 21a/3,
 21a/4, 21a/9, 21b/1,
 21b/13, 21b/5, 21b/8,
 22a/4, 22a/7, 22b/11,
 22b/13, 22b/13, 23a/13,
 23a/3, 23a/4, 23a/9,
 23a/9, 23b/10, 23b/12,
 23b/13, 23b/3, 23b/6,
 23b/8, 24a/1, 24a/7,
 24b/10, 24b/10, 24b/11,
 24b/12, 24b/13, 24b/13,
 24b/6, 24b/8, 24b/9,
 24b/9, 25a/1, 25a/1,
 25a/11, 25a/12, 25a/2,
 25a/3, 25a/3, 25a/4,
 25a/5, 25a/5, 25b/10,
 25b/13, 25b/13, 26a/12,
 26a/3, 26a/9, 26b/1,
 26b/11, 26b/3, 26b/4,
 26b/4, 26b/5, 26b/5,
 26b/5, 26b/5, 26b/5,
 26b/6, 26b/8, 27a/10,
 27a/12, 27a/13, 27a/13,
 27a/13, 27a/13, 27a/13,
 27a/5, 27a/6, 27a/7,
 27a/8, 27b/1, 27b/1,
 27b/10, 27b/2, 27b/3,
 27b/4, 27b/4, 27b/5,
 27b/5, 27b/5, 27b/7,
 28a/12, 28a/12, 28a/12,
 28a/2, 28a/2, 28a/4,
 28a/4, 28a/5, 28a/6,
 28a/6, 28a/7, 28a/7,
 28a/7, 28a/7, 28a/8,
 28a/8, 28b/12, 28b/3,
 28b/3, 28b/3, 28b/5,
 29a/1, 29a/13, 29a/3,
 29a/5, 29a/7, 29a/9,
 29b/1, 29b/10, 29b/10,
 29b/12, 29b/13, 29b/13,
 29b/3, 29b/8, 29b/9,
 30a/10, 30a/12, 30a/3,
 30a/4, 30a/6, 30a/7,
 30a/8, 30a/9, 30b/1,
 30b/11, 30b/12, 30b/5,
 30b/7, 30b/8, 30b/9,
 31a/10, 31a/10, 31a/12,
 31a/4, 31b/13, 31b/2,
 31b/4, 31b/5, 31b/6,
 31b/6, 32a/10, 32a/11,
 32a/12, 32a/5, 32b/11,
 32b/12, 32b/13, 32b/2,
 32b/3, 32b/4, 32b/4,
 32b/5, 32b/9, 33a/10,
 33a/10, 33a/12, 33a/13,
 33a/13, 33a/5, 33a/6,
 33a/6, 33a/6, 33a/7,
 33a/7, 33a/8, 33a/8,
 33b/1, 33b/10, 33b/12,
 33b/12, 33b/2, 33b/2,
 33b/3, 33b/4, 33b/7,
 33b/8, 33b/9, 34a/1,
 34a/1, 34a/10, 34a/10,
 34a/11, 34a/11, 34a/13,

34a/2, 34a/2, 34a/3,
34a/4, 34a/4, 34a/5,
34a/5, 34a/5, 34a/8,
34a/9, 34a/9, 34b/1,
34b/10, 34b/10, 34b/11,
34b/11, 34b/12, 34b/12,
34b/12, 34b/13, 34b/13,
34b/13, 34b/13, 34b/2,
34b/3, 34b/3, 34b/5,
34b/6, 34b/9, 35a/1,
35a/10, 35a/10, 35a/11,
35a/11, 35a/11, 35a/13,
35a/2, 35a/5, 35a/5,
35a/5, 35a/6, 35a/7,
35b/11, 35b/3, 35b/4,
35b/4, 35b/6, 35b/7,
35b/8, 35b/8, 35b/9,
36a/10, 36a/10, 36a/12,
36a/12, 36a/13, 36a/2,
36a/2, 36a/3, 36a/3,
36a/4, 36a/5, 36a/7,
36a/8, 36a/9, 36a/9,
36b/1, 36b/10, 36b/12,
36b/3, 36b/3, 36b/4,
36b/4, 36b/5, 36b/5,
36b/6, 36b/6, 36b/6,
36b/7, 36b/9, 36b/9,
36b/9, 37a/11, 37a/4,
37b/3, 37b/4, 38a/10,
38a/11, 38a/2, 38a/3,
38a/3, 38a/5, 38a/6,
38a/9, 38a/9, 38b/1,
38b/10, 38b/11, 38b/13,
38b/5, 38b/7, 38b/8,
38b/9, 38b/9, 39a/11,
39a/7, 39b/10, 39b/10,
39b/11, 39b/3, 39b/3,
39b/4, 39b/5, 39b/7,
39b/8, 39b/9, 39b/9,
40a/10, 40a/10, 40a/11,
40a/12, 40a/6, 40a/8,
40b/2, 40b/5, 40b/6,
40b/8, 40b/8, 40b/9,
40b/9, 41a/10, 41a/11,
41a/11, 41a/5, 41a/6,
41a/9, 41b/12, 41b/13,
41b/2, 41b/2, 41b/5,
41b/6, 41b/7, 42a/1,
42a/10, 42a/10, 42a/11,
42a/11, 42a/12, 42a/4,
42a/5, 42a/6, 42a/8,
42a/8, 42a/9, 42b/1,
42b/11, 42b/2, 42b/5,
42b/7, 42b/7, 42b/9,
43a/1, 43a/10, 43a/11,
43a/11, 43a/12, 43a/6,
43a/7, 43a/7, 43a/9,
43b/10, 43b/5, 43b/8,
44a/11, 44a/12, 44a/13,
44a/2, 44a/4, 44b/13,
44b/3, 44b/5, 45a/1,
45a/1, 45a/11, 45a/12,
45a/12, 45a/12, 45a/13,
45a/2, 45a/2, 45a/3,

45a/4, 45a/5, 45a/6,
45b/10, 45b/10, 45b/12,
45b/9, 46a/1, 46a/10,
46a/13, 46a/13, 46a/2,
46a/6, 46a/7, 46a/9,
46b/10, 46b/10, 46b/11,
46b/2, 46b/3, 46b/3,
46b/8, 46b/9, 47a/2,
47a/2, 47a/4, 47a/5,
47a/7, 47b/1, 47b/4,
47b/5, 48a/1, 48a/1,
48a/11, 48a/12, 48a/13,
48a/13, 48a/3, 48a/3,
48a/9, 48b/1, 48b/1,
48b/13, 48b/2, 48b/3,
48b/3, 48b/4, 48b/6,
48b/6, 49a/10, 49a/10,
49a/11, 49a/12, 49a/13,
49a/2, 49a/2, 49b/1,
49b/10, 49b/10, 49b/11,
49b/11, 49b/12, 49b/12,
49b/2, 49b/5, 49b/7,
49b/7, 49b/7, 49b/8,
49b/8, 49b/9, 49b/9,
50a/1, 50a/10, 50a/10,
50a/12, 50b/11, 50b/11,
50b/13, 50b/13, 50b/2,
50b/6, 51a/10, 51a/10,
51a/11, 51a/12, 51a/2,
51a/4, 51a/6, 51a/7,
51a/9, 51a/9, 51a/9,
51b/10, 51b/11, 51b/11,

51b/4, 51b/5, 52a/1,
52a/3, 52a/4, 52a/4,
52a/4, 52a/4, 52a/4,
52a/5, 52a/5, 52a/6,
52a/6, 52a/7, 52a/7,
52b/1, 52b/11, 52b/2,
52b/8, 52b/8, 52b/8,
53b/13, 54a/11, 54a/2,
54a/5, 54b/10, 54b/10,
54b/11, 54b/4, 54b/4,
54b/7, 54b/7, 54b/8,
54b/8, 54b/9

velikîn : A.+F. Fakat, ama

v. 5b/1, 5b/10

v. 27b/9

vir- : Vermek

v. 48a/11, 48a/9

v.-di 2a/4, 3b/13, 10a/9, 11b/8,
13a/13, 15b/10, 22a/5,
32a/2, 47a/12, 53a/9

v.-diler 9b/4, 51a/1

v.-dim 29b/10

v.-düm 2a/5, 29a/6, 30b/1, 30b/2,
53a/7

v.-dũñ 30a/4, 30a/5, 30a/6, 30a/8,
30a/9

v.-e 12a/9	yā : A. Ey
v.-eler 46b/3	y. 2a/9, 2b/1, 3b/11, 3b/2, 4a/10,
v.-em 30a/1	4a/3, 4a/8, 4b/13, 4b/7,
v.-erek 35a/13	5a/11, 5b/12, 6a/12,
v.-eyim 2a/10, 28b/2, 29a/5	6a/3, 6a/7, 6b/4, 6b/7,
v.-eyin 28b/7	7a/2, 8a/12, 8a/3, 8b/11,
v.-eyüm 28b/11	8b/4, 9b/1, 9b/1210a/1,
v.-meyesin 4b/8	10a/11, 11a/12, 11a/5,
v.-mezler 41b/9	11b/9, 12a/8, 12b/1,
v.-señdi 6b/12	12b/6, 12b/7, 13b/1,
v.-ürlerdi 34b/4, 44a/6	13b/13, 13b/7, 14b/7,
v.-ürüz 51a/3	15a/5, 15b/13, 15b/2,
viribi- : Göndermek	15b/4, 15b/9, 16a/3,
v.-di 2b/2	16a/4, 17a/6, 18a/7,
vitir : A. Yatsı namazından	18b/1, 19b/5, 21a/7,
sonra kılınan üç rekât	21b/10, 21b/11, 22a/10,
namaz	23b/5, 24b/5, 25b/11,
v. 52a/6	25b/6, 25b/7, 26a/8,
vücūd : A.Var olma, dünyaya	26b/3, 26b/4, 26b/6,
gelme	27a/10, 27a/2, 27a/8,
v.+a 7b/5	27a/8, 27b/13, 27b/6,
	28a/11, 28b/1, 28b/6,
	29a/11, 29a/13, 29a/8,
	29b/2, 29b/7, 30a/10,
	30a/13, 30a/1, 30a/2,
	30b/2, 30b/4, 30b/5,
	31a/1, 32a/3, 32a/8,
	32b/8, 35b/9, 36a/1,
	37a/8, 37b/12, 38b/6,
	39a/10, 39b/13, 39b/13,
	40a/5, 41b/1, 43a/5,

44a/10, 44a/8, 44a/9,
44b/10, 45a/4, 45a/7,
45b/8, 47a/1, 47a/11,
47b/11, 48a/10, 48a/5,
48a/7, 48a/8, 48b/10,
48b/12, 48b/3, 50a/2,
50b/3, 50b/3, 51a/1,
51a/8, 51b/3, 52a/10,
52b/10, 52b/4, 52b/6,
53a/4, 53a/9, 53b/10,
53b/7, 54a/10, 54a/12,
54a/6, 54b/1, 54b/6,
55a/4

yabraġ : Yaprak

y.+ından 13a/1

yabraġ : Yaprak

y.+ları 22b/13

yād : F. Yad, anma, zikretme

y. kıl- 50a/4, 50b/1

yaġ- : Yağmak

y.-ısdur 18b/2

yaġmur : Yağmur

y.+larıñ 13a/1

yāhūd : F. Veya, ya da

y. 53a/2

yaġ- : Yanmasını sağlamak
veya yanmasına yol
açmak, tutuşturmak

y.-a 46b/2

y.-aydı 45b/4, 47b/1, 47b/8

yaġın : Az bir ara ile ayrılmış
olan, uzak karşıtı

y. 25b/7, 25b/8, 26b/6, 50b/12,
53a/10

y.+dur 51a/6

yākūt : A. Yakut

y.+dan 2b/3, 3b/7, 13a/7, 14b/6,
18b/5, 25a/11, 25a/2,
33a/13, 33a/6, 36b/4,
36b/5, 36b/7

y.+dandı 8b/1, 37a/6

yalan : Aldatmak amacıyla
bilerek ve gerçeğe aykırı
olarak söylenen söz

y.+ı 54a/1

yalancı : Yalan söylemeyi huy
edinmiş olan (kimse)

y.+lar 54a/2

yaman : Kötü, fena

y. 16a/3

yan : (bir şeyin) Ön, arka, alt ve üst dışında kalan bölümü

y.+ı 10b/13, 10b/13, 24a/7, 24a/7

y.+ımda 2b/10

y.+ına 15b/12

y.+umda 2a/1, 2b/9

yan- : Yanmak

y.-ar 47a/8

y.-ardı 43b/8

yandur- : Yanmasına sebep olmak, yakmak

y.-ur 11a/1

ya' nī : A. Yani

y. 2a/8, 11b/10, 25a/9, 26b/10, 29b/11, 40a/3, 46a/9

yaña : Yine

y. 32b/2, 49a/13, 49b/1

yañıl- : Yanılmak

y.-duñ 4b/13, 5a/3, 5a/4

yapul- : Yapılmak

y.-ur 46a/7

yarad- : Yaratmak, var etmek, meydana getirmek

y.-miş 32b/12

y.-tı 32a/9

yaradıl- : Yaratılmak, yapılmak

y.-miş 39a/1

y.-mişdi 24b/10

y.-miş 21a/1

yarat- : Yaratmak, var etmek, meydana getirmek

y.-dı 3b/13, 16a/5, 18a/8

y.-dum 31a/13

y.-duñ 30a/3

y.-miş 20a/9

y.-mişdi 8b/3

y.-mişdur 32b/10

y.-tı 9b/13, 10a/7, 32a/10, 32a/11, 32a/12, 32a/5, 32a/5, 38b/8

y.-tum 31b/6, 31b/7

y.-tuñ 27b/1

yarın : Gelecek, ilerideki zaman

y. 50b/7

yarluğa- : Affetmek, bağışlamak

y.-dım 28b/6

yarı : Bir bütünü oluşturan iki eşit parçadan her biri, nısıf

y.+sına 4b/12

yaşıl : Yeşil

y. 3b/6, 3b/8, 14a/7, 19b/10, 36b/4, 36b/7, 41b/13, 39b/9

y.+dur 8b/8

yaşillığ : Yeşillik

y.+ındandur 8b/13

yat- : Bir yere veya bir şeyin üzerine boylu boyunca uzanmak

y.-mağıl 2a/7

y.-tılar 53a/12

y.-urdı 15a/13, 41a/6

y.-urdum 2a/1

y.-ur 2a/1

y.-urlardı 53a/6

yaz- : Sözü, düşünceyi özel işaret veya harflerle anlatmak

y.-an 55a/9

y.-dum 55a/9

yazıl- : Yazılmak

y.-dı 4b/3

yazın : Yaz mevsiminde, yaz aylarında

y. 53a/11

ye- : Yemek yeme, karın doyurma işi

y.-mek 34b/13

y.-rler 40b/2, 41a/9, 41b/1

y.-rlerdi 5b/5

yedi : Yedi (7)

y. 10b/3, 15a/10, 15a/11, 20b/12, 20b/4, 21b/13, 23a/1, 23b/10, 23b/10, 24a/10, 25a/10, 39b/10, 39b/11, 39b/7, 44b/12, 45b/12, 47b/5, 52b/7, 52b/8

yedinci : Yedinci

y. 20a/7, 20a/8, 20b/4, 46a/5, 49a/7

yedi yüz biñ : Yedi yüz bin (700000)

y. 9b/2

yedür- : Yedirmek

y.-eler 46b/2

y.-ürler 40b/11, 41a/7

yegrek : Daha iyi

y. 27a/12

y.+dür 34b/5

yel : Yel, rüzgâr

y.+den 24b/12

yele : At, aslan gibi bazı hayvanların ensesinde veya boynunda bulunan uzun kıllar

y.+sinde 3a/8, 36b/2

yemiş : Yemiş

y. 36a/7

y.+den 46b/1

y.+i 34b/11

y.+ler 34b/6

y.+üñ 36a/8

yer : Yer, toprak; yeryüzü; makam, orun

y. 7b/3, 10b/4, 22a/1, 23b/10

y.+ce 44b/13

y.+de 5b/13, 7b/3, 12a/11, 15a/11, 17b/1, 24b/6, 53a/6

y.+den 11a/7, 39b/7

y.+i 27a/13, 49a/10, 52a/5, 52b/8

y.+i 22b/9, 54b/9

y.+ine 8a/9, 36a/9, 38b/10, 44b/13

y.+leri 52a/4

y.+lerin 54b/4

y.+lerinde 38b/11

y.+lerini 39a/11

y.+üñ 20b/5

yeryüzü : Yeryüzü

y.+nde 10b/10

yet- : Yetmek, yeterli olmak

y.-mez 29b/8

yetim : A. Babası ölmüş olan çocuk

y. 40b/1

yetmiş : Yetmiş (70)

y. 2b/6, 2b/7, 3a/9, 3b/12, 12b/8,
12b/8, 12b/9, 14b/12,
14b/9, 16a/6, 16a/7,
19b/8, 23b/12, 24b/11,
24b/11, 24b/12, 24b/13,
24b/13, 24b/7, 24b/8,
25a/1, 25a/1, 25a/2,
25a/3, 25a/3, 25a/4,
25a/6, 33a/12, 33b/3,
34b/7, 36a/4, 37b/5,
38a/13, 44a/13

yığ- : Yığmak, toplamak, bir araya getirmek

y.-arlar 7a/13

yıl : Yıl, sene

y. 34b/7

y.+dur 3b/12, 3b/3

yılan : Sürüngenlerden, ayaksız, ince ve uzun olanların genel adı

y. 44b/3, 46b/10

y.+lardan 44b/3

yıldırım : Gök gürültüsü ve şimşekle görülen, hava ile yer arasındaki elektrik boşalması

y. 11a/8, 39a/1

yıllık : Yıllık

y. 8b/9, 9a/5, 11b/4, 13a/9, 14b/1,
17a/8, 18b/11, 20a/10,
24b/11, 24b/3, 44a/12,
45a/11, 47a/6

yırtıcı : Etleriyle beslenmek için başka hayvanları parçalayarak yiyen (hayvan)

y. 5b/2, 5b/4, 7a/5

yi- : Yemek yeme, karın doyurma işi

y.-ye 36a/9

y.-yeler 34b/10

yigirmi yedinci : Yirmi yedinci

y.+sinde 1b/12

yigit : Genç, delikanlı

y. 36a/2

<p>yil : Havanın yer değiştirmesinden oluşan esinti, rüzgâr</p> <p>y. 34b/3</p> <p>yine : Yeniden, bir daha, tekrar</p> <p>y. 5a/3, 5a/4, 6a/3, 7b/1, 26a/8, 29b/4, 32b/6, 35a/2, 36a/9, 42b/7, 43b/10, 43b/8, 48a/9</p> <p>yir : Bir şeyin, bir kimsenin kapladığı veya kaplayabileceği boşluk, mahal, mekân</p> <p>y. 47b/9, 47b/9</p> <p>y.+e 11a/7, 40b/2, 42b/11</p> <p>y.+ümden 16a/5</p> <p>yoğ : Bulunmayan, mevcut olmayan nesne, kimse vb., var karşıtı</p> <p>y. 8b/7, 35a/7, 49b/12, 49b/13</p> <p>y.+dı 5b/6</p> <p>yok : Bulunmayan, mevcut olmayan nesne, kimse vb., var karşıtı</p> <p>y.+dur 22b/2, 26b/11, 27a/1, 27a/11, 27b/3, 37a/2,</p>	<p>46a/11, 46a/2, 50b/11, 51a/2, 51a/3, 54b/7</p> <p>yol : Karada, havada, suda bir yerden bir yere gitmek için aşılacak uzaklık, tarik</p> <p>y. 25a/9, 45a/11, 4b/13, 53a/4</p> <p>y.+da 4b/8, 6b/4, 6b/5</p> <p>y.+dı 9a/6, 11b/4, 13a/9, 14b/1, 17a/8, 18b/11, 24b/11, 24b/3, 47a/6</p> <p>y.+dur 8b/9, 44a/12, 49b/7</p> <p>y.+ı 5a/3, 5a/4</p> <p>y.+ına 4b/12</p> <p>y.+ıñ 4b/12</p> <p>yol- : Çekerek yerinden çıkarmak, çekip koparmak</p> <p>y. 33a/8</p> <p>y.-dı 20a/10</p> <p>yoldaşlıg : Yol arkadaşlığı</p> <p>y.+uñ 54a/7</p>
--	--

yönel- : Belli bir yön tutmak,
yüzünü belli bir yöne
doğru çevirmek,
teveccüh etmek

y.-diler 4b/12

yuşaru : Bir şeyin üst bölümü,
aşığı karşıtı, fevk

y. 22b/2, 23a/3

yular : Bir yere bağlamak veya
çekerek götürmek için
hayvanın başlığına veya
tasmasına bağlanan ip

y.+ı 3b/8

yurdu : İğnenin deliğı

y.+sı 47b/6

yüce : Yüksek, büyük, ulu

y. 39b/7

yük : Araba, hayvan vb.nin
taşıdığı şeylerin hepsi

y. 29a/10

yüksek : Yüksek, ulu, yüce

y.+di 3a/5

yürek : Yürek, kalp

y.+lerin 46b/2

yüri- : Adım atarak ilerlemek,
gitmek

y. 48b/5

y.-diler 5a/13

yürü- : Adım atarak ilerlemek,
gitmek

y.-meklik 48b/6

y.-rler 5b/1

y.-yeler 36b/10

y.-yesin 48b/5

yüz : Yüz, surat, çehre

y. 12a/2, 21a/4, 24b/1, 24b/3,
38a/5, 38a/8, 42a/1,
43b/9, 44a/12, 44b/1,
49b/6

y.+i 3a/6, 3a/7, 11b/7, 13a/12,
17a/3, 18b/9, 24b/10,
36b/3, 36b/3, 54b/10

y.+in 33b/5

y.+ine 16b/8, 47a/13

y.+leri 41b/13, 42a/5, 42a/9, 42a/9,
43a/11, 45a/12

y.+ü 3a/6

y.+üñi 50b/4

yüzlü :Yüzlü

y. 9a/9, 49b/7

yüz yigirmi dört biñ : Yüz yirmi dört
bin (124000)

y. 7b/11, 27b/3

za'ferān : A. Sarı renk

z. 35a/11

z.+dan 33a/7, 34a/3

zahmet : A. Eziyet, güçlük, sıkıntı

z. 34b/12

za'if : A. Zayıf, güçsüz, aciz

z. 29a/9, 48a/8

z.+dür 29b/3, 29b/5

z.+e 30a/12

z.+lerüñ 48b/2

zā'il : A. Sona eren, geçen

z. 39a/3

zakḫum : A. Cehennemde hasıl
olup acı meyvesi ehl-i
cehenneme yedirtilecek
ağaç

z. 46b/6

zamānsız : A.+T. Uygun olmayan
bir zamanda (yapılan),
vakitsiz

z. 25b/13

zāyi' : A. Yitik, telef olan,
zarar, ziyan

z. eyle- 48b/3, 53a/6

zāyil : A. Sona eren, geçen,
yitik, elden giden

z. 34a/1

zebānī : A. Zebani,
cehennemlikleri
cehenneme atmaya
memur edilen melek

z. 40a/12, 40b/10, 42b/6, 43a/2

z.+ler 23a/10, 41a/6, 41b/5, 42a/6,
43a/3, 44a/3, 45a/8

z.+lerdür 40a/3

z.+leri 40a/4, 45a/9

z.+lerindür 40a/1

z.+nüñ 45a/10

zebercet : A. Zümrütten daha açık yeşil olan ve zümrüt kadar değerli olmayan süs taşı

z.+den 3b/8

zehī : F. Ne güzel, ne hoş

z. 53b/6

zekāt : A. Zekat

z.+ın 41b/9

z. vir- 51a/10

zemzem : A. Kâbe yakınında bulunan bir kuyu suyu

z. 52b/11

zencīn : A. Siyahî, zenci

r.+leri 29a/1

zencīr : F. Zincir, pranga

z.+de 43a/7

z.+ler 42a/5, 43a/2

z.+lerde 41a/10

zerre : A. Çok küçük parçacık

z. 23b/10, 44b/3

z.+dür 25a/11

zikir : A. Zikir, anma, hatıra getirme

z.+dür 18b/1

z.+ine 32b/13

z. eyle-48a/13

z. it- 18a/11, 19a/2, 25a/7, 30b/9

zikru'llāh : A. Allah'ın anılması

z. it- 18a/5, 18a/8

zinā : A. Nikahsız birleşme

z. eyle- 47a/2

zincīr : F. Zincir, pranga

z.+ler 40a/9

zinhār : F. Sakın ha!

z. 52a/10

zīrā : F. Çünkü, şundan dolayı ki

z. 3b/12, 22b/8, 26a/2, 26a/5, 32a/9, 36b/1, 48b/7, 53b/13

ziyāde : A. Çok, fazla

z. 9a/5, 11b/3, 13a/2, 14a/8, 22a/4, 43b/6, 51a/5

ziyān : F. Zarar, ziyan

z.+ımız 45b/6

ziyāret : A. Ziyaret, dinî ziyaret

z.+e 36b/8

zūlm : A. Zulüm, eziyet

z.+ile 7a/6

zümürüt : A. Zümürüt

z.+den 3b/7, 14a/7, 25a/3, 33b/1,
36b/4, 36b/5

z.+dendi 8b/2

BEŞİNCİ BÖLÜM

ÖZEL ADLAR DİZİNİ

‘Abdu ’llāh bin ‘Abbas	:1b/6
Ādem	: 7b/9, 10a/7, 10a/8
‘Alī	: 1b/13
‘Ali İbni Ebī Ṭālib	: 37b/1, 38a/4
‘Azrā’il	: 15b/5, 15b/5, 15b/6, 15b/10
‘Azgīn	: 46a/9
Beytü’l-ma‘mūr	: 14b/4, 14b/5, 14b/10, 14b/13
Beytü’l-muqaddes	: 1b/9, 2b/10, 6a/5, 7b/8, 51b/7
Beytü’l-muqaddese	: 4b/11, 52b/6, 53a/1, 54b/1
Cābilsā	: 49b/2
Caḥīm	: 46a/3
Cebra’il	: 2b/2, 2a/4, 2b/8, 2a/13, 3b/8, 3b/10, 4a/2, 4a/4, 4b/6, 4a/7, 4b/9, 4a/12, 5a/5, 5a/7, 5b/11, 6a/3, 6b/3, 6a/7, 6b/7, 6a/11, 8b/3, 8a/5, 8b/9, 8b/11, 8a/12, 9a/6, 9a/7, 9a/8, 9a/11, 9b/11, 9a/12, 10a/2, 10a/2, 10b/6, 10b/7, 11a/4, 11b/4, 11a/5, 11a/11, 11a/11, 12a/7, 12a/12, 12a/13, 13a/9, 14a/8, 14b/11, 15b/2, 15b/3, 15b/8, 16b/6, 16b/13, 18b/6, 18a/13, 19b/2, 20a/5, 20a/6, 20a/11, 21a/2, 22a/2, 22a/3, 22b/3, 22b/4, 22a/12, 22a/13, 31b/3, 31b/10, 31b/11, 31b/4, 32a/6, 32a/7, 35b/9, 37a/7, 37b/7, 37b/11, 38b/5, 39a/4, 39a/5, 39a/10, 40a/13, 40b/13, 41a/7, 41a/13, 42a/7, 44b/7, 44a/8, 46b/4, 46b/12, 46b/13, 47a/10, 47b/12,

	49a/6, 49a/7, 49b/13, 50a/2, 50a/6, 50a/8, 50a/11, 50a/12, 51b/1, 51b/2, 51b/11
Cennet-i a'la	: 34a/1
Cuhud	: 5a/8, 6b/9
Dari'	: 45b/10
Ebu Bekir ü'ş-Şiddik	: 37a/8, 38a/1, 48b/12, 53b/11, 53b/8, 54a/4, 54a/13, 54b/3, 54b/5
Ebu Bekir	: 54a/9, 54a/13
Ebu Cehil-i La'in	: 53b/1, 54a/5
Ebu Talib	: 1b/13
el-Haci' Alî	: 55a/7, 55a/10
Esfel-i safilin	: 46a/10
Gıslin	: 45b/9, 47a/11
Hamim	: 45b/9
Haviye	: 46a/6 44b/9
Hulud	: 35b/4
Hutame	: 46a/5
Istafa'il	: 31b/1, 31b/8
İbrahim	: 17b/6, 17a/11, 30a/4
İdris	: 19a/5
İmam-ı Ebu Hanife	: 26a/1
İmam-ı Şafi'i	: 26a/3, 31a/10

İncil	: 27b/4
İsā	: 7b/5, 7b/10, 14b/4, 14b/6, 15a/4, 15a/7, 30a/6
İshāk	: 17a/12, 17b/12
İsma‘il	: 9a/12, 17a/12, 17b/9
İsrāfil	: 22a/3, 22a/6, 22a/9, 22b/1, 23a/7, 23b/2, 23b/4, 24b/4, 31b/2, 31b/2, 31b/9, 48a/3, 49a/4
Kāfūr	: 34a/10
Ḳāsım	: 12b/4
Kevser	: 34a/10, 37b/9
Ḳur’ān	: 22b/10, 30b/5, 31a/8, 35b/12, 36b/11, 36b/13, 37b/10, 50a/3
Ḳureyiş	: 52b/1, 52b/3, 52b/4, 52a/10, 52b/12, 53a/11, 53b/6, 53b/10, 54a/5
Lezā	: 46a/5
Luṭ	: 17a/13, 18a/1
Mālik	: 32a/11, 39b/2, 39a/6, 39a/8, 39a/10, 39a/13, 39b/13, 40a/5, 44b/7, 44a/9, 44b/9, 44a/10, 45a/4, 45a/7, 45a/7, 45b/7, 45a/8, 45b/8, 47b/2, 47b/3, 47b/8
Mekke-i mükەرreme	: 1b/9, 51b/10, 53a/13
Mikā’il	: 2b/4, 2b/8, 2b/9, 2b/12, 2b/13, 3a/4, 4a/5, 4b/10, 4a/12, 6a/6, 6a/9, 19b/3, 19a/11, 31b/2, 31b/3, 31b/10, 31b/10, 48a/2, 48a/3, 49a/5, 49a/6
Muḥammed	: 2a/9, 2b/1, 3a/1, 3b/11, 4a/3, 4a/6, 4b/1, 4b/3, 4b/7, 4b/13, 5a/11, 5a/12, 6a/8, 6b/5, 7a/2, 7b/6, 7b/13 8a/6,

8b/4, 8b/5, 9a/8, 9a/10, 9a/13, 9b/3, 10a/1 10a/3, 10a/9, 10b/6, 12a/8, 14a/9, 14b/7, 15a/4, 17a/1, 18b/7, 19b/5, 20a/12 22a/10, 24b/5, 25b/7, 25b/11, 26a/8, 26b/3, 26b/6, 27a/2, 27a/8, 27b/13, 28b/1, 28b/6, 29a/11, 29a/13, 30a/1, 30a/13, 30b/5, 31a/1, 31a/12, 31b/1, 31b/4, 31b/6, 31b/8, 31b/13 32a/1 32a/3, 32b/5, 32b/8, 33a/3, 36a/1, 37a/8, 37b/12, 38b/6, 39a/9, 38b/12 39b/13, 40a/5, 41b/1, 43a/5, 44a/10, 44b/10, 45a/4, 45b/8, 47a/1, 47a/11, 47b/9, 48a/5, 48a/10, 48b/12, 48b/3, 50a/2, 50a/13 52b/10, 52b/4, 52b/6, 52b/13 53a/4, 53a/9, 53b/1, 53b/5, 53b/7, 53b/12, 53b/3, 53b/13, 54a/3, 54a/7

Muḥammed Muṣṭafā	: 8a/9, 26a/4
Mūsā	: 7b/10, 13b/5, 30a/9, 50a/2
Naṣrānī	: 5a/7
Nūḥ	: 7b/9, 14a/3, 19a/6, 30a/3
‘Oṣman Zi’n-Nüreyñ	: 37a/12, 38a/3
‘Ömerü’l-Fāruḳ	: 37a/10, 38a/2
Raḥīḳ	: 34a/6
Ra‘id	: 11a/6
Rıdḩvān	: 32a/1, 32a/2, 32b/6, 32b/7, 32b/11, 33a/3
Saḳar	: 46a/4
Selsebīl	: 34a/9
Siccīn	: 46a/7
Sidretü’l-müntehā	: 22b/11, 22b/9, 22b/12, 22b/8, 23a/2, 48a/2
Süleymān	: 13b/10, 30a/7

Tatar	: 7a/6
Tersā	: 6b/12
Tesnīm	: 34a/10
Tevrāt	: 27b/4, 50a/13
Tūbā	: 35a/4
Tūr-ı sīnā	: 7b/4
Ümmühānī	: 1b/12, 2a/1, 52a/9, 52b/3
Ya‘kūb	: 17a/13, 17b/13
Zebūr	: 27b/4
Zencebīl	: 34a/8

SONUÇ

Mi'râç hadisesi, Türk edebiyatında en sık işlenen konulardan biridir. Gerek manzum gerekse mensur miraç-nameler kaleme alınmıştır. Mi'raç hadisesi, Türk edebiyatında bir motif olarak ilk olarak Satuk Buğra Han Destanı'nda görülmüş, XII. yüzyılda Hakîm Ata tarafından yazıldığı kabul edilen 122 beyitlik *Mi'râcnâme'tü'l-hazret* adlı eserle miraç-name türünün müstakil ilk örneği Türk edebiyatına kazandırılmıştır. Mirâç-nâme yazma geleneği, XVI. yüzyıldan itibaren artmaya başlamıştır.

Tez konum olan metin, mensur miraç-name türünün bir örneğidir. 55 varaktan oluşmaktadır. Eserin müellifi ve yazılış tarihiyle ilgili bir bilgi bulunmamaktadır. Metnin dil özelliklerine bakıldığında Eski Anadolu Türkçesi dil özellikleri taşıdığı görülmektedir. Eser, harekeli nesih yazı türüyle yazılmıştır. Bu durum, kelimelerin okunmasını kolaylaştırmıştır. Buna rağmen aynı kelime veya ekin farklı yazışlarını görmektediriz: *ağac*, *ağaç* "ağaç"; *süd*, *süt* "süt"; *yel*, *yil* "rüzgâr"; *kerpic*, *kerpiç* "kerpiç". Ayrıca metinde, Arapça ve Farsça'dan alıntı kelimeler de vardır. Bu kelimelerin yazımında genellikle Arapça ve Farsça'nın imlasına sadık kalınsa da bazılarının yazımı metnimizde farklıdır. İncelenen metinde geçen bazı kelimelerden bazıları bugün ağızlarda da varlığını sürdürmektedir. Bazı kelimeler ise bugün kullanılmamaktadır.

İncelenen metindeki toplam sözcük sayısı, 10162'dir. Metindeki sözcüklerin dillere göre dağılımı şöyledir:

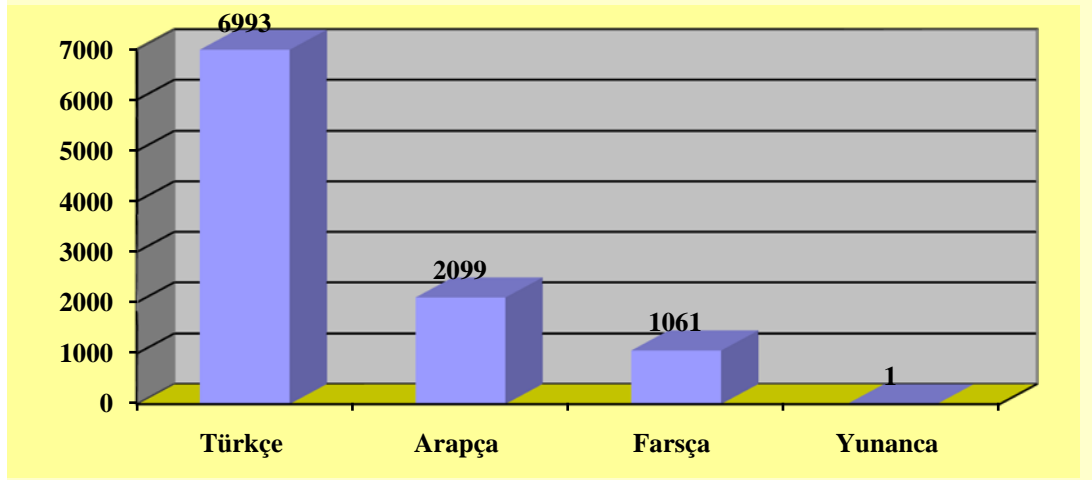
Türkçe: 6933 sözcük, % 68,81

Arapça: 2099 sözcük, % 20,65

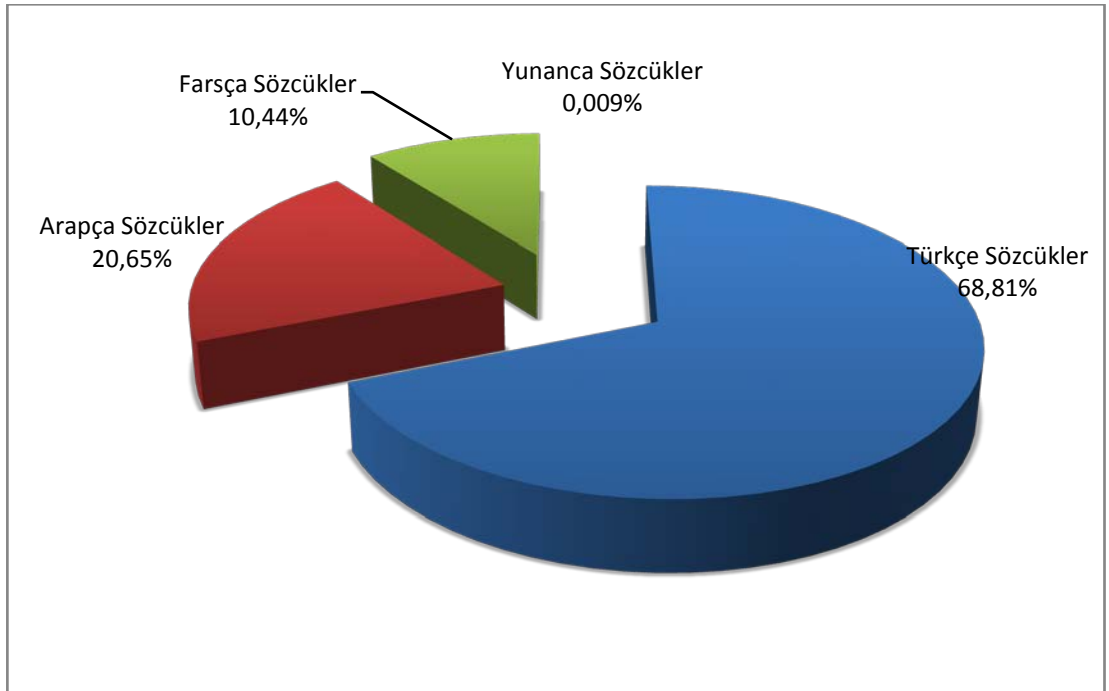
Farsça: 1061 sözcük, % 10,44

Yunanca: 1 sözcük, % 0,009

Çalışma sonucunda metin ilim dünyasına tanıtılmış, dönem dil özellikleri ve söz varlığı tespit edilerek bu saha çalışanları ile sözlük bilimi için kaynak oluşturulmuştur.

Tablo 1: Sözcüklerin Sayısal Dağılımı

Tablo 2: Sözcüklerin Oransal Dağılımı

KAYNAKÇA

- Akar Metin: **Türk Edebiyatında Manzum Mirâc-nâmeler**, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara 1987.
- Arat, Reşit Rahmeti: **Kutadgu Bilig (İndeks) III**, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayınları: 47, Seri: IV-Sayı: A 12, İstanbul 1979.
- Ata, Aysu: **Kıyasü'l- Enbiya II (Dizin)**, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları: 681-2, Ankara 1997
- Ata, Aysu: **Nehcü'l-Ferâdis, II (Dizin)**, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları: 518, Ankara 1998.
- Caferoğlu, Ahmet: **Türk Dili Tarihi I-II**, Enderun Kitabevi, İstanbul 1984.
- Dilçin, Cem: **Yeni Tarama Sözlüğü**, Türk Dil Kurumu Yayınları: 503, Ankara 1983.
- Develi, Hayati: **“Eski Türkiye Türkçesine Ait Manzum Bir Miracnâme”**, TDED, c. XXVIII, s. 81-228.
- Develioğlu, Ferit: **Osmanlıca - Türkçe Ansiklopedik Lügat**, Ankara 1960.
- Duman, Musa: **Vasiyyet-nâme**, R Yayınları, İstanbul 2000.
- Eraslan, Kemal: **Divan-ı Hikmet'den Seçmeler**, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara 1983.
- Ergin, Muharrem: **Türk Dil Bilgisi**, Bayrak Yayınları, İstanbul 1993.
- Gülsevin, Gürer: **Eski Anadolu Türkçesinde Ekler**, Türk Dil Kurumu Yayınları: 673, Ankara 1997.
- Koç, Nurettin: **Yeni Dilbilgisi**, İnkılâp Kitabevi, İstanbul 1996

- Korkmaz, Zeynep: **Gramer Terimleri Sözlüğü**, Türk Dil Kurumu Yayınları: 575, Ankara 1992.
- Korkmaz, Zeynep: **Türkiye Türkçesi Grameri Şekil Bilgisi**, Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları 827, Ankara 2009.
- Ku'an-ı Kerim Portalı:** <http://kuran.diyaret.gov.tr/Kuran.aspx#2:275>
- Mi'rac Sempozyumu:** Mal' Hatun Dostluk ve Kültür Derneği Kitapları Dizisi 7, Seha Yayınevi, Eskişehir 1995.
- Özkan, Mustafa: **Türk Dilinin Gelişme Alanları ve Eski Anadolu Türkçesi**, Filiz Kitabevi, İstanbul 1995.
- Özkan, Mustafa, vd.: **Yüksek Öğretimde Türk Dili Yazılı ve Sözlü Anlatım**, Filiz Kitabevi, İstanbul 2001.
- Sami, Şemsettin: **Kāmūs-ı Türki**, Enderun Kitabevi, İstanbul 1989.
- Sertkaya, Osman Fikri: **Mi'râc-Nâme Metin-İndeks (Mezuniyet Tezi)**, İstanbul 1968.
- Tamlarıyla Tarama Sözlüğü:** Türk Dil Kurumu Yayınları, Sayı: 212/1-8, Ankara 1977.
- Tabaklar, Özcan: **'Amme Cüz'ü Tefsiri (Yüksek Lisans Tezi)**, İstanbul 1987.
- Timurtaş, Faruk Kadri: **Eski Türkiye Türkçesi, (XV. Yüzyıl Gramer, Metin, Sözlük) ,** İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul 1977.
- Timurtaş, Faruk Kadri: **Osmanlı Türkçesi Grameri III**, Alfa yayınları, İstanbul 1995.
- Toplaoğlu, Ahmet: **Kur'an Tercümesi**, c. I-II., Kültür Bakanlığı Yayınları , İstanbul 1978.
- Türkçe Sözlük:** Türk Dil Kurumu Yayınları: 549, Ankara 1998.
- Uzun, Mustafa: İslam Ansiklopedisi, Türk Diyanet Vakfı Yayınları **Mi'râciyye** maddesi, İstanbul 2005, cilt 30, s. 135.

Yavuz, Salih Sabri:

İslam Ansiklopedisi, Türk Diyanet Vakfı Yayınları, **Miraç** maddesi İstanbul 2005, cilt 30, s. 132.

هذا كتاب عن ابي محمد مظهر صلى الله عليه وسلم

بسم الله الرحمن الرحيم

سبحان الذي اسرى بغيره ليلا من المسجد الحرام
الى المسجد الاقصى الذي باركنا حوله لنريه من
آياتنا انما اتدوا الصبح يوابت شفيعي برزيت
قلدي عبد الله بن عباس رضي الله عنه شوبله
روايت قلديكم بغير عليه السلام اوسى يوابتكم
تصيرن اشددم كم معاصي يورد كوي تعاليم
كند و قولي بر كجده مكاله مكرمه مسجد بن بيت
المقدس مسجدته البتدي يوابتكم يوابتكم
بغير عليه السلام اينديكم ميان رمضان
اينديكم يوابتكم دوشد كجده سيدى امهالي
اينه ابوظاب قويكم ضرر عليه رضي الله عنه
يك

باندق قور شيدرا وينده با توردم امهالي يا تمده ستورايد
جويتم بر ساعتي كجدي جبرائيل عليه السلام
قندي كوردم وين ايشدم بقدم جبرائيل عليه السلام
كوردم بكي جبرائيل عليه السلام بك سلام وري
دخي سلام جويتم ليور ووردم كادي بيم فتمده اوتور
دي ايشدم صدر بديكلم سيد وولدا دم عليه السلام
بويكده بتمغيل و اويو بخل كيم براق فاتوله كلدي
والي ريك فارغيب يعنى بويكده اول كجده ذكلم الله
تبارك و تعالي ايدركلم بالتمه يوزيم فتمه كاهه سون
ويخوره بين و بتماله سويلشيه وسكا القش و يوه
يم اذن رسول عليه السلام اينديكم جوت مبارك
سوني جبرائيل عليه السلام اينديكم اور و توردم
دخي صود بلام كم ايرست الدين جبرائيل عليه السلام

ايندي بالتمه بوده صبر الله بن سكا صوكونوم
اين جبرائيل عليه السلام بفرشته وريدي
واردي صبت المجدون بوقوي كوردي قول يابو
تدن ايرست الدم صكره اودن طاهر صوفوم و بكار
عليه السلام كوردم بيوده دور دالنه بوقوي
ترايدي جوره سينه بتمشيم طور و ردي وهو علم
النيزه بتمشيم بيل فرشته طور و ردي اول فرشته لوس
بكار الله عليه السلام جويستدن ايدى حليله جبرائيل
عليه السلام جوي صباغ بتمه و مكاله عليه السلام
جوي صول بتمه صف صف طور و ردي تال بيت
المقدسه دكن جمله جهان نور له طولدي بكي
مكاله عليه السلام بوقاله جكا قوشو كادي سلام و
دي بدي سلامين الدم جون مكاله عليه السلام
بجوردم

بجوردي سوندي ايندي بيم بالتمه بويكده ايش
مسكدر ايجود لته ايرشك ك كجده دنيا ده بين
كسيه ايرشك دكل بين بغير عليه السلام ايندي
بكم مكاله عليه السلام النيزه بوات كوردم كيم نه اول
قدر يكس ادي و نه اول قدر الحفدي و نه سون ايد
ونه ايق ايدى ويوزي ادم يوزي كيدي و سول قدر
كوكچك ايدى صناصون يوزي ايك اون درت
دي بويكده سيدى و كوزلوي بادم كي ايدى و بيلينه
بتمشيم بولك صجكوي و ردي فتمه مسكدرن اور سقي
ايدى ويوي اورندي و ايك قناردي و ردي بتمشيم
باشدي بفرشته جمله عالم سنك قوقوسي انا طو
لردي و ايلوي بوجان دن ايدى و طوقاري اقب
الجوردم ايدى قوقوي قول التوتون ايدى

وَأُولَئِكَ لَمْ يَكُنْ لَهُمْ آيَاتٌ أَنْ يَقُولُوا سَلَامٌ عَلَيْنَا إِنْ كُنَّا مُؤْمِنِينَ
سَلَامٌ وَرَدِي أَبْتَدِيكُمْ السَّلَامَ عَلَيْكُمْ يَا رَسُولَ اللَّهِ
دُونَ بُوَيْحَةَ يَأْتِيكُمْ سَكَمُ شَتَّى إِذْ مَرَّ
بِوَيْحَةَ حَاجِمٌ زُوَّالِدِي دُونَ بِي أَتَيْتُكُمْ وَوَيْسَكُ
وَيْلِكِي بِنِيقَدَمِ أَنْوَكِ أَوْسَخَذَهُ جَابِرٌ كُورْدٌ
أَيْتُكُمْ بِقَوْلِ أَتَيْتُكُمْ دُونَ إِيْدِي وَأُورْزَكُوسِي بِسَبِيلِ
ذَمِّتَنَ إِيْدِي وَأُوبَانِي قَوْلَ يَا قَوْلَتَنَ إِيْدِي
دُونَ إِيْدِي بِسَبِيلِ ذَمِّتَنَ إِيْدِي أَنْتَنَ جَبْرَائِيلَ
عَلَيْهِ السَّلَامُ صُورَدَمُ كَيْمِ أَوْشِي بُوَيْحَةَ أَنْتَنَ دُونَ
جَبْرَائِيلَ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَبْتَدِي بَوَاتَ دَكَدَرُ بَرَقَدَرُ
أَبْتَدِي بِالْحَمْدِ أَوْلَ بَارِقَتَالِ جِي سَكَا كُونَدَرِي
بَكَا يَنْدَسِنَ زِي كَيْمِ تَمَشِي بِتِيكِ يَلْدَرُ تَكْوِي تَعَالَى
بِي سَكَا وَرِي وَجِي سَدَنَ أَوْتُورِي بَرْتَدِي
دَدِي

وَدَخِي قَرَفِي بِتِيكِ وَارْدَنَجَاهُ سَكَا شَتَّى قَدَرَاتَا
حَقَّ تَعَالَى بِخِي سَكَا مَيْتُورِي بِي جَبْرَائِيلَ عَلَيْهِ
السَّلَامُ أَبْتَدِي بِالْحَمْدِ بُوَيْحَةَ بُوَيْحَةَ مَوْدِنَةَ أَرْدِي
إِيْدِي كَلَّ بَرَقَدَرُ بِنِ كِيدَهُ لَوْحُ جَبْرَائِيلَ عَلَيْهِ السَّلَامُ
أُوبَانِي تَوْتَدِي وَبِي كَالِ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَوْزَنُوسِي
طُونَدِي أَنْتَنَ حَمْدُ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَلِي أَبَوَهُ أَوْزَدِي حَمْدُ
بِسَبِيلِ جَعْرَدِي وَجَعْرَدِي بِنِ جَبْرَائِيلَ عَلَيْهِ السَّلَامُ
بُوَيْحَةَ جَابِرُودِي أَبْتَدِي بِأَبْرِقِ نِيحُونِ تَكْوِي تَعَالَى
رَسُولِنَ نَحْمَدُ أَنْتَنَ بَرَقَ فُصْحَ دَلِيلَهُ سَبِيحَاتَا
بِأَجْرَائِلِ أَوْلَ نِيحُونِ نِيحُونِ مَطْبَعِ أَوْلَهُ كَيْ قَوْلِ
قَرَارِ أَيْلِهِ كَيْ قِيَامَتِ كُونَدَهُ أَوْلَ بِيحَمِ أَوْسَبَدِي بَسَبَدِي
بِكَا شَفَاعَتِ أَيْلِهِ بِبِيحَمِ عَلَيْهِ السَّلَامُ جَبْرَائِيلَ وَبِيحَمِ
عَلَيْهِ السَّلَامُ قَبْتَنَ قَوْلِ وَفَرَارِ أَيْلَهُ لَوْحُ كَيْ قِيَامَتَا

كُونَدَهُ أَوْلَ بِيحَمِ أَوْزَدِي بَسَبَدِي بَسَبَدِي حَمْدُ عَلَيْهِ
السَّلَامُ بَرَقَ الْبَرَقَ مَارَكِ الْبَرَقِ قَوْلِي تَكْوِي تَعَالَى
أَسْرِي أَوْلَ بَرَقَ الْمَنِيحَةِ حَمْدُ عَلَيْهِ السَّلَامُ بَرَقَ
بِنِ سَعْدِي عَلَيْهِ السَّلَامُ أَبْتَدِي بِمِ نِيحَانِ بَرَقَ
النَّيْنِ بُوَيْحَتُونِ دُونَ أَنْتَنَ أَوْلَ بَرَقَ سُونَدِي
أَنْتَنَ صَكْرَةَ سَكَا أَوْلَ جَبْرَائِيلَ عَلَيْهِ السَّلَامُ
حَمْدُ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَبْتَدِي بِأَسْرِي الْمَنِيحَةِ الْكَلِيدِ رَكْنِي
بُوَيْحَتَا أَوْلَ إِيْحَدِي رَسَلِكُ جَوَابِي وَبَسَبَدِي بَسَبَدِي
بِيحَمِ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَوْلَسُونِ دُونَ جَبْرَائِيلَ عَلَيْهِ السَّلَامُ
جَبْرَائِيلَ وَبِي كَالِ عَلَيْهِ السَّلَامُ جَبْرَائِيلَ وَبِيحَمِ
مَطْبَعِ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ حَمْدُ عَلَيْهِ سَبِيحَاتَا
الْمَقْدَسَةِ بُوَيْحَتَا بُوَيْحَتَا بُوَيْحَتَا بُوَيْحَتَا بُوَيْحَتَا
وَأَرْدِي بَرَقَ بَرَقَ كَلَدِي صَاغَ طَرَفُونِ بِالْحَمْدِ بُولِ بِيحَمِ

بِنِ حَمْدُ رَسُولِ عَلَيْهِ السَّلَامُ حَمْدُ عَلَيْهِ جَبْرَائِيلَ
بَرَقَ دَخِي كَيْدَرِي بَرَقَ أَوْلَ دَخِي صَوْلَ طَرَفُونِ كَلَدِي
كَلَهُ بُولِ بِيحَمِ كَلَدِي بَسَبَدِي جَوَابِي وَبَسَبَدِي جَبْرَائِيلَ
دَخِي وَارْدِي بَرَقَ أَوْلَ دَخِي كَلَدِي كَلَهُ بَسَبَدِي بُولِ بِيحَمِ
وَبُوَيْحَتَا دَخِي جَوَابِي وَبَسَبَدِي بِنِ رَسُولِ حَمْدُ رَقِي
جَبْرَائِيلَ عَلَيْهِ السَّلَامُ صُورَدِي بُوَيْحَتَا حَمْدُ
دُونَ جَبْرَائِيلَ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَبْتَدِي بِرُفَصْرِي
دُونَ بَرَقِي جَبْرَائِيلَ دُونَ سَكَا شَفَاعَتِي أَوْ بَرَقَدَرِي
أَوْلَ دُونَ سَكَا أَوْلَتِكَ سَخَا أَوْلَهُ شَفَاعَتِكَ
بُولَهُ نِيحَانِ أَيْلَهُ جَوَابِي بَرَقَ دَخِي وَارْدِي بَرَقَ
بَرَقَ بَرَقَ بَرَقَ حَمْدُ رَقِي طُورَدِي أَبْتَدِي بِالْحَمْدِ حَمْدُ رَقِي
بَرَقَ وَارْدِي بَسَبَدِي بِنِ حَمْدُ عَلَيْهِ السَّلَامُ كَلَدِي
جَوَابِي وَبَسَبَدِي جَبْرَائِيلَ بَرَقَ دَخِي بَرَقَ بَرَقَ بَرَقَ

کورد پل جو قیونلو یوردلو و لکن اول قیونلو
 اراسته برار سلا نلو طور ددی نه قدر بیخی
 جانور و راجه جمله اول قیونلو اراسته طور
 لودی اول اراسته نلو بری جانور اول قیونلو
 یوردی و انون ددی کج بلو کیدر کن قیونلو یور
 کیم چینی صوبی یوردی بر توغه ایتو جعفری و انون
 کج بلو لودی یور بی اودون دیشور ددی یور کیم
 کتوره اغار کتوره مزی و ددی اودون دیور ب
 اوده دینه توردی کتوره مزی انون ددی کج بلو
 یور کیم یور یور یور کیم یور کیم یور کیم
 دلو کیم یور یور مزی انون کج بلو یور کیم
عبداللہ السلام ایتدی یار رسول اللہ صاع
 ایتدی ایتدی یور یور ایتدی رکعت نماز قیلین
 حضرت

حضرت رسول اللہ برقدن ایتدی ایتدی
 نماز قیلدی کیم بر توغه ایتدی یور لومقامه ایتدی
 دیور کیم برار علیه السلام ایتدی یار رسول اللہ
 ایتدی برقدن یور ایتدی رکعت نماز قیلین
 نماز قیلدی انون ددی کج بلو یور ایتدی
 ایتدی یور کیم برار علیه السلام ایتدی شمشه کتوری
 نودن یور کیم برار علیه السلام ایتدی یار رسول
اللہ ال یور شمشه نک برین ایتدی یور علیه السلام
 اول شمشه کیم یور کیم صاع ایتدی ایتدی
 ایتدی یور کیم برار علیه السلام اول شمشه نک ایتدی
 یور کیم برار علیه السلام ایتدی یور کیم
یار رسول اللہ یور کیم یور کیم ایتدی ایتدی
 جمله شمشه و ایتدی اول شمشه ده یور کیم

اول ایتدی ایتدی ایتدی ایتدی ایتدی ایتدی
 لودی ایتدی اول سودیم سدن ایتدی کتوری
 ایتدی ایتدی یور کیم برار علیه السلام باقی قلات سودی
 ایتدی ایتدی یار رسول اللہ نه کیم یور ایتدی کوردک
 کیم سو ایتدی یور کیم برار علیه السلام کیدر کن یور کیم
 هونده کوردیسه یور کیم برار علیه السلام ایتدی صکره
جبرائیل علیه السلام ایتدی یار رسول اللہ اول ایتدی
 کیم صاع طرفدن ایتدی کیم ایتدی یور کیم
 ایتدی جهود دینینه طبری و ددی اول ایتدی
 صول کتوری ایتدی کیم ایتدی یور کیم ایتدی
 جمله کتوری ایتدی یور کیم ایتدی ایتدی ایتدی
 ایتدی کیم ایتدی یور کیم ایتدی ایتدی ایتدی
 ددی ایتدی غایت کیم کیم کیم کیم کیم کیم
 دینا

دنیا دراکو اکا ددی جواب یور کیم ایتدی جمله
 ایتدی دنیا اولور کیم یور کیم برار علیه السلام حوشی
 جواب یور کیم ایتدی اول ددی قیونلو کیم کورد اول
 بک ایتدی ایتدی اول ددی اول اسلا نلو کیم کورد
 ایتدی یور کیم برار علیه السلام ایتدی جانور کورد
 کیم کوردک تا ناز کورد ایتدی مانی ظلمه ایتدی
اول ددی قوی کیم کوردک اول قوغد کیم کوردک
 قوی ایتدی ایتدی یور کیم ایتدی اول اسنک ایتدی یور
 بک ایتدی ایتدی ایتدی ایتدی ایتدی ایتدی
 دینا ایتدی ایتدی ایتدی ایتدی ایتدی ایتدی
 یور کیم برار علیه السلام ایتدی اول کیم کوردک
 دیردی کتوره مزی ددی ایتدی دینه جمع ایتدی
 اول اسنک ایتدی ایتدی کیم کیم کیم کیم کیم کیم

وَدَعِيَ اَوْلَادَكُمْ كَوَرْدِكْ دَه لَكُونِ حَقْرٍ وَسِيَه
كَبِيرٍ وَيُوسَى اَوْلَادِكْ اَوْ سَتَلِكْ دَرِ بَرِي نَوَن سَوَز اَوْلَادِكْ
لَو دَعِيَ اَوْلَادِكْ بَرِي اِي كِي نَكْت تَمَان فِيلَدِكْ اَوْلَادِكْ
طَوْرِي سِي حَاطَا عِنْد اَوْلَادِكْ مَقَامِ كِي نَكْت دَعِيَ نَادِي
فِيلَدِكْ عَسِي بِعَبْرَةَ عَلِيهِ السَّلَام اِنَّهُ رُو جُو دَه كَلَدِي
مَحْمُودِ عَلِيهِ السَّلَام حَبِيبِ رَاهِ عَلِيهِ السَّلَام مَدَن بُو سَوَز كِي
اِي سَتَرِي كُو نَبَا لِيَه جَو و جَو فِ سَتَرِ كَلَدِي
اِنَّ دَن دَعِيَ كِي بِرِي سِي حَتِ الْمَقْدَسَه اِي سَتَرِ بُو كُو رُو
بُو كِي مَادَمِ بِعَبْرَةَ عَلِيهِ السَّلَام وَنُوحِ بِعَبْرَةَ عَلِيهِ السَّلَام
وَدَعِيَ بِعَبْرَةَ عَلِيهِ السَّلَام وَمُوسَى بِعَبْرَةَ عَلِيهِ السَّلَام
دَعِيَ فِزْ كِي دَرِ نَوَن بِي كِ بِعَبْرَةَ صَلَوَاتِ اللّٰهِ
تَعَالَى عَلَيِّمْ بِعَبْرَةَ اَنْدَه خِرَدِي جِهْلَه بِعَبْرَةَ
بُو سِلَام فِرْدِ بُو حَضْرَتِ عَلِيهِ السَّلَام اَلَيْتِ
سَلَامِي

سَلَامِي رَدِ اِي دَوْبِ وَبُو اَنْبِيَا الرِّحَضَرَتِ
رَسُوْلِ عَلِيهِ السَّلَامَه مَشَا قَلْبِي نِي بَادِرِ بِلَو اِي دَوْبِ
كِي مَارَسُوْلِ اللّٰهِ بُو كِيَه جُو نَكْتِ اللّٰهُ عَظِيْمُ الشَّانِ
وَاَرْهَسِي نِي بُو كِي دَعِيَ شَفَاعَتِن اَوْ نَمِيَه سِي نَكْتِ
حَبِيبِ عَلِيهِ السَّلَام طَوْرِي اِذ اِنْ اَشْرَفِي اَوْ قُوْرِي
وَجِهْلَه اَنْبِيَا الرِّطُوْرِدِ بِعَبْرَةَ عَلِيهِ السَّلَامَه اَوْ نِي بُو
حَضْرَتِ رَسُوْلِ عَلِيهِ السَّلَام اِمَامِ لِقِ اِي دَوْبِ كِي نَكْتِ
تَمَان فِيلَدِ بُو جُو نَكْتِ سَلَامِ وَنُوْرِي كِي دَعِيَ نَكْتِ
اِي دَوْبِ بُو نِيَه كُوْرِي اِي دَوْبِ مَقْطَبِ صَلَوَاتِ اللّٰهِ
تَعَالَى عَلَيِّه وَنَسَمِ دَعِيَ قَلَدِي جِهْلَه اَنْبِيَا الرِّطُوْرِدِ
لَو اَمِيْنِ وَدِي كُو لَاشَكْ اِحْبَابِ اَوْلَادِي اَنْدَتِ
حَبِيبِ عَلِيهِ السَّلَام اِي دَوْبِ رَسُوْلِ اللّٰهِ طَوْرِي
لَو بُو دَوْبِ سَوَز دَه اَعْدِ بُو كِي مَوْنِ دَه اِي دَوْبِ

اِي قَلْبِي وَكُو مَشَدَتِ اِي دَوْبِ قُوْلِي يَا قُوْتُو نُوِي
وَزِي مَوْتُو نُوِي وَانْجُو دَن اِي دَوْبِ حَقْ نَعَالُو دُوْرُو
دَرِ لُوْرِي مَشَدِي وَنُوْرِي كُوْلَه اِي دَوْبِ حَبِيبِ رَاهِ عَلِيهِ السَّلَامِ
اِي دَوْبِ يَا مَحْمُودِ سَبَارَكْ اِي اَعْيُ كِي نُوْرِي بَانَه قُوْرِي اِي
كُوْلَه جِهْلَه جُو نَكْتِ مَحْمُودِ عَلِيهِ السَّلَامِ سَبَارَكْ اِي اَعْيُ
نُوْرِي بَانَه قُوْرِي اِي دَوْبِ سَبَارَكْ دَوْبِ
جَفِي كِي هِي حَبْرِي بُو قُوْرِي اِي اَوْلَادِكْ كُوْرِي
دِي كِي كُوْلَه اَلْتَه مَعْلَقْدَرِ وَصُوِي يَا شَهَادُوْرُو
وَزِي اَعْيُ سِي بُوْرِي بَالِقِي بُوْلَدِ بِي حَبِيبِ رَاهِ
عَلِيهِ السَّلَامِ مَحْمُودِ اَوْ نِي دَرِ نَوَن كُوْرِي دَرِ
حَبِيبِ عَلِيهِ السَّلَامِ اِي دَوْبِ رَسُوْلِ اللّٰهِ بُو كُوْرِي
تَعَالَى عَلَيِّكَ اَمِيْنَه هُوَادَه مَعْلَقْدَرِ وَبُو دَوْبِ
الْحَضْرَةِ بُوْرِي وَنِي اَكُوْرِي كُوْلَه بُوْرِي كُوْرِي

لَعْنِدِ نَدَرِ اَوْلَادِنِ كِي دَرِ بَرِي مَشَدِي كَا يَا اَوْلَادِ
يَا بُو يَا بُو اَوْلَادِي فَاتْ كُوْلَه صِفَاتِي يَا اِي دَوْبِ
جُو نَكْتِ اَوْلَادِي فَاتْ كُوْلَه اِي سَتَرِ بِلَو وَبُوْرِي هُو
بِي كُو اِي دَوْبِ وَنُوْرِي بُوْرِي اِي دَوْبِ كُوْرِي
بُوْرِي نِي زِيَادَه وَاَوْلَادِي كِي كَلَسَلِي بِعَبْرَةَ عَلِيهِ السَّلَامِ
بُوْلَدِي حَبِيبِ عَلِيهِ السَّلَامِ اِي دَوْبِ قُوْرِي اَوْلَادِي
كُوْرِي دَرِ جَفِي كِي حَبِيبِ عَلِيهِ السَّلَامِ اِي دَوْبِ
بِي وَنُوْرِي حَبِيبِ عَلِيهِ السَّلَامِ كُوْلَه كُوْرِي
اَجْدِ بُوْرِي وَنُوْرِي بُوْلَدِي كُوْرِي بُوْرِي بُوْرِي
وَاَوْلَادِي بُوْرِي بُوْرِي طَوْرِي حَبِيبِ عَلِيهِ السَّلَامِ
حَبِيبِ عَلِيهِ السَّلَامِ صُوْرِي بُوْرِي نَكْتِ اِي دَوْبِ
نَدَرِ حَبِيبِ عَلِيهِ السَّلَامِ اِي دَوْبِ اِي سَتَرِ حَبِيبِ
جُوْرِي اَوْلَادِي بُوْرِي حَبِيبِ عَلِيهِ السَّلَامِ كُوْرِي اِي دَوْبِ

السلام عليكي يا رسول الله خوش كلك دوي
اول فوشته نك جويين كورد يوي يوي يوي
فوشته ايدي جمله كلابي صبر عليه التامه سلام
ويروي يوشانه هم اولدي يوي اول فوشته لي تسخير
قورلو تسخير يوي يوي يوي **سبحان الملك العظيم**
سبحان القدير الكبير سبحان العلي الاعلى ليس
كسيله نبي وهو لك مع الصبر امنك دخي كجديل
يز بولاك فوشته لوه ايريشد يوي اول فوشته لي صف
بغايه يوي طور يوي يوي يوي اوقور يوي
سبحان الملك القدوس سبحان قدوس يني اوردت
لانه نكه والرحم سبحان عليه السلام ابتيدي
يا رسول الله اول وقتك يوي يوي يوي اوردت
فوشته يوي يوي يوي اوردت يوي يوي يوي

دوي امنك محمد عليه السلام ابتيدي باقون يوي
سبحان الله بونلوك صاعني بقدره و جبرائيل عليه السلام
ابتيدي يا محمد بونلوك حساسين تكري فقال يدت
كسه يوي يوي يوي يوي كلام مجيده مؤكوردت
بالله وما يصح جنود يوي الا وهو انك يوي يوي
ادم بيخبر عليه السلام مقامه ايريشد يوي
تعالى ادم بيخبر عليه السلام نجه قدره قاتله يوي
ايسته كيرده ان اوله كورد يوي يوي ادم بيخبر
عليه السلام محمد عليه السلام سلام ويروي يوي
سويدي يوشانه هم اولدي يوي يوي يوي
فيلدي يوي يوي يوي يوي يوي يوي
زوي يوي يوي ادم بيخبر عليه السلام يوي
يوي يوي **سبحان الخليل سبحان الواسع العليم**

سبحان الله و محمد امنك دخي كجديل فوشته
قائنه ايريشد يوي اول فوشته برونس صورته لوي
داون فوشته نك **يا سي محمد** التيره وايقل يوي
قالت بولشاه ايدي ووتسبيح او فوي يوي **سبحان الله**
سبحان الله الطيور يا صويها و سبحان الذي لي اعات
الليل سبحان اعلمت السلام **سبحان الله** من صور
دي بونته فوشته دروي **سبحان الله** السلام ابتيدي
يوي فوشته **سبحان الله** امرياله وقتلوي يوي يوي
ساعت يوي ساعت كجه بوشته تسخير يوي
اوقوردت نياده ويوي يوي يوي يوي يوي
يوي يوي اول فوشته يوي يوي يوي يوي
دخي كجديل يوي يوي فوشته لوه ايريشد يوي اول
فوشته لوك يوي يوي قار يوي اويدي يوي يوي

اويدي سوندر ورته اودقاري يوي يوي فوشته
لوي **سبحان الله** او فوي يوي **سبحان الله** يوي
الليل سبحان الخالق الموقف بين جباهه اليه
سبحان الله عليه السلام **سبحان الله** التامه فوي
يوي فوشته لوه **سبحان الله** التامه ابتيدي **يا رسول الله**
فوشته لوه يوي يوي يوي يوي يوي يوي
تاكم يوي يوي يوي يوي يوي يوي يوي
يوي فوشته لوك تسخير يوي يوي يوي يوي
اول فوشته يوي يوي يوي يوي يوي يوي
ميجلوي يوي يوي يوي يوي يوي يوي
سبحان الله التامه صوردي يوي يوي يوي
عليه السلام ابتيدي **يا رسول الله** يوي يوي
يوي يوي **سبحان الله** يوي يوي يوي يوي

بأبي ثانی البکھی فات کوک صفا بن بیان ایڑ
جو تک ایچی کوک ای بند بلو کورد بلو کیم اول کوک
آق انجودن ایڑی ونوری ای نورین زیادہ ایڑ
وقالکھی جنیوز بالی بولدی بس جنیوز علی السلام
کوک تپوسن قفدی اوز کلدی کمدرد دیو بستر
ونجی رسول نبی نبی بعد بلو ایچو ویلور دیلور بفر
شده کورد بلو کیم بوزی ای کی بالقوردی اول
فرشته حضرت رسول علیہ السلام سلام ویزدی
آیتدی با رسول الله مشتق سکا کیم حق تعالی اولو
نصیب قسمت ایادی یعنی اولو کور کورد اولو
بو کیم سنی مشرک طوی سورد و اول فرشته
بولتیبی اوقودی سجان الله کیم بیست لک
السجده ولا اله الا الله الذکوریکاه لسان اللیس

اکبر کیم اولو الحمد لله لئلا وسجان الله بکرم واصل
اول فرشته ناک کیم سی ایچی بوز سیک فرشته ایڑی
جماله اسینه مطیع لوی صف بغلیو بوز کورد
طورد لودی تسبیح لوی اوقورد لوی سجان
الذبیع الذکر سجان الوارث القدی سجان الله
العظیم الذی لا تدركه الابصار وهو يدور في الارض
سجان العظیم العظیم بس جنیوز علی السلام
ایڑی بالی علی الصلوة والسلام تکری تعالیده
ذله کل بوتیبی کونین اوستوله ویزدی دخی دوی
انون دخی کچدی بلو فرشته ای بوشدی بلو کیم
اول فرشته ناک باسی کوک و ایقوری بوزدی ایچو
بس حضرت رسول علیہ السلام جنیوز علی السلام
صیور دی بون فرشته در جنیوز علی السلام

با رسول الله بوز فرشته ذکری تکری تعالی بون
اد میلک زقی اوزه رینه موکل قلدی که هر کور
زنی بون و قسمت بون ایڑی حق سجانته دغا لیک
اسیله اول فرشته ناک آدی قاسم در اول فرشته
سج اوقوردی سجان الذبیع الامیر سجان المبدی
العید سجان الحنان المغان با بوزی السموات والارض
بان الحلاله الکرام انون دخی کچدی بلو فرشته دخی
کورد بلو ستمین باشی ارا ایڑی وهو باشنده بتمین
دی ورا ایڑی وهو دله بتمین لفضله تسبیح اوقودی
سجان طالع الورد سجان الله العظیم الاعظم
سجان الله دخی انون دخی کچدی بلو اولو کیم
ایوشدی بلو سوتدن اعددی و با اذن طان او ایڑی
جووه سینه شول قدر فرشته کورد بلو کیم ایچو

بوتیبی ناک و دل بزلو قومندن دیمور لونک دانته
سندن زیادہ ایڑی اول فرشته لویوتیبی اوقورد
لودی سجان الله الذی لا یزید فی ماله شی بطاع
المصعبین ولا یقصم من ملکه یخصمه العاصین
شی انون دخی کچدی بلو اوجیبی نت کور ایوشدی بلو
بار اوجیبی فات کوک صفا بن بیان ایڑی و کیم
اول کوک ایوشدی بلو ایچی فات کوک قول یا قوندت
ایڑی نور کخت نورین روسی ایڑی وقالک
یعنی جنیوز بالی بولدی بس جنیوز علی السلام
تپوی قفدی اوز کلدی کیم کمدرد دیو بستر
نیم دخی رسول دخی کچدی بلو ایچو ویلور
دیلور فرشته کورد بلو کیم بوزی ایک اوقورد
سینه بلو رسول علیہ السلام سلام ویزدی

موجبا يارسول الله **موسى** كلك دوى سزده
اولسون سكايم بوگوانتلا سكاواومتلا قسبت
اولدي برسيد نصيب اولدي اول فرشته بو
تسبي او قوردي **سحان الحجة** ملا ملامه منه الا
كيد سحان دني الالى اندن دخی كيد بزموسى
بيجهر عليه السلامه ايرشد بوز دخی سلام و بوز
دخی و سلام ايدوب اصمير كيد بزموسى رسول الله
بو كچه شفاعت كچه سيد چونك **الله دعا لينا**
ابن سن بزم چون شفاعت ايلدين دويك اول
كيد بزموسى **بيجهر عليه السلامه** ايرشد بزم
رسول الله عليه السلام حضرتى انامه سلام و بزم
وكي انار دخی و سلام ايدوب سنا حرم اولدي بزم
ابتد بزم ايدوب قوردي شومو كچه شفاعت كچه سيد

بزم دخی

بزم دخی اونتمه دويك اولدن كيد بزم فرشته
ايرشد بزم اولو دكيزه موكل ايدي اول دكيزه
بزم الحقي دويك ايدي اولو دكيزه دكيزه **فيم عليه**
السلامه قومي انه هلاك ايلدي اندن دخی
كيد بزم و بزم قات لوله ايرشد بزم بزم ايدوب
درد نجات كوي بيان ايد چونك دور و بزم نجات
كوله ايرشد بزم اول كون بزم نجات ايدوب
و زياده و بزم ايدوب **بسم جبرائيل عليه السلام**
قبو قندي اول كادي كيم درد بزم بزم **مصر عليه**
السلامه درد چونك قومي ايدوب ايرشد بزم
بزم بزم فرشته كور بزم منور بزم بزم اول
نوشته **حضرت رسول عليه السلامه** سلام و بزم
دوي و بزم سلام ايلدي اول كو حلك قانل بزم

بزم بزم اولدي اول فرشته ناك دوريت بوز سبك
چريسي و اري بوشبي او قور بزم ايدوب **سحان**
الحق الظلمات والنور سحان الحق النور والظلمة
اندى دخی كيد بزم بيت المعموره ايرشد بزم
بيجهر عليه السلامه مقابله و بيت المعمور بزم
يا قوردي ايدوب **عيسى بيجهر عليه السلامه** چونك رسول
الله عليه السلام حضرتى كوردي ايتدي **يا محمد**
بو كچه شفاعت كچه سيد بزم دخی اونتمه اندى
حضرت رسول عليه السلامه كورديكم بزم فرشته
كاد بزم بيت المعموره كورديك رسول الله عليه
السلام **جبرائيل عليه السلامه** صورديكم بزم قوردي
ايتدي **بارسول الله** بونل فرشته اولو دكيزه بزم
بزم فرشته كوردي **بسم النبي محمد** اولدي بزم

بزم بزم

بزم بزم قيامته ده بزم بزم كامر بزم تسبيح
او قور بزم **سحان الوفا رحيم سحان النور**
النور سحان الذي لا يخفى عليه شئ في الارض
ولا في السماء بزم **عيسى بيجهر عليه السلامه** كوردي
عليه السلامه دكيزه **بارسول الله** كوردي او
متلوب ايجون دعا قيل ددي **بسم حضرت رسول**
عليه السلام او متلوب ايجون دعا قيل **عيسى**
بيجهر عليه السلامه فرشته اولو ايدوب بزم
اندى دخی كيد بزم فرشته ايرشد بزم كيم
نجات او ستمه او نور سن ايدوب باشي بزم
قات كوله وايقرى بزم قات بزم ايدوب
حضرت رسول عليه السلامه چونك بزم فرشته
كوردي اول فرشته ناك او كور بزم بزم بزم

دائماً اول لوحه بقودي حضرت رسول عليه السلام
ابتدي يا ابي جبرئيل عليه السلامه صوردي بو
نوشته ندر كيم بويلاه هيبتو دور و جبرئيل عليه
السلام ابتدي يا رسول الله بونك نوشته نك
عزرا در لب حضرت رسول عليه السلام عزرا له
عليه السلامه سلام ويودي عزرا له السلام
لوحه بقودي باشن قالد و روي حضرت رسول
عليه السلامه بقدي اذن جبرئيل عليه السلام
ابتدي يا ملك الموت اوباني اول كيم سار رسول
عليه السلام ويودي خون حضرت عزرا له
عليه السلام بوسوزي ابتدي اور و طوري
رسول عليه السلامه سلام ويودي يابنده الذي
ابتدي يا رسول الله معز و طوي بكم دم ايتا

حضرت

حضرت كه شاداد اولسون كيم بويلاه مرده
ابتدي اذن حضرت رسول عليه السلامه ابتدي
يا ملك الموت سي تيمان مشغول كوردم جوف
فكره سن بن ملك الموت ابتدي يا رسول الله
اول وقتي كيم حق تعالى بي برتوي برندن
دبر محوم اما تعالى بمتش بيك نوشته همك همك دم
ابتدي نوشته لرك هو بر بيك الي التره بمتش
بيك نوشته لور در و ر و فتح ادم او غلنك
اجل كذا بلكه بوشته لرك بون كونه ردم اول
نوشته وار و جاني طار و بن دخي بونون اوي
صوبار و جاني الورم كوكسه مشرفه اولسون
دوكسه مغربه اولسون اذن رسول عليه السلام
ابتدي بولوح نده لوهيدر ملك الموت ابتدي بولوح

مخفوظ در ايم اكانظوا ايمه دوم هو كيم و اولي
كلمه بيلورين و بوشتي اذ قور لوي سجان
من عزرا بقدره و البقا و فعل العجا و بلون
والفنا سجان الذي ما يري اذن دخي كچا بابر
ببولوطاغه ابريشد بولور و بولوطاغا ابريدي
حضرت رسول عليه السلام جبرئيل عليه السلامه
نه طاعه دروي ابتدي بوقار بقدر دوي هر چن
قش اولسه نوشته بونون قار الورل دنيا بونينه
ايلتور لواندن دخي كچا بولوشتي قات بولوشته ابريشد
بونا بوشتي قات كوكزه تفصيلين بيان ايد بولوشتي
چونيك بوشتي قات كوكزه ابريشد بولور بولوشتي اول
كوكه ان لسيدك ابريدي و بولوشتي نور بونون
نوشته جبرئيل عليه السلامه قوي بقدي اويتا

كلامي

كلدي كچا در ديو ابتدي بوشته و كچا عليه السلامه در
دوي دخي قوي اچو بولوشته اچو بولوشته
كوره بولوشتي كوشش نور بونون نوشته حضرت
رسول اول نوشته سلام ويودي اول نوشته دخي
شازا لوب رتو سلام ايدوب ابتدي كيم مرده
اولسون يا رسول الله سا كيم بويلاه مرده اولونك
دورين اول نوشته نك جوسبي بوشته بونون نوشته
ايدوي دخي اول كوكه قاسم بوشته بولوشتي بولوي
اول نوشته نك بوشتي بولوشتي بولوشتي بولوشتي
سوخ و دوش ربه و ريت الملائكة و الروح اذن
دخي كچا بولوشته بوشته بوشته بوشته بوشته
و كور بولوشته بوشته بوشته بوشته بوشته
عليه السلامه و بوشته بوشته بوشته بوشته

صلاة الله عليهم اجمعين جملة من يريدون
ايدي رسول حضرت انلي كوردي سلام ويزدي
جملة او روضه وادب اعزاز وكرم في ايد دي دي
سلا ايلديل حضرت رسول عليه السلام قتل سينه
الوي سونو بلو امانت اصرار دي ايدي دي شفاعت
او نتمه ودياوي ايهو دي غيرك عليه السلام
دائما نسي نو ايدي سجان المعبود بلكل مكان سجان
انوجو زي كال زمان سجان المذكور بلكل لسان
سجان الله يعرف بلكل لسان اسمعيل
بي غير عليه السلام بو نسي او نور دي ايدي سجان
لتظيف الخير سجان النبي عليه سجات
الفتاح الكريم ودي سجا وبي غير عليه السلام
ديعفور بي غير عليه السلام بو نسي نو قولي دي

سجان

سجان نسي سراج البصر سجان المين ودي نو ط
بي غير عليه السلام نسي نو ايدي سجان
الكريم الوحي المكين ان دن كجد بلو بولك
فوشته به ايوشد بلو كيم او نور دي ايدي وبتلوي
اوكلو بنده وذكرا الله ايدي نو ايدي بي غير رسول
عليه السلام صور دي بونقه فوشته ودي اعادي
يا رسول الله ولول وقت دن برويم حق تعالى بولك
يوتدي بوياله وكي الله ايدي نو قياسته ذلك انوت
كجد بلو بولك فوشته لوه ايوشد بلو كيم بولك
وكي سجاد وكي قياسته جملة اول قادر وديوم
اولان مولاي وكي ايدي نو ان دن كجد بلو عظيم
براعتس وديايد ايوشد بلو بي غير رسول
عليه السلام خير او عليه السلام ايتدي بونقه

دكورد دي ايدي يا رسول الله بولك حجر النار
ديور وديهم قومك اوده دينه بو اودياي دي
ديوي ان دن دجي كجد بلو النبي قتل كوله ايوشد بلو
باب في باب النبي قتل كوك ووصفي بيان ايدي
اول كورديم قول يعقودن ايدي ودي كفتي
نور دن نه وشندي جبر الله عليه السلام في وقت دي
اوز كلدي كيم در دي جك بيم ودي عليه السلام
ده كلس جوي اجديلا اهر لوي بونقه فوشته به
ايوشد بلو كور دي نو دي فر دن روشن ايدي
رسول سلام ويزدي اول دجي و سلام ايدي وصال
ايدي ودي اول كوكن قليك في بعثو زباله بولك
اول فوشته نك الي بيت جوي ودي ايدي ودي
و بو نسي او نور دي سجان الذي كين كمشاو نسي

دهو

وهو النبي البصر ان دن دجي كجد بلو بولك
فوشته به ايوشد بلو كيم نسي نو ايدي
وتسجاري نو ايدي سجان الذي نسي جملة الهوام
في ما كها سجان الذي نسي جملة الطيور في اوطانها
ان دن دجي كجد بلو اديس بي غير عليه السلام و
نوح بي غير عليه السلام ايوشد بلو و سلام ويزدي
ديلو انور دجي و سلام ايلديلو وسانحرم اولديلو
و دجي شفاعت امانت اصرار دي بونقه ودياوي
نسي او نور دي سجان اللطيف الخير سجان
الفتاح الكريم سجان الحواد الكريم ان دن دجي
كجد بلو ميلا بل عليه السلام قانته ايوشد بلو كور
ديور نو سمي اونه رينه او نور دي و اوكنه س
بلا ورا اصالو ايدي ولفه سي مشرق دن مشرقه دن

ایدی و جمع مخلوقانک نامبری انک قتره
ایدی رسول الله علیه السلام **جبرئیل علیه السلام**
صودی کم بونه نوشته در ابتدای کم **بکمال**
علیه السلام مدر توجک او و طوریب سلام و
و بشارت و شرح اولدی ابتدای کم **بالحمد** بوکجه سرا
دوله ایوشدک بی شفاعتدن اونیمه سین
و بواضتورک و اول نوشته نک چرسی غایت چوق
ایدی **بشمسک** نوشته ای و بوسجی او قوردا
سحان الله العظیم الغفور سحان الله البدری
کل شیء انک دمی کجدا بیلر بوشلر کینه ایوشدک
اول دیکیزک شول قدره موعولری و ارا ایدیکیم
کوزلم کورجه قشدی و دمی اوله دیکیزک چوره
سینه چوق فرشتهلر و ارا ایدن بعده او و طوریب

تشیخ

تشیخ او قورلوی **سحان الدائم سحان الدائم**
الکرام انک دمی کجدا بیلر بوشلر کینه ایوشدک
کورد و کور چوره سینه چوق فرشتهلر و ارا ایدی
هان الدم او و طوریب **بالحمد** رسول علیه السلام
جبرئیل علیه السلام صودی بونه هجبتله دیکیزک
بویکه قیر دور **جبرئیل علیه السلام** ابتدای بویکه
بحری الظلمات درنو انک دمی کجدا بیلر بوشلر
کولدا ایوشد بیلر **ببائیک** قات کولکله و صفی
بیان ایدر اول کولک کیم **الله تعالی** نورون بوشلر
ایدی دمی اول کولک قالجکی بوشلر بوشلر
جبرئیل علیه السلام قیوقدی و ارا ایدی کوردا
ایندی **بسم** علیه السلام دردی بوشلر بوشلر
کجدا بیلر انک دمی فرشتهلر و ارا و کوردا بیلر

سلام و بوردی و در سلام ایلوب بوشلر
لویدی **سحان الله وضع السموات بغير حساب**
الذی یسطر الارض علی ماء جمید انک کجدا بیلر بوشلر
شتله بوشلر بوشلر قات کولک ویدی
قات بوشلر بوشلر انک بوشلر بوشلر
لمودی داول نوشته بوشلر او قورلوی **سحان الله الذی**
فی السماء عرشه سحان الله الذی فی الارض مملکه و فی
السموات عرشه سحان الله الذی فی البحر عرشه سحان
الذی فی الهوائی رباحه سحان الله فی القیور قضا
سحان الله الذی فی الجنة رحمة سحان الله الذی فی النار عذاب
انک کجدا بیلر بوشلر بوشلر اوله دکن قات
بوشلر و ارا ایدی انک بوشلر و ارا ایدی
باشلر بوشلر و ارا ایدی و صور بوشلر بوشلر

دی

دی اول دکن بوشلر بوشلر ایدی **حضرت**
رسول علیه السلام **جبرئیل علیه السلام** صودی
بونه دکن بوشلر بوشلر بوشلر بوشلر
کولکله بوشلر بوشلر بوشلر بوشلر
هو بوشلر بوشلر **الله تعالی** بوشلر بوشلر
نام قیامتله دکن بوشلر او قورلوی **سحان الله**
یاسدی ما اعظم شأنک سحان الله یاسدی ما اعظم
مکانک انک دمی کجدا بیلر بوشلر بوشلر
واون نوشته نک دورت باشی و ارا ایدی
ارسلان باشی کجدا بوشلر بوشلر بوشلر
بوشلر بوشلر بوشلر بوشلر بوشلر
ایدی اول باشی کم **اهم** باشی کجدا بوشلر
او قورلوی **سحان الله** خلق ادمه **سحان الله**

الورق الورق واول اذ كان بايدي كمالان بايدي
سبحي اذ قور ايدى سخان الذي يوزف درسته
ارمد الاخام بقدرتية سخان من يوزف كيف
يشاء سخان من يوك ولا يوك وهو بالنظر الا على
يوزف الحيون بوجهه واول كوكى بايدي كمالان
بايدي بونسي اذ قور ايدى سخان الذي يسمع اصوات
الطير في مكانها سخان من يوزفهم بوجهه
واول ارسلان بايدي كمالان بايدي بونسي اذ قور
ايدى سخان الذي يسبح له الوحي سخان
من يوزفهم ويرزف الخلق اجمعين بوجهه بالروح
يا رحيم اذن دعي كجد يوزف فرشته ايدى ايدى
كريم اول فرشته يوزف رسي اونه رينه اذ قور ايدى
بايدي عويش النينه ايدى ايدى ايدى ايدى ايدى

قالت

قالت ير اللينه ايدى ايدى ايدى ايدى ايدى ايدى
جبرائيل عليه السلام صورتي بونه فرشته ذر
جبرائيل عليه السلام ايدى بونته ايدى ايدى
عليه السلام وزياده جويبي جفدر يديك
بيك ايدى ايدى رسول الله سلام يريدي بي
ايدى ايدى عليه السلام رد سلام ايدوب نمازهم
اولدى واول فرشته بونسي اذ قور ايدى سخان الله
التمج العلم سخان من هو على ما يشاء قور سخان
وتعالى عما يصفون لبي ايدى ايدى ايدى ايدى
رسول الله صلى الله عليه وسلم ايدى ايدى ايدى ايدى
كل كونه ايدى ايدى ايدى ايدى ايدى ايدى
غويش كيدم جبرائيل انه قالدى حضرت رسول
عليه السلام جبرائيل عليه السلام ايدى ايدى ايدى

قالت ددي بي ايدى ايدى ايدى ايدى ايدى
رسول الله يودن يوقر اكا دستور يقدر بي
حضرت رسول عليه السلام جبرائيل عليه السلام ايدى
يوزف قومه دعي سخانه كل ددي جبرائيل عليه السلام
رسول الله عليه السلام ايدى ايدى ايدى ايدى ايدى
دعي يوزف وروبو ددي انا دحال ايدى
يوسر جدي كيدى ايدى حق تعالى ايدى ايدى ايدى
كيدى ودي سيدرة المنتهات تبار طوري يوك
جبرائيل عليه السلام كيدى سيدرة المنتهات ايدى
يوزف كونه قور ايدى ايدى ايدى ايدى ايدى
سيدرة المنتهات دعي بار سيدرة المنتهات صفتين
بان ايدى ايدى سيدرة المنتهات ديدى كيدى ايدى ايدى
ويوسر قوله كيدى وروبو قور ايدى ايدى ايدى ايدى

ايدى

ايدى ايدى قانت كوك اذنه رينه جنت قينان
ايدى ايدى سيدرة المنتهات ديدى ايدى ايدى ايدى
عقلي اذن يوقر ايدى ايدى ايدى ايدى ايدى
رؤيتهم و حضرت رسول عليه السلام اول ايدى
اوزه رينه فرشته كوردي حله لوكير كيدى
قور ايدى ايدى ايدى ايدى ايدى ايدى
ايدى ايدى ايدى ايدى ايدى ايدى ايدى
عليه السلام بعده حضرت رسول عليه السلام ايدى
الذي واو جدي كيدى ايدى ايدى ايدى ايدى ايدى
كيدى ايدى ايدى ايدى ايدى ايدى ايدى
رذلو ايدى اول اودت دن موجد جبرائيل ايدى
جوسر حضرت رسول عليه السلام ايدى ايدى ايدى
يوقر قور ايدى ايدى ايدى ايدى ايدى ايدى

دخی کجیدیل برقره دیکوه ایرنشدیلو کیم اولون فرشته
ایودلو ایوی بحضرت رسول علیه السلام **اسرار**
علیه السلامه صوردی بوند کیزد و یوسته
فوشتهل درودی **سیدنا علیه السلام** ایتمدی
یا رسول اللہ بود کیزی حق تعالی من غایر کیمسته
بلمت بودی فوشتهل رو حانی بود و در عویشک پزده
در لو بوددی بعد اندن کجیدیلو کورسیه
ایرنشدیلو **باب و دخی یوناب** کورسینک صفتی
بیان ایدر کورسی اولان محال شول قدر یو ایدر کم
یدی قانت کونک ویدی قانت یوقنتین برز روی
ایوی نیشک کلام قدیکه بوزورد رشتعد بالله
وسع کورسینه السموات والأرض ویمشی بیک
پزده لری فدا ایوی وهو پزده نیک فالیکلی شول
ندن

ندن مغربه دک ایوی **دخی کورسینک**
چوره سندن صف صف فوشتهل طور و شب
بوشتهل اوقوردی **سبحان من وسع کورسینه**
السموات والأرض سبحان من وسع کورسینه ها
السموات کل شیء علیها سبحان اللہ و تعالی ما یخبر
کون اندن دخی کجیدیلو فرشته ایرنشدیلو
یونابی قار ایوی ویرینی اود ایوی و دائما یو
شسبحی اوقوردی **سبحان الذی الفین النبیخ و**
النار اللهم الفین القلوب المؤمنین اندن
دخی کجیدیلو دی ذکین ایرنشدیلو هو برز کونک
فلیکلی اون بودنی قدر ایوی اندن دخی
کجیدیلو عویش اعلا یه ایرنشدیلو **یوناب**
فوشتهل **اعلانک اولو لغین بیان ایدر جونکم عویش**

ایرنشدیلو گورد و کورسینک دورت یوز بیک نوردن
دیوی و هو برز کونک هو بیک آره سی دورت
یوز بیک یالین بولدی جونکم عویشه ایرنشدیلو
اسمها علیه السلام طور دی دخی پزده ایچندن
بر او ز کادی کیم بر وکل یا **محمد** دیریلو رسول علیه السلام
شویله صاندی کیم پزده و لو کله کلسند بری قالدی
بن پزده دن ایچر کیزدی بتمشی بیک فوشته
دیمشی بیک پزده کی کوردی جمله سی التوددن
و ایچوددن دوزلسندکی و دخی دور لود و در لوموضع
یوه دیشدن وهو بیک بوزی قو کوی ایوی وهو
پزده نیک عویش **بتمشی** یا یالین بولدی و بتمشی بیک
سجده کوردی بیلدن و بتمشی بیک **سجده اوددن**
و بتمشی بیک **صوددن** و بتمشی بیک **سجده**

قیزل التوددن و بتمشی بیک **سجده** ایچوددن و بتمشی
بیک **سجده** یا قوددن و بتمشی بیک **سجده**
ز موددن و بتمشی بیک **سجده** ایچوددن و بتمشی
بیک **سجده** نوردن و بتمشی بیک **سجده** ایچوددن
وهو سجده بون فوشته مکلدی وهو بر فوشته
بتمشی بیک جو سبی و اردی حق تعالی **صفتو تالی**
ذکو ایدر لوی ایوی اندن دخی کجیدیلو **صفتو تالی**
علیه السلام ایدر فتنی پزده یه و اردم ایچکه
فوشتهل طویق ایدر لوی یعنی بول ایچکه دیکلدر
بن شویله دور کیزدی قانت کونک عویشک لنتنه
پزده در عویش **اعلان** بودنه نزل یا قوددن
وعویشک اولو لغین **نکری تعالی دن** ارونک
ایچسته بلونی نیک **کوی تبارک** و تعالی کلام قدر عویش

بورد قوله تعالى استعذ بالله وهو رب العرش العظيم
بِسْمِ حَضْرَتِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَحْمَدُكَ يَا حَقِيرٌ
عَرَسْتُكَ أَوْ ذَهَبِيَّةً بِصَهْبِ وَأَوَّلَ كَلِمَةٍ تَشْرَفُ
بِسَاطِنِ نَعْلَيْكَ أَنْتَ جِقَارُ رُبِّ حَضْرَتِ رَسُولِ
عَلَيْهِ السَّلَامُ بَارِكْ يَا شَيْخِي سَعْدَهُ بِهِ قُوْدِي حَقَّ تَعَالَى
بِهِ سَكُونُ لِي بَدِي سَعْدَهُ دَنِّ بَاشِي قَالِدُ رُوِي خَطَابُ
كَلِمَتِكُمْ يَا مُحَمَّدُ يَا قَبِيْنَ رَدَّ كَلِّ بِنَا مَدْرِ حَضْرَتِ
رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَشَوْلِ قَدْرِ بَقِيْنَ وَرَدِي بِكَ اشْعَه
بِقُدِّي كُوْدِي بِكَ التَّنْبَهَ وَالْمَشِي تَأْشُوْنَ قَدْرِي دُنْيَا
وَأَجْرِي جَمَلَةَ آيَاتِ التَّنْبَهَ قَالِدِي أَنْتَ يَا دِشَاهُ
عَالِدِي خَطَابُ كَلِمَتِي بِمُحَمَّدٍ أَيْلُ وَكُلِّ بُوِي
كُوْرِي تَهَ لِكَسْبِي أَيْلُ وَرَدِي يَا دِشَاهُ وَعَالِي كُوْدِي
تَهَ سَبْرِي وَنَهَ لِكَسْبِي زَمَانِي سَبْرِي وَمَكَانِ سَبْرِي

إمام أبو

إمام أبو حنيفه أبتدي بغير عليه السلام حق
تعالى لي كوكبا كوكبا كوكبا كوكبا كوكبا كوكبا
يا قدير يا شفي كوكبا كوكبا كوكبا كوكبا كوكبا كوكبا
شافي بغير الله تعالى أبتدي بغير عليه السلام
حق تبارك يا شفي كوكبا كوكبا كوكبا كوكبا كوكبا كوكبا
يا شفي كوكبا كوكبا كوكبا كوكبا كوكبا كوكبا
مؤمنوه وعدة فليستدركم تكوي تبارك يا شفي
كوكبا كوكبا كوكبا كوكبا كوكبا كوكبا كوكبا كوكبا
قَالِدِي كُوْدِي كُوْدِي كُوْدِي كُوْدِي كُوْدِي كُوْدِي كُوْدِي كُوْدِي
كُوْرِي بِمُحَمَّدٍ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَا شَيْخِي قَالِدِي
دِي كُوْرِي أَجْرِي تَكْوِي تَعَالَى كُوْرِي مَكَانِ
سَبْرِي وَنَهَ لِكَسْبِي وَبِأَيِّ نَسْبِي شَوْلِي كُوْدِي حَقَّ تَعَالَى كَلِمَةً
حَضْرَتِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَوْلَى أَرَادَهُ طَقْسَابِ

سَوْسُو بِلَشْدِي وَدَعِي بَغِيْرَ عَلَيْهِ السَّلَامِ لِك
هُرْدَه حَامِي وَرَأِيْسَه دَوَالِدِي أَنْتَ تَكْوِي
تَبَارَكَ تَعَالَى بِنَا قَالِدِي يَا مُحَمَّدُ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
أَبْتَدِي لَبْتِيكَ وَسَعْدِيكَ يَا سَيِّدِي وَمَوْلَايَ
وَعَالِي وَرَأِيْفِي وَالْحَيُّ وَالْحَيُّ وَمَحْيِي وَمَمِيْتِي بِسْمِ حَقِّ تَعَالَى
أَبْتَدِي يَا مُحَمَّدُ يَا سَيِّدِي يَا قَبِيْنَ كَلِّ أَنْتَ
حَضْرَتِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَبْتَدِي بَارِي خُدَايَا بَا
سُوْبِيكَ وَنَشَأَ بِلَيْكَ حَضْرَتِكَ بَارِي تَمُوْنِكُمْ
كَلِدِي وَنَشَأَ كَسْنِ وَبِهِ سَبْرِي أَنْتَ حَقَّ تَعَالَى أَبْتَدِي
نَهَ سُوْبِيكَ أَنَا فَصِيْحُ الْعَرَبِي وَالْحَيُّ وَدَعِي
عَوْبِي وَنَهَ كَسْنِ كُوْدِي فَصِيْحُ بُوْدِي أَوْلَى فَصِيْحُ
لِكَلِّ قَنِي دُوْدِي بِمُحَمَّدٍ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
بِمُحَالِقِمْ أَوْلَى سُوْرِي خَلْقِي قَسْنَهُ دِيْدِي بِمُحَمَّدٍ

بوقدر

بوقدر كيه حضرته كيه سوز سويليم ائذن حق
تعالى ائتي بغيره هو بورد لولغا تابه بچونه
سويله بيس حضرته رسول عوب وندن غبوي
دل بلوردي اذن قدر ائذن بوغازنه برقظه
صوطلادي قار دن صوق وشكودن لذبوردي
چونكم ائدي كوكبا ائدي وقولندي حوق تبارك
دن او مئتن ديلدي اذن حوق تبارك وعلا دن نوما
كادي يا محمد ائدي لبتك يا سيدي ومولاي
بندكادي ننه بلدك سلك سيدم ائدي حوق
قلا عز لك ودعي ائدي بارجي نجه بلم كيم
سلك سوز اذن اذن سوز ائشيدو كم بوقدر
سلك لطف اذن بيمك لطف كوردمم وحقوق
بلد بكم بري ولوركي وكوشكي وقوي وحموي ديلدي

وجله مخلوقا وان سكونك على سن يردك
اولو نكرم سن سين دوي وسندن اوزله نيم
يوقدردوي يوزكوم دورت بيك **بهر بوي**
سن كونوردك نورينه وزيورعه **انجيله**
وقرآن كوي وقرآن حكم سنك يكا بكد و كلاما
وكلوي نيشل سنك قولدر شتوكم بايي سن سيد
بكره مزسن وكسه دوي بكره مزسك **هفتر رسول**
ابتدي **التحيات لله والصلوة والطيبات** بس
حق تعاليدن جواب كدي السلام عليك ايها النبي
و**بجبه التذبير** كانتون حضرت رسول عليه
السلام ابتدي **اخالقهم** او مشاوم جو وذاشيو
اولو فونقلردن كوك كيم نواله ايلدم ودي بس
حق تعالي بيوردكم يا محمد **نه ديورسك** ال او مشاوم

الحق

الحق انك رسول الله عليه السلام ابتدي كيم
السلام علينا وعلى عيالنا الصالحين ودين و
دي اخلاصا له ايمان فيلدي ابتدي **اشهد**
ان لا اله الا الله واشهد ان محمدا عبده ورسوله
ودي حياه فونشعلو ابتدي كيم **السلام صل على محمد**
وعلى آل محمد وارحمهم وعلى النبي وآله **عليه السلام**
وعلى آل محمد صليت وسلمت وباركت ورحمت
وتحيه على ابيهم وعلي آل ابيهم في العالمين
انك حميد مجد بسحق تعاليدن بوا كالميك بيان
امين الرسول بما انزل اليه من ربه والمؤمنين
انك حضرت رسول عليه السلام ابتدي باسدي
ومولاي كل امن بالانبياء وملائكته وكتبه ورسله
الذين لا يفرق بين احد من رسله وانك صكره

حق تعالي ابتدي كيم يا محمد نه ديورسك ديلا و
كدي يريم دورن بس حضرت رسول عليه السلام
ابتدي وقالوا **سمعا واطعنا غفرنا لك ربنا** وايمك
المصعبون انك صكره الله تعالي ابتدي لا يكلف
الله نفسا الا وسعها ما كسبت وعليها ما اكتسبت
انك حق تعالي ابتدي كيم يا محمد او مشاوم برعدن
دوي نه ديورسك ديلا وكي فوكم يريم بن بس
حضرت رسول ابتدي **ربنا الا اننا نجدنا ان سينا**
او **احفظنا** انك صكره حق تعالي ابتدي كيم كوردم
ما نقدر من وما نأخو ذنبيك نه دوي ديورسك
ديلكل سكا و يريم بس **رسول الله عليه السلام**
ابتدي ربنا ولا تخجل علينا **اصرا** اهل بيتك على
الذين من قبلنا انك صكره ابتدي حق تعالي

دفع

دفع ابتدي اول ساير او مشاوم رنجي كوي وسنك
او مشاوم ودي بس حضرت رسول ابتدي كيم
ولا تخجلنا **ما الاطاعة لنا** ايه و **خف عنا** و **اغفر لنا**
وارحنا انت مولينا فاصبرنا على القوم الكافرين
بس حق تعالي ابتدي كيم ديلا وكي يريم بس
ويردم دوي شفا عني فيلدم عاصيلوه شفاك ليليه
سن امدي خاطر يك خشن او لسون دوي وانك
حضرت رسول عليه السلام ابتدي باسدي
ومولاي بس ضعيف او مشاوم ملك او زرينه
اعويوك قومعل دوي بس حق تعالي **يا محمد**
يا محمد قوم بين انك صكره حضرت رسول عليه
السلام ابتدي كيم او مشاوم لوندتخل حق تعالي اد
تلقم ودي كيمي يا محمد فرض فيلدم سكا او مشاوم

التي وقت غار الخي اودوح ددي اندون
حضرت رسول عليه السلام ابتي يا سيدي
 ومولاي تخفيف ايله اتم ضعيفك حق نقل
بني وقت تخفيف ابدي بنده حضرت رسول
 عليه السلام ابتي بم اتم ضعيفك محصلي
 كلام بها ايه ايدت وقت غار اوج اي اودوح
 ددي اندون حضرت رسول عليه السلام ابتي يا سيدي
 ومصيري اومتومك بو قدره كوي بموس اعلم
 سن بعاد حق سجاده و تعالي ابتي بزي اودوح
 ودي رقت فرضي سكا اومتوله ويزدم
 يعنى عرتم جلدك حقيقون هوكيم بو وقت مسه
 فباوب بزي اودوح طوبى لكم التي وقت غار
 والتي اي اودوحه بركوتم ودين وسون قدر
 ثوب

ثوب ويزدم كيد وصفه صحبه ددي يا محمد
حضرت رسول عليه السلام ابتي يا سيدي
 ببعبو عليه السلام كندو قدره تكله بركوك
 ببعبو عليه السلام كوي ويردك ودي بواهي
 ببعبو عليه السلام خلعت ويردك خليلك
 ودي ببعبو عليه السلام دعا ويردك ميت اخيا
 ابدي امور ما تالله ودي سليمان ببعبو عليه
 السلام هلكت ويردك ماره وموره حكوم ابدا
 ودي ببعبو عليه السلام عصى ويردك
وسلام الله على كل علم كوي
 بو ببعبو لرك ادي بوي قيامته كني بو عجزا
 ذكر امكوي سوبله شوكوي بو ضعيفه منه
 بركون دنون حق نقل ابتي يا محمد هوبه كيم

جاهه ببعبو ويزدم كوي وكرتاي
 جله سني سكا ويزدم يا حبيب دوي اول اول ذكر
 حق قولك شهادت كيمه سني بركو سنك ادي
 له يا حبيب بم ادم ايله جميع ايله لولا الله لا انتك
محمد رسول الله ددي يا محمد قران ايجنه سني اولكم
 قوله تعالى سنعد بآياته ووضعناك وزرك
الذي انقض ظهرك ورفعا لك ذرك وجحتم
 نارفا اومتوك حوام قيلم ودي منبر اوذه روزه
 بم ادم و مباله سنك ادي كوي ايه لودوي قيامت
 كوي بيه ديكند ولسانك ناضل ايسه ردا ايدم
 ويزدم ليل قوله تعالى سنعد بآياته **ولسوف يعطيك**
دنياك وقرصى وسندن اولكن ببعبو ويزدم
 جنته كوي ميه تاكله سن او متك ايله كوي ميه

ببعبو اول او متك ايله كوي لودون ابتي يا محمد
 راضي اولدوكي ددي **بني حضرت رسول عليه السلام**
 سجان قلوب شكر ابدي اول كيمه تعافى
 ايكي كوز كوزدي بركو باش كوزيله كوزدي بركو كمال
 كوزيله كوزدي اولدركيم بركو دياحق تعالي بوردك
 سنعد بآياته ما كذب الفؤاد ما راك يقول انما
 اعظم ابو حنيفة درجه الله تعالى انا ولكله
 باش كوزيله كوزدي بركو كيم قوله بوردك قوله تعالى
 سنعد بآياته ما راغ البصر وما صغى لقد راى
 من آيات ربه الكبري ودي بوقوله ايله
 شاعيت كدرجه الله تعالى اندون حق تعالي
 ابتي يا محمد اولكم سوك جيون واومتك جيون
 كيم ادم سكا وسوره سني ددي بعده ببعبو

بوفوريشده بيه كيم ادي اضطفا اولاد دهر عليه السلام
استغفار عليه السلامه داورواستغفار اول ميكائيل
دكورسن و ميكائيل عليه السلام جبرائيل دكورسن
وجبرائيل عليه السلام دهر عليه السلام لاي الوهب
جنتي كوستوسين دهر وهونده كيم عاصيلر ايجون
بريدم كوستوسين وهونده كيم محمد ايجون واوتتي
ايجون هونده برتدم ايسه كوستوسين بس
اضطفا اول فرشته محمد عليه السلام الذي عوش
اعلاده ايندردي استغفار اوله ايمولدي استغفار
ميكائيله ايمولدي ميكائيل جبرائيله ايمولدي
جبرائيله عليه السلام بيغبر عليه السلام
الذي اوردتي الذي بر جنتي قوسين قهري اواز
كلدي كيم ممدودي لاي ايتدي بتم وهونده عليه السلام

دري رضون دهر قهري ايتدي محمد عليه السلام
سلام ويروي رضوندي رد سلام ايلدي ايتدي
ايتدي يا محمد حق تعالى سكا اولو مرتبه سكر
ايلدي كه بونك كي جنتلري سنك او توري
يوتدي واومتك ايجون برتدي بس حضرت
رسول عليه السلام جبرائيل عليه السلام صوردي
بولطيف فرشته دهر جبرائيل عليه السلام ايتدي
يا رسول الله اول وقتك برودر كيم حق تعالى اوتت
بنتو يوتدي بوفوريشده كور قهري زير كيم
بوفوريشده كور ولطيفدن برتدي ورحمتدن
برتدي ورحمت مالكي رب تعالى كند ورحمتدن
برتدي ودي بواب جنتك ضمن بيانك
حضرت رسول عليه السلام جنت قوسين

ايجه روقوم بصدي كورديكم هونوسه
بريكاجولور قوسونك برقنادي ائتوتك
دوقنادي كمتدن اول مخته كيم صافه اهلورد
ودهر دالما بوني دهر ايتدي لا اله الا الله ودي
واو الله صول طرفه اعلان قوس دهر بردي محمد
رسول الله جونم ايجر كوردي بيه رضونده
سلام ويروي رضون رسول الله ك سلامين
رد ايتدوب سار ورحم اولدي ايتدي يا محمد الله
مشوق اولسون سكا كيم حق تعالى سكا او متك
نه بعتلر برتدركم انك وضيغ كلسلور
دوضونك جوسيك حساين بيمولدي متعال
بيلور وجماله سني ده رحمتدن برود مشد ايتدي
حق تعالى انك ذكرينه مشغولردو بوشيب ايتدي

لودي سبحان الخالق العظيم سبحان الوهاب الكريم
سبحان النبي بن جنات التعميم سبحان الخالق
الجملة ونعيمه بلون رضوان محمد عليه السلام
عز من ايلدي حضرت رسول عليه السلام كورديكم
جنت ديوار لوبنك بولوي ايجون و بولوي
التونك و بولوي ايجون ويا قوتدن و طهراني
سكدن ورحمتي زعفرانك وديوار لوبنك قهري
بشور قوسه يولدا ايتدي وشوب الخور و لطيف
ايديك ايجور دن بيقيني طشره سي كور نورده
وطشره دن بيقيني ايجور سي كور شور و جنت
الجنه شهركو كوردي بعد والحق جملة التونك
وهو بر شهرك الجنه يمتن بينك قصور
ايديك وجماله قصور كور قول باقوتدن ايتدي ودي

زکری ز مژگان ایوی و اولی آف انجودن
ایوی دهر او ده بیک تخت و هر تخت او زین
بیک حوری و زده بر حوری او کنده بخت بیک
غلمان ایام او زده طور زودی و اگر او حور بیل
دن بر بیسی دنیا سینه جقوب یوزین کوسو
سه ایوی جمله خلیق لوانک عشقندن جان
تسلیم ایدر لودی و هر حوری بود بیک **قوت**
الجبلی ایوی و هر حور بیک بانیکه بزنی
و ایوی انواع جوهر بود و هر بیک جانک یو
جاننده بر قوش او نور زدی و هر وقت کم کاور
همان روز کاز اسر اول تا جاک او زنده اولان
قشردوی و در و اول او ز قبیل لودی و اول تو
او زیند جمله اهل جنت قوسنک عقالو کیم
پوشان

پوشان و زایل او لودی و دخی جنت اعلانک
طهر ای مسکن ایوی و دخی عنبردن ایوی و او
قی دخی زعفرانک ایوی و دخی جنتک از مقلدی
و زده ز عده دی دور صد ایوی صور پوی و هسل
ایوی همرد ایوی سوتور و بوار مقلد و زده ز کیم
پوشان ایوی رحیمه در لوزنتکم حق تعالی کلامینه
بیورر قوله تعالی نسعد بالله بسقون **پوشان**
مختوم ختامه مشک و پوشان ایوی دخی جنت
دیزلر و پوشان دخی آینه سلسبیل دیزلر و بیک
نک آینه کافور و نسیم ایوی و کوسر ایوی
دیزلر و جنت ایچنده دونه او لور و حضرت
رسول علیه السلام ایدر اول او مقلوک اطرا
پوشان حور بیلر و نور دم او نور ددی ایوی و دخی

قولقی لور دم خدمت ایدر لور و التوبه
منسب به لور ایوی لور و لور و لور و لور
و هر وقت ایچنده بیل اسردی و ایچنده طوبو
نور ایوی انواع دور لور و او ز و بود لودی کیم
بودنیا مطرب لور دن بیک کوزیک لور و دور لور
ایچنده کور دیک دور لور و ایوی و اول
ایچنده سوله او لور ایچنده بیل بر اطه
بنوب سکو خسه دخی ایچنده التوبه جنتیه
و هر وقت **جنت اهل** از زویل سکو اول ایچ
اکام و کلر بینه نه و لور ایچنده کاه و بینه کوهو
کوزمشی اسلمیه و جنت ایچنده ایسی و صوف
اولیه و او جها و لوریه و زعت و سفت اولیه
و دخی بیک و ایچنده اوله و دخی بیل و جنت اولیه

و جع اوله ایچنده حور بیلر بوله مؤمنلر جع قبلر
لوریه ازینک کوزی با کوه بوله لور و دخی حضرت **پوشان**
علیه السلام ایدر جنت ایچنده بر ایچ کوردم
اکا طوبی اعا جیدر لور انک دخی عوشن التوبه
و بود قاری جنته و شوق در کشلر و سز بیلر و لور
ایوی کیم حساب ایچنده **الله تعالی** بیلور و هیچ
کوشک و هیچ دخی درجه بوغیدر کیم اول ایچک
بود قاری اکا بر شمشیه دخی تا حدی اول سز بیلر
ایچنده اول ایچ بود ایچنک شغلیندن بر و اول
دوش او لور دخی **جنتک** ایچ و اطرف ایچنده
دعوت و بشفقه ایله مزین اولمشیر و دخی
جمعه لوقی اوله **جنت** قوی بر قله بنوب
و نور بیلر بینه سلام و یوه رک کیدر بینه کیم

کلام قدیمه بیوردی قولہ تعالیٰ ویلقون فیہا حیاتہ
وسلاماً مدھی جنت اچھتہ دورت بستان وار
دور پوینہ نوردوس دیور پوینہ عدین دیور پوینہ
دیور پوینہ منوی دیور پوینہ خالد دیور پوینہ مقام
لین وصفی بلیمہ رحمن تعالیٰ غیری کوسہ بلیمہ
و دخی اندن حضرت رسول علیہ السلام آیتدی
برای خصوصاً اچھدوم اما سکون طشلو وسوتد زان
وقادین صون و قوس سکون الطفا ایدی
و دخی جناب ان علیہ السلام آیتدی یا رسول بولہ
شیر یا طهورا ازمانی در زمان سکند دی
قیامت کوشن سن اچھتہ سن و حق تعالیٰ ساقی
اولہ کوشن فی اللہ بیوردی قولہ تعالیٰ نستعین اللہ
و نسقاہم ربہم شیر یا طهورا اندن بکا آیتدی

یا محمد

یا محمد ہو کسب بوضون اچھتہ پراچھتہ
یکت اولہ و خستہ ایستہ صاخ اولہ و کوز سن
ایستہ کوز لو اولہ دخی اصلاً قوجلمہ و قیغوی
اولمہ و اول صوبک جوہرہ سنہ نیمتیش منظرہ وار
دور و هو بر منظرہ نک دورت قیوسی وار ذکر
قیقی و جدن بقرس ملحق تعالیٰ نک دیور پوین
کوره لو و هو کسبک کوکلی سنہ دور لو و میسر میلہ
اول میسک بدخی قمتہ کالہ و هو یعی و بلاد کچھ
پینہ وینہ اول اچھتہ پوینہ وارہ و جابر اولہ
اچھتہ تخت اولہ و هو تخت اولہ وینہ و جھور
انجین اولہ و کور و پ با شادینہ النون ناچھدی
اولہ و النون ابرویق اللوینہ اولہ و دخی کسہ انارک
وصفی بلیمہ لو و دخی جنت اناری بودنی انارک

بکوه من زہرات کونشدن منور و هو
برسک بلیمہ بیک بولک صبح لوی وار دینک
اور کشدن روزی آدم یوزی کچھ پچگی قریل
یا قویکن و قولقوی ایشال زمون و کوزوی
نوردن و کوه سی یا قوتدن و ابری زمونکن
دیو کای اچھدون و قویر شی النون قادن و صغیر
سی ایشال یا قوتدن و نفسی دی آدم کبید چوکالہ
جھل لوبی اولہ جنت اھلی بر پوینہ زیارتہ
وارہ لو دخی بر قلوہ پینہ لو و سوسنکر و خدام لو
اچھتہ پورینہ لو و بر پوینہ سلام و پوہ لو پتکم
تو اللہ جو بیوردی قولہ تعالیٰ لا قبلک سلاماً سلاماً
و هو دقت حق تعالیٰ دیند ایس کورہ لو پتکم
پورن دہ بیوردی قولہ تعالیٰ نستعین اللہ و نسقاہم ربہم

یا محمد

بومید ناظرہ فی ربنا اطیرہ حق تعالیٰ ایلاہ ما لہ
ایلاہ لو حالیا سوزدن جوف بودد حضرت رسول
علیہ السلام جنت اچھتہ کوشکدن کوشکہ
کوز لودی آیتدی بولکوشن فلان انبیا کور و پو
کوشک فلان اولیا کور بولک کورہ القصہ پراچھتہ
قصہ ابرو پتدی کچھ قریل یا قوتدن دی اندن ابری
قیوسی وار ایدی جبرائیل علیہ السلام آیتدی
یا محمد بوقصیر ابو بکر الصدیق کدر رضی اللہ تعالیٰ
عنه اندن کچھ بل بر اولو قصہ ابرو پتدی ایتدی
بوقصیر عمر الفاروق کدر رضی اللہ تعالیٰ عینہ
واندن دخی کچھ بل بر اولو قصہ دخی ابرو پتدی
آیتدی بوقصیر عثمان رضی اللہ عنہ کدر رضی اللہ
عنه اندن دخی کچھ بل بر اولو قصہ دخی

ابو بشير بل ابي بكر بن محمد بن علي بن ابي طالب
رضي الله تعالى عنه اشدن كجد بن برادلو ارسا
غاه ابو بشير بلوكم صوبي قاردين اف و سكونت
طنا و سكونت فو تلو و اول از ساق فستند برادلو
كشك كورد بلو اولو نبي يحيى كوت مشرفون
مخريفه دكبن ابيدي اذك و صفعي سوبلكه قاصو
در بن حضرت رسول عليه السلام جبرائيل عليه السلام
صوردى بو ارسق نده ارمقدرد در ايتدي بركا
كوش ارمقيدرو اتموئي بو ارمقدن ايجوره سني
بكا و كيل قون ايجينه بيورز قوله تعالى استعذ بالله
انا اعطيتك الكوش بن جبرائيل عليه السلام
ايتدي بلو فحنكم قيامت كوني اوله بو حوصنه
سني جوره لرا و سوكي صواره سني اوله حوصنه

بوجاهي

بوجاهي ارسق نده ابو بكر الصديق رضي الله عنه
اد فوره و برينه كوشه سنده عن الفاروق رضي الله
عنه اد فوره و برينه عثمان بن عفان رضي الله عنه
كوشه سنده علي بن ابي طالب رضي الله عنه
اد فوره و بو حوصنه جوره سنده سكر بن زبير
سبون طوباه دوردن و هر كيم بو حوصنه بو كز
ايجسه هوز برادني صوصمه بن حضرت رسول
عليه السلام ايدرانك جوره سنده نجه كوز سنيك
فصير لو و چارد فلو كورد و هو بر فصيرك قيوبي
در صوب بر بوده نجه نوللحجار و ر و حور بيوار
دور و لود و ر لوليا سبله مزين جوهو ديب
وصفه كان بن حضرت رسول عليه السلام ايد
نجه منظره لو كورد و هر منظره نك بيمو

بيل قيوبي و در اشدن انخودن و هر انواع
جوهو دن مزين و نولل عن النبي صلى الله
تعالى عليه و سلم خلقت لعبادي المؤمنون
مالا يعين ذات و لا دن سمعت و لا حظ على
قليب بنت رصده رسول الله و دخي اندون جبرائيل
عليه السلام ايتدي يا نبي حق تعالى بو حست اوي
سك ايجون و سول او متلوك دن او توري
بوتديك حق تعالى نبيك و حد نبتي افور ايد
وسني دي حق سبحي سبله و حق تعالينك بيو و ن
وسك قولك بو سنده كوره كل امدك و ر ايج
كلو لوك و عاصيلك بولونه كوشه سنده سني
الذي محمد عليه السلامي كوشه سنده سني
التي و ارسق نده ابو بكر بن محمد بن علي بن ابي طالب

اودن

اودن بولديك ابي كوزي و ارضان يله ديج كي
سقودي شول قدر هيت بو ايدم از قالدني
حضرت رسول عليه السلام ما عطفني ذائل اليدي
بني حضرت رسول عليه السلام جبرائيل عليه السلام
صوردى بونه فرشته در دردي جبرائيل عليه السلام
ايتدي يونك ادي مالك در كوي تعالينك و سنده
درو طامونك حاكميد بن حضرت رسول عليه
السلام سلام و بدي مالك دني في طال رو سلام
ايدوب سازه حرم اولوب حق عليه السلامه سنا
فادي جبرائيل عليه السلام ايتدي كيناما انك في
تعالينك بيو و عيذك فلو كورد و عاصيلك بو كوي
حضرت رسول عليه السلامه كوشه سنده سني
بني مالك نوله ديوب جهنم اوي قيوبي اچوي

بویا **جهتک صفین بیان** اید جو نیکه
مالک جیم بوی سببی جیدی **حضرت رسول علیه السلام**
بقدری و کوردی که سول قدر اول و فویاد چقدر
که العیاذ بالله تعالی وصفه کلز و دخی اودک
فیمورد غین کوردی سپه سنی اولمق دیلدی و دخی
برقیو ایدک کوردی که غایت اولو ایدی ایدری
بیدی قانت بردن بوجه ایدی و طویطلو اود
ایدی اول فونک اوره رینه بفرشته طور
اول فشته قبقره ایدی و کوردی یاشیل اید
و اغیزون اود چقدر دی **و یاشی بیدی وقت لوکه**
ایدی دی رای بی بیدی جیمتک اشغی طریقه بینه
ایدی بیدی بی **حضرت رسول علیه السلام** ایتک
پانک بوننه فرشته در مالک ایتدی **یا محمد**
بوجهتم

بوجهتم زیانیلور نوز درشته کم حق تعالی کلایم
قد بینه بیورر قوله تعالی **نحستعذ بالله علیکم**
تسع عشر یعنی اون طغوز اولوز زیانیلور
اگر کوردی زیانیلوری کوردی اود طاق
کیددی اذن مالک ایتدی **یا محمد** اولکه بیتم
حکمه ددارن و عورتون لوسته بین نوبی
بی **حضرت رسول علیه السلام** بقدری کوردی
حسایحه اشجار و زانجه اود عورت
بشوری اسعه اصیلنور زنجیر اوله بغلن
مشور و دور لود لود عدل کوردی ایدی و بعضی
نک طود کوردی اول کوردی و بطینلرینه دجوردی
وهو بر دبا بی موکل ایدی بی **حضرت رسول**
علیه السلام **جبرائیل علیه السلام** صورده

اشیوننه قمدرا ایتدی بونلور اولور دیکه بیتم
مالی ناخ بره بولور ایدی و دخی بوکه دلیل قوله
تعالی **نحستعذ بالله ان الذین یا کلون اموال**
الیتیم ای ظلل ایتما یا کلون فی بطونهم تا مر
و یصلون بهیرون دخی عورتلر ای کوردن
اصیلنور ایدی اوله عدل کوردی ایدی و اول
عورتلور دخی اولور اوره رینه خیانتلر ایدی
لوردی و اغلان کوردی ایدی و مپرت اولور
دی دخی جوف قوم کوردی ایدن و عورتون
هجوینک اوره رینه بر دبا بی موکل دی ایلور
پانه پانه کسوب بدور لور ایدی ایلور دخی فویاد
دخان ایدر ایدی بی **حضرت رسول علیه السلام**
جبرائیل علیه السلام ایتدی بونلورنه قمدرا
ایتدی

ایتدی بونلور اولور دیکه خلق بر بینه بر بون
جکند و زوردی شتدم بونلور و حقیقه الله جلاله
و تعالی بیورر قوله تعالی **نحستعذ بالله لا یقتب**
بعضهم بعضا لیب اهدم ان یا کلن اموالهم
میت فلههم و دخی جوف قوم کوردی ایلور
اگر بینه پاره پاره بوردی و زیانیلور ایلور
کوج عدل ایلور بدور لور ایدی بی **جبرائیل**
علیه السلام صورده دی بونه قمدرا ایتدی
بونلور اولور دخی **حرام** قنوب بولور ایدی و دخی
بوقوم کوردی قونوی شمشق و لوی زنجیر
لوره و دودلور و عدل ایدر لور دی و جهم چار
کبی چاقو شور لور ایدی بی **حضرت رسول علیه**
السلام **جبرائیل علیه السلام** صورده بونلورنه

قو مېر استدی یا محمد بونلوانلورد کور یا بونلوان
ایدی و حالدر دیر کور ایدی و کمال قوله تعالی
تسعد بالله الذین یأکلون الری لا یفقونوا الا
کما یقوم الذی یخبطه الشیطان من المسی
و دخی جوق قوم کورد بکم زبانیل او یاله عدل ایدر
التوبی و کستی کوره لیسند قود و رب با صولدی
و مستوفی اغلال بونلوان یوه ایدی **بج حضرت**
رسول علیه السلام صوردی بونلوانه قومدر استدی
بونلوان الطودر که مال جمع اید و رب زکات و بر خور
ایدی کمال قوله تعالی تسعد بالله الذین
یکتوبون لذهب و الفضة و لا یفقونوا بها
فی سبب الله ثبت رضی بجد اب الیم و دخی جوق
شیر کوردی یوز لوی قاره و کوز لوی مثل اشقی

دن طون

دن طون کوردی و یوز او زبینه عدل ایدر
لوانیدی **حضرت رسول علیه السلام** ایدر بونلوان
نه قومدر استدی ادملوی اولد و رب مالوسین
الوردی دخی جوق کوردی بونلوان سندان اوتدن
زنجیر لوانیله اصغیر بونلوانی قاره و لیا ساری
اشندن و زبانیل باشلوی او زده اشقی کما و زده
لوانیدی **همبر علیه السلام** استدی بونلوانه قومدر
ودی و دخی بونلوانی مضر یودر و دخی جوق قوم کور
دی یوز لوی یوز لوی قاره و تبحر آت طوقدی
کولساری او زده ایتمشی و اعزل بونلوان قیچی قان
اقریب الیه ایله کند لوه اچور و زو و انلو بونلوان ایدر
لوانیدی **رسول علیه السلام** استدی بونلوانه قومدر
قومدر استدی بونلوان شارب الخمر و دور توکبه سین

اولد بوردی جوق قوم کورد بکم و لری اغزل بونلوان
طشوه صرضی و باشلوی خنجره بکورا انواع
دور لودر لوعذاب ایدر لوانیدی **بج حضرت رسول**
علیه السلام استدی بونلوانه قومدر استدی بونلوانه قومدر
لوردی طاقور و دخی جوق قوم کورد بکم هو برینک
او زبینه بوز زبانی موکل اشقی دن طوبوز ایله یا
شینه او زور لودی **دانل دخی اولور لودی** و سینه
دور لودی بونلوانه قومدر استدی بونلوانه قومدر
قانچ حضرتی و قوباد فغان ایدر لودی **بج حضرت**
رسول علیه السلام استدی بونلوانه قومدر استدی
بونلوان باحق بیره قان دو کوردی و عذاب دخی
بونلوان اسک اولور کمال قوله تعالی تسعد
بالله و من یقتل نفسا متعمدا کجر و یضعم حاله ایها

ودی

ودی جوق قوم کوردی هو برینک او زده سینه
بوز بانی موکل اشندن زنجیر لوانیله بخلو ایدی
بوله عذاب ایدر لوانیدی انلوه زبانیل **حضرت**
رسول علیه السلام استدی بونلوانه قومدر استدی
یا محمد بونلوان طوقور لور دیم اولونیک بوز دخی
طوقور لوانیدی و از لوی انلور دن رضی کما لوانیدی
و برفوم دخی کورد بکم لوی زنجیره و لوز لوی له دور
کولوانیدی **رسول علیه السلام** سوال ایدی بونلوانه قومدر
قومدر استدی **همبر علیه السلام** بونلوانه قومدر استدی
از سینه اکاسو بونلوان لوانیدی و دخی برفوم کور
دی کم بوز لوی قاره و کوز لوی ازرق و سیکلینه او
نون طاس و ایقلوننه اشندن دن تعلین و قتی
زیاده عذاب ایدر لوانیدی وصفه کما لوانیله

تعالیٰ بی حضرت رسول علیه السلام ابتدای پندار
منه قومندرا ابتدای بونرا اول آدم کرد و زیاده
ساختن ای دورترین حکیم بود و قوله تعالی
نَحْسِبُ عَذَابَ النَّارِ أَنتَ النَّارُ فَبِئْسَ فِي الَّذِیْ رُفِعَ إِلَیْهِ
مِنَ السَّمَاءِ وَكُنْ تُحَدِّثُهُمْ نُصْرًا مِّمَّا یُرْوَوْنَ لَكَ مِنْ
حِجَابٍ ذِیْ زَیَادَةٍ لَّوْ لَمْ یَكُنْ لَکَ مِنْ مَقْدَرِی
فَإِیَّ کَفَى وَارِیْدِیْ اَوَّلَ فَتْرَةٍ لَمْ یُؤْمَرْ لَیْ اِیْدِی
اَوَّلَ تَبِیْکَ کُودَه بَا تُوْدِی دَیْنَه اَوَّلَ مَقْدَرِ کُودَه
خَلْقِ اِیْدِی اِیْدِی حَضْرَتِ مَوْلَا بَعْدَه کُودَه بُوْدِی
حِجَابِ اِیْدِی دَیْنَه بُوْدِی تَا دَه اَن تَا اَوَّلُ بُوْدِی
کُودَه عِیَابِ کُودَه اِیْدِی بُوْدِی لِبَالِ قَوْلَه تَعَالٰی
لَمْ یُنْصَحْ جَلُوْدُهُمْ بِذَلٰلَتِهِمْ جَلُوْدًا غَیْرَهَا اِیْدِی
العذاب بی حضرت رسول علیه السلام ابتدای پندار

منه ملعون

منه ملعون قومندرا ابتدای بونرا جبار لی دعوا
سین ای دورترین ایدی و **دعی جوق** قوم کوردی اوزن
لوسینه زبانیلر موکل اولمش ازیله معدن فیلور
کوردی دور کورد و لوعذا ایلد وصفه کال حضرت
رسول علیه السلام ابتدای بونه قومندرا ابتدای
عذر تلوی غیری بوقلوه و بروردی **رسول علیه**
السلام بوسوز لوی ایستدی طاقتی فندی ابتدای
دوی یا جبار فی **قرآنم** غیری بی ال کیده لوم طاقم
فالمدی بی مالک ابتدای **یا مالک بیحه** **مندن**
تعبت لور مید مالک ابتدای **یا محمد** نعم بوقور
دکک دعی بر طبقه ددوری و کور او ایستد
قلی ککلی بوزینک بالیق بولاد دعی طبقه ایستد
یا محمد حاج وارد اود ددور و صی طاح اوزه دین

بوزینک حج لور وارد و صافی اود طوبی و لیدر و صی
اوده بی صدوق وارد و دکل صندقه طوبی و
یلان و عقربور کور اول یالوردن بوزنه قدر
اچوبد نیاید طسه ایدی جمله جفانی قیفر ایدر
ایدی **دعی شول قدر** قوه دکر کور و دکر و صیفی
اللهم تعالیٰ یا رسول الله علیه السلام
مالک صوردی کوننده چکی ندر **جبار** علیه
السلام ابتدای طخل طشلرا اودندر کجا دلیل اوله
تعالی **وقودها الناس لی ارة** اذن مالک طایفه
تپوین ایدی ابتدای **یا محمد** نظر الی عیاب
لور دین **بی حضرت رسول علیه السلام** چوناه
بقدی بر قوم کوردیکم اول قیونک دینک لکی بی
فت برجه ایدی و اول قیونک اچی صورینه

فان

فان و ابرک طوشی ایدی دهم طوبی و لیدر و صی
و اول قیونک عذاب ایدر لوی **دعی جوق**
قیولی کوردی طوبی و ارسلان و ددوره و لوی خانه
ور لور و اذن مالک ابتدای **یا محمد** بونور او
لدر له **جهنم اهلینک** فانی و ابرکی نذی و تپوینه
کیرور و بونوردن عذاب ایدر **توبی حضرت رسول**
علیه السلام ابتدای **یا مالک** جهنم کمال کلور
کوستور و دین **بی مالک** تپوینه زبانیلر
کلیدر چوناه **حضرت رسول علیه السلام** زبانیلر
کوردی متحیر قالدی هی بر زبانیلر اوزن بوی
بشیر بالیق بول ایدی و بر مقدری سیک بر اوزن
ایدی و بوز لوی دعی قاره ایدی و اعدوندن و قو
لقونون و کوزونون استلوج حضرتی کسکم

سوزیو بیشر لودی باره باره اغوز لورین اود
جهنم دی نفس کون اکر بیسی بود دنیا به یون
نفس اوردسه بیکجی دنیای قیفره ایدوب
بعیدرک جونم حضرت رسول علیه السلام کورد
پلوسلام ویزدیلو ابتدا یلوریم نرسنگ و مستوی
سوزن زلفز دگوزد یلورس حضرت رسول علیه
السلام جهنم ابرمقلوبن کوردی مالکله بربر
سواله ایلدی بنی الانشا ابتدای بال محمد یوازمقلوک
بری عیسیلند ویری سمندر ویری صدیدرور
ویری صبر یعدرا نون صکره و افون صکره و
نکته یوسین اجدیلر رسول قدر نونون جهنم
بوصفه کمن اندی و دی جهنم کدی طبقه
بن حضرت رسول علیه السلام بر کسرتی

طبقه

طبقه ده بوجه کافور و محذب اولور لور کلا
بسطق و لایسان و صعی قابل و امکان دخی بقدر
طبقه اول جهنم ایدر بیکجی طبقه جهنم در اوجی
طبقه سعیدر در دوردنی طبقه سفردنی طبقه
خضه در انجی طبقه لظی در بدنی طبقه
هارینه در ددی خوف دره لور کوردی کیم اچیلور
دکیر زیا لور برینه سچین دیرلر جهنم اشعه
سی در و بر بندنی عباد اولور کیم اکا کوهلر کیرین
در یعنی عظمین دیکار و برینه طامود بر خطا
لور اکا لور بر و برینه دخی اسفل ما ایلر بر بر
اندن اشعسی بو قدر بکی حضرت رسول علیه
السلام ابتدای بر اجم کورد عظیم اولور ایدی
و انک بو قدر لوری اودون ایدی و موسی خیار

کون جهنم جهنم اهل طعام و لیه لور اول میشدن
یدوره لور بوغز لرینه بنه و یوره لرین یقه
و دی صودیلر لور قان و قیح و یوره لور رسیده
کوره لور بکی حضرت رسول علیه السلام جبرائیل
علیه السلامه صور دی بولغونه الحمد را ابتدای
بولکر رفیم اچا جیدر لور کادیلر قوله تعالی
تسعد بالله ان شجرة الو قوم طعام الانسید
کالمون یغلی فی بطون کفالی الحیم و دی حضرت
رسول علیه السلام بر اوماق کوردی قان و قیح
اقر ایدی و لجنده یلان و عقرب قبتو ایدی
و یلر بجه کلور ایدی العیاذ بالله تعالی و صفه
کالدیس حضرت رسول علیه السلام جبرائیل علیه
السلامه صور دی بونه قوردر جبرائیل علیه السلام

ابتدی

ابتدی بال محمد بوقور اول قورودور کیم هو کیم دنیا
خبر اجمده و دنیا ایسه و لیا طله ایسه و هر
میلت ایسه یواریه کوردوب عذاب ایدر لور
بوقالی و ابرکی انلوه نفقه ایدر یستور و رور
و دی حضرت رسول علیه السلام بورد کوردی
اچندن بود لور و اودون لعی بعثتور یالته بولدی
اول دکنوک اورتاسنه بر اولوا شن کوردی
کیم بک یانار هودم اول دکنوک اورتاسنه صا
چال لور بکی حضرت رسول علیه السلام صلی الله علیه و سلم
سواله ایدی بونه دکنوز جبرائیل علیه السلام
ابتدی بال محمد بود کیره غسلین دیتور اول کوردی
تعالی خفی کیم سنی جن بجهنم ووردی اکر بونه
کیندن بر قطره دنیا بوزینه طله اسدی

جبرئیل نبی صلی الله علیه و آله و سلم
رسول علیه السلام ایتمدی بونه دره در مالک
ایتمدی بورد دره صافی او طولودردی پسرانی
دره ناک ثبوتین اجدی و پوره سن کیدردی
سول قدر او و علو جقدیک بیدی جهتم بر کون
قبقر اولدی اراول دره دن برالنه بوردی
هکلو دلاک اچلسیدی سونون مغریبه دن
بقیدی **پی رسول الله علیه السلام** مالک صوری
بو بر کمال کدر ایتمدی **یا محمد** بو بر انلو کدر کیم والد
بنام نیک راضی ایتمدی بوی **پی رسول علیه**
السلام ایتمدی **یا محمد** کنی آل کیه لطافتم
قالدی بو همتلردن درین اعدن **جهنم** علیه
السلام **رسول حضرت علیه السلام** می الویت دانه
اولدی

اولدی و دخی عمر شیخ ایلمدی و عرش دن بچوب
سدره المنتهایه ایلمدی **میکائیل** و **ذکوردی**
و میکائیل علیه السلام **اسرافیل** و **ذکوردی** و **جبرئیل**
علیه السلام اعوش اعلا یه ایلمدی اندن صکره
الله تعالی دن خطاب کلدی **یا محمد** ضلی الله علیه
و سلم کوردی بجم حکمتلر و بی **حضرت رسول**
علیه السلام ایتمدی **یا سیدی** و سولای کوردن
بین ضعیف توک یار بی بجم او متومه بین نجات
و خلاص لین و نبو او ددن سنه خطای غلطت
کلدی **یا محمد** او متوله وار بجم حکمتلر و بی
و بجم عذمتدن تورشغل و **دی صبر ایاله**
مناقضلر سوز سوبلر لو اجه هج طمخا و حین
مکاو او متوله ریخ و غصه کلوا یسه بی ذکر ایاله

کلهم اویانی اولک و اکاه اولک کیم بن اویاه
قادر مکی ضعیف لک و نسک نلک زنجین کون
و نیازلرین صنایع ایلمون و دی **و دخی یا محمد** کورد
دک کورسکل کیم بن متکبر لری سومدم و هرو
فتیم بوردی سن اما اهسته اهسته بوردیم نغز
نیز بوز و مکات دیولر اشر بوردی کلام رسوری
اهسته اهسته سوبله کیم ز بر اضر مقبلن حیوانک
اچشیدر نکا دلایل قوله تعالی **ان اشکوا الاصوک**
لصوت الجبرئیل حضرت رسول علیه السلام
ایتمدی **یا محمد** چونکه دنیا یه وارم بو کومتلوی
کیمه سوبلیم کسه بجا ایسنا نغز اولدن **هف**
تعالی ایتمدی یا محمد بوز کومتلوی **ابوبکر الصدیق**
رضی الله عنه ایسنا چسورد و اول طمسار بیک
کلانی

کلما فی کیم سکا دیدیم او توی سکی خاصه سولکله
و او توی سکی عامه سوبله و او توی سکی خفیدر زیمه
سوبله و ارا میدی سلام سکا اولسون بیدی
اندن ایتمدی **ایسرافیل** علیه السلام **یا محمد** علیه
السلام **یا محمد** علیه السلام **یا محمد** علیه السلام
میکائیل علیه السلام **جبرئیل** علیه السلام و کورد
دی **جبرئیل** علیه السلام بدخی قانت کورکدن
استاغیبه ایندردی دنیا کورکدن قاف طلفینه
ایتمدی بر شهستانه کوردی کومتلوی اچف
ایمدی **و دخی** اول بوی کورکدن او کوردی و **یا محمد**
کوردی و اول او کوردی کوردی **فرق** **بیک** **بیتور**
و ارایمی و بر قلا عیندن بر قلا عینه سنونون
مغریبه دکن و کونک بالفینک ابخی سنونون بجا

ایوبی و اول برقیوغی مغربون سکا ایدی
و اول شهرستانی دخی کوردی کیم آنک ادی جا
نلسا یولی حضرت رسول علیه السلام اندت
کچرین ایاکی شغوی کوردی کیم بجمارت اولو معظ
شهرلو ایدی دهر بزشهرک سیک قوشی وار بتر
قیودن ایدی قیوید و ایجه اراسی پوز فرسخدر
دهم اولدر قوم قیاه اری کوجک بوز نو و شریین
سوز نور قره صیور خوش طبعیت لو ایدی کیم
لوی جمارت ایدی و اولون اراق ایدی قیصر
کوی ایدی قیینه ایدی **دعای و صیام** **ترانه**
ایوبی اول قومک بکوی قاضی لوی و نایب لوی
بوغدی و بار کوی طو لو بخت ایدی و بکلیجی
بوغدی **بنی حضرت رسول علیه السلام جبرائیل**

علیه

علیه السلام صودی بونه نعت درونه فرمود
بنی جبرائیل علیه السلام ایتدی بال محمد موسی
بیغیر علیه السلام دن فالند در کیم **خونغا** **بنی**
الجنه یاد قیلدی قوله تعالی نعتی بالله **بنی**
قوم موسی **اومله یهودون بالحق** **وینه بعدونک**
بس حضرت رسول علیه السلام **جبرائیل علیه السلام**
ایتدی **بنی** بونلرک قیینه ایلت کیم عرضه قیلدی
روی اندت **جبرائیل علیه السلام** **حضرت رسول**
علیه السلام ایتدی ایتدی اول قوم جماله
حضرت رسولی کوردیلر و سلام و یو دیکر بکوسلام
ایله بلر **جبرائیل علیه السلام** صوره یو یو یو یو
جبرائیل علیه السلام ایدر اقوم سبک و اگاهانل
بوغیر علیه السلام مدرفق تعالی بونی نوریت

ایچیلنه یاد قیلدی دریم چونکه اوقوم بوسوزی
ایشیدوب سناز و حرم اولدی بو خوشی کلده
موجبا **بارسول الله** **ددیلو باد بنی سگور اولسون**
اول جدید کیم سنک مبارک بوزنی بیکه کوستر
دی ایدی بزه ایمان عرض قیل ددی بوسوزی
الله علیه السلام بونوره ایمانی عرضند قیلدی و ایتله
کیم سیزلریم قوند سلیم سیز یارین قیامت کو
نله **جنت الجنه** بماله پالد اوله سیزدوی
اول نوم چونکه بوسوزی ایستدیلر سناز اولدیلو
بنی حضرت رسول علیه السلام انلره سوال ایتله
چون سیزک **سلطان بوز قییک** یوقدر و هم او
لو بوز چون اچوقدور و مقبر کوز یقیندر و
دسجدیلر اوقدور و بار کوز بکوز بکوز و دوزدی

بنی

بنی اول قوم جویب و ترو بیلو **ایتدی بارسول الله**
سلطان سوز قاضیم اوقچون یوقدر کیم بوسوزی
انصاف و پرور زبونکم (زه سوزده اویوقدر بس
بازار چون بکلیه وز **دخی سجدی** **لوی** **سجدت**
اوقچون ایتدی کیم نه قدر زیاده واره و اول
قدرنوا **بنی** ایتدی و مقبره موز آنک چون بقیلدی
کیم بزرگ و عیون اوله مونی اونتیمد لوم **دخی**
ایتدی بارسول الله **بنی** **حق** **تعالی** **بنی**
اقر بوز و رز و اقر را ایلدی و عاز قیلوندر و صا
انم اولوب واروخ طونا ندر و ذکوه و پرور و نه فقور
کیم **دخی** **و بخت** **بزرگ** **ایرینور** **ایسه** **صبر** **ایله**
رور و بوسوزی **حسد** **ایمور** **زد** **دیلر** **بنی** **حضرت**
رسول علیه السلام **اندن** **دخی** **کچدی** **چوق** **قوم**

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
كَيْفَ نَحْمَدُكَ يَا مُحَمَّدُ
جَهْلَ لَهَيْنَ بُوَسُوِي اِيْتِيْدِي اُوْرُو طُوْر دِي
اِيْتِيْدِي هِي كَار بَانَ قُوِي سِيْزِنَه يُوْر سِيْنِ مُحَمَّدِ عَلَيْهِ السَّلَامُ
جَاهُو وِيْرُو دِي سِيْزِيْكَ كُوْر مِيْكَوْرِي دِي جَاهُو لِيْغَلِيْ
بِعَلَدِي سِيْزُوْرِيْه صُوْر سِيْزِيْكَ مُحَمَّدِ عَلَيْهِ السَّلَامُ
دِيْدِي حَقْدُوْر دِي اَنْدُن قُوِي سِيْزُوْرِيْه اِيْتُوْر دِي
جَاهُو سِيْنِ يَا مُحَمَّدُ سُوْر كِي جَاهُو لِيْكَ اِيْلُو سِيْنِ دُو يُوْر
بُوْر صُوْر سُوْر دِي اِيْنِ بُوْر اِدَه اِيْبُوْر لِيْضِيْ
رَضِيْ لِيْغَلِيْه اُوْر اِيْه كَلَدِي اِيْرِيْشِيْ
قُوِي سِيْزُوْرِيْه اِيْتُوْر دِي يَا اَبَا بَكْرٍ كُوْر كِيْم دُو سَتِنَه
مَحَال سُوْر سُوْر سُوْر جُوْر كِي اَبُو بَكْرٍ لِيْضِيْ رَضِيْ لِيْغَلِيْ
عِنَه بُو سُوْر كِي اِيْتِيْدِي اِيْتُوْر دِي مُحَمَّدِ عَلَيْهِ السَّلَامُ
هَوْرِيْه دِي بِيْه حَقْدُوْر كُوْر جَاهُو زِيْر هُو كُوْر مَحَال

عليه

عليه السلام يدي سويل طهر اقس سيزك يا سيده
ودي كيم يا لخيبار وكاذين سويل سيزك هويته
كيم محمد عليه السلام اويانقاله كورد بيسته بويجه در
كورد م دوي سته صده ابو بكر الصديق رضي الله عنه
قويستار وكاهولره جوف تحت ابلدي ائذ ان ابو
جهل كوون كافر ايتدي يا ابا بكر حاشا سدي بريجاوون
ودي محمد عليه السلام ايله بولا شلغان وارديك
ان دن حضرت رسول عليه السلام ان بكي رعي لاسه
عنه ذك النبتن طويدي بي اوه ورا دنيها يا ابا
رضي الله عنه ايتدي يا رسول الله هونته كيم ديوم
اوستجماله سيجهدر دوك جكدرد دي بس رسيه الله
صلي الله عليه وسلم صدق يا ابا بكر ودي انك سون
يا ابا بكر الصديق ودي ارسو ابا بكر رضي الله عنه ايتدي

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
يَا مُحَمَّدُ اللَّهُمَّ بَكَ بَدِيتَ الْمُقَدَّسِدْنَ نِشَانِ وَيُوكَلِ
أَنْوَكْ صُنِّيْ سِيْجَه دَرِيْ حَضْرَتِ رَسُوْلِ عَلَيْهِ السَّلَامُ
هَوْرِيْه كِيْم كُوْر بِيْه جِهَالَه سِيْ اَبَا بَكْرٍ لِيْضِيْ رَضِيْ لِيْغَلِيْ
سُوْر اِيْ هُو سِيْجُوْر اِيْكَ بَر كُوْرِيْنِ دِي شَانِ اِيْ بَر كُوْر
دِي بِيْ اِيْ اَنْدُن صُكْرَه اَبُو بَكْرٍ لِيْضِيْ رَضِيْ لِيْغَلِيْ
اِيْتُوْر دِي بَار سُوْر لِيْغَلِيْه اِيْبُوْر سُوْر كِيْم سِيْنِ دِيْدِيْ
هِيْج سِيْكَ و شِيْطَلَه لُوْقُوْر دِي جِهَالَه صَحِيْ دِي و جَاهُو
دِي هُوْر كِيْم كِي اِيْبُوْر سُوْر سُوْر سِيْكَ و شِيْطَلَه لُوْقُوْر
اَلُوْر شِيْطَلَه لُوْقُوْر اِيْجِهَالَه مَطْلَق كَا فُوْر دِي و يُوْر كِيْم
و اِيْ جِهَالَه بُوْرِيْ قَاْرَه دُوْر دِي دِي شَانِ اِيْ بَر كُوْر
دِي شِيْطَلَه مَقَابِيْله كَا زُوْر شِفَاعَتِيْنِ حُوْر مَدْر
صَلَاة رَسُوْلِ اللَّهِ وَصَدَقَ حَبِيْبُ الْبَيْتِ اِيْتِيْدِي
الْحَرَجِ حُوْر جَاهُو بَعُوْرِ اللَّهِ تَعَالَى وَحْنِ الْمَوْثِقِ

وصلي الله

وصلي الله على سيدنا محمد وعلى جميع آلنا سيما
والرسولين وعلى أهل طاعتك اجمعين يا ابا بكر
التموت واهل المعصين ورضوان الله تعالى
على آل رسول الله واصحابه اجمعين يا محمد
الرحمن والكرامه رب العالمين تحت السماك
يعون لله الملك الوهاب كتب نقاشك
دعا جسي اولاد نقاش الحاجي على غفر له من
ذنوبه بومحراج رسول الله صلى الله عليه وسلم
بازدم اتا بويك و اوقويان احباب باصقا بازيان
الحاجي على بردعايله اكله ايرجا اولونور يا حاجي
سلام الله جازيل الاول ١٨ كميل